

รายงานการศึกษาและติดตามความก้าวหน้าเชิงวิชาการ เรื่อง การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน

โดย

คณะอนุกรรมการการศึกษาและติดตาม
การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน
ในคณะกรรมการการคมนาคม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ ๑
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

รายงานการศึกษาและติดตามความก้าวหน้าเชิงวิชาการ

เรื่อง

การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน

โดย

คณะกรรมการการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อน
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน
ใน
คณะกรรมการการคมนาคม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ ๑
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการการคมนาคม สถานีวิทยุแห่งชาติ

ที่ สว.(สนช)(กมธ.๑)๐๐๐๙.๐๙/(ร.๒๙) วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานการศึกษาและติดตามความก้าวหน้าเชิงวิชาการ เรื่อง การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน

กราบเรียน ประธานสถานีวิทยุแห่งชาติ

ตามที่ประชุมสถานีวิทยุแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔ วันพฤหัสบดีที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการการคมนาคม สถานีวิทยุแห่งชาติ ตามข้อบังคับการประชุมสถานีวิทยุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๔ (๑๒) กำหนดให้คณะกรรมการการคมนาคม สถานีวิทยุแห่งชาติ เป็นคณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทู้กิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดๆ ที่เกี่ยวกับการคมนาคม ทั้งการจราจรทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ทางอวกาศ การขนส่งมวลชน การขนส่งสินค้า และการพาณิชย์ ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. พลโท จเรศักดิ์ อานุภาพ	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายวันชัย ศารทูลทัต	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเรือเอก ยุทธนา พักผลงาม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. พลอากาศเอก บุญยฤทธิ์ เกิดสุข	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. พลเอก วรพงษ์ ส่างเนตร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. พลอากาศเอก ธงชัย แฉล้มเขตร	เลขานุการคณะกรรมการ
๗. พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง	โฆษกคณะกรรมการ
๘. พลโท สมโภชน์ วังแก้ว	รองโฆษกคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๙. นายธานี อ่อนละเอียด	รองโฆษกคณะกรรมการ คนที่สอง
๑๐. พลอากาศเอก ไพศาล สีตบุตร	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑. นายแถมสิน รัตนพันธุ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๒. พลอากาศเอก ณรงค์ศักดิ์ สังขพงศ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๓. พลตรี กลชัย สุวรรณบูรณ์	กรรมการ
๑๔. พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์	กรรมการ
๑๕. พลอากาศเอก ชนิต รัตนอุบล	กรรมการ
๑๖. พลเอก ชยติ สุวรรณมาศ	กรรมการ
๑๗. พลเรือเอก ชัยวัฒน์ เอี่ยมสมุทร	กรรมการ
๑๘. พลเรือเอก ชุมนุช อัจวงษ์	กรรมการ
๑๙. พลเรือเอก นพดล โขคระดา	กรรมการ
๒๐. พลอากาศเอก เพิ่มเกียรติ ลวณะมาลย์	กรรมการ
๒๑. พลเอก วีรณ ฉันทศาสตร์โกศล	กรรมการ

๒๒. พลอากาศเอก สฤชดีพงษ์ ...

๒๒. พลอากาศเอก สุชาติพงษ์ โกมุทานนท์	กรรมการ
๒๓. พลอากาศเอก อติศักดิ์ กลั่นเสนาะ	กรรมการ
๒๔. พลเอก โปฏก บุนนาค	กรรมการ
๒๕. พลโท พิศณุ พุทธวงศ์	กรรมการ
๒๖. นายสถิตย์ สวินทร	กรรมการ

ในการนี้ คณะกรรมการได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน โดยคณะอนุกรรมการได้ศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยสำคัญ ตลอดจนรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ทำความเข้าใจในทุกประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค รวมทั้งเสนอแนวทางการพิจารณาศึกษาที่เป็นรูปธรรม สามารถบรรลุผลสำเร็จและสนองตอบต่อบริบทของประเทศและของภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบรายงานดังกล่าวแล้ว รายละเอียดปรากฏตามรายงานที่แนบมาพร้อมนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาต่อไป

(ลงชื่อ) พลโท จเรศักดิ์ อานุภาพ
(จเรศักดิ์ อานุภาพ)
ประธานคณะกรรมการการคมนาคม
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

(นางยุวดี รูปขจร)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน

ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการคมนาคม

สำนักกรรมการ ๑

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการคมนาคม

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๕๒ - ๓

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๔๗

วิภาวี พิมพ์

พุทธรักษ์ ทาน

คณะกรรมการการคมนาคม สถาบันบัญญัติแห่งชาติ

พลโท จเรศักดิ์ อานุภาพ
ประธานคณะกรรมการ

นายวันชัย ศรทุลทัต
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

พลเรือเอก ยุทธนา พิภพผลงาม
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

พลอากาศเอก บุญยฤทธิ์ เกิดสุข
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่

พลอากาศเอก ไพศาล สีสบุตร
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายแถมสิน รัตนพันธุ์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

พลอากาศเอก ณรงค์ศักดิ์ สังกษพงศ์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

พลอากาศเอก ธงชัย แฉล้มเขตร
เลขานุการคณะกรรมการ

พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง
โฆษกคณะกรรมการ

พลโท สมโภชน์ วั่งแก้ว
รองโฆษกคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง

นายธานี อ่อนละเอียด
รองโฆษกคณะกรรมการ
คนที่สอง

พลตรี กลชัย สุวรรณบูรณ์
กรรมการ

พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์
กรรมการ

พลอากาศเอก ชนธ์ รัตนอุบล
กรรมการ

พลเอก ชยดี สุวรรณมาศ
กรรมการ

พลเรือเอก ชัยวัฒน์ เอี่ยมสมุทร
กรรมการ

พลเรือเอก ชุมนุม อัจวงษ์
กรรมาธิการ

พลเรือเอก นพดล โชคระดา
กรรมาธิการ

พลอากาศเอก เพิ่มเกียรติ ลวณะมาลย์
กรรมาธิการ

พลเอก วีรณ ฉันทศาสตร์โกศล
กรรมาธิการ

พลอากาศเอก สถษดีพงษ์ โกมุทานนท์
กรรมาธิการ

พลเอก ไปฏุก บุนนาค
กรรมาธิการ

พลโท พิศณุ พุทธวงศ์
กรรมการ

พลอากาศเอก อติศักดิ์ กลั่นเสนาะ
กรรมการ

นายสถิตย์ สวินทร
กรรมการ

รายนาม

คณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน

พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร
ประธานคณะอนุกรรมการ

นายกมล บูรณพงศ์
อนุกรรมการ

นางสาวสมจิณณ์ พิลึก
อนุกรรมการ

นางสาวพจณี อรรถโรจน์ภิญโญ
อนุกรรมการ

นายอวยชัย กุลทิพย์มนตรี
อนุกรรมการ

นายเจษฎา ศรีศึก
อนุกรรมการ

พันตำรวจเอก ไพรัช พุกเจริญ
อนุกรรมการ

นายอุดร คงคาเขตร
อนุกรรมการ

นายนิติ แสงสุกแสง
อนุกรรมการ

นายวีรพงศ์ ไชยเพิ่ม
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายภัครธรณ์ เทียนไชย
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

พลเอก วินัย ยวดยิ่ง
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

พลเอก สมชาย วัชรานาด
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

พันเอก อรรถเดช ประทีปอุษานนท์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายปัญญา ชูพานิช
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายประเจ็ด สุขแก้ว
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายสมพงษ์ โตสวัสดิ์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

รายงานการพิจารณาศึกษา
ของ
คณะกรรมการการคมนาคม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เรื่อง การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน

ด้วยในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๔ วรรคสอง (๑๒) กำหนดให้คณะกรรมการการคมนาคม เป็นคณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะหนึ่ง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดๆ ที่เกี่ยวกับการคมนาคม ทั้งการจราจรทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ทางอวกาศ การขนส่งมวลชน การขนส่งสินค้าและการพาณิชย์นาวี โดยคณะกรรมการได้พิจารณาเห็นว่าจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทำให้ประเทศไทยสามารถแสวงประโยชน์จากการที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาค ซึ่งสามารถเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์ การขนส่ง ศูนย์กลางการผลิตและการกระจายสินค้าไปยังภูมิภาคอื่นๆ ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษต่างๆ ในอนุภูมิภาคเข้าด้วยกัน รวมถึง การเชื่อมต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษไปยังท่าเรือ จุดกระจายสินค้า และตลาดปลายทาง

ทั้งนี้ รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ และการขนส่งของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยการผลักดันกฎหมายเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษที่หมายรวมถึงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน จึงได้มีคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๗๒/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ ให้การกำหนดนโยบายและบริหารในภาพรวมเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นอำนาจหน้าที่ของ “คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.)” ซึ่งมีหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เป็นประธาน และแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ ๖ คณะ เพื่อขับเคลื่อนการทำงานให้มีประสิทธิภาพชัดเจนมากที่สุด อันได้แก่

- ๑) อนุกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ กำหนดพื้นที่และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน
- ๒) อนุกรรมการศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน สาธารณสุข และความมั่นคง
- ๓) อนุกรรมการด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร
- ๔) อนุกรรมการด้านการจัดหาที่ดิน และบริหารจัดการ
- ๕) อนุกรรมการด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์
- ๖) อนุกรรมการการขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษระดับพื้นที่

รวมทั้งมีการประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึง กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง อันจะทำให้การพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสามารถบังเกิดผลเป็นรูปธรรมได้โดยเร็ว นอกจากนี้รัฐบาลได้มีการจัดตั้ง “คณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (คบพ.)” ขึ้นเพิ่มเติม ให้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทางการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นไปตามนโยบายและแนวทางของ กนพ.

ผลจากการศึกษาและดำเนินงานของ กนพ. ทำให้มีการพิจารณาและลงมติเห็นชอบพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมสำหรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกของไทย ตามประกาศฉบับที่ ๑/๒๕๕๘ และฉบับที่ ๒/๒๕๕๘ เรื่อง การกำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษขึ้นรวม ๑๐ จังหวัด

จังหวัดสระแก้วถูกกำหนดให้เป็น ๑ ใน ๑๐ จังหวัด ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งมีชายแดนติดกับประเทศกัมพูชาเป็นระยะทางยาวถึง ๑๖๕ กิโลเมตร มีจุดผ่านแดน ๔ จุด แบ่งเป็น จุดผ่านแดนถาวร ๑ จุด และจุดผ่อนปรนอีก ๓ จุด และสามารถเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยง การขนส่งและกระจายสินค้าไปยังภูมิภาคต่างๆ นอกจากนี้ ข้อมูลทางเศรษฐกิจที่สำคัญแสดงว่ามูลค่าการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา เฉพาะด้านจังหวัดสระแก้ว ในปี ๒๕๕๗ มีมูลค่ารวม ๑๑๔,๔๖๕.๘๔ ล้านบาท และในปี ๒๕๕๘ มีมูลค่ารวม ๑๒๔,๓๑๒.๖๔ ล้านบาท ในช่วงครึ่งปีแรกของปี ๒๕๕๙ การค้าชายแดนไทยกับกัมพูชามีมูลค่ารวม ๖๖,๑๒๕.๕๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๕๖ โดยประเทศไทยได้ดุลการค้า ๓๘,๘๓๙.๘๔ ล้านบาท และยังมีอัตราการเติบโตถึงประมาณร้อยละ ๑๐ - ๓๐ ต่อปี จังหวัดสระแก้วจึงนับว่ามีความสำคัญต่อการค้าชายแดนเป็นลำดับต้นๆ ของประเทศ ซึ่งจากความสำคัญและโอกาสทางการค้าของจังหวัดสระแก้ว ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงได้ร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนให้เป็น “การเพิ่มประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์ให้สามารถดำเนินการขนส่งและกระจายสินค้าได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ตรงเวลา และประหยัด สนับสนุนการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภูมิภาคอินโดจีน และเสริมสร้างศักยภาพคน ชุมชน และพื้นที่ตามแนวชายแดน ให้เกิดความปลอดภัยและมั่นคง เพื่อสนับสนุนการแข่งขันในประชาคมอาเซียน” พร้อมทั้งยังได้กำหนดจุดยืนในการพัฒนาของจังหวัดสระแก้ว (Positioning) เป็น “เมืองส่งเสริมการค้าชายแดนเพื่อการค้าการลงทุน”

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการธิการการคมนาคม จึงได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วให้เป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน เน้นด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านการคมนาคมเป็นหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา ปัจจัยสำคัญ และเสนอแนวทางในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วให้เป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีนอย่างเป็นรูปธรรม คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยสำคัญในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ตลอดจนรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ทำความเข้าใจในทุกประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค รวมทั้งเสนอแนวทาง

การพิจารณาศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีนที่เป็นรูปธรรม สามารถบรรลุผลสำเร็จ และตอบสนองต่อบริบทของประเทศ ทั้งนี้ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะที่นำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๑๓ และข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐๑ ดังนี้

๑. การดำเนินงานของคณะกรรมาธิการ

๑.๑ คณะกรรมาธิการได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ประกอบด้วย

๑) พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร	ประธานคณะอนุกรรมาธิการ
๒) นายกมล บูรณพงศ์	อนุกรรมาธิการ
๓) นางสาวสมจิณณ์ พิลึก	อนุกรรมาธิการ
๔) นางสาวพจณี อรรถโรจน์ภิญโญ	อนุกรรมาธิการ
๕) นายนิติ แสงสุกแสง	อนุกรรมาธิการ
๖) นายอวยชัย กุลทิพย์มนตรี	อนุกรรมาธิการ
๗) นายเกษฎา ศรศึก	อนุกรรมาธิการ
๘) พันตำรวจเอก ไพรัช พุกเจริญ	อนุกรรมาธิการ
๙) นายอุดร คงคาเขตร	อนุกรรมาธิการ
๑๐) นายวีรพงศ์ ไชยเพิ่ม	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๑) นายภัคธรณ์ เทียนไชย	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๒) พลเอก วินัย ยวดยิ่ง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๓) พลเอก สมชาย วัชรานาถ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๔) พันเอก อรรถเดช ประทีปอุษานนท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๕) นายปัญญา ชูพานิช	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๖) นายสมพงษ์ โตสวัสดิ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๗) นายประเจ็ด สุขแก้ว	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

๑.๒ ผู้ซึ่งคณะกรรมาธิการได้เชิญมาชี้แจงและแสดงความคิดเห็นประกอบการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมาธิการ ดังนี้

กระทรวงมหาดไทย

จังหวัดสระแก้ว

- นายวีรวัส ประเสริฐ

รองผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว

กรมโยธาธิการและผังเมือง

- ๑. นางคันสนีย์ ศรีศุภกร
- ๒. นายพงศกร กัลยานุกุล

- ๓. นายนครินทร์ ปลั่งพงษ์พันธ์
- ๔. นางสาววาสนีย์ วิสุทธิวิเศษ

- ๕. นางสาวสาริยา ศรีเชื้อ

รักษาการที่ปรึกษาด้านการผังเมือง
 หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการผังเมือง
 สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง
 จังหวัดสระแก้ว
 วิศวกรโยธาชำนาญการ
 สถาปนิกชำนาญการ
 หัวหน้ากลุ่มงานวางผังพื้นที่ที่ ๓
 กองผังเมืองเฉพาะ
 นักผังเมืองชำนาญการ

กรมที่ดิน

- นายประสาน แสงมณีขจร

เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสระแก้ว

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

- ๑. นายบรรเจ็ด จิตรเจริญ
- ๒. นายบรรพต ตั้งเจริญดี
- ๓. นายณรงค์ฤทธิ์ สงวนพงศ์
- ๔. นายพิสิฐ ตาศรี
- ๕. นายพงษ์ธร โทบุราณ
- ๖. นายบรม ศิลป์ชัย

ผู้อำนวยการกองจัดการโครงการ ๒
 ฝ่ายบริหารโครงการ ๑
 ผู้อำนวยการกองวิเคราะห์
 และวางแผนระบบไฟฟ้า
 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิศวกรรม
 และบริการ
 ผู้จัดการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
 สาขาอำเภอน้ำเหิน จังหวัดสระแก้ว
 ผู้จัดการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
 จังหวัดสระแก้ว
 รองผู้จัดการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
 อำเภออรัญประเทศ

การประปาส่วนภูมิภาค

- ๑. นายสุรชัย เชื้อเพ็ง
- ๒. นายวิทยา สามสุวรรณ
- ๓. นายชูชาติ กัทลี

- ๔. นายปราโมทย์ ฉันทะ
- ๕. นายเอกชัย อรรถกาญจน์นา

ผู้อำนวยการการประปาส่วนภูมิภาค
 ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประปาส่วนภูมิภาค
 ผู้จัดการการประปาส่วนภูมิภาค
 สาขาสระแก้ว
 ผู้จัดการการประปาส่วนภูมิภาค
 สาขาอรัญประเทศ
 รองผู้จัดการปฏิบัติการ ๓

กระทรวงคมนาคม**สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร**

๑. นายอธิภู จิตรานุกเคราะห์	หัวหน้ากลุ่มโลจิสติกส์
๒. นายยืนยง ตั้งเปรมศรี	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสังเคราะห์ นโยบายและแผน รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักแผนงาน
๓. นางสาวธัญญลักษณ์ ศรีสุทธิยากร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ สำนักแผนงาน
๔. นางสาวพามีลาภ์ สนนก	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ปฏิบัติการ สำนักแผนงาน

กรมการขนส่งทางบก

๑. นายณัธ ยลวงค์	หัวหน้าส่วนสถานีขนส่งสินค้า
๒. นายชนะ ลิขิตเดชาโรจน์	นักวิชาการขนส่งชำนาญการพิเศษ
๓. นายปริญญา หัสดิษฐ์ ฌ อยุธา	นักวิชาการขนส่งชำนาญการ
๔. ว่าที่ร้อยตรี วีระพงศ์ มูลบัวภา	นักวิชาการขนส่งปฏิบัติการ

การรถไฟแห่งประเทศไทย

- นายวีระยุทธ โพธิ์ใหญ่	วิศวกรกำกับการกองบำรุงทาง เขตฉะเชิงเทรา

กระทรวงการคลัง**กรมศุลกากร**

- นายยุทธนา พูลพิพัฒน์	นายด่านศุลกากรอรัญประเทศ

กระทรวงพาณิชย์**กรมการค้าต่างประเทศ**

๑. นายไพโรจน์ ปฐมวัฒน์	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ
๒. นายกิตติพงษ์ จันทรสกุล	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ
๓. นางสาวเยาวนุช บริสุทธิพิงศากุล	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ
๔. นายวีระวุฒิ สร้อยพลอย	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ

กระทรวงแรงงาน

๑. นายบุญเลิศ ธีระตระกูล	ผู้ตรวจราชการกระทรวงแรงงาน
๒. นายสวรรค์ กุลชนก	ผู้ตรวจราชการกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
๓. นายสมบูรณ์ ตริยติวานันท์	ผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองแรงงาน
๔. นางสาวสภามรณ อัจวารินทร์	นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

๑. พันตำรวจโท เรืองเดช ธรรมนันท์	ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสระแก้ว
๒. พันตำรวจตรี บัณฑิต พรหมพล	ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสระแก้ว

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

๑. นายประจักษ์ มโนจันทร์เพ็ญ	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่
๒. นายอานุกาฬ เจิตรังสี	ผู้จัดการส่วนวิศวกรรมที่ ๕

๑.๓ ผู้ซึ่งเข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ดังนี้

สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑. นายบุญชัย ฉัตรประเทืองกุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผน พัฒนาพื้นที่ (สพท.)
๒. นางสาวชมพูนุช รัมภ์วงศ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ
๓. นางสาวบุญชนิต ว่องประพิณกุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

๑. นายพัฒนา อึ้งพานิช	นักวิชาการส่งเสริมการลงทุนชำนาญการ
๒. นางสาวเดือนพร บุญศิริคำชัย	นักวิชาการส่งเสริมการลงทุนปฏิบัติการ
๓. นางสาวสภักชญา พงศ์อัมพรศรี	นักวิชาการส่งเสริมการลงทุนปฏิบัติการ

กระทรวงคมนาคม

กรมการขนส่งทางบก

๑. นายเลิศสกุล นาเจริญ	หัวหน้างานพัฒนาสถานีขนส่งสินค้า
๒. นายณัฏฐณ ยลวงค์	หัวหน้าส่วนสถานีขนส่งสินค้า
๓. นายปกป้อง ว่องวัฒนเกียรติ	นักวิชาการขนส่งปฏิบัติการ
๔. นายอุกฤษฏ์ การุณกร	นักวิชาการขนส่งปฏิบัติการ
๕. นางสาวฟาริดา ดุริยะพงศ์	นักวิชาการขนส่ง
๖. นางสาวรัตนา อิทธิอมร	เจ้าหน้าที่กรมการขนส่งทางบก

กระทรวงการคลัง**กรมศุลกากร**

- นายสุรพงษ์ เหล่าคนค้ำ

นักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการ
สำนักงานศุลกากรภาคที่ ๑**กระทรวงพาณิชย์****กรมการค้าระหว่างประเทศ**

- นางสาวณรัชชา พิสิษฐ์เกษม

นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ

กรมการค้าต่างประเทศ

- นายกิตติพงษ์ จันทรสกุล

นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

๑. นายฉกาจ พัฒนศิริ

ผู้อำนวยการฝ่ายบริการผู้ประกอบการ

๒. นางสาวลี รักพาณิชย์ศิริ

ผู้อำนวยการฝ่ายสิ่งแวดล้อม

๓. นางปณิตดา เย็นตระกูล

ผู้อำนวยการกองอนุญาตผู้ประกอบการ

๔. นางอาทิตย์ยา กลั่นดีมา

ผู้อำนวยการกองสิทธิประโยชน์

๕. นายดิศพล ยิ้มชลธิ์

ผู้อำนวยการกองอนุญาตก่อสร้าง

๖. นางกนกพร ปทุมโรจน์ สวัสดิ์-ชูโต

ผู้อำนวยการกองบริการธุรกิจผู้ร่วมดำเนินการ

๗. นายอนุชิต สวัสดิ์

วิศวกร ๘

๘. นางสาวกรชวัล สังข์ทอง

นักบริหารงานทั่วไป ๘

๙. นายชูพรรณ คล้ายบานเย็น

นักบริการการลงทุน ๗

๑๐. นางพัชรี รัตนากร

นักบริการการลงทุน ๗

๑๑. นางสาวนิตา จิระรัตนวรรณะ

นักวิทยาศาสตร์ ๗

๑๒. นายภัทรภูมิ สว่างพร้อม

วิศวกร ๖

๑๓. นายปิยะบุตร รัตนสกุลพร

นักวิทยาศาสตร์ ๖

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

๑. นายชุตินันท์ สิริวิสุวัตร

กรรมการสายงานการค้าชายแดน

และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๒. นางสาวมายเดียร์ รุจิรยศ

เจ้าหน้าที่สภาอุตสาหกรรม

แห่งประเทศไทย

๓. นางสาวปิยพร ศรีไชยรัตน์

เจ้าหน้าที่สภาอุตสาหกรรม

แห่งประเทศไทย

๑.๔ การเดินทางไปศึกษาดูงาน จำนวน ๑ ครั้ง

คณะกรรมการฯ ได้เดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว เพื่อรับฟังบรรยายสรุป ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว รวมทั้งเยี่ยมชมศูนย์บริการเบ็ดเสร็จครบวงจร สำนวณสภาพแวดล้อมและพื้นที่ในการจัดตั้ง นิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว และประเทศเพื่อนบ้าน ในระหว่าง วันจันทร์ที่ ๒๐ - วันอังคารที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙

๑.๕ การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ จำนวน ๑ ครั้ง

คณะกรรมการฯ การคมนาคม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่วมกับการนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว : จุดเปลี่ยนการค้า ชายแดน” เพื่อนำเสนอและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับ (ร่าง) รายงานผลการศึกษาและติดตาม การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้า สู่อินโดจีน ในวันพุธที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๗.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องกมลทิพย์บอลรูม โรงแรม เดอะ สุโกศล กรุงเทพฯ

๑.๖ ในการดำเนินการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการฯ นอกจากการประชุม การเดินทางไปศึกษาดูงานและการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการแล้ว คณะกรรมการฯ ยังได้ศึกษา จากเอกสารและวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้มาซึ่งรายละเอียดที่สมบูรณ์ที่สุด เท่าที่จะกระทำได้

๒. ผลการศึกษา

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณารายงานของคณะกรรมการฯ ศึกษาและติดตาม การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้า สู่อินโดจีน ด้วยความละเอียดรอบคอบแล้ว และได้มีมติให้ความเห็นชอบกับรายงานดังกล่าว โดยถือเป็น รายงานการพิจารณาศึกษา พร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณา หากสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบด้วยกับรายงานการพิจารณาศึกษา พร้อมทั้ง ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ โปรดแจ้งไปยังรัฐบาลเพื่อพิจารณาตามแต่จะเห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนและการพัฒนาประเทศต่อไป

พลโท

(จเรศักดิ์ อานุภาพ)

ประธานคณะกรรมการการคมนาคม

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

บทสรุปผู้บริหาร

จากความสำคัญของประชาคมอาเซียน รวมถึงการเป็นจุดศูนย์กลางในภูมิภาคของไทย จึงได้มีการกำหนดนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนขึ้น เพื่อเปิดพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ให้เป็นประตูทางเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมทั้งทำการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ ภายใต้วัตถุประสงค์หลักที่จะส่งเสริมการค้าและการลงทุนของประเทศ ควบคู่กับการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค และการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน รวมไปถึงการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน โดยได้กำหนดให้นโยบายและการบริหารในภาพรวมเกี่ยวกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เป็นอำนาจหน้าที่ของ“คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.)” และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ขึ้นรวม ๖ คณะ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานเฉพาะด้าน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ต่อมาจึงมีการจัดตั้ง “คณะกรรมการนโยบายพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (คนพ.)” และ “คณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (คบพ.)” ขึ้นเพิ่มเติมตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อให้มีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการกำกับดูแลติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่องให้การดำเนินนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาลเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

ผลจากการศึกษาและการดำเนินงานของ กนพ. ทำให้มีการพิจารณาลงมติเห็นชอบพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมสำหรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกของไทย ตามประกาศฯ ฉบับที่ ๑/๒๕๕๘ และฉบับที่ ๒/๒๕๕๘ เรื่อง การกำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษรวม ๑๐ จังหวัด โดยจังหวัดสระแก้วซึ่งเป็นจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศกัมพูชา และมีมูลค่าการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา สูงเป็นลำดับต้นๆ ของประเทศ ถูกกำหนดให้เป็นหนึ่งในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามประกาศฯ ดังกล่าวด้วย

จากความสำคัญของนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาล รวมถึงโอกาสทางการค้า และการพัฒนาของจังหวัดสระแก้ว คณะกรรมการธิการการคมนาคม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๙ จึงได้มีมติแต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน” โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ ๓ ประการ ได้แก่

- ๑) เพื่อศึกษาปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
- ๒) เพื่อเสนอแนวทางการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ให้เป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน
- ๓) เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ให้เป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน

วิธีการศึกษาของคณะอนุกรรมการ ซึ่งมีเวลารวมทั้งสิ้น ๙๐ วัน ได้กำหนดให้ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยเริ่มต้นด้วยการศึกษาวิเคราะห์ขั้นต้นจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วจนได้รับผลเป็นข้อมูลทั่วไป ปัญหาและอุปสรรคแนวทางแก้ไขในเบื้องต้น และปัจจัยความสำเร็จ จากนั้นจึงเชิญผู้แทนหน่วยที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ร่วมกับการลงพื้นที่สังเกตการณ์และเก็บข้อมูลในพื้นที่จริง รวมถึง การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว : จุดเปลี่ยนการค้าชายแดน” เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรม เดอะ สุโกศล กรุงเทพฯ เพื่อนำผลที่ได้รับทั้งหมดไปจัดทำเป็นรายงานผลการศึกษาฯ ให้มีความสมบูรณ์

ในการดำเนินการศึกษา คณะอนุกรรมการฯ ได้ทำการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลทั่วไป ปัญหาและอุปสรรค แนวทางการพัฒนา และปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ในภาพรวม ๑๖ ด้าน ประกอบด้วย ๑) ด้านนโยบาย ๒) ด้านกฎหมาย ๓) ด้านที่ดิน ๔) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ๕) ด้านอุตสาหกรรมที่ลงทุน ๖) ด้านสิทธิประโยชน์ ๗) ด้านศูนย์บริการเบ็ดเสร็จจังหวัดสระแก้ว ๘) ด้านการศุลกากร ๙) ด้านการตรวจคนเข้าเมือง ๑๐) ด้านแรงงาน ๑๑) ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ๑๒) ด้านความมั่นคง ๑๓) ด้านการต่างประเทศ ๑๔) ด้านการยอมรับของประชาชน ๑๕) ด้านคู่แข่ง และ ๑๖) ด้านการค้าชายแดน จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ และบูรณาการผลที่ได้รับออกมาเป็นคำตอบของการศึกษา ทั้งในส่วนของปัญหาและอุปสรรค แนวทางการพัฒนา และปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่สมบูรณ์

ผลการศึกษาที่สำคัญ สรุปได้ว่า นโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาลมีความชัดเจนเป็นรูปธรรม และมีความมุ่งมั่นที่จะผลักดันให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดโดยเร็ว อย่างไรก็ตาม ในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว พบว่า ยังมีความล่าช้าในการปฏิบัติบางกรณี เนื่องจากปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ อาทิ การขาดกฎหมายเฉพาะและผู้บริหารงานที่มีอำนาจหน้าที่เหมาะสมเพียงพอในพื้นที่ ความไม่สมบูรณ์ของการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในปัจจุบัน การขาดความพร้อมของศูนย์บริการเบ็ดเสร็จและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงปัญหาที่ยังไม่ชัดเจนในเรื่องเกี่ยวกับที่ดิน ทั้งในเชิงของกฎหมาย ข้อบังคับ และราคาที่เกี่ยวข้อง และปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในเรื่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ที่จะนำไปสู่การยอมรับของประชาชน ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการได้มีการสรุปผลการศึกษา แบ่งแยกตามหัวเวลาและด้านที่สำคัญ รวมถึงมีข้อเสนอเชิงนโยบาย พร้อมเสนอให้ผู้เกี่ยวข้องได้พิจารณา ดังสาระสำคัญต่อไปนี้

ระยะแรก (ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐)

๑) ด้านนโยบาย

จากการที่นโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาลมีความชัดเจนเป็นรูปธรรม และรัฐบาลมีความมุ่งมั่นที่จะผลักดันให้บรรลุผลสำเร็จอย่างจริงจังโดยเร็ว อันอาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อระบบเศรษฐกิจชุมชนและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ดังนั้นรัฐบาลจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งผลักดันให้มีผู้บริหารงานในระดับพื้นที่ที่ชัดเจน และมีอำนาจหน้าที่อย่างเหมาะสมเพียงพอ

๒) ด้านกฎหมาย

กฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถรองรับการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องมีการเร่งรัดผลักดันให้มีการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่สำคัญ โดยในระหว่างรอการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องอาศัยความร่วมมือและการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสามารถดำเนินการไปได้โดยไม่ติดขัด

๓) ด้านที่ดิน

ปัจจุบัน พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วยังไม่มีผังเมืองรวมเฉพาะ เนื่องจากยังอยู่ในระหว่างการจัดทำของกรมโยธาธิการและผังเมือง ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ทั้งนี้ รัฐบาลควรให้ความสำคัญโดยหาวิธีการสนับสนุนและเร่งรัดให้สามารถออกประกาศผังเมืองรวมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วใหม่ได้โดยเร็ว

๔) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ในการเตรียมการรองรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของพื้นที่ จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ดังนี้

การคมนาคมขนส่ง

ปัจจุบัน โครงข่ายคมนาคมทางบกยังขาดการเชื่อมโยงกันอย่างสมบูรณ์ ขณะที่การคมนาคมขนส่งทางรางก็ยังไม่สามารถเชื่อมโยงกับระบบรางของทางฝ่ายกัมพูชาได้ ดังนั้น จึงควรเร่งรัดการก่อสร้างถนนวงแหวนเลียบตัวเมืองอรัญประเทศ รอบที่ ๑ ที่เชื่อมไปสู่ด่านศุลกากรอรัญประเทศ และด่านพรมแดนบ้านคลองลึก เร่งรัดการปรับปรุงถนนสาย สก. ๓๐๘๕ ให้เป็น ๔ ช่องจราจร และแสวงหาหนทางเจรจาก่อสร้างรางรถไฟในกัมพูชา เพื่อผลักดันให้มีการเปิดเดินรถไฟระหว่างสองประเทศให้ได้โดยเร็ว

โครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้า

ผลักดันการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๒ เป็นการชั่วคราว และสร้างสายส่งไฟฟ้าขนาด ๑๑๕ KV ไปสถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ และเชื่อมต่อกับสถานีอรัญประเทศ ๒ รวมทั้ง ก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้าขนาด ๒๒ KV ไปยังพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. และเชื่อมไปถึงด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนในปี พ.ศ. ๒๕๖๐

โครงสร้างพื้นฐานระบบประปา

ให้มีการก่อสร้างสถานีผลิตน้ำประปรังแห่งใหม่ โดยใช้น้ำดิบจากอ่างเก็บน้ำประปรังแล้วส่งน้ำไปยังการประปาส่วนภูมิภาคสาขาวัดนานคร และสาขาอรัญประเทศ รวมทั้งก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำและระบบส่งน้ำไปให้กับพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. โดยกำหนดแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๖๑

๕) ด้านการศุลกากร

ปัจจุบัน การจราจรที่ด่านพรมแดนบ้านคลองลึกเป็นไปอย่างแออัด ไม่มีการแบ่งแยกช่องทางระหว่างการเดินทางของคนกับการขนส่งสินค้า ดังนั้น จึงควรมีการเร่งปรับปรุงด่านพรมแดนบ้านคลองลึกโดยเร็ว นอกจากนั้น ควรมีการผลักดันให้เกิดการเจรจากับทางกัมพูชา เพื่อเร่งรัดการขออนุญาตรถบรรทุกสินค้าข้ามแดน การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูล

และพิจารณาอนุมัติอนุญาตเอกสารที่เกี่ยวข้อง การเปิดใช้พื้นที่ควบคุมร่วม (CCA) รวมถึง ควรมีการจัดสรรงบประมาณการก่อสร้างด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ พร้อมทั้งเร่งเจรจากับทางกัมพูชาเพื่อขอเปิดด้านพรมแดนบ้านป่าไร่เป็นด้านพรมแดนถาวรต่อไป

๖) ด้านสิทธิประโยชน์

สิทธิประโยชน์ที่มีอยู่ในปัจจุบันบางเรื่องหรือบางกรณียังไม่จูงใจหรือสามารถแข่งขันได้อย่างเพียงพอ จึงควรจะต้องมีการพิจารณาทบทวนสิทธิประโยชน์ให้จูงใจนักลงทุนมากยิ่งขึ้น ควรมีการอำนวยความสะดวก ตลอดจนประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ

๗) ด้านการประชาสัมพันธ์และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ

ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จจังหวัดสระแก้วยังขาดความพร้อมทั้งด้านการบริหารจัดการ บุคลากร การประสานข้อมูล และการเชื่อมโยงข้อมูลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงควรจัดให้มีการบริหารจัดการศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุนของจังหวัดอย่างมืออาชีพ ให้มีผู้รับผิดชอบหลักเฉพาะ และรัฐบาลควรเร่งรัดให้มีการออกพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. .... เพื่อนำมาบังคับใช้ในการบูรณาการการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการขออนุมัติอนุญาตต่างๆ ให้ชัดเจนรวดเร็วยิ่งขึ้น

๘) ด้านแรงงาน

ปัจจุบัน ในพื้นที่มีแรงงานต่างด้าวกัมพูชาผิดกฎหมายเป็นจำนวนมาก แต่ยังคงขาดแคลนแรงงานด้านการเกษตร รวมไปถึงแรงงานที่มีทักษะฝีมือ ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องเตรียมแผนการส่งเสริมและพัฒนาแรงงานไทย ให้มีทักษะเพื่อรองรับกับภาคอุตสาหกรรมที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วต่อไป

๙) ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

แนวโน้มการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาของแรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดสระแก้วมีมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดภาวะแออัดของประชากร การเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต และการจัดการของเสียจากภาคอุตสาหกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชน ดังนั้น รัฐบาลจึงจำเป็นต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหามาตรการป้องกันเพื่อรองรับสิ่งที่จะเกิดขึ้น พร้อมทำการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง

ระยะปานกลาง (ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒)

๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ด้านการคมนาคมขนส่ง

การก่อสร้างเส้นทางถนนที่เชื่อมโยงพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. จะแล้วเสร็จทั้งหมด ซึ่งจะทำให้รถบรรทุกสินค้ามีการเปลี่ยนมาใช้ด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนในการผ่านเข้า - ออก มากขึ้น ดังนั้น รัฐบาลจึงควรเตรียมแผนงบประมาณเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงและขยายถนนสาย สก.๔๐๐๑ หรือถนนทางหลวง ทล.๓๓๖๖ รวมทั้งทำการก่อสร้างถนนวงแหวนรอบที่ ๒ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และควรเร่งก่อสร้างสถานีขนส่งสินค้าบริเวณใกล้กับด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน เพื่อให้ทันกับการเปิดใช้ด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนด้วย

โครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้าและระบบประปา

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดสระแก้วควรมีการเริ่มดำเนินการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าพร้อมระบบจ่ายไฟฟ้า ให้สามารถรองรับพื้นที่ตามแนวนนวงแหวนรอบที่ ๒ ที่จะเจริญเติบโตมากขึ้น รวมทั้งควรมีการเริ่มการก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำประปาพร้อมระบบส่ง ให้รองรับพื้นที่บริเวณตามแนวนนวงแหวนรอบที่ ๒ หรือพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจด้านทิศใต้ของถนนสุวรรณศร โดยกำหนดให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๒) ด้านการศุลกากร

ด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนและด่านพรมแดนบ้านสติงบที่จะก่อสร้างแล้วเสร็จ ซึ่งจะทำให้การขนส่งสินค้าเป็นไปอย่างสะดวก สามารถผ่านเข้า - ออก ระหว่างประเทศได้ ๒ ช่องทาง โดยการขนส่งสินค้าผ่านด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนต้องมีการดำเนินการด้านเอกสาร ณ สำนักงานด่านศุลกากรอรัญประเทศ ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากด่านพรมแดนบ้านคลองลึก ประมาณ ๑.๐ กิโลเมตร ดังนั้น รัฐบาลจึงควรทำการเจรจากับทางกัมพูชาเพื่อปรับรูปแบบการสัญจรข้ามแดน โดยให้ผู้เดินทาง รถเข็นสินค้า และรถยนต์ส่วนบุคคล ผ่านเข้า - ออก ได้เฉพาะที่ด่านพรมแดนบ้านคลองลึก ส่วนรถบรรทุกสินค้าให้ผ่านเข้าออกที่ด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน หรือย้ายสำนักงานของศุลกากรมาตั้งอยู่บนถนนวงแหวนรอบที่ ๒ บริเวณหน้าด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน ใกล้กับสถานีขนส่งสินค้าจังหวัดสระแก้ว รวมทั้ง รัฐบาลไทยควรเจรจากับฝ่ายกัมพูชาให้มีการจัดตั้งศูนย์ตรวจร่วม (CCA) ที่ด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน เพื่อลดระยะเวลาที่ใช้ในการข้ามผ่านแดนด้วย

ระยะยาว (ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป)

๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคมขนส่ง

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ถนนที่เชื่อมโยงพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. ไปสู่ด่านพรมแดนบ้านป่าไร่ จะก่อสร้างแล้วเสร็จ เพื่อยกระดับการเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่กับภายนอกให้กว้างขวางและมีประสิทธิภาพมากขึ้น รัฐบาลควรพิจารณาหาหนทางปรับปรุงสนามบินจังหวัดสระแก้ว เพื่อให้สามารถเชื่อมต่อไปยังสนามบินดอนเมืองและสนามบินสุวรรณภูมิได้ รวมทั้ง สร้างเส้นทางเชื่อมโยงพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษไปยังด่านศุลกากรทั้ง ๓ แห่ง ให้สมบูรณ์พร้อมรองรับการเจริญเติบโตที่จะเพิ่มมากขึ้นด้วย

โครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้าและประปา

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและการประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดสระแก้วจะต้องมีการประเมินความต้องการการใช้ไฟฟ้าและน้ำประปาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเตรียมแผนงานรองรับการเจริญเติบโตของพื้นที่เอาไว้ล่วงหน้าให้สมบูรณ์

๒) ด้านการศุลกากร

เมื่อด่านพรมแดนบ้านป่าไร่ก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จะทำให้พื้นที่มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว รถยนต์ส่วนบุคคล และรถบรรทุกสินค้า ได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งกรมศุลกากรมีแผนที่จะย้ายสำนักงานด่านศุลกากรไปยังบริเวณด่านพรมแดนบ้านป่าไร่ ดังนั้น รัฐบาลจึงควรจะต้องหาวิธีเร่งเจรจากับทางรัฐบาลกัมพูชา เพื่อเปิดจุดผ่านแดนถาวรป่าไร่ - โอเนียง และการก่อสร้าง

ด้านบุคลากรในฝั่งกัมพูชา นอกจากนี้ กรมศุลกากรยังอาจพิจารณาให้มีสำนักงานด้านศุลกากร ใกล้กับด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนและด่านพรมแดนบ้านป่าไร่ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุน ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมากขึ้นด้วย

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

คณะอนุกรรมการฯ มีข้อเสนอเชิงนโยบายสำหรับให้รัฐบาลนำไปประกอบการพิจารณาขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ให้บรรลุผลสำเร็จในการเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ตามที่สรุปเป็นประเด็นสำคัญดังนี้

- ๑) การกำหนดผู้บริหารเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่ชัดเจน เพื่อสามารถนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรมชัดเจนและมีเอกภาพ ทำให้การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วบังเกิดผลเป็นรูปธรรมเร็วขึ้น
- ๒) การมอบอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสม รัฐบาลควรกำหนดอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนให้กับผู้บริหารฯ หน่วยรับผิดชอบหลัก และหน่วยที่เกี่ยวข้อง ทำให้การดำเนินงานร่วมกันของหลายหน่วยงานเป็นไปในทิศทางที่ต้องการ อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และทันเวลา
- ๓) การบูรณาการการทำงาน รัฐบาลควรพิจารณาบุคคลที่จะเข้ามาบริหารจัดการ การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วให้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ทำให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๔) ความจริงจังในการดำเนินนโยบาย รัฐบาลต้องสนับสนุนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอย่างจริงจัง เพื่อสร้างความมั่นใจแก่นักลงทุน ประชาชน ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕) ความโปร่งใสในการดำเนินงาน รัฐบาลต้องดำเนินการให้เกิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ตลอดจนการจัดการกับปัญหาที่มีอยู่และปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วยความโปร่งใส เพื่อให้นักลงทุน ประชาชน และทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องเกิดความเชื่อมั่น

๖) การมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐบาลควรสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้ชุมชนในพื้นที่และประชาชนทั่วไปได้รับทราบ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสมดุลระหว่างนโยบายของรัฐกับความต้องการของประชาชนมากขึ้น

๗) ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประเทศเพื่อนบ้าน รัฐบาลควรเร่งเจรจากับประเทศกัมพูชาในเรื่องต่างๆ ที่จะอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุน อีกทั้งควรสานสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้น เนื่องจากเศรษฐกิจการค้าชายแดนจะผันผวนตามสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างสองประเทศ

๘) การประชาสัมพันธ์และการตลาด รัฐบาลควรดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยมีนโยบายด้านการตลาดสนับสนุนและส่งเสริม เพื่อดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามาสนใจและลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมากขึ้น

๙) งบประมาณในการดำเนินการ รัฐบาลควรสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเพียงพอ ทั้งในการประชาสัมพันธ์ การสร้างศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ และการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนและประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

ทั้งนี้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จสำคัญในภาพรวมของข้อเสนอแนะเชิงนโยบายนี้ คือ การมีกฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ) ที่เป็นรูปธรรม รวมถึง การมอบหมายให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ดำเนินการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษขึ้นเป็นโครงการนำร่อง (Pilot Project) เพื่อผลักดันและดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนอย่างเป็นรูปธรรมตามตัวแบบการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

*****

สารบัญ

	หน้า
รายนามคณะกรรมการ	ก
รายนามคณะอนุกรรมการ	ฉ
รายงานการพิจารณาศึกษา	ช
บทสรุปผู้บริหาร	ณ
สารบัญ	บ
สารบัญตาราง	พ
สารบัญภาพ	ฟ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา	๑
๑.๒ ศักยภาพของจังหวัดสระแก้ว	๕
๑.๓ วัตถุประสงค์	๗
๑.๔ ขอบเขตการพิจารณา	๗
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะ	๘
๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๙
๑.๗ กรอบการพิจารณาศึกษา	๙
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ ความหมาย แนวคิด และสถานภาพการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ	๑๑
๒.๑.๑ ความหมายของเขตเศรษฐกิจพิเศษ	๑๑
๒.๑.๒ แนวคิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและปัจจัย การขับเคลื่อน	๑๒
๒.๑.๓ สถานภาพการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของอาเซียน	๑๕
๒.๑.๔ การดำเนินการการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย	๑๖
๒.๑.๕ แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ของประเทศไทย	๒๑
๒.๒ งานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ	๒๙
๒.๒.๑ กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ	๒๙
๒.๒.๒ การนำรูปแบบการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ มาปรับใช้ในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศไทย	๔๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๒.๓ ข้อมูลการค้าชายแดน	๔๗
๒.๓.๑ จุดผ่านแดนไทย - กัมพูชา	๔๘
๒.๓.๒ ต่ำนและสินค้านำเข้าและส่งออกที่สำคัญ	๕๑
๒.๓.๓ รูปแบบและมูลค่าการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา	๕๑
๒.๔ ข้อมูลโครงการนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว	๕๒
๒.๔.๑ ความเป็นมา	๕๒
๒.๔.๒ การพัฒนาพื้นที่โครงการนิคมอุตสาหกรรม	๕๓
๒.๔.๓ คาดการณ์มูลค่าการลงทุน	๕๖
๒.๕ แนวคิด/ทฤษฎีที่นำมากำหนดปัจจัยในการศึกษา	๕๗
๒.๕.๑ การเลือกแนวคิด/ทฤษฎีที่นำมาใช้วิเคราะห์ปัจจัย	๕๗
๒.๕.๒ การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องจาก Diamond Model	๖๒
บทที่ ๓ วิธีการพิจารณาศึกษา	
๓.๑ การจัดตั้งคณะกรรมการเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ	๖๕
๓.๒ วิธีการดำเนินการศึกษา	๖๖
๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๖๗
๓.๓.๑ วิธีการศึกษา	๖๗
๓.๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	๖๘
๓.๓.๓ แหล่งข้อมูล	๖๘
๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๙
บทที่ ๔ ผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ	
๔.๑ ผลการพิจารณาศึกษารายด้าน	๗๐
๔.๑.๑ ด้านนโยบาย	๗๐
๔.๑.๒ ด้านกฎหมาย	๗๓
๔.๑.๓ ด้านที่ดิน	๗๔
๔.๑.๔ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (การคมนาคมขนส่ง/ ไฟฟ้า/ ประปา)	๗๗
๔.๑.๕ ด้านอุตสาหกรรมที่ลงทุน	๘๗
๔.๑.๖ ด้านสิทธิประโยชน์	๙๐
๔.๑.๗ ด้านศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ	๙๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๔.๑.๘ ด้านการศุลกากร	๙๕
๔.๑.๙ ด้านการตรวจคนเข้าเมือง	๙๘
๔.๑.๑๐ ด้านแรงงาน	๑๐๑
๔.๑.๑๑ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	๑๐๓
๔.๑.๑๒ ด้านความมั่นคง	๑๐๖
๔.๑.๑๓ ด้านการต่างประเทศ	๑๐๗
๔.๑.๑๔ ด้านการยอมรับของประชาชน	๑๐๙
๔.๑.๑๕ ด้านคู่แข่ง	๑๑๐
๔.๑.๑๖ ด้านการค้าชายแดน	๑๑๑
๔.๒ สรุปผลการพิจารณาศึกษาในภาพรวม	๑๑๔
บทที่ ๕ บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
๕.๑ บทสรุปและข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้วตามหัวงระยะเวลา	๑๑๗
๕.๑.๑ ระยะเวลาแรก ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐	๑๑๗
๕.๑.๒ ระยะเวลาปานกลาง ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒	๑๒๙
๕.๑.๓ ระยะยาว ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป	๑๓๔
๕.๒ ข้อเสนอเชิงนโยบาย	๑๓๗
บรรณานุกรม	๑๔๐
ภาคผนวก	๑๔๓
ภาคผนวก ก ภาพแสดงการประชุมคณะอนุกรรมการการศึกษาและติดตาม การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพื่อเป็น ศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีนระหว่างวันที่ ๒ มิถุนายน - ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมคณะกรรมาธิการ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒	๑๔๔
ภาคผนวก ข รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะอนุกรรมการ ศึกษาและติดตามเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ในคณะกรรมการการคมนาคม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ณ จังหวัดสระแก้ว ในระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙	๑๔๘

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก ค	สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว : จุดเปลี่ยนการค้าชายแดน โดยคณะกรรมการ การคมนาคม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่วมกับการนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย ในวันพุธที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๗.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องกมลทิพย์บอลรูม โรงแรม เดอะ สุโกศล กรุงเทพ	๑๘๘
ภาคผนวก ง	แผนที่แสดงโครงสร้างพื้นฐานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว ที่เสร็จภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓	๒๑๗
ภาคผนวก จ	ข้อมูลจังหวัดสระแก้ว	๒๒๓

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ ๑	ประเภทเขตเศรษฐกิจในอาเซียน	๑๖
ตารางที่ ๒	แผนงาน แผนเงิน และแผนคน ตามที่รัฐบาลกำหนด	๒๖
ตารางที่ ๓	สิทธิประโยชน์กรณีกิจการทั่วไป และกรณีกิจการกลุ่มเป้าหมาย	๒๖
ตารางที่ ๔	สรุปแผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากรระยะเร่งด่วน ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙	๒๗
ตารางที่ ๕	แสดงข้อมูลผลการศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ จำนวน ๖ ประเทศ	๔๐
ตารางที่ ๖	แสดงจุดผ่านแดนถาวร ๖ จุด	๔๘
ตารางที่ ๗	แสดงจุดผ่อนปรน ๑๐ จุด	๔๙
ตารางที่ ๘	แสดงจุดผ่อนปรนเพื่อการท่องเที่ยว	๔๙
ตารางที่ ๙	โครงการก่อสร้างและปรับปรุงเส้นทางเพื่อพัฒนาความเชื่อมโยงกับ พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และด่านชายแดน	๗๙
ตารางที่ ๑๐	แผนงานโครงการรองรับระบบประปาในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว	๘๒
ตารางที่ ๑๑	แสดงสิทธิประโยชน์ตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษ (ประกาศ ๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๗)	๙๐
ตารางที่ ๑๒	เอกสารที่ใช้ในการเข้า - ออก จุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก สำหรับชาวกัมพูชา	๙๙
ตารางที่ ๑๓	มูลค่าการค้าระหว่างประเทศและการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ (มกราคม - มิถุนายน)	๑๑๑
ตารางที่ ๑๔	มูลค่าการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา (รายสินค้า) ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ (มกราคม - มิถุนายน)	๑๑๒
ตารางที่ ๑๕	แนวทางการพัฒนาและผลต่อการขับเคลื่อนโครงการในระยะแรก (ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐)	๑๒๗
ตารางที่ ๑๖	แนวทางการพัฒนาและผลต่อการขับเคลื่อนโครงการในระยะปานกลาง (ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒)	๑๓๓
ตารางที่ ๑๗	แนวทางการพัฒนาและผลต่อการขับเคลื่อนโครงการในระยะยาว (ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป)	๑๓๖

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ ๑	โครงสร้างคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.)	๓
ภาพที่ ๒	แผนภาพที่ตั้งของจังหวัดที่กำหนดเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทั้ง ๑๐ แห่ง	๕
ภาพที่ ๓	พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว	๖
ภาพที่ ๔	กรอบการพิจารณาศึกษาองค์ประกอบหลักของการจัดตั้งเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษ ๑๖ ด้าน	๑๐
ภาพที่ ๕	ระดับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ	๑๓
ภาพที่ ๖	ระดับการเติบโตของเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ ในแต่ละชั้น	๑๔
ภาพที่ ๗	เขตเศรษฐกิจในอาเซียน	๑๕
ภาพที่ ๘	รูปแบบเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย	๑๗
ภาพที่ ๙	การประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙	๒๕
ภาพที่ ๑๐	ที่ตั้งของ Daedeok Innopolis ในประเทศเกาหลีใต้	๓๐
ภาพที่ ๑๑	ที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษ ๕ แห่ง ของสาธารณรัฐประชาชนจีน	๓๑
ภาพที่ ๑๒	ทำเลที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษในสหรัฐเม็กซิโก	๓๓
ภาพที่ ๑๓	ที่ตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในสหพันธรัฐมาเลเซีย	๓๔
ภาพที่ ๑๔	ที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	๓๖
ภาพที่ ๑๕	ที่ตั้งเขตเศรษฐกิจในราชอาณาจักรกัมพูชา	๓๘
ภาพที่ ๑๖	แผนที่แสดงจุดผ่านแดนไทย - กัมพูชา รวม ๑๗ จุด	๕๐
ภาพที่ ๑๗	แสดงการใช้ประโยชน์พื้นที่ของนิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว	๕๗
ภาพที่ ๑๘	Diamond Model	๕๘
ภาพที่ ๑๙	ประเมินขีดความสามารถของปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบหลักของการ ขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว	๖๒
ภาพที่ ๒๐	วิธีการดำเนินการศึกษา	๖๗
ภาพที่ ๒๑	แผนที่จังหวัดสระแก้ว	๗๒
ภาพที่ ๒๒	ที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกับความเชื่อมโยงการพัฒนา	๗๒
ภาพที่ ๒๓	สรุปบริเวณที่อนุญาตให้ก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม	๗๕

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า	
ภาพที่ ๒๔	ที่ตั้งโครงการนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และสภาพภูมิประเทศบริเวณโดยรอบ	๗๖
ภาพที่ ๒๕	โครงข่ายถนนเชื่อมโยงของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว	๗๘
ภาพที่ ๒๖	เส้นทางขนส่งทางราง	๘๐
ภาพที่ ๒๗	ความสามารถการจ่ายไฟของสถานีไฟฟ้าเทียบกับค่าพยากรณ์ความต้องการการใช้ไฟฟ้า พื้นที่อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว	๘๑
ภาพที่ ๒๘	แผนงานก่อสร้างสายส่ง ๑๑๕ KV ช่วง สฟ.วัฒนานคร - สฟ. อรัญประเทศ ๒	๘๑
ภาพที่ ๒๙	การคาดการณ์การใช้น้ำประปาของอำเภออรัญประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๗	๘๒
ภาพที่ ๓๐	แผนที่แสดงโครงการระบบประปาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว	๘๓
ภาพที่ ๓๑	โครงข่ายถนนสาย สก.๔๐๐๑ (หมายเลข ๑๒) ทล. ๓๓๖๖ (หมายเลข ๑๓) และ สก.๓๐๘๕ (หมายเลข ๑๔)	๘๕
ภาพที่ ๓๒	กลุ่มอุตสาหกรรมที่ ส.อ.ท. เห็นควรส่งเสริมให้ลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว	๘๘
ภาพที่ ๓๓	กิจการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่ได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI	๙๑
ภาพที่ ๓๔	ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว	๙๓
ภาพที่ ๓๕	ด่านพรมแดนไทย - กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว	๙๕
ภาพที่ ๓๖	สภาพการจราจรที่แออัดบริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึก	๙๖
ภาพที่ ๓๗	การเตรียมพื้นที่ควบคุมร่วมกัน CCA บริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึก	๙๗
ภาพที่ ๓๘	การตรวจคนเข้า - ออก บริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึก	๙๙
ภาพที่ ๓๙	การตรวจพาหนะเข้า - ออก บริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึก	๑๐๐
ภาพที่ ๔๐	การตรวจแรงงานเข้า - ออก บริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึก	๑๐๒
ภาพที่ ๔๑	การตรวจสอบสุขภาพให้แก่แรงงานต่างด้าว	๑๐๔
ภาพที่ ๔๒	การประชุมความสัมพันธ์ ๖๕ ปี ไทย - กัมพูชา เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๘	๑๐๖
ภาพที่ ๔๓	การขนส่งสินค้าผ่านแดนบริเวณด่านพรมแดนอรัญประเทศ	๑๐๘
ภาพที่ ๔๔	การค้าชายแดนระหว่างประเทศไทย - กัมพูชา บริเวณด่านอรัญประเทศ	๑๑๓

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ ๔๕	การก่อสร้างและขยายเส้นทางไปยังนิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. ๑๑๗
ภาพที่ ๔๖	การขยายระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานระบบไฟฟ้า ๑๑๘
ภาพที่ ๔๗	การขยายระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานระบบประปา ๑๑๘
ภาพที่ ๔๘	การปรับปรุงและก่อสร้างด้านพรมแดนบ้านคลองลึก ลานพักรถตรวจ รถบรรทุกสินค้า และพัฒนานิคมอุตสาหกรรมบนพื้นที่ ๖๖๐ ไร่ ของ กนอ. ๑๑๙
ภาพที่ ๔๙	โครงการปรับปรุงถนนสาย สก. ๓๐๘๕ ที่เป็นเส้นทางผ่านหน้านิคมฯ ของ กนอ. ๑๒๑
ภาพที่ ๕๐	แนวทางการพัฒนาการคมนาคมขนส่งที่สำคัญในระยะแรก ๑๒๒
ภาพที่ ๕๑	แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้าที่สำคัญในระยะแรก ๑๒๓
ภาพที่ ๕๒	แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบประปาที่สำคัญในระยะแรก ๑๒๔
ภาพที่ ๕๓	แนวทางการพัฒนาที่สำคัญทางด้านการศึกษาในระยะแรก ๑๒๕
ภาพที่ ๕๔	แผนที่แสดงโครงสร้างพื้นฐานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ ๑๒๙
ภาพที่ ๕๕	แนวทางในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่สำคัญ ด้านโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมขนส่ง ๑๓๐
ภาพที่ ๕๖	การดำเนินการด้านการศุลกากร ๑๓๑
ภาพที่ ๕๗	แนวทางในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่สำคัญ ด้านการศุลกากร ๑๓๒
ภาพที่ ๕๘	แผนที่แสดงโครงสร้างพื้นฐานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ ๑๓๔
ภาพที่ ๕๙	แผนที่แสดงโครงสร้างพื้นฐานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ปี ๒๕๖๓ ๑๓๗
ภาพที่ ๖๐	ตัวแบบการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ๑๓๙

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา

แนวความคิดเรื่อง “เขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศไทย” อาจถือได้ว่าเริ่มต้นมาจากการดำเนินการในรูปแบบของ “นิคมอุตสาหกรรม” ที่ระบุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับต่างๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ อันส่งผลให้อุตสาหกรรมในประเทศไทยเจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว และเมื่อเกิดภาวะตกต่ำของระบบเศรษฐกิจโลกในเวลาต่อมา นับตั้งแต่วิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ทำให้รัฐบาลต้องเร่งหาวิธีการแก้ไข จึงได้กำหนดนโยบายโดยใช้แนวคิด เรื่อง “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” มาเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งประเทศไทยได้เห็นโอกาสในการแสวงประโยชน์เพื่อพัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงทางด้านเศรษฐกิจและการขนส่งของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงได้ริเริ่มแผนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยเฉพาะบริเวณชายแดน และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้มีการกำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์เพื่อผลักดันการพัฒนา ประกอบกับธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) ได้ให้การสนับสนุนและผลักดันการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภายใต้กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากโครงการระเบียงเศรษฐกิจ โดยบรรจุแผนการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษไว้เป็นแผนปฏิบัติการ เพื่อการเปลี่ยนระเบียงการขนส่ง (Transport Corridors) ให้เป็นระเบียงเศรษฐกิจ (Economic Corridors) ซึ่งธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชียได้ให้ความช่วยเหลือในการให้ข้อเสนอแนะเชิงเทคนิค กลยุทธ์ในการสร้างและดำเนินการเขตเศรษฐกิจพิเศษในอนุภูมิภาค ตลอดจนให้การสนับสนุนทางการเงินเพื่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการเชื่อมต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษต่างๆ ในอนุภูมิภาคเข้าด้วยกัน รวมถึง การเชื่อมต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษไปยังท่าเรือ จุดกระจายสินค้าและตลาดปลายทาง

ปัจจุบัน รัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มีนโยบายเพื่อส่งเสริมความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน และขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้ง การพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายในอาเซียน ซึ่งส่งผลให้มีการมุ่งพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้น โดยเริ่มจากการพัฒนาด้านการค้าชายแดนและโครงข่ายการคมนาคมบริเวณประตูการค้าหลักของประเทศไทย ในระยะแรกได้ให้ความสำคัญกับ ๖ ด้าน ได้แก่ ปาดังเบซาร์ สะเดา มุกดาหาร แม่สอด บ้านคลองลึก (อัญประเทศ) และบ้านคลองใหญ่ (ตราด) ทั้งนี้ รัฐบาลได้กำหนดนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนเพื่อเปิดพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านโดยใช้โอกาสจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและความเชื่อมโยงด้านคมนาคมขนส่ง รวมทั้งข้อตกลงการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนของประเทศควบคู่กับการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคและการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน รวมทั้งการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน ซึ่งการกำหนดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เริ่มจากการพัฒนาด้านการค้าชายแดน และโครงข่าย

การคมนาคมขนส่งบริเวณการค้าหลักของประเทศ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงกระบวนการผลิต และการลงทุนข้ามแดน โดยปรับปรุงโครงข่ายระบบถนน การพัฒนาระบบ National Single Window (NSW) และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่งข้ามแดนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้ระบบขนส่งและโลจิสติกส์ สามารถเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ที่ได้กำหนดให้เขตเศรษฐกิจชายแดนและเมืองชายแดนมีบทบาทเป็นประตูเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายและการบริหารในภาพรวมเกี่ยวกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ “คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ” (กนพ.) มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และบริหารเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษต่างๆ โดยมุ่งเน้นในการดูแลเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ซึ่งต่อมา กนพ. ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ขึ้น รวม ๖ คณะ เพื่อขับเคลื่อนการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพชัดเจน อันได้แก่

๑. คณะอนุกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ กำหนดพื้นที่และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน เพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมในการกำหนดพื้นที่จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษตามเขตการปกครอง กำหนดการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี รวมถึงการจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาระบบบริการแบบเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน

๒. คณะอนุกรรมการศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน สาธารณสุข และความมั่นคง เพื่อกำหนดแนวทางและขับเคลื่อนการจัดระบบแรงงานต่างด้าว ทั้งในเรื่องของค่าจ้าง สวัสดิการ การผ่านเข้า - ออกด่านตรวจคนเข้าเมือง การสาธารณสุข และแนวทางการฝึกอบรม

๓. คณะอนุกรรมการด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร เพื่อจัดทำแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านและจุดผ่านแดน รวมถึงการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมและรักษาสิ่งแวดล้อม

๔. คณะอนุกรรมการด้านการจัดหาที่ดิน และบริหารจัดการ เพื่อกำหนดพื้นที่ของราชการที่จะสามารถใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ จัดทำผังการใช้ที่ดิน และดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินตามระเบียบขั้นตอนของทางราชการ

๕. คณะอนุกรรมการด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะทางการตลาดที่สนับสนุนเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทำการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ จัดสัมมนา ตลอดจนเชิญชวนนักลงทุน ทั้งจากภายในและต่างประเทศให้เข้ามาลงทุน

๖. คณะอนุกรรมการการขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษระดับพื้นที่ เพื่อประสาน ติดตาม ความก้าวหน้า ประเมินผลการดำเนินงาน รวมถึงเสนอแนะการแก้ไขปัญหาต่อ กนพ.

ภาพที่ ๑ โครงสร้างคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.)

ต่อมา คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ได้มีประกาศ กนพ. ที่ ๑/๒๕๕๘ เรื่อง กำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้การจัดตั้งและดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยได้กำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ระดับตำบลต่างๆ ใน ๕ จังหวัด ในระยะแรก ดังนี้

๑) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก ประกอบด้วย ๑๔ ตำบล ใน ๓ อำเภอ ในจังหวัดตาก ได้แก่ อำเภอแม่สอด ๘ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่สอด ตำบลแม่ตาว ตำบลท่าสายลวด ตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลแม่กาษา ตำบลแม่ปะ ตำบลแม่กุ่ม และตำบลมหาวัน อำเภอพบพระ ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลพบพระ ตำบลช่องแคบ และตำบลวาลีย์ อำเภอแม่ระมาด ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่จะระา ตำบลแม่ระมาด และตำบลชะเนือ

๒) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร ประกอบด้วย ๑๑ ตำบล ใน ๓ อำเภอ ในจังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ อำเภอเมืองมุกดาหาร ๕ ตำบล ได้แก่ ตำบลศรีบุญเรือง ตำบลมุกดาหาร ตำบลบางทรายใหญ่ ตำบลคำอาฮวน และตำบลนาสีนวน อำเภอหว้านใหญ่ ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลบางทรายน้อย ตำบลชะโนด ตำบลหว้านใหญ่ และตำบลปงขาม อำเภอดอนตาล ๒ ตำบล ได้แก่ ตำบลโพธิ์ไทร และตำบลดอนตาล

๓) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ประกอบด้วย ๔ ตำบล ใน ๒ อำเภอ ในจังหวัดสระแก้ว ได้แก่ อำเภออรัญประเทศ ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านด่าน ตำบลป่าไร่ และตำบลท่าข้าม อำเภอวัฒนานคร ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลผักขะ

๔) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตราด ประกอบด้วย ๓ ตำบล ของอำเภอคลองใหญ่ ในจังหวัดตราด ได้แก่ ตำบลคลองใหญ่ ตำบลหาดเล็ก และตำบลไม้รูด

๕) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา ประกอบด้วย ๔ ตำบล ของอำเภอสะเดา ในจังหวัดสงขลา ได้แก่ ตำบลสะเดา ตำบลสำนักขาม ตำบลสำนักแต้ว และตำบลปาดังเบซาร์

ต่อมา คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ได้มีประกาศ กนพ. ที่ ๒/๒๕๕๘ เรื่อง กำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มเติมในระยะที่ ๒ ดังนี้

๖) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเชียงราย ประกอบด้วย ๒๑ ตำบล ใน ๓ อำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ได้แก่ อำเภอเชียงของ ๗ ตำบล ได้แก่ ตำบลศรีง ตำบลบุญเรือง ตำบลริมโขง ตำบลเวียง ตำบลศรีดอนชัย ตำบลสถาน ตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงแสน ๖ ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านแซว ตำบลป่าสัก ตำบลแม่เงิน ตำบลโยนก ตำบลเวียง ตำบลศรีดอนมูล อำเภอแม่สาย ๘ ตำบล ได้แก่ ตำบลเกาะช้าง ตำบลบ้านด้าย ตำบลโป่งงาม ตำบลโป่งผา ตำบลแม่สาย ตำบลเวียงพางคำ ตำบลศรีเมืองชุม และตำบลห้วยไคร้

๗) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย ประกอบด้วย ๑๓ ตำบล ใน ๒ อำเภอ ในจังหวัดหนองคาย ได้แก่ อำเภอเมืองหนองคาย ๑๒ ตำบล ได้แก่ ตำบลค่ายบกหวาน ตำบลในเมือง ตำบลบ้านเตือ ตำบลพระธาตุบังพวน ตำบลโพธิ์ชัย ตำบลโพธิ์สว่าง ตำบลมีชัย ตำบลเวียงคุก ตำบลสีกาย ตำบลหนองกอมเกาะ ตำบลหาดคำ ตำบลหินโงม อำเภอสระใคร ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลสระใคร

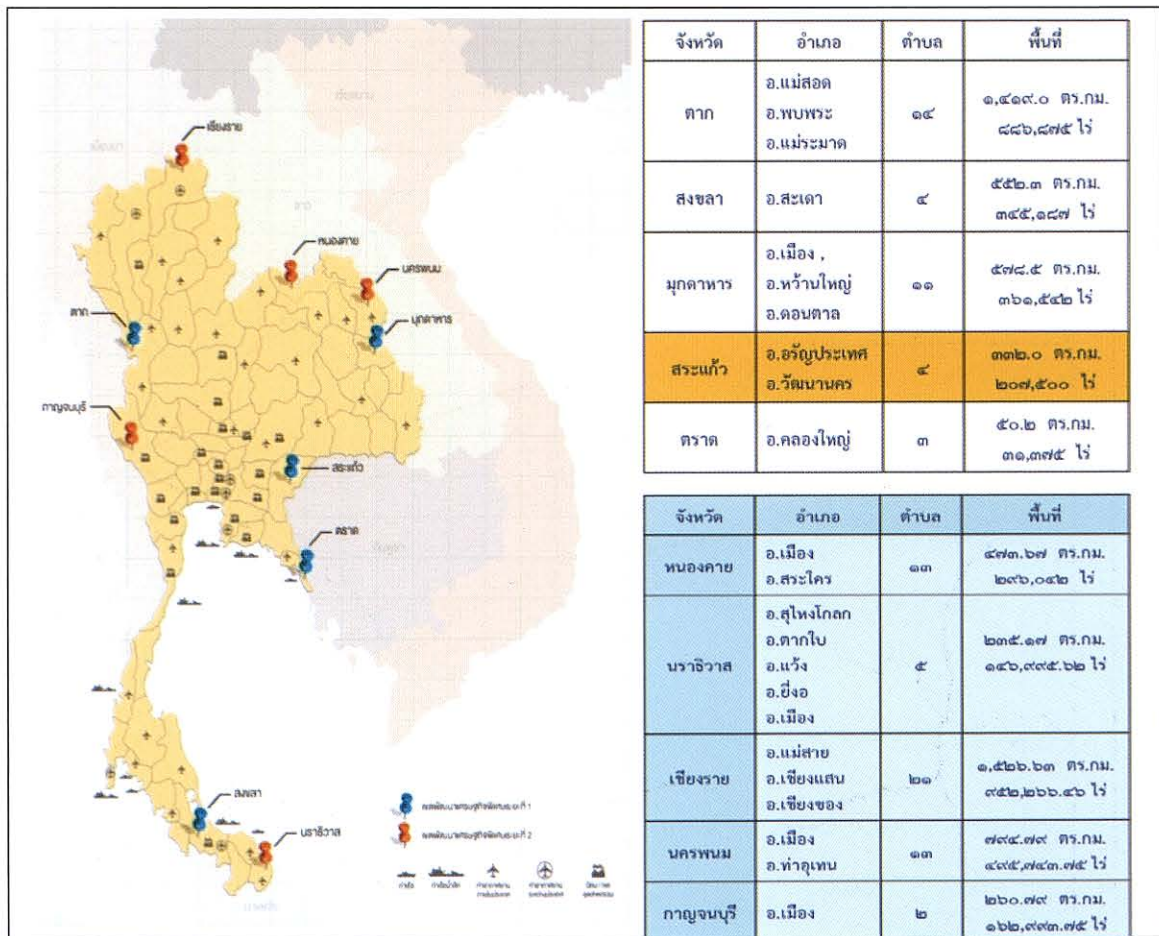
๘) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนครพนม ประกอบด้วย ๑๓ ตำบล ใน ๒ อำเภอ ในจังหวัดนครพนม ได้แก่ อำเภอเมืองนครพนม ๑๐ ตำบล ได้แก่ ตำบลกรูด ตำบลท่าค้อ ตำบลนาทราย ตำบลนาราชควาย ตำบลในเมือง ตำบลบ้านผึ้ง ตำบลโพธิ์ตาก ตำบลหนองญาติ ตำบลหนองแสง ตำบลอาจสามารถ อำเภอท่าอุเทน ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลโนนตาล ตำบลรามราช และตำบลเวินพระบาท

๙) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกาญจนบุรี ประกอบด้วย ๒ ตำบล ของอำเภอเมืองกาญจนบุรี ในจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ ตำบลแก่งเสี้ยน และตำบลบ้านเก่า

๑๐) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาส ประกอบด้วย ๕ ตำบล ใน ๕ อำเภอ ในจังหวัดนราธิวาส ได้แก่ อำเภอเมืองนราธิวาส ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลโคกเคียน อำเภอตากใบ ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลเจ๊ะเห อำเภอเย็งอ ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลละหาร อำเภอแว้ง ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลไล่จูด อำเภอสุไหงโก - ลก ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลสุไหงโก - ลก

ที่ตั้งของแต่ละจังหวัดที่กำหนดเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ จำนวน ๑๐ แห่ง ดังภาพที่ ๒

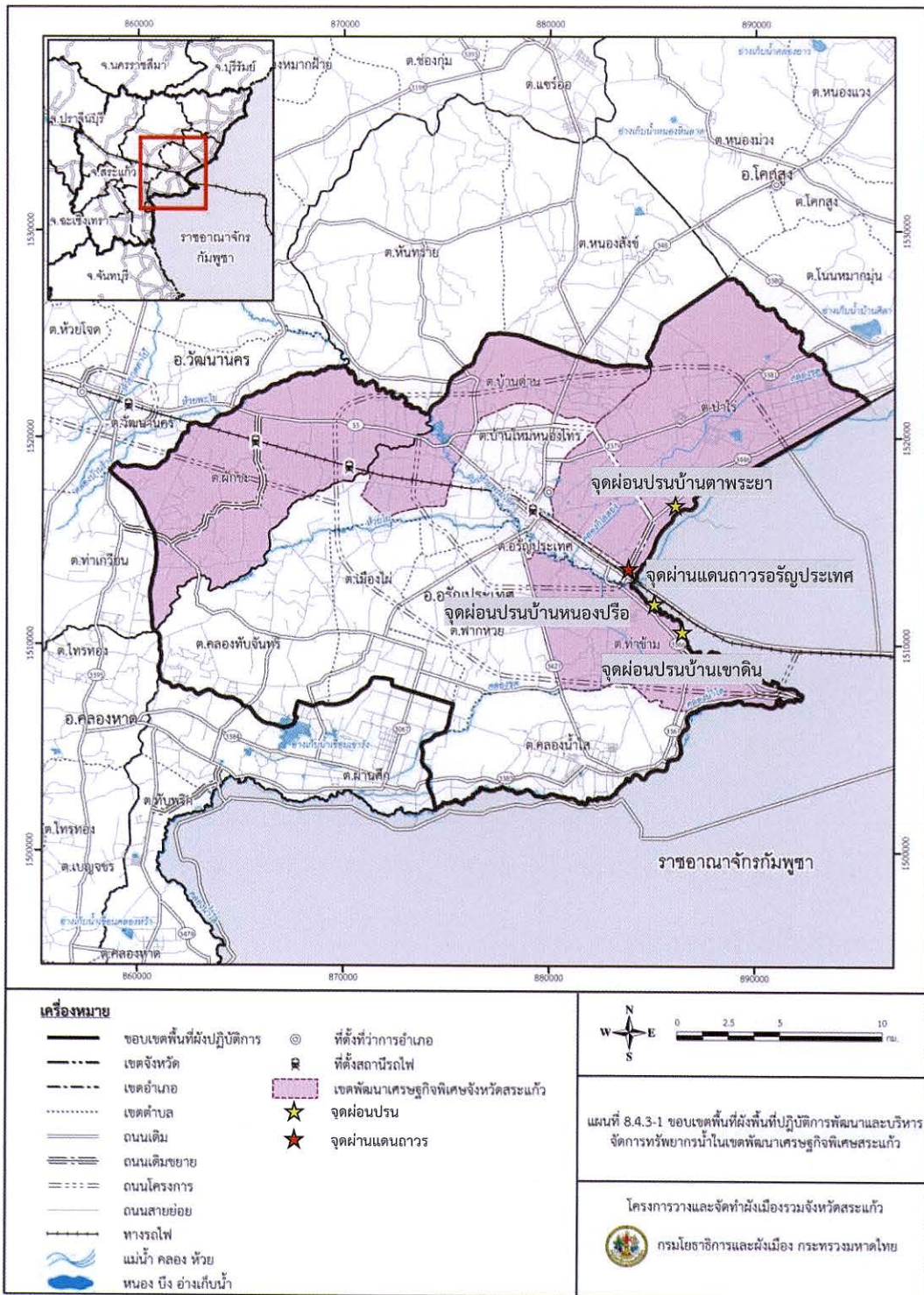
ต่อมารัฐบาลยังได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๘ ขึ้น โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ ให้มี “คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ” (คณพ.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ และให้มี “คณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ” (คบพ.) โดยมีรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ เพื่อให้มีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีการกำกับดูแลติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

ภาพที่ ๒ แผนที่ตั้งของจังหวัดที่กำหนดเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษทั้ง ๑๐ แห่ง

๑.๒ ศักยภาพของจังหวัดสระแก้ว

จังหวัดสระแก้วเป็นหนึ่งใน ๑๐ จังหวัดที่ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมสำหรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วจะถูกพัฒนาเป็นศูนย์กระจายสินค้าชายแดน (Distribution Center) เนื่องจากมีชายแดนติดกับประเทศกัมพูชาเป็นระยะทางยาว ๑๖๕ กิโลเมตร มีจุดผ่านแดนถาวร ๑ จุด คือ จุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก (อำเภอธัญบุรี) - ปอยเปต (อำเภอโอโจรว จังหวัดบันเตียเมียนเจย) และจุดผ่อนปรนอีก ๓ จุด คือ (๑) จุดผ่อนปรนบ้านตาพระยา (อำเภอตาพระยา) - บ้านบึงตะกวน (จังหวัดบันเตียเมียนเจย) (๒) จุดผ่อนปรนบ้านหนองปรือ (อำเภอธัญบุรี) - มาลัย (จังหวัดบันเตียเมียนเจย) (๓) จุดผ่อนปรนบ้านเขาหิน (อำเภอคลองหาด) - บานกิโล (อำเภอสำเภาลูน จังหวัดพระตะบอง) ทั้งนี้ โดยทั่วไปการค้าชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา มีอยู่ ๒ ลักษณะ ได้แก่ การค้าในรูปแบบการค้าชายแดนที่แท้จริง คือ เป็นการซื้อขายระหว่างคนในพื้นที่ที่อาศัยอยู่บริเวณจังหวัดชายแดน และการค้าในรูปแบบคล้ายกับการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งไม่ได้มีการทำการค้าเฉพาะกลุ่มผู้ค้าภายในพื้นที่บริเวณจังหวัดชายแดนเท่านั้น แต่ประกอบด้วยผู้ค้าจากส่วนกลางและที่อื่นๆ เข้ามาดำเนินการค้าชายแดน

ภาพที่ ๓ พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

จากข้อมูลทางเศรษฐกิจ แสดงให้เห็นว่ามูลค่าการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา เฉพาะด้านศุลกากรจังหวัดสระแก้ว ในปี ๒๕๕๘ (มกราคม - ธันวาคม) คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๐๘ ของมูลค่าการค้าไทย - กัมพูชาทั้งหมด หรือคิดเป็นมูลค่ารวมสูงถึง ๗๗,๑๗๓.๓๑ ล้านบาท โดยไทยมีส่วนเกินดุลการค้าอยู่ ๔๔,๙๔๙.๕๓ ล้านบาท และยังมีอัตราการเติบโตถึงประมาณ ร้อยละ ๒ - ๖ ต่อปี จังหวัดสระแก้วจึงนับว่ามีความสำคัญต่อการค้าชายแดนเป็นลำดับต้นๆ ของประเทศ (กรมการค้าต่างประเทศ, ๒๕๕๙) และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากความสำคัญและโอกาสทางการค้าของจังหวัดสระแก้วดังกล่าว ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนให้เป็น “การเพิ่มประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์ให้สามารถดำเนินการขนส่งและกระจายสินค้าได้อย่างสะดวกรวดเร็วตรงเวลาและประหยัด สนับสนุนการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภูมิภาคอินโดจีน” และ “เสริมสร้างศักยภาพคนชุมชนพื้นที่ตามแนวชายแดนให้เกิดความปลอดภัยและมั่นคงเพื่อสนับสนุนการแข่งขันในประชาคมอาเซียน” พร้อมทั้งยังได้กำหนดจุดยืนในการพัฒนาของจังหวัดสระแก้ว (Positioning) ให้เป็น “เมืองส่งเสริมการค้าชายแดนเพื่อการค้าการลงทุน”

การศึกษาและติดตามความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีนครั้งนี้ ได้ให้ความสำคัญทั้งในเรื่องการเป็นศูนย์กลางการผลิตและศูนย์กระจายสินค้า ซึ่งมีความสำคัญไม่เฉพาะต่อประชาชนและธุรกิจการค้าในจังหวัดสระแก้วเท่านั้น แต่ยังมีส่วนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศและของภูมิภาคด้วย

๑.๓ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อศึกษาปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
- ๒) เพื่อเสนอแนวทางการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ให้เป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีนที่เป็นรูปธรรม
- ๓) เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วให้เป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีนประสบความสำเร็จ

๑.๔ ขอบเขตการพิจารณา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหา และปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ทำความเข้าใจในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วให้เป็นรูปธรรม สามารถบรรลุผลสำเร็จ และตอบสนองต่อบริบทของประเทศ และภูมิภาคได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน โดยอาศัยข้อมูลข้อเท็จจริงจากหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องจริง

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะ

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ หมายถึง บริเวณพื้นที่ที่คณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ประกาศกำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งรัฐจะสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาระบบการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จที่สอดคล้องกับระบบ ASEAN Single Window และการดำเนินการอื่นที่จะเป็นไปเพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖)

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว หมายถึง พื้นที่ตามประกาศ กนพ. ที่ ๑/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๘ เรื่อง “กำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ” ประกอบด้วยท้องที่ ตำบลท่าข้าม ตำบลบ้านด่าน และตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ และตำบลผักขะ อำเภอวัฒนานคร รวมพื้นที่ ๒๐๗,๕๐๐ ไร่ ดังภาพที่ ๓

นิคมอุตสาหกรรม หมายถึง เขตอุตสาหกรรมทั่วไปหรือเขตประกอบการเสรี โดยเขตอุตสาหกรรมทั่วไป หมายถึง เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม การบริการ หรือกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือการบริการ และเขตประกอบการเสรี หมายถึง เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือพาณิชยกรรมเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ การรักษาความมั่นคงของรัฐ สุวีรสติภาพของประชาชน การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม หรือความจำเป็นอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยของที่นำเข้าไปในเขตดังกล่าวจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร และค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นตามที่กฎหมายบัญญัติ (พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

เขตประกอบการอุตสาหกรรม หมายถึง การพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับอุตสาหกรรม ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ การพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวต้องได้รับการพิจารณาและประกาศ กำหนดเขตประกอบการอุตสาหกรรมจากกระทรวงอุตสาหกรรมให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบตามมาตรา ๑๑ ของพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือได้รับอนุญาต ตามมาตรา ๑๒ ของพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้วแต่กรณี

สวน/เขตอุตสาหกรรม (หรือกิจการที่คล้ายคลึงกันที่มีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่น ซึ่งมีใช้นิคมอุตสาหกรรมหรือเขตประกอบการอุตสาหกรรม) หมายถึง การพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับ อุตสาหกรรม ซึ่งมีได้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือพระราชบัญญัติโรงงาน

โครงการนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว หมายถึง พื้นที่ที่รัฐบาลได้มอบหมายให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเข้าพัฒนา พร้อมจัดหา สาธารณูปโภค สาธารณูปการ เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับการประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ในตำบลป่าไร่ พื้นที่ประมาณ ๖๖๐ ไร่

โรงงาน หมายถึง อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวม ตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไป โดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม สำหรับทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง

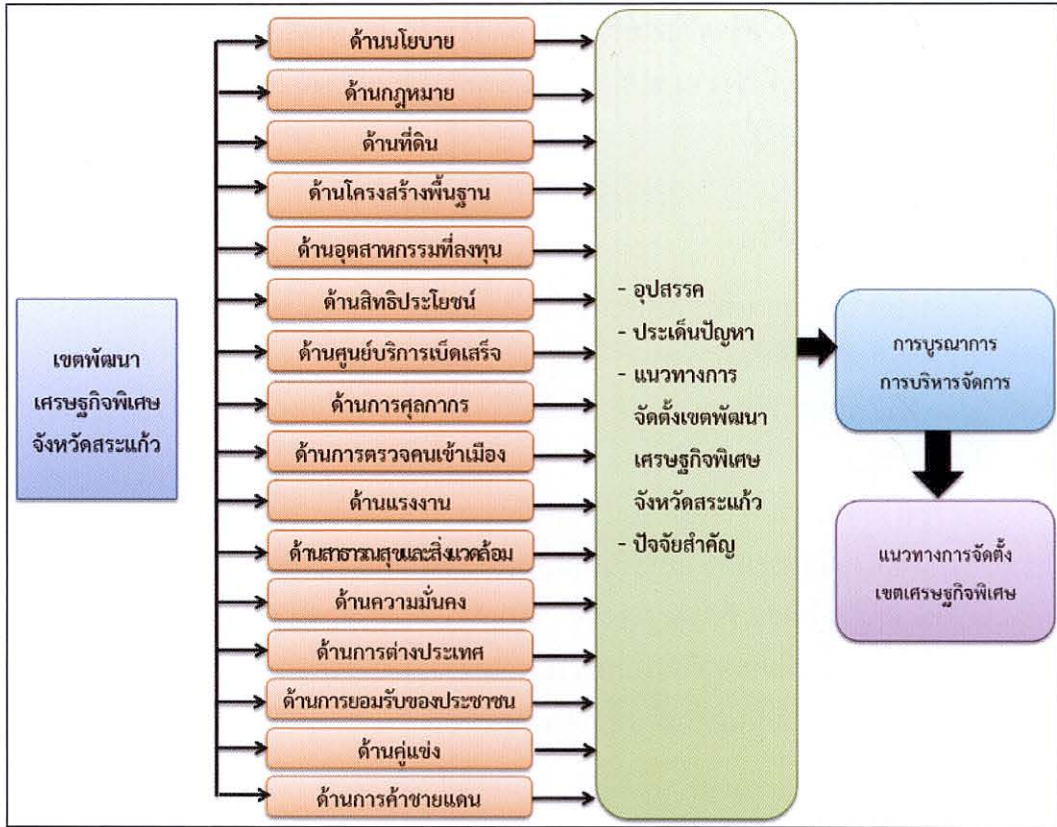
แปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใดๆ ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนด ในกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติ โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่เกี่ยวข้อง)

๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) หน่วยงานต่างๆ ได้ทราบข้อเท็จจริง ความก้าวหน้า สภาพปัญหาและอุปสรรค เพื่อเป็น ข้อมูลพื้นฐานในการแก้ไขปัญหา/อุปสรรค สนับสนุนการพัฒนาต่อไป
- ๒) ผู้ประกอบการได้ทราบข้อมูล ข้อเท็จจริง และความก้าวหน้าของโครงการ เพื่อประกอบการ ตัดสินใจในการลงทุน
- ๓) รัฐบาลสามารถนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาไปกำหนดเป็นแนวนโยบายในการ พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว และพื้นที่อื่นๆ ในภาพรวมของประเทศ
- ๔) สนับสนุนนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
- ๕) สนับสนุนพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนให้มีการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ยกระดับ คุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน

๑.๗ กรอบการพิจารณาศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ประกอบไปด้วยการศึกษาปัญหา และแนวทางแก้ไข ที่เกี่ยวกับองค์ประกอบหลักของการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อแสวงหาวิธีการบูรณาการ การบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและบรรลุประสิทธิผลได้สูงสุดอันจะนำไปสู่คำตอบเป็นแนวทาง การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้วต่อไป โดยมีประเด็นศึกษาครอบคลุม ๑๖ ด้าน (โดยจะกล่าวถึงที่มาของการเลือกปัจจัยดังกล่าวไว้ในบทที่ ๒) ประกอบด้วย ๑) ด้านนโยบาย ๒) ด้านกฎหมาย ๓) ด้านที่ดิน ๔) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ๕) ด้านอุตสาหกรรมที่ลงทุน ๖) ด้านสิทธิประโยชน์ ๗) ด้านศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ๘) ด้านการศุลกากร ๙) ด้านการตรวจคนเข้าเมือง ๑๐) ด้านแรงงาน ๑๑) ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ๑๒) ด้านความมั่นคง ๑๓) ด้านการต่างประเทศ ๑๔) ด้านการยอมรับของประชาชน ๑๕) ด้านคู่แข่ง และ ๑๖) ด้านการค้าชายแดน

ภาพที่ ๔ กรอบการพิจารณาศึกษาองค์ประกอบหลักของการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ๑๖ ด้าน

บทที่ ๒

เอกสาร และงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงความหมาย แนวคิด และสถานภาพการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มอาเซียน รวมถึงการพัฒนาและผลการดำเนินการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของประเทศไทย

๒.๑ ความหมาย แนวคิด และสถานภาพการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๑.๑ ความหมายของเขตเศรษฐกิจพิเศษ

คำว่า “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” หมายถึง พื้นที่แห่งหนึ่งแห่งใดที่ได้รับการกำหนด และพัฒนาขึ้นมาภายใต้กฎหมายและการบริหารกิจการในลักษณะเฉพาะ โดยภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษ จะมีการปรับปรุงลักษณะทางกายภาพของอสังหาริมทรัพย์เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะรองรับการลงทุน จากต่างประเทศ เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจการ และการบริการขั้นพื้นฐาน แนวทางการพัฒนาพื้นที่ในลักษณะของ “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” นับเป็นแนวทางการพัฒนาที่มีการศึกษาและกล่าวถึงกันมานานในประเทศไทย แต่หากถามว่าลักษณะใดจึงเรียกว่า เขตเศรษฐกิจพิเศษจะได้รับคำตอบที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไป สิ่งที่เราเรียกว่าพิเศษในที่นี้ จะหมายถึงการได้รับสิทธิพิเศษทางด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการลงทุนไม่ว่าจะเป็นสิทธิพิเศษทางภาษีอากร การส่งเสริมการลงทุน ความพร้อมของปัจจัยการผลิต การอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกรรม และบริการพื้นฐานต่างๆ ตั้งแต่ระบบขนส่ง ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ และจะมีคำเรียกเฉพาะที่แตกต่างกันออกไป เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone) เขตอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (Export Processing Zone) คลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouse) หรือเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Border Economic Zone) ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับว่าจะให้ความสำคัญกับการประกอบกิจกรรมประเภทใด หรือคำใด จะเป็นที่น่าดึงดูดนักลงทุนมากที่สุด (ดำรง แสงทวีเลิศ และนนธิกา ทังสุพานิช, ๒๕๕๕, น.๔๒)

สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศแรก que พัฒนาและประยุกต์ใช้แนวคิดเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยการกำหนดพื้นที่เป้าหมายที่รัฐจะลงทุนด้านการจัดทำผังเมืองที่เหมาะสม การจัดหา สาธารณูปโภคที่จำเป็นต่อการประกอบกิจการและที่อยู่อาศัยอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ รวมทั้ง นำระบบ การให้บริการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพของประเทศตะวันตกมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่เป้าหมาย โดยเน้นการให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จภายในเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ ยังสร้างเงื่อนไขอื่นที่กระตุ้นให้นักลงทุนโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักลงทุนต่างประเทศได้เข้ามาลงทุนในพื้นที่เป้าหมายด้วย เช่น การให้สิทธิพิเศษด้านภาษีอากร การส่งเงินตราต่างประเทศเข้าออกในเขตเศรษฐกิจพิเศษ การให้สิทธิพิเศษในการเข้ามาทำงานของแรงงานมีประสบการณ์ เป็นต้น แม้ในปัจจุบันสาธารณรัฐ อินเดียนและสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งเป็นประเทศเสรีประชาธิปไตยก็ได้้นำแนวคิดเขตเศรษฐกิจพิเศษ ไปประยุกต์ใช้แล้วแต่อาจเรียกชื่อแตกต่างกันไป เช่น Special Economic Zone, Free Economic Zone, Free Zone เป็นต้น (เรวดี แก้วมณี, ๒๕๕๖)

ความหมายของเขตเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบต่าง ๆ

๑) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone) คือ เขตพื้นที่ที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวก รวมทั้งให้สิทธิพิเศษบางประการในการดำเนินกิจการต่างๆ เช่น การอุตสาหกรรม การพาณิชย์กรรม การบริการหรือกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ (บุญสืบ บุญญกนก, ๒๕๕๖)

๒) เขตประกอบการเสรี (Free Zone) หมายถึง เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอุตสาหกรรมหรือพาณิชยกรรมเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ การรักษาความมั่นคงของรัฐ สวัสดิภาพของประชาชน การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม หรือความจำเป็นอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยของที่นำเข้าไปในเขตดังกล่าวจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี อากร และค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นตามที่กฎหมายบัญญัติ (พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

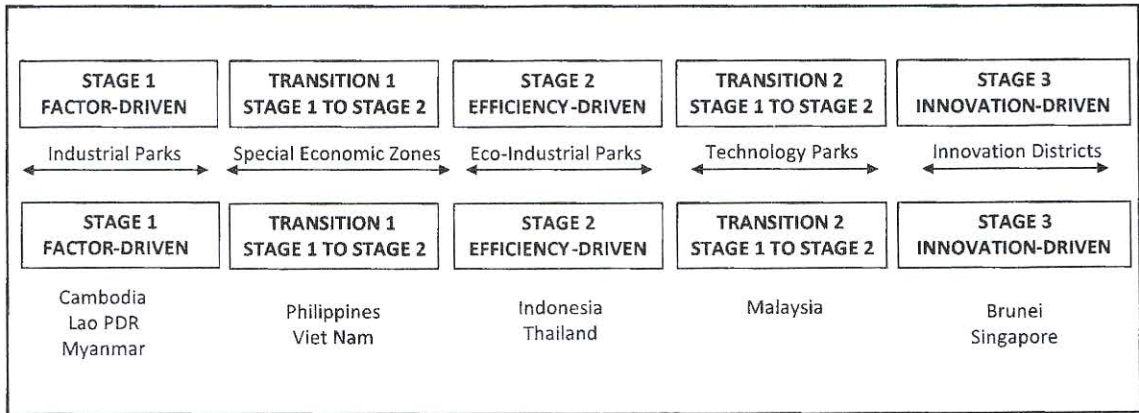
๓) คลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouse) คือ คลังสินค้าซึ่งใช้เป็นที่ตรวจของและเก็บรักษาของที่นำเข้าโดยให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ส่งออกให้ได้รับการงดเว้นการเก็บอากรขาเข้าและขาออกของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ และเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อส่งออกไปยังนอกประเทศ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะส่งออกในสภาพเหมือนเดิมที่นำเข้าหรือในสภาพที่ได้ผลิต ผสม หรือประกอบเป็นอย่างอื่นตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของคลังสินค้าทัณฑ์บนซึ่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๘ และมาตรา ๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๙ (กรมศุลกากร, ๒๕๕๙)

๔) เขตปลอดอากร (Free Zone) หมายถึง เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ โดยของที่นำเข้าไปในเขตดังกล่าวจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ (พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

แนวความคิดเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษมีวัตถุประสงค์หลักในการกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่ต่างๆ เพื่อมิให้การพัฒนากระจุกตัวเฉพาะในเมืองใหญ่ โดยใช้กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายเป็นตัวนำในการพัฒนา ซึ่งนอกจากจะช่วยกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่เฉพาะที่ได้รับการจัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ อันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เฉพาะ และพื้นที่ใกล้เคียงโดยตรงแล้วยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและศักยภาพในการแข่งขันของประเทศในเวทีการค้าโลกอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ๒๕๔๘)

๒.๑.๒ แนวคิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและปัจจัยการขับเคลื่อน

องค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Industrial Development Organization: UNIDO, ๒๕๕๘) ได้ทำการศึกษาและเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ ดังภาพที่ ๕ และภาพที่ ๖

ภาพที่ ๕ ระดับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ

จากภาพที่ ๕ แสดงให้เห็นถึงระดับการพัฒนา (Stage of Development) ของเขตเศรษฐกิจประเภทต่างๆ จำแนกตามปัจจัยที่ส่งผลถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเป็นเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดอันดับของ The Global Competitiveness Report ที่จัดทำโดยสภาเศรษฐกิจโลก WEF (World Economic Forum) ทั้งนี้ ระดับการพัฒนาในแต่ละระยะจะถูกขับเคลื่อนด้วยปัจจัยดังนี้

- ๑) ขับเคลื่อนด้วยปัจจัยด้านทรัพยากร (Factor - Driven)
- ๒) ขับเคลื่อนด้วยปัจจัยด้านประสิทธิภาพ (Efficiency - Driven)
- ๓) ขับเคลื่อนด้วยปัจจัยด้านนวัตกรรม (Innovation - Driven)

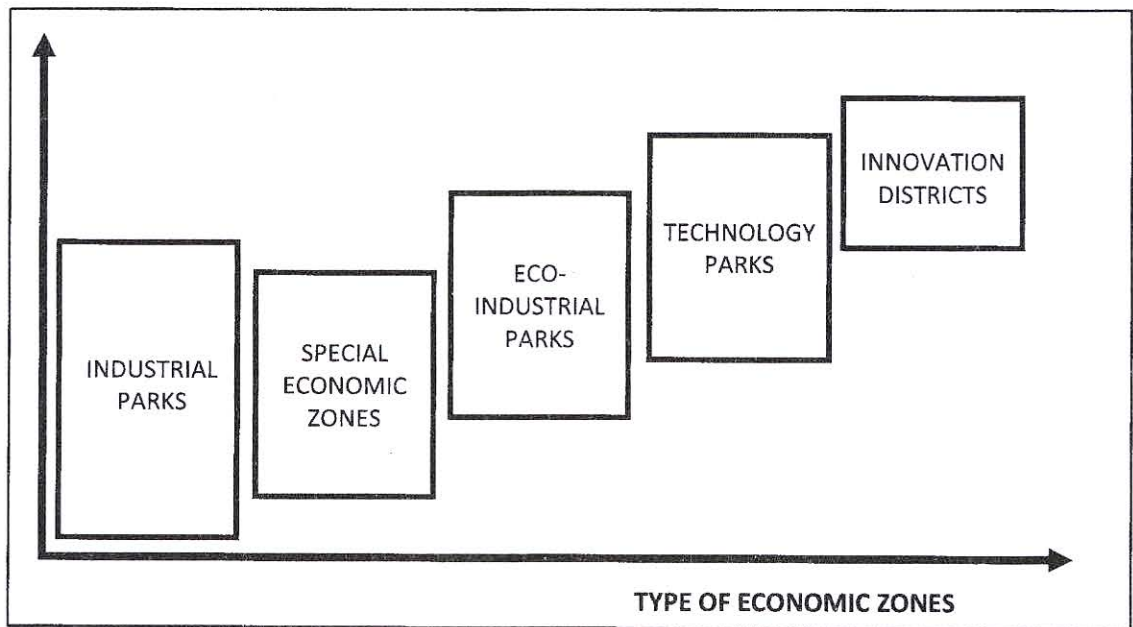
โดยปัจจัยดังกล่าวมีส่วนช่วยสนับสนุนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจประเภทต่างๆ ตามลำดับ ดังนี้

Stage ๑ : Industrial Park (พื้นที่เพื่อกิจการอุตสาหกรรมที่มีการแบ่งส่วนพื้นที่และการใช้สาธารณูปโภคร่วมกัน รวมถึงมีแนวทางการพัฒนาร่วมกัน) และ Special Economic Zones (เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ให้สิทธิพิเศษบางประการในการดำเนินกิจการที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ) เป็นขั้นต้นของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจเหมาะกับประเทศที่อยู่ในขั้นต้นของการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมที่ใช้ปัจจัยด้านทรัพยากรที่มากกว่าโดยเปรียบเทียบ อาทิ ค่าจ้างแรงงานและทรัพยากรธรรมชาติเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจ พร้อมกับการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ท่าเรือ สนามบิน กระทั่งการพัฒนาคุณภาพเกณฑ์ทางศุลกากรและภาษี

Stage ๒ : Eco - Industrial Parks (นิคมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ซึ่งมีแนวคิดเพิ่มเติมในเรื่องการอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ลดปริมาณการใช้วัตถุดิบ พลังงาน และนำของเสียกลับมาใช้งาน) ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ได้รับผลจากการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เอื้อต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจที่เน้นการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงพร้อมกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ เมื่อประเทศสามารถพัฒนาเศรษฐกิจสู่ระดับสูงสุด คือ เศรษฐกิจขยายตัวได้โดยใช้ปัจจัยด้านนวัตกรรมจะเอื้อต่อการพัฒนาเปลี่ยนผ่านไปสู่ Technology Park (เขตเศรษฐกิจแบบอุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) ในขั้นต่อไป

Stage ๓ : Innovation Districts (เขตนวัตกรรม ซึ่งเป็นการรวมเอานวัตกรรม บุคลากร และสถานประกอบการที่มีศักยภาพด้านเทคโนโลยี มีการทำวิจัยและพัฒนา รวมถึง สถานที่พักอาศัยที่มีความสะดวกสบาย มีคุณภาพชีวิตที่ดี ประกอบเข้ากันจนเป็นรูปแบบของเมือง แห่งนวัตกรรม) เมื่อได้รับการขับเคลื่อนด้วยปัจจัยนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยมีความสอดคล้องกัน กับการมุ่งสู่การเป็นเศรษฐกิจแห่งความรู้ (Knowledge Economy) ที่ต้องอาศัยทรัพยากรบุคคล การวางแผนนโยบาย และความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน

ทั้งนี้ ระดับการเติบโตของเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจในแต่ละชั้น ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงดังภาพที่ ๖

ภาพที่ ๖ ระดับการเติบโตของเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจในแต่ละชั้น

จากการศึกษาของ Foreign Investment Advisory Service (FIAS) พบว่า การใช้เขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นเครื่องมือในการก้าวข้ามข้อจำกัดในการพัฒนาเศรษฐกิจ ต้องอาศัยปัจจัย ดังต่อไปนี้เพื่อให้การพัฒนาประสบผลสำเร็จ

- ๑) กำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศให้ชัดเจน
- ๒) กำหนดพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่เหมาะสมกับยุทธศาสตร์ เนื่องจากพื้นที่ เป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดรูปแบบและทิศทางการพัฒนา
- ๓) พิจารณากรอบกฎหมายหรือกฎระเบียบที่อาจจำเป็นต้องผ่อนคลายเพื่อให้เกิด ความคล่องตัวในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่
- ๔) พิจารณากรอบการลงทุนและการให้สิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม โดยคำนึงถึง ความคุ้มค่าและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ

๒.๑.๓ สถานภาพการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของอาเซียน

เขตเศรษฐกิจมีบทบาทสำคัญต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asian Economic Community : AEC) ในการขับเคลื่อนความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ และปรับปรุงความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ภาพที่ ๗ เขตเศรษฐกิจพิเศษในอาเซียน

จากภาพที่ ๗ จะเห็นได้ว่าเขตอุตสาหกรรมต่างๆ ที่กระจายอยู่ในอาเซียน จำนวนทั้งสิ้นเกือบ ๙๐๐ แห่ง (ข้อมูล ณ ปี ๒๕๕๘) เหล่านี้ต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่การผลิตโลก (Global Supply Chains) ที่เชื่อมโยงกันทั้งภูมิภาคดังจะเห็นได้จากมูลค่าการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะมูลค่าการส่งออกสินค้าจากอาเซียนสูงถึง ๑.๑ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๗ ขยายตัวจากปี ๒๕๕๖ ที่ร้อยละ ๓.๓ เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความสำคัญและศักยภาพในการเติบโตของภูมิภาคที่แข็งแกร่ง ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าเขตเศรษฐกิจในอาเซียนนั้นมีเพียงแห่งเดียวที่เป็นเขตนวัตกรรม (Innovation District) ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ซึ่งถือว่าเป็นเขตเศรษฐกิจที่เป็นขั้นของการพัฒนา (Stage of Economic Development) ที่สูงสุด ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ประเภทเขตเศรษฐกิจในอาเซียน

ประเทศ/ ประเภท	Industrial Park	SEZ	Eco Park	Science/Tech Park	Innovation district	รวม
กัมพูชา	๐	๑๑	๐	๐	๐	๑๑
ลาว	๐	๑๕	๐	๐	๐	๑๕
พม่า	๑๙	๐	๐	๐	๐	๑๙
ฟิลิปปินส์	๗๐	๑๗	๐	๓	๐	๙๐
เวียดนาม	๒๙๕	๑๕	๐	๓	๐	๓๑๓
อินโดนีเซีย	๒๖๐	๕	๑	๔	๐	๒๗๐
ไทย	๔๔	๐	๐	๖	๐	๕๐
มาเลเซีย	๒๐๐	๑๘	๐	๖	๐	๒๒๖
บรูไน	๕	๐	๐	๑	๐	๖
สิงคโปร์	๒	๐	๑	๒	๑	๖

จากตารางที่ ๑ ข้างต้น จะเห็นได้ว่าพื้นที่เขตเศรษฐกิจที่กระจายอยู่ทั่วอาเซียนเมื่อนับรวมประเทศไทยแล้ว ไทยยังไม่มีการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่สามารถสนับสนุนการขยายตัวของภาคธุรกิจได้ หากสามารถพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้ง ๕ พื้นที่ ประกอบด้วยพื้นที่ในจังหวัดตาก จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดสงขลา จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตราด ซึ่งมีการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อาทิ สิทธิประโยชน์ทั้งที่เป็นภาษีและมีใช้ภาษี การอำนวยความสะดวกในการให้บริการด้านการลงทุน และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เพื่อรองรับการลงทุนจะสามารถสนับสนุนการขยายตัวของภาคธุรกิจและเศรษฐกิจของประเทศ

๒.๑.๔ การดำเนินการการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย

จากการที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) เพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนของประเทศตามนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยใช้ประโยชน์จากความเชื่อมโยงด้านคมนาคมขนส่งของภูมิภาคอาเซียนและข้อตกลงการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียน

คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ได้มีการประชุมครั้งที่ ๑/๒๒๕๙ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ ตึกสันติไมตรีหลังใน ทำเนียบรัฐบาล ดังภาพที่ ๙ ซึ่งมีผลคืบหน้าการดำเนินงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้วในการดำเนินงานของอนุกรรมการ ทั้ง ๖ คณะ ดังนี้

ภาพที่ ๘ การประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙

๑) คณะอนุกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ กำหนดพื้นที่ และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน

ความคืบหน้าการดำเนินงาน

(๑) มาตรการภาษีกรณีทั่วไป (ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเหลือร้อยละ ๑๐) กรมสรรพากรได้ออกประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ ๒๖๒) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการลดอัตราภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ โดยผู้ที่ต้องการใช้สิทธิประโยชน์จะต้องแจ้งการขอใช้สิทธิต่ออธิบดีกรมสรรพากร ภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

(๒) การเพิ่มเติมกิจการเป้าหมายและกำหนดสิทธิประโยชน์ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ ๑ และกำหนดกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ ๒ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (กกท.) ได้ออกประกาศที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ ๑ : กำหนดกิจการเป้าหมายเพิ่มเติม ๑๐ ประเภทกิจการ (ประกาศ กกท. ที่ ๑๗ - ๒๑/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘)

- เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ ๒ : กำหนดกิจการเป้าหมาย ๑๓ กลุ่ม ๖๒ ประเภทกิจการ และกิจการเป้าหมายเพิ่มเติม ๑๐ ประเภทกิจการ (ประกาศ กกท. ที่ ๑๒ - ๑๖/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ และประกาศ กกท. ที่ ๑ - ๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙) ทั้งนี้ ให้ได้รับสิทธิประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ เรื่องนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และต้องยื่นขอรับส่งเสริมการลงทุนภายใน ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐

(๓) การส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ปัจจุบันมีเอกชนยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตาก จังหวัดตราด จังหวัดหนองคาย จังหวัดเชียงราย จังหวัดสงขลา จังหวัดสระแก้ว จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดมุกดาหาร จำนวน ๓๙ โครงการ รวม ๗,๒๐๐.๕๒ ล้านบาท โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) ได้มีประกาศ กทท. ที่ ๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ เรื่อง นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ ภารกิจการทั่วไปและภารกิจการเป้าหมายตามที่ กนพ. กำหนด ประกาศ กทท. ที่ ๘/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๘ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสำหรับ SMEs รวมทั้งประกาศ กทท. ที่ ๑๗ - ๒๑/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ และประกาศ กทท. ที่ ๑ - ๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒

(๔) ในช่วงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ - ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙ มีผู้ขอรับการลงทุน ๓๙ ราย รวมวงเงินลงทุน ๗,๒๐๐.๕๒ ล้านบาท โดยผ่านการอนุมัติแล้ว ๑๐ โครงการ ได้แก่ โครงการยางเครป (เชียงราย) น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น (สงขลา) ชุดชั้นในชาย - ชุดกีฬา (ตาก) ชุดชั้นใน - ยกทรง - เสื้อโค้ท (ตาก) กางเกงขายาวทรงฮาเร็ม - กางเกงขาสั้น - เสื้อ (ตาก) เสื้อผ้าสำเร็จรูป (ตาก) เครื่องกลึงอัตโนมัติ - เฟืองส่ง กำลังเครื่องจักรกลการเกษตร - รถยนต์สามล้อบรรทุก - รถกึ่งพ่วง - ชิ้นส่วนเหล็กหล่อ (ตาก) ขวดพลาสติก ถูพลาสติก (ตาก)

(๕) กรมสรรพากรกำหนดมาตรการปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลจากร้อยละ ๒๐ เหลือ ๑๐ เป็นระยะเวลา ๑๐ รอบระยะเวลาบัญชี สำหรับกิจการทั่วไปที่ไม่อยู่ในข่ายได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามประกาศ กทท.

(๖) กรมศุลกากรได้มีประกาศกรมศุลกากรเพื่อผ่อนปรนหลักเกณฑ์คุณสมบัติผู้ขอจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนและเขตปลอดอากรในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

(๗) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) กำหนดมาตรการให้สินเชื่อผ่อนปรนเพื่อการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยจัดวงเงินกู้ระยะยาว ๑๕ ปี พร้อมทั้งวงเงินหมุนเวียนระยะสั้นเพิ่มเติม

๒) คณะอนุกรรมการศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน สาธารณสุข และความมั่นคง ความคืบหน้าการดำเนินงาน

(๑) การนำเข้าแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน อยู่ระหว่างติดตามผลการพิจารณา ลงนาม ๒ ประเทศ ได้แก่ ร่างข้อตกลงไทย - เมียนมา และร่างข้อตกลงไทย - ลาว สำหรับข้อตกลงว่าด้วยการข้ามแดนไทย - กัมพูชา ได้ลงนามในข้อตกลงดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘

(๒) การตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ติดตั้งระบบฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ ณ ด่านทั่วประเทศ เพื่อตรวจบัตรผ่านแดนในการเข้า - ออก ของคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว กัมพูชา คาดว่าจะดำเนินการได้ภายในปี ๒๕๕๙

(๓) การสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุขดำเนินการตรวจและควบคุมโรคสำหรับแรงงานในลักษณะไป - กลับ และระยะต่อไปจะจัดทำยุทธศาสตร์สุขภาพเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

(๔) กระทรวงแรงงานดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- การฝึกอบรมฝีมือแรงงาน พัฒนาทักษะฝีมือแรงงานรองรับคลัสเตอร์อุตสาหกรรม ตามนโยบายของรัฐบาลเป้าหมาย ๑๕,๐๐๐ คน ดำเนินการแล้ว ๑,๔๕๒ คน การพัฒนาทักษะแรงงาน ต่างด้าวภายใต้งบประมาณของกระทรวงการต่างประเทศโครงการสร้างทักษะแรงงาน/วิชาชีพ (ลาว กัมพูชา เมียนมาร์) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างจัดทำรายละเอียดโครงการ ดำเนินการ จัดตั้งศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานไทยและแรงงาน ต่างด้าวในสาขาที่มีความต้องการ เช่น ช่างซ่อมรถจักรยานยนต์ การเกษตร และการปูกระเบื้อง

- สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จัดทำโครงการบริหารจัดการด้านแรงงาน เพื่อรองรับ การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษหรือช่องทางผ่านแดนที่สำคัญ มีการคุ้มครองแรงงานต่างด้าว ตามกฎหมายที่เขียนราย ๒๓๕ คน โครงการอบรมให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงานแก่นายจ้าง/ตัวแทนนายจ้าง ลูกจ้าง และผู้เกี่ยวข้องที่กาญจนบุรี นครพนม และสงขลา และมีเข้ารับการอบรม ๕๕๖ คน และโครงการนักแรงงานสัมพันธ์สร้างสรรค์ ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มีผู้เข้าอบรม ๒๓๕ คน

- การจัดหางาน อนุญาตให้แรงงานกัมพูชาเข้ามาทำงานในลักษณะไป - กลับ หรือตามฤดูกาลตามความตกลงว่าด้วยการข้ามแดนไทย - กัมพูชา ซึ่งลงนามเมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงานในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ๙ จังหวัด และจังหวัดหนองคายอยู่ระหว่างดำเนินการ

(๕) การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวแบบไป - กลับ ขณะนี้แรงงานกัมพูชาและแรงงาน เมียนมา สามารถเข้ามาทำงานในลักษณะไป - กลับ ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการทำงาน ของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้แล้ว และกระทรวงการต่างประเทศอยู่ระหว่างเร่งรัดติดตาม ผลการพิจารณาร่างความตกลงว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างไทย - ลาว เพื่อให้แรงงานลาวสามารถเข้ามา ทำงานในลักษณะไป - กลับ ตามกฎหมายได้ด้วย

๓) คณะอนุกรรมการด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร

ความคืบหน้าการดำเนินงาน

(๑) พัฒนาด้านศุลกากรอรัญประเทศบ้านคลองลึก : การก่อสร้างลานตรวจสินค้า ด้วยระบบ X - Ray กรมศุลกากรอยู่ระหว่างเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเบิกจ่ายงบกลางฯ ปี ๒๕๕๗ จำนวน ๑๑๔ ล้านบาท เป็นค่าก่อสร้าง ส่วนการปรับปรุงอาคารที่ทำการด่านพรมแดน คลองลึก ด่านอรัญประเทศ วงเงิน ๕๐ ล้านบาท อยู่ระหว่างการออกแบบ

(๒) พัฒนาด้านบ้านหนองเอี่ยน - สติงบท : การก่อสร้างทางหลวงเชื่อมจุดผ่านแดน ที่บ้านหนองเอี่ยน - สติงบท กรมทางหลวงได้ปรับลดรูปแบบและแบ่งการพัฒนาเป็น ๒ ระยะ

ระยะที่ ๑ พัฒนาสะพานข้ามคลองพรมโหดและปรับปรุงโครงข่ายถนนเชื่อมชายแดน คลองลึก ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ ให้เงินกู้ ๙๒๘ ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑.๕ และเงินให้เปล่าสำหรับการก่อสร้างสะพานข้ามพรมแดน ๑๗๐ ล้านบาท ตามที่ฝ่ายกัมพูชาขอรับการสนับสนุน

ระยะที่ ๒ ก่อสร้างทางเลี่ยงเมืองอรัญประเทศ ระยะทาง ๓๐ กิโลเมตร ขนาด ๔ ช่อง จราจร ทั้งนี้ สำหรับการเตรียมพื้นที่เพื่อการก่อสร้างอาคารสำนักงาน C.I.Q. ใกล้สะพานข้ามคลอง

พรมโหด ได้ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและข้อยุติเรื่องขนาดและรูปแบบของอาคาร (พื้นที่ ๑๓๒.๕ ไร่ ตั้งห่างจากสะพานข้ามแดน ๑.๘ กิโลเมตร) โดยกรมทางหลวงเตรียมออกพระราชบัญญัติเวนคืนที่ดิน จำนวน ๑๓๒ ไร่ ซึ่งใช้เวลาประมาณ ๓๔๐ วัน

(๓) พัฒนาพื้นที่ป่าไร่ : การก่อสร้างถนนแยก ทล. ๓๔๘ - บ้านป่าไร่ ระยะทาง ๑๒.๕ กิโลเมตร ปัจจุบันกรมทางหลวงชนบทอยู่ระหว่างขอรับการจัดสรรงบประมาณวงเงิน ๒๕ ล้านบาท

(๔) ก่อสร้างทางหลวงเชื่อมจุดผ่านแดนที่บ้านหนองเอี่ยน - สดิงบพ กรมทางหลวง ปรับรูปแบบการดำเนินงาน ประกอบด้วย (๑) เส้นทางแนวใหม่ ๔ ช่องจราจร พร้อมสะพานข้ามแดน จากชายแดนไทย/กัมพูชา - บรรจบ ทล. ๓๓๖๖ (๒) ทางแนวใหม่ แยก ทล. ๓๓ (กม. ๒๘๓) - บรรจบ ทล. ๓๓๖๖ รวมสะพานข้ามทางรถไฟ ทั้งนี้ กรมศิลปากรสำรวจพบโบราณสถานในแนวเส้นทางจึงต้อง ปรับแก้แนวเส้นทางพร้อมจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)

(๕) ก่อสร้างถนนแยก ทล. ๓๔๘ - บ้านป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ กรมทางหลวงชนบท ได้จัดสรรงบเหลือจ่ายปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ วงเงิน ๗.๑๒๘ ล้านบาท เพื่อสำรวจจอสั่งหาริมทรัพย์ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ มีความก้าวหน้างานร้อยละ ๖๓.๖ และเสนอขออนุมัติใช้งบประมาณ เหลือจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ วงเงิน ๑๙.๙๗๕ ล้านบาท เพื่อปรับปรุงแบบก่อสร้าง และศึกษา แนวการพัฒนาถนน รวมทั้งสำรวจจอสั่งหาริมทรัพย์เพิ่มเติม

(๖) ก่อสร้างลานตรวจสินค้าด้วยระบบ X - Ray เพื่อแก้ไขปัญหาจราจร ลงนามสัญญาจ้างแล้วเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ คาดว่าจะก่อสร้างแล้วเสร็จในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐

๔) คณะอนุกรรมการด้านการจัดหาที่ดินและการบริหารจัดการ

ความคืบหน้าการดำเนินงาน

(๑) การจัดหาที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ ๑ (ตาก สระแก้ว มุกดาหาร ตราด สงขลา และหนองคาย) มีความก้าวหน้าเป็นอย่างดี โดยในจังหวัดสระแก้วและจังหวัดมุกดาหารออกเอกสารสิทธิ์เรียบร้อยแล้ว จึงพร้อมให้ดำเนินการ ให้เอกชนหรือการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) เช่าต่อไป

(๒) กนอ. เช่าพื้นที่จากกรมธนารักษ์แล้ว (๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙) ระยะเวลา ๕๐ ปี

๕) คณะอนุกรรมการด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์

ความคืบหน้าการดำเนินงาน

(๑) จัดทำวีดิทัศน์แนะนำและประชาสัมพันธ์ จัดทำคู่มือการลงทุน แผ่นพับ ไทย - อังกฤษ จัดทำสื่อบุคคลประชาสัมพันธ์ทางวารสารไทยหรือต่างชาติ จัดทำสื่อบุคคลประชาสัมพันธ์ ทางโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ชั้นนำ จัดทำบทประชาสัมพันธ์ หรือบทสัมภาษณ์พิเศษลงในหนังสือพิมพ์ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

(๒) จัดโครงการ Open House เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ณ สยามพารากอน และการลงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วในเดือนมีนาคม ๒๕๕๙ โดยบูรณาการร่วมกับ กนอ. และจังหวัดสระแก้ว

ทั้งนี้ ได้มอบหมายกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดำเนินการ ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

๖) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระดับพื้นที่ ความคืบหน้าการดำเนินงาน

(๑) การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก มีงานที่จะต้องติดตามขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยบริษัทเอกชนที่สนใจดำเนินอุตสาหกรรมยานยนต์ได้เสนอโครงการ“เขตอุตสาหกรรมศาลาลำดวน” งบประมาณประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านบาท แต่ที่ดินของบริษัทไม่ได้อยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งบริษัทอยู่ระหว่างจัดทำรายละเอียดเสนอให้ภาครัฐพิจารณาในประเด็นการให้สิทธิประโยชน์เช่นเดียวกับการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

(๒) แผนงบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์เรื่องเขตเศรษฐกิจพิเศษ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้รับงบกลาง ๒,๑๖๕ ล้านบาท และปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ได้รับงบประมาณตามแผนบูรณาการพัฒนาด้านพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ๖,๑๖๘ ล้านบาท และในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ขอรับงบจัดสรรงบตามแผนงานบูรณาการพัฒนาด้านพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ๓,๓๕๕ ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นโครงสร้างพื้นฐานการผ่านแดน CIQ (Customs Immigration Quarantine) /การสาธารณสุข/การบริหารจัดการแรงงาน/การดูแลป่าไม้/การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม/การประปา/การป้องกัน/น้ำท่วม

๒.๑.๕ แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของประเทศไทย

๑) กระบวนการดำเนินงานเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

(๑) กำหนดจาก Demand Side

- นโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ กำหนดนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนเพื่อเปิดพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้โอกาสจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและความเชื่อมโยงด้านคมนาคมขนส่ง รวมทั้งข้อตกลงการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียน วัตถุประสงค์ของนโยบายคือการส่งเสริมการค้าและการลงทุนของประเทศควบคู่กับการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคและการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน รวมทั้งการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน

- นโยบายรัฐบาล “ข้อ ๗.๖ พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยเริ่มจากการพัฒนาด้านการค้าชายแดนและโครงข่ายการคมนาคมขนส่งบริเวณประตูการค้าหลักของประเทศเพื่อรองรับการเชื่อมโยงกระบวนการผลิตและการลงทุนข้ามแดน โดยปรับปรุงโครงข่ายระบบถนน พัฒนาระบบ National Single Window (NSW) และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่งข้ามแดนอย่างต่อเนื่อง โดยในระยะแรกให้ความสำคัญกับด้านชายแดนที่สำคัญ ๖ ด้าน ได้แก่ ปาดังเบซาร์ สะเดา อรัญประเทศ แม่สอด บ้านคลองลึก และบ้านคลองใหญ่ ซึ่งจะทำให้ระบบขนส่งและโลจิสติกส์สามารถเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพและรองรับปริมาณการเดินทางและการขนส่งที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”

- แผนพัฒนาประเทศ โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) กำหนดให้เขตเศรษฐกิจชายแดนและเมืองชายแดนมีบทบาทเป็นประตูเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะการพัฒนากระบวนการขนส่ง ระบบโลจิสติกส์ ระบบการผ่านแดน เพื่อสนับสนุนการลงทุน การค้า การท่องเที่ยวระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ซึ่งได้ถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ลงสู่การปฏิบัติในช่วงเวลา ๕ ปี ได้กำหนด

ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ โดยเฉพาะพื้นที่เศรษฐกิจครอบคลุมทั้งพื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักและพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน โดยเน้นการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ๑๐ พื้นที่ เพื่อเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดน

- ความต้องการของภาคเอกชน ซึ่งได้เสนอผ่านเวที กรอ. จังหวัด และการประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจรในแต่ละพื้นที่อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ เป็นต้นมา
- ความจำเป็นที่ไทยต้องเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยต้องพัฒนาพื้นที่ชายแดน และสิ่งอำนวยความสะดวกการผ่านแดน ตลอดจนโครงข่ายคมนาคม เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษให้ความสำคัญกับการเตรียมการดังกล่าวเป็นอันดับแรก

(๒) หลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่ ใช้การวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อคัดเลือก และจัดลำดับความสำคัญพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพเหมาะสม โดยสรุปที่สำคัญดังนี้

- การเป็นจุดผ่านแดนถาวร เนื่องจากมีความพร้อมและมีปัจจัยสนับสนุน การพัฒนาในระดับดี เช่น โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ เครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การอำนวยความสะดวกด้านการเงินและการลงทุน ความสามารถในการเข้าถึงปัจจัยการผลิต (ที่ดิน วัตถุดิบ แรงงาน) และตลาดที่มีศักยภาพ
- การมีมูลค่าการค้าชายแดนสูงสุดของประเทศ เป็นพื้นที่บริเวณ ด่านชายแดนที่มีศักยภาพ โดยมีมูลค่าการค้าชายแดนของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษทั้ง ๑๐ พื้นที่ ในปี ๒๕๕๗ สูงถึง ๙.๖ แสนล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๘ ของการค้าชายแดนรวมทั้งประเทศ
- การเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพและความพร้อมในการพัฒนา ได้แก่
  - ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ และมีฐานการผลิตและฐานการลงทุน ที่โดดเด่นหรือมีโอกาสในการขยายตัวเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภูมิภาค
  - พื้นที่ที่ไทยและประเทศเพื่อนบ้านมีผลประโยชน์ร่วมกัน โดยใช้ทฤษฎี ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) ซึ่งอธิบายได้ว่า แม้ประเทศหนึ่ง จะอยู่ในฐานะเสียเปรียบอีกประเทศหนึ่งในการผลิตสินค้าทุกชนิดก็ตาม ประเทศทั้งสองก็ย่อมทำการค้า ต่อกันได้ โดยแต่ละประเทศจะเลือกผลิตสินค้าซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าอื่นแล้ว ประเทศตนสามารถ ผลิตได้ด้วยต้นทุนต่ำสุด แล้วนำไปแลกเปลี่ยนกับอีกประเทศหนึ่ง ทั้งสองประเทศต่างก็จะได้รับประโยชน์ จากการค้าระหว่างประเทศโดยการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิต
  - ไม่มีปัญหาภัยพิบัติรุนแรง
  - ไม่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

๒) การสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินการเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

(๑) พิจารณาโดยการถอดบทเรียนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ ควบคู่กับการพิจารณาบริบทของประเทศไทย รวมทั้งการพิจารณาปัจจัยด้านความเสี่ยง ดังนี้

- การถอดบทเรียนจากการศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ พบว่า วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในแต่ละประเทศมีความหลากหลายเพื่อให้สอดคล้อง กับเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่แตกต่างกัน ในส่วนรูปแบบการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ มีทั้งการกำหนดพื้นที่ที่มีขอบเขตชัดเจน เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษใน สปป.ลาว ซึ่งมีรูปแบบเทียบได้

กับการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมหรือเขตนิคมอุตสาหกรรมในประเทศไทย และไม่ได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ที่ชัดเจน เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษจีน อินเดีย สหรัฐอเมริกา มาเลเซีย เป็นต้น ทั้งนี้ องค์ประกอบหลักที่สำคัญของเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศที่ส่งผลให้การพัฒนาบรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย ๑) การกำหนดขอบเขตพื้นที่ ๒) การส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นการเฉพาะ ๓) การกำหนดมาตรการและสิทธิประโยชน์ ทั้งสิทธิประโยชน์ทางภาษีและสิทธิประโยชน์ที่ไม่ใช่ภาษี เพื่อจูงใจนักลงทุน ๔) การกำหนดรูปแบบกลไกการบริหารจัดการ เพื่อกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนให้เหมาะสมในแต่ละประเทศ

- การใช้บริบทของไทยในการกำหนดแนวทางพัฒนา อาทิ การตอบสนองความต้องการของนักลงทุนในพื้นที่และนักลงทุนรายใหญ่ การใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน การจัดการความเสี่ยงในพื้นที่ เช่น ปัญหาสาธารณสุขชายแดน ปัญหาความมั่นคง ปัญหาการค้ามนุษย์ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น ทั้งนี้ บริบทของไทยดังกล่าว นำมาซึ่งการกำหนดองค์ประกอบเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ประกอบด้วย ๑) สิทธิประโยชน์สำหรับการลงทุน ๒) ระบบการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ ๓) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร ๔) มาตรการสนับสนุนการใช้แรงงานต่างด้าวแบบไป - กลับ ที่ถูกกฎหมาย ๕) การจัดมาตรการดูแลสิ่งแวดล้อม ๖) การจัดระบบดูแลความมั่นคง

(๒) รูปแบบการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของประเทศไทย

- การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ดำเนินงานภายใต้กรอบกฎหมาย ปัจจุบัน มีความยืดหยุ่นและปรับได้ตามสถานการณ์ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อให้เกิดการยอมรับของทุกภาคส่วน

- กำหนดพื้นที่พัฒนาตามเขตการปกครอง คือระดับตำบลและอำเภอ เพื่อความสะดวกในการกำหนดตำแหน่ง และจำกัดพื้นที่เป้าหมายให้มีขนาดเล็กเพื่อลดงบประมาณในการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน และลดผลกระทบเชิงลบได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งด้านการจัดระบบด้านแรงงาน ระบบความมั่นคง การสาธารณสุขชายแดนและการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการให้สิทธิประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่จำกัดจะช่วยควบคุมการให้สิทธิประโยชน์ให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยกระตุ้นให้กิจกรรมเศรษฐกิจในพื้นที่เป้าหมายให้เติบโตได้อย่างรวดเร็ว

- เปิดโอกาสให้นักลงทุนและประชาชนในพื้นที่ที่มีสิทธิลงทุนทั้งในเขตนิคมอุตสาหกรรมและนอกเขตนิคมอุตสาหกรรม โดยรัฐบาลได้ให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ ทั้งสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน มาตรการสนับสนุนด้านแรงงาน การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ และการจัดหาพื้นที่พัฒนาเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากรเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยเน้นการพัฒนาให้ครบสมบูรณ์และได้มาตรฐาน เพื่อรองรับกิจกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

- จัดระเบียบพื้นที่ชายแดน เพื่อให้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและการบริหารจัดการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถรองรับปัญหาความมั่นคงรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย และปัญหาความมั่นคงชายแดน

๓) กลไกการขับเคลื่อน

คณะกรรมการความสงบแห่งชาติมีคำสั่ง ที่ ๗๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) มีหัวหน้าคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ เป็นประธาน เป็นกลไกหลักในการดำเนินงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มีนโยบาย แนวทาง หลักการดำเนินงาน แผนการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) นโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย

- วิสัยทัศน์ : พื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดน เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน และประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- เป้าหมาย : พื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนมีการพัฒนาเป็นรูปธรรมอย่างมีสมดุล ยกระดับคุณภาพชีวิต และแก้ปัญหาความมั่นคง
- วัตถุประสงค์ : กระจายความเจริญและยกระดับคุณภาพชีวิต พื้นที่เติบโตอย่างยั่งยืน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

(๒) แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

- ส่งเสริมการลงทุนและอำนวยความสะดวกการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- พัฒนา/ยกระดับกิจกรรมเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่
- จัดสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การขนส่ง การผ่านแดน ไฟฟ้า ประปา ระบบน้ำ สาธารณสุข แรงงาน สิ่งแวดล้อม
- ให้ประชาชนและภาคีการพัฒนามีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์
- เสริมสร้างความสามารถของวิสาหกิจชุมชน/ภาคเอกชนในพื้นที่
- บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๓) หลักการดำเนินงานอยู่ภายใต้การยอมรับของประชาชน ไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สังคม ความมั่นคง และความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน การดำเนินการต้องมีความยืดหยุ่น ปรับได้ตามสถานการณ์และกำหนดพื้นที่ตามเขตปกครอง ทั้งนี้ กำหนดบทบาทรัฐ เอกชน และประชาชน โดยรัฐเป็นผู้จัดหาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการลงทุนโดยให้สิทธิประโยชน์ให้เอกชนเป็นผู้ลงทุน และประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและได้รับประโยชน์จากการพัฒนา ดังภาพที่ ๙

ภาพที่ ๙ รูปแบบเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย

๔) แผนการดำเนินงาน

รัฐบาลได้กำหนดแผนงาน แผนเงิน และแผนคน ดังตารางที่ ๒ ทั้งนี้ กิจกรรมที่เข้าไปลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จะได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น มาตรการสนับสนุนด้านภาษี การอำนวยความสะดวกของหน่วยงานต่างๆ เป็นต้น โดยหากอยู่ในประเภทกิจการที่กำหนดจะได้รับสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากร ได้แก่

(๑) มาตรการของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

มาตรการของกระทรวงการคลัง ดังนี้ มาตรการส่งเสริมการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ เรื่อง นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ได้กำหนดสิทธิประโยชน์สำหรับกิจการที่ลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็น ๒ กรณี ได้แก่ ๑) กรณีกิจการตามบัญชีแนบท้ายประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ๒/๒๕๕๗ เรื่องนโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ และ ๒) กรณีกิจการเป้าหมายตามที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๒ แผนงาน แผนเงิน และแผนคน ตามที่รัฐบาลกำหนด

แผนงาน	แผนเงิน	แผนคน
<ul style="list-style-type: none"> - สิทธิประโยชน์ - โครงสร้างพื้นฐานและด้าน ศุลกากร - การบริหารจัดการแรงงาน - การดูแลสุขภาพ ตรวจและ ประกันสุขภาพคนชายแดนและ แรงงานต่างด้าว - การจัดที่ดินของรัฐให้เช่าเพื่อการ อุตสาหกรรมและบริการ - ความมั่นคง - การบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> - แผนงบประมาณบูรณาการ เชิงยุทธศาสตร์ เรื่อง เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ปี ๒๕๕๘: ๒,๑๖๕ ล้านบาท ปี ๒๕๕๙: ๖,๙๕๙ ล้านบาท ปี ๒๕๕๘: ขอรับจัดสรร ๔,๒๓๐ ล้านบาท - แผนงบประมาณบูรณาการด้าน โครงสร้างพื้นฐาน และด้านศุลกากร 	<p>หน่วยงานตามกฎหมาย รับผิดชอบการดำเนินการ ภายใต้โอนกรรมการ ๖ คณะ</p>

ตารางที่ ๓ สิทธิประโยชน์กรณีกิจการทั่วไป และกรณีกิจการกลุ่มเป้าหมาย

กรณีกิจการทั่วไปตามบัญชีประเภทของ BOI	กรณีกิจการเป้าหมาย
ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์ปกติ ๓ ปี แต่รวมแล้วไม่เกิน ๘ ปี	ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุด ๘ ปี (จำกัดวงเงินไม่เกินร้อยละ ๑๐๐)
หากเป็นกิจการในกลุ่ม A๑ หรือ A๒ ซึ่งได้ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๘ ปี อยู่แล้ว ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ ๕๐ เพิ่มอีก ๕ ปี	ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล ร้อยละ ๕๐ เพิ่มอีก ๕ ปี
<ul style="list-style-type: none"> - หักค่าขนส่งไฟฟ้า ประปา ๒ เท่า เป็นระยะเวลา ๑๐ ปี - หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกได้ ร้อยละ ๒๕ ของเงินลงทุน นอกเหนือจากการหักค่าเสื่อมราคาตามปกติ - ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร - ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบที่ใช้ผลิตเพื่อส่งออก - อนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ - สิทธิประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาษีอากร เช่น การถือครองที่ดิน การนำช่างฝีมือต่างด้าวมาทำงาน เป็นต้น 	เหมือนกับกรณีกิจการทั่วไปตามบัญชี ประเภทของ BOI

หมายเหตุ : A๑ หมายถึง อุตสาหกรรมฐานความรู้ เน้นการออกแบบ ทำ R&D เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

A๒ หมายถึง กิจการโครงสร้างพื้นฐานเพื่อพัฒนาประเทศ กิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแต่มีการลงทุนในประเทศน้อย
หรือยังไม่มีการลงทุน

(๒) มาตรการส่งเสริมของกรมสรรพากร

สำหรับกิจการที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) เช่น กิจการที่ไม่เข้าข่ายประเภทที่ BOI ให้การส่งเสริม หรือไม่ผ่านเงื่อนไขขนาดการลงทุนขั้นต่ำของ BOI เป็นต้น สามารถขอรับสิทธิประโยชน์ภายใต้มาตรการของกรมสรรพากร กระทั่งการคลังได้ โดยมาตรการของกระทรวงการคลังจะให้สิทธิลดหย่อนอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล จากร้อยละ ๒๐ เหลือร้อยละ ๑๐ เป็นเวลา ๑๐ รอบระยะเวลาบัญชี สำหรับกิจการที่จัดตั้งใหม่ หรือการขยายอาคารถาวรที่ใช้ในการประกอบกิจการ สำหรับรายได้ที่เกิดขึ้นจากการผลิตสินค้า เพื่อทดแทนการนำเข้า หรือเพื่อการส่งออกเป็นหลัก และการผลิตสินค้าที่มีแนวโน้มจะสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน หรือรายได้ที่เกิดจากการให้บริการและมีการใช้บริการนั้นในเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษ

(๓) มาตรการสนับสนุนอื่นๆ จากภาครัฐ

- ด้านแรงงานต่างด้าว ได้แก่ ๑) อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเดินทางเข้ามาทำงานแบบไป - กลับ หรือไม่เกิน ๗ วัน ๒) มีการฝึกอบรมแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว ๓) สำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมาย ทั้งผู้ชำนาญการและแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ

- ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรัฐบาลจะลงทุน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และด้านบุคลากรตลอดจนระบบสาธารณูปโภค ในปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ ในพื้นที่เป้าหมายเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษระยะแรกทั้ง ๕ พื้นที่ ๖ ด้าน วงเงิน ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ดังตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ สรุปแผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านบุคลากรระยะเร่งด่วน ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙

พื้นที่ชายแดน	วงเงินปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ (ล้านบาท)				
	คมนาคม (ถนน สะพาน ทางรถไฟ ท่าเรือ ท่าอากาศยาน)	ศุลกากร และด่าน ชายแดน	นิคม อุตสาหกรรม	สาธารณูปโภค (ไฟฟ้า ประปา ชลประทาน)	รวม
ตาก	๒,๐๕๒	๓๖๘	๑๕	๑,๒๖๐	๓,๖๙๕
สระแก้ว	๖๑๖	๖๘๘	๑๕	๗๙๓	๒,๑๑๒
ตราด	๒๐๗	๑๔๗	๑๕	๑๒๖	๔๙๕
มุกดาหาร	๘๐๖	๑๐๐	๑๕	๙๖๘	๑,๘๘๙
สงขลา (สะเดา และปาดัง - เบซาร์)	๑๐	๑,๔๓๖	๑๕	๗๙๑	๒,๒๕๒
รวม	๓,๖๙๑	๒,๗๓๙	๗๕	๓๙,๓๘	๑๐,๔๔๓

หมายเหตุ : ตัวเลขการลงทุนเบื้องต้น

- ด้านการจัดหาที่ดิน การจัดหาที่ดินเพื่อรองรับการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั้น รัฐบาลได้มอบหมายให้กรมธนารักษ์จัดให้หน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์ หรือจัดให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชนเช่าเพื่อใช้เป็นพื้นที่พัฒนาตามระยะเวลา หลักเกณฑ์วิธีการเงื่อนไข และอัตราค่าเช่าที่คณะกรรมการกำหนดขณะนี้ การจัดหาที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ๖ จังหวัด ได้แก่ ตาก สระแก้ว หนองคาย มุกดาหาร สงขลา และตราด กรมธนารักษ์ได้มีการกำหนดผลประโยชน์ตอบแทนการเช่าและค่าที่ดินราชพัสดุแล้ว โดยเฉพาะในจังหวัดสระแก้ว และมุกดาหาร มีการออกเอกสารสิทธิเรียบร้อยแล้ว พร้อมให้เอกชนหรือการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเช่าต่อไป

(๔) มาตรการด้านสิทธิประโยชน์ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

เป็นมาตรการสิทธิประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมทั่วไป และเขตประกอบการเสรี ประกอบด้วย

- สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีสำหรับผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมทั่วไป
- สิทธิในการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินในนิคมอุตสาหกรรม
- ได้รับอนุญาตนำผู้เชี่ยวชาญช่างฝีมือต่างชาติเข้ามาทำงานในประเทศ

พร้อมการให้บริการขอวีซ่าและ Work Permit

- ได้รับอนุญาตนำคู่สมรส บุตรและผู้อยู่ในอุปการะเข้าพักอาศัยในประเทศ พร้อมการให้บริการขอวีซ่า

- สามารถนำส่งเงินตราต่างประเทศออกนอกราชอาณาจักรได้
- สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมจาก BOI ในกรณีขอรับการส่งเสริมการลงทุน
- สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากรที่ผู้ประกอบการได้รับเพิ่มเติมหากตั้ง

ในเขตประกอบการเสรี

- ได้รับสิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีในเขตอุตสาหกรรมทั่วไป
- ได้รับยกเว้นอากรขาเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องจักร

อุปกรณ์เครื่องมือและเครื่องใช้ในการผลิต

- ได้รับยกเว้นอากรขาออก ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิตสำหรับของที่นำเข้าเพื่อการผลิตสินค้า หรือเพื่อพาณิชย์กรรม

- ได้รับยกเว้นอากรขาออก ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพสามิตสำหรับวัตถุดิบรวมทั้งผลิตภัณฑ์สิ่งพลอยได้และสิ่งอื่นที่ได้จากการผลิต

แต่ทั้งนี้ มาตรการส่งเสริมการลงทุนเป็นเพียงแรงจูงใจให้นักลงทุนเข้ามาลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ หากแต่ยังมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน นั่นคือสถานะเศรษฐกิจโลก ดังนั้น จะกล่าวโดยสรุปว่า แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของประเทศไทย มีกระบวนการดำเนินงานโดยกำหนดจากนโยบายคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ความต้องการของภาคเอกชน ความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ ได้ใช้หลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่โดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อคัดเลือกความสำคัญของพื้นที่ชายแดนว่าพื้นที่ใดมีศักยภาพเหมาะสม โดยมีปัจจัยใช้ในการตัดสินใจเลือกพื้นที่ ได้แก่ การมีจุดผ่านแดนถาวร การมีมูลค่าการค้าชายแดนสูงสุดของประเทศ พื้นที่ที่มีความพร้อม

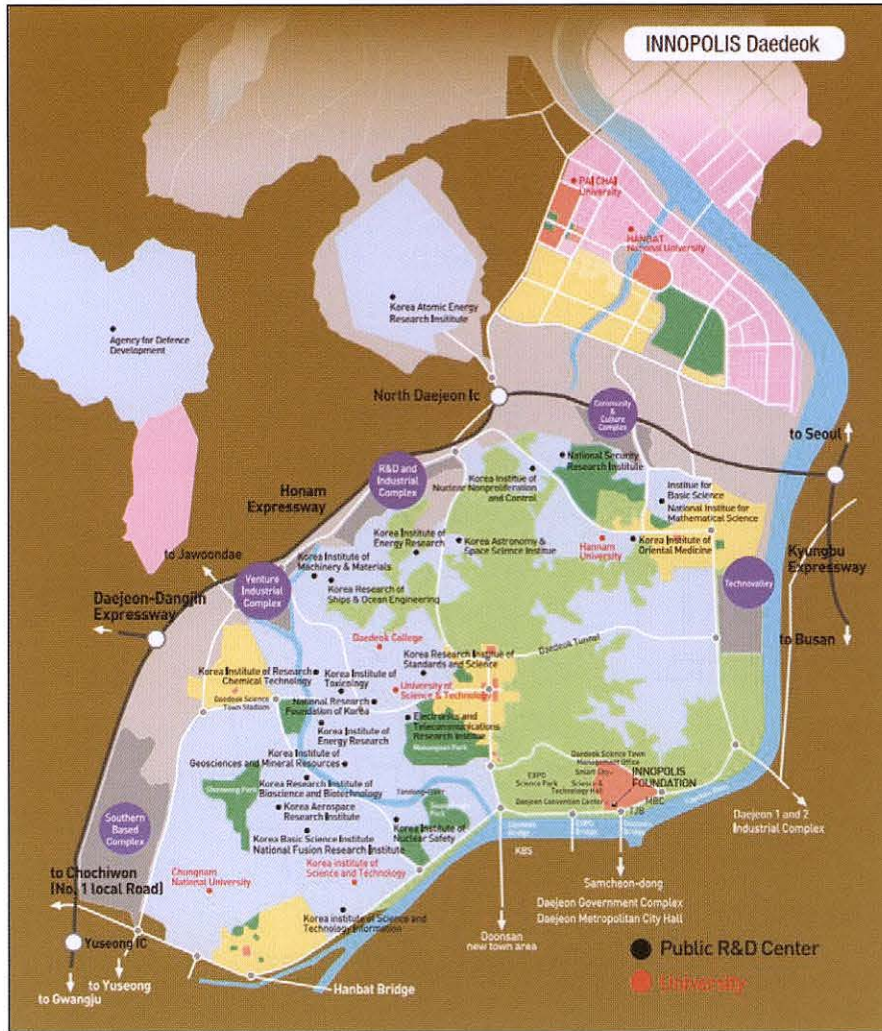
ในการพัฒนาในด้านศักยภาพทางเศรษฐกิจ พื้นที่ที่ไทยและประเทศเพื่อนบ้านมีผลประโยชน์ร่วมกัน พื้นที่ไม่มีปัญหาภัยพิบัติรุนแรงและไม่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เมื่อกำหนดพื้นที่แล้ว รัฐบาลได้มีกลไกการขับเคลื่อนโดยกำหนดเป็นนโยบาย แผนงาน แผนเงิน แผนคน เพื่อผลักดันเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๒ งานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๒.๑ กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ (กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษของต่างประเทศ โครงการส่งเสริมและพัฒนาด้านการค้าการลงทุนเชื่อมโยงสู่อาเซียนของสำนักงานจังหวัดเชียงราย, ๒๕๕๘) การศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษของต่างประเทศ มีผลการศึกษาในหลากหลายประเทศ โดยส่วนใหญ่ศึกษาในประเด็นรูปแบบการพัฒนา กิจกรรมการลงทุน การบริหารจัดการ สิทธิประโยชน์ และรูปแบบในการอนุญาตภายใต้ศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ ยกตัวอย่าง ดังนี้

๑) สาธารณรัฐเกาหลี (โครงการ Daedeok Innopolis)

โครงการ Daedeok Innopolis ได้ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๗๓ ในฐานะอุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ใหญ่และเก่าแก่ที่สุดในประเทศเกาหลีใต้ ก่อนที่จะยกระดับมาเป็นเขตนวัตกรรมในปี ค.ศ. ๒๐๐๕ ดังภาพที่ ๑๐ ประกอบด้วย สถาบันวิจัยของรัฐอยู่ ๒๙ แห่ง และมหาวิทยาลัย ๕ แห่ง Daedeok Innopolis จดสิทธิบัตรด้านเทคโนโลยีได้กว่าปีละ ๗,๐๐๐ ชิ้น เพื่อให้รัฐบาลดำเนินการเชิงพาณิชย์โดยให้ใบอนุญาตแก่ผู้ประกอบการภาคเอกชน (Jun Seok Seo, ๒๐๑๓, Creating Start - ups through Technology Transfer in Science Technology Park : A Case Study of Daedeok Innopolis) ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๐๖ เป็นต้นมา Daedeok Innopolis ใช้กลไกที่เรียกว่า Research Institute Spin - offs เพื่อเอื้อให้เกิดการส่งผ่านเทคโนโลยีและนำผลงานวิจัยจากห้องวิจัยของภาครัฐ มหาวิทยาลัย และองค์กรวิจัยของภาคเอกชนมาใช้ในเชิงพาณิชย์ โดยตั้งเป้าหมายว่าการนำผลงานวิจัยมาต่อยอดในเชิงพาณิชย์จะเป็นเครื่องยนต์สำคัญตัวใหม่ในการผลักดันการขยายตัวของเศรษฐกิจ

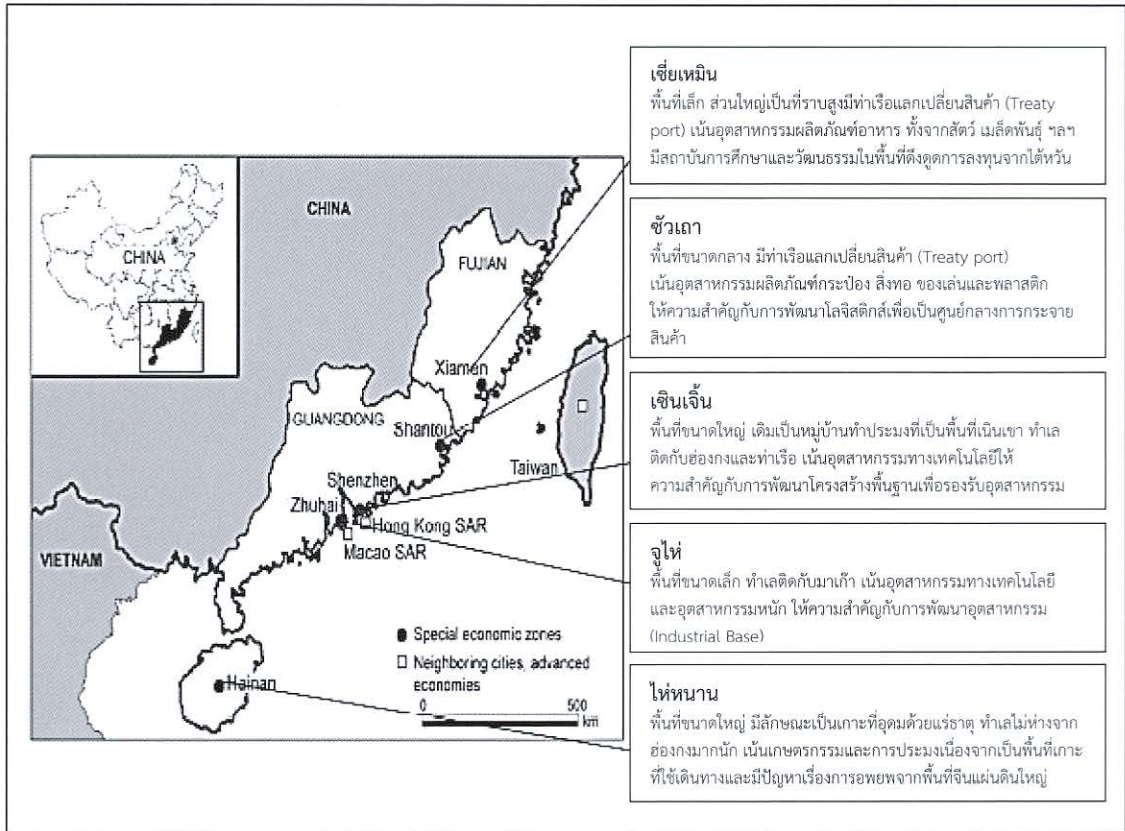

ภาพที่ ๑๐ ที่ตั้งของ Daedeok Innopolis ในประเทศเกาหลีใต้
(ที่มา : <https://www.innopolis.or.kr/attach/brochure>, ๒๕๕๘)

๒) สาธารณรัฐประชาชนจีน

เขตเศรษฐกิจพิเศษในสาธารณรัฐประชาชนจีนได้เริ่มพัฒนามาจากแนวความคิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางเศรษฐกิจ ให้กลายเป็นประเทศที่เปิดรับการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ โดยสาธารณรัฐประชาชนจีนต้องการทดสอบการเปิดประเทศโดยการใช้เขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นเครื่องมือการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นไปตามนโยบายสี่ทันสมัย (Four Modernizations) โดยรัฐบาลกลางเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษและให้มีการพัฒนาพื้นที่เกิดขึ้น แต่รัฐบาลท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำแผนการพัฒนาพื้นที่ และรัฐบาลกลางเป็นผู้จัดทำแผนการพัฒนาพื้นที่ผ่านการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรอบนอกที่สำคัญ

สาธารณรัฐประชาชนจีนมีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ ๕ แห่ง ได้แก่ เซี่ยเหมิน ชัวเถา เซินเจิ้น จูไห่ และไห่หนาน ซึ่งเป็นการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่แถบชายแดนที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีความสำคัญอย่างฮ่องกงหรือไต้หวัน เป็นต้น ดังภาพที่ ๑๑

ภาพที่ ๑๑ ที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษ ๕ แห่งของสาธารณรัฐประชาชนจีน

สิทธิประโยชน์ของเขตเศรษฐกิจพิเศษกำหนดโดยรัฐบาลแต่ละเขต เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้น กำหนดโดยรัฐบาลเมืองเซินเจิ้น ได้แก่ (๑) สิทธิประโยชน์ที่ส่งเสริมชาวต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการลดต้นทุนทางการค้า เช่น การยกเว้นอากรนำเข้าสินค้า และการลดต้นทุนการดำเนินธุรกิจ โดยกิจการที่ประกอบกิจการภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลในระยะเริ่มแรก เช่น ๒ - ๕ ปี เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้ามาทำธุรกิจภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ส่วนในระยะต่อจากนั้นเป็นการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลจากปกติ ร้อยละ ๓๐ เหลือร้อยละ ๑๐ - ๑๕ ตามระยะเวลาที่กำหนด (๒) การอำนวยความสะดวกทางธุรกิจโดยภาครัฐให้สิทธิในการโอนกำไรข้ามประเทศและให้สิทธิชาวต่างชาติในการเช่าที่ดินระยะยาว และ (๓) สามารถแก้กฎหมายท้องถิ่นเพื่อให้สิทธิประโยชน์ในพื้นที่มีความจูงใจในการดึงดูดนักลงทุนมากขึ้น

๓) สหรัฐเม็กซิโก

เขตเศรษฐกิจพิเศษของสหรัฐเม็กซิโกหรือ Maquiladora เป็นนโยบายที่ออกมาเพื่อแก้ไขปัญหาการว่างงานของแรงงานชาวเม็กซิโก รวมทั้งส่งเสริมการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศในขณะเดียวกันนโยบายนี้ก็ช่วยตอบสนองความต้องการแสวงหาปัจจัยการผลิตราคาถูกและแก้ไขปัญหาแรงงานย้ายถิ่นฐานของสหรัฐอเมริกา โดยรัฐบาลเม็กซิโกปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจพิเศษและกฎระเบียบในการค้าการลงทุน เพื่อปรับบรรยากาศในการลงทุนให้นำดึงดูดนักลงทุน

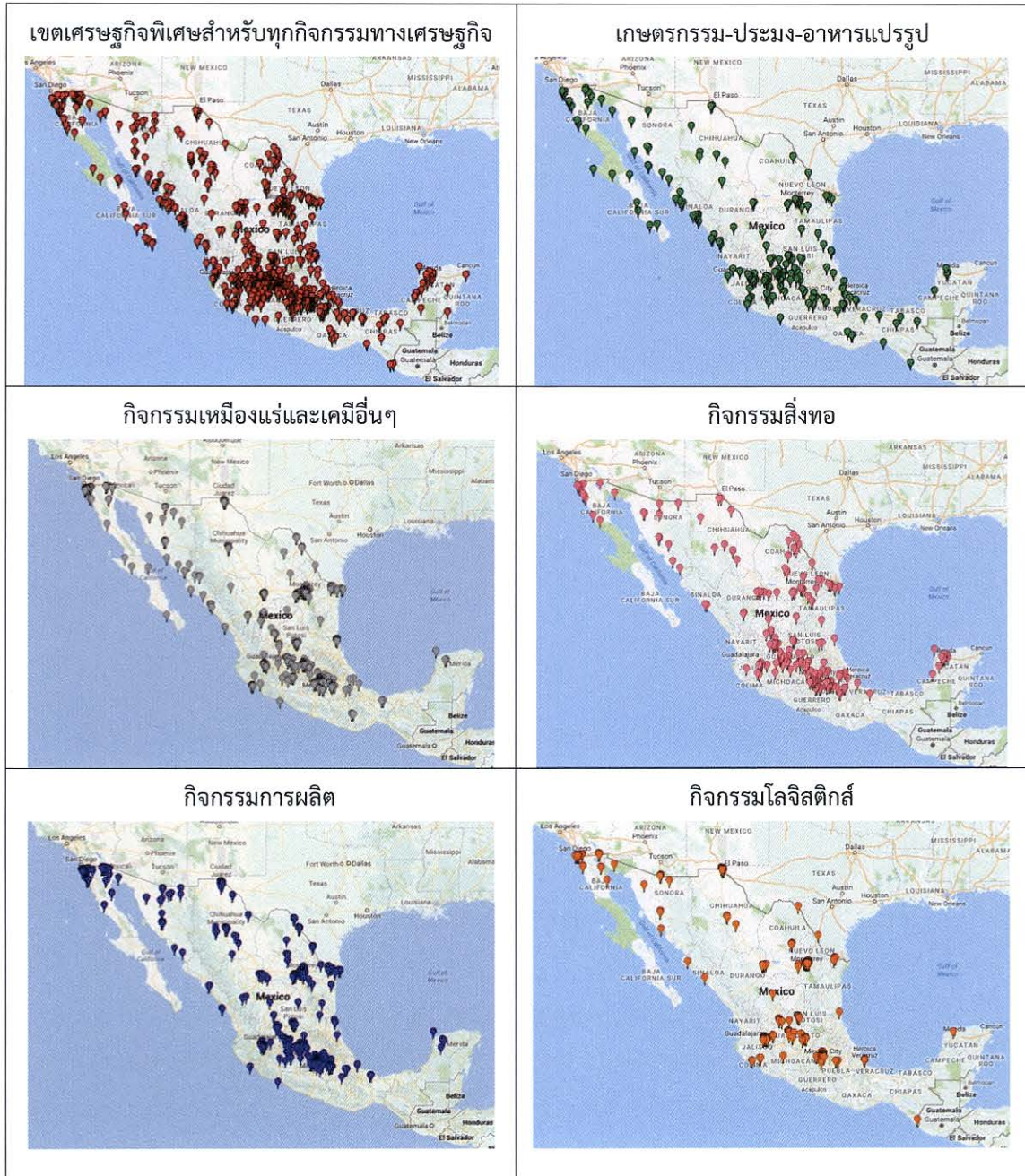
จากต่างประเทศ เช่น ให้นำนักลงทุนต่างชาติเป็นเจ้าของกิจการได้ การคุ้มครองผู้บริโภคนั้น กิจการที่สามารถเข้าโครงการ Maquiladora จะต้องเป็นกิจกรรมการผลิตเท่านั้น

เขตเศรษฐกิจพิเศษของสหรัฐอเมริกาไม่เคยมีการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่หรือการกำหนดนโยบายและกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนา เนื่องจากเป็นเขตที่ภาครัฐเป็นเพียงผู้กำหนดกรอบการจัดตั้ง และมีภาคเอกชนเป็นผู้ขอจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ อย่างไรก็ตาม สหรัฐอเมริกาและเม็กซิโกมีหน่วยงาน Joint Working Committee U.S./Mexico Border Transportation Planning ที่เป็นผู้วางแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ชายแดนของสหรัฐอเมริกา - สหรัฐอเมริกาทำหน้าที่วางแผนการพัฒนาและอำนวยความสะดวกสำหรับการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการค้าข้ามแดน ปัจจุบัน Maquiladora ได้เปลี่ยนชื่อเป็น Manufacturing, Maquila and Export Service Industry (IMMEX) ซึ่งมีการพัฒนาทางด้านสังคมควบคู่ไปกับเศรษฐกิจ และครอบคลุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากขึ้น โดยครอบคลุมถึงกิจกรรมด้านการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company Program) การผลิต (Industrial Program) การให้บริการ (Service Program) การสนับสนุนเทคโนโลยีและวัตถุดิบการผลิต (Shelter Program) และการจ้างงานภายนอก (Outsourcing Program)

เขตเศรษฐกิจพิเศษ Maquiladora เป็นพื้นที่ที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางศุลกากรที่อนุญาตให้ผู้ประกอบการสามารถนำเข้าสินค้า วัตถุดิบการผลิต เครื่องจักร ส่วนประกอบของสินค้า และรายการสิ่งของอื่นๆ สำหรับการนำเข้าเพื่อผลิต ประกอบและส่งออกในรูปแบบสินค้าที่ผลิตกึ่งสมบูรณ์ (Semifinal) หรือสมบูรณ์ (Final) โดยไม่เสียภาษี ทั้งนี้ภายใน Maquiladora ผู้ลงทุนต่างชาติสามารถถือครองหุ้นของบริษัทเม็กซิกันได้ถึง ร้อยละ ๑๐๐ รูปแบบของ Maquiladora มีรูปแบบเดียวคือการผลิตเพื่อส่งออก โดยกิจกรรมที่สามารถทำได้ภายใน Maquiladora ได้แก่ การผลิต (Manufacturing) การประกอบ (Assembly) การเก็บรักษา (Storage) การเก็บสินค้าคงคลัง (Warehousing) การจัดแสดง (Exhibition) การตรวจสอบสินค้า (Inspection) การตราผลิตภัณฑ์ (Labeling) การซ่อมสินค้า (Salvaging) และกระบวนการอื่นๆ (Processing) โดยมีข้อแม้ว่าผู้ประกอบการห้ามทำการขายปลีก (Retail) โดยเด็ดขาด ในช่วงแรกมีข้อกำหนดว่าสินค้าที่ประกอบหรือผลิตภายใน Maquiladora จะต้องส่งออกเท่านั้น แต่ข้อกำหนดของ NAFTA ในปี ค.ศ. ๒๐๐๑ อนุญาตให้มีการขายสินค้าสู่ตลาดในประเทศได้ภายใต้เงื่อนไขการชำระภาษีที่กำหนด หลังจากที่ Maquiladora ได้เปลี่ยนชื่อเป็น IMMEX ได้มีการขยายประเภทกิจกรรมที่สามารถดำเนินการได้ภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษมากยิ่งขึ้น โดยครอบคลุมถึงกิจกรรมโลจิสติกส์ การเกษตรกรรม ประมง อาหารแปรรูป การทำเหมืองแร่ เป็นต้น ดังภาพที่ ๑๒

เขตเศรษฐกิจพิเศษสหรัฐอเมริกา มีความได้เปรียบและจุดเด่น คือ มีทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมที่เชื่อมโยงกับสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นตลาดการค้าและแหล่งผลิตที่มีศักยภาพในการส่งออกสินค้านำเข้าที่ใหญ่ของโลก มีค่าจ้างแรงงานที่ต่ำเมื่อเทียบกับค่าจ้างแรงงานภายในสหรัฐอเมริกา เขตเศรษฐกิจพิเศษของสหรัฐอเมริกาเน้นกิจกรรมการผลิตเพื่อส่งออก จึงมีการยกเว้นการเก็บภาษีการนำเข้า ส่งออก วัตถุดิบการนำเข้าให้เป็น ร้อยละ ๐ และผู้ประกอบการสามารถขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มที่จ่ายไป ไม่มีการยกเว้นหรือให้ Income Tax Holiday ในภาษีนิติบุคคลเหมือนกับประเทศอื่นๆ แต่ให้เป็นการลดหย่อนแทนโดยสามารถลดหย่อนได้มากถึง ร้อยละ ๑๖.๕ และมีเงื่อนไขสิทธิประโยชน์ที่สนับสนุนการจ้างงาน การเรียนรู้งาน และมีเงื่อนไขการจ้างงาน (Labor Treatment) ที่เป็นธรรมต่อชาวเม็กซิกันและสนับสนุนการออกแบบและวิจัยพัฒนา

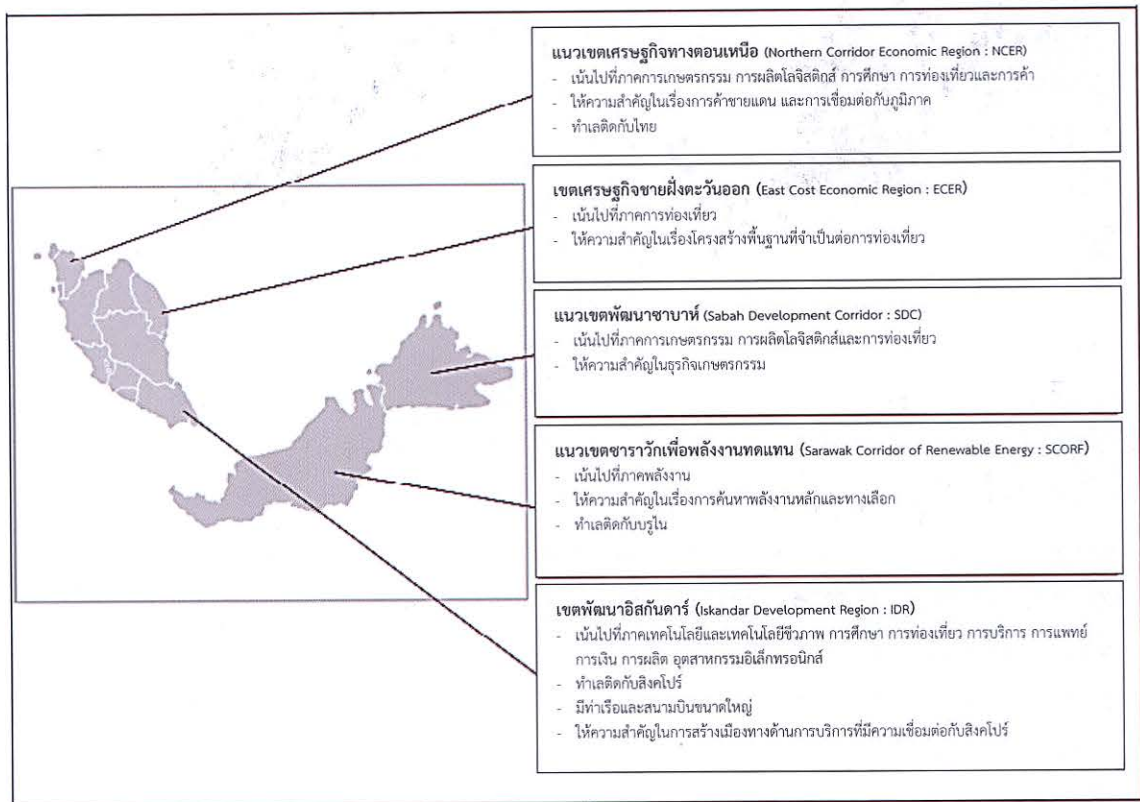
เขตเศรษฐกิจพิเศษในสหรัฐอเมริกาไม่มีระบบ One Stop Service เป็นของตนเอง แต่ใช้ระบบ VUCE (Ventanilla Unica) โดยมีลักษณะเหมือนกับ Single Window for Foreign Trade ซึ่งเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกการค้าต่างประเทศ โดยบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าต่างประเทศและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของภาคการค้าต่างประเทศ และการขนส่งผ่านวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอยู่ภายใต้ระบบการแลกเปลี่ยนสินค้าข้ามชาติ (Ventanilla Digital Mexicana De Comercio Exterior) ที่เป็นของประเทศ โดยเป็นรูปแบบการให้บริการที่เป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อมต่อข้อมูลของนักลงทุนเข้ากับหน่วยงานการให้บริการของภาครัฐ

ภาพที่ ๑๒ ทำเลที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษในสหรัฐอเมริกา

๔) สหพันธรัฐมาเลเซีย

สหพันธรัฐมาเลเซียมีความต้องการจะใช้เขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นเครื่องมือในการปรับบรรยากาศการลงทุนเพื่อดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศ และกระจายความเจริญไปยังภูมิภาคต่างๆ ซึ่งเขตเศรษฐกิจพิเศษของสหพันธรัฐมาเลเซียเริ่มต้นขึ้นอย่างเป็นรูปร่างจากแผนการพัฒนาประเทศฉบับที่ ๙ และฉบับที่ ๑๐ โดยมีทิศทางการพัฒนาผ่านทางกระจายการลงทุนระยะยาวไปยังพื้นที่ที่มีศักยภาพในภูมิภาคต่างๆ ๕ แห่ง ได้แก่ เขตเศรษฐกิจพิเศษทางตอนเหนือ เขตเศรษฐกิจพิเศษชายฝั่งตะวันออก เขตเศรษฐกิจพิเศษซาบาห์ เขตเศรษฐกิจพิเศษซาราวัก และเขตเศรษฐกิจพิเศษอิสกันดาร์ โดยเขตเศรษฐกิจพิเศษอิสกันดาร์ เป็นเพียงเขตเดียวจากทั้งหมด ๕ เขต ที่ได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจัง จากเงินลงทุนเพื่อก่อสร้างทางด้านโครงสร้างพื้นฐานจากรัฐบาลในตอนเริ่มแรก และมีเงินลงทุนจากนักลงทุนเข้าร่วมเป็นผู้พัฒนาภูมิภาค ดังภาพที่ ๑๓

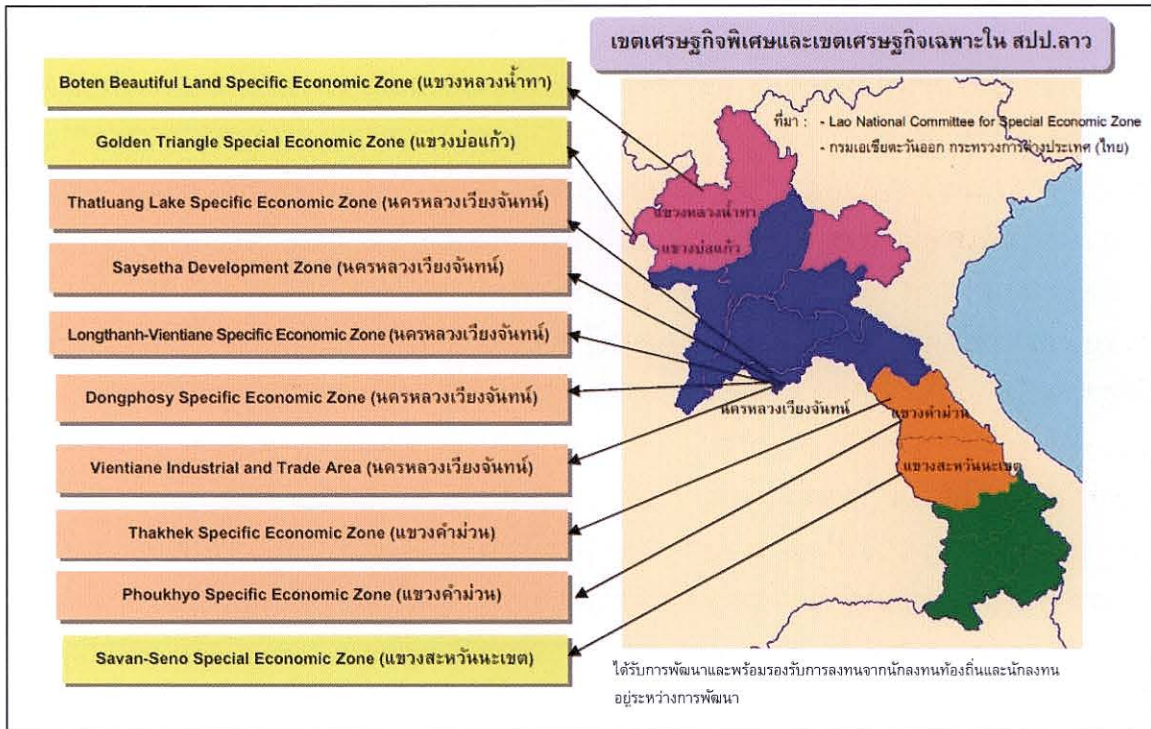
ภาพที่ ๑๓ ที่ตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในสหพันธรัฐมาเลเซีย

๕) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและเพื่อสร้างรากฐานการผลิตของอุตสาหกรรม โดยใช้การลงทุนจากต่างชาติและความได้เปรียบทางยุทธศาสตร์บนพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางของอาเซียน โดยสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้มีการออกกฎระเบียบเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Decree on Special Economic Zone) ภายใต้กฎหมายส่งเสริมการลงทุนของประเทศ (Law on investment promotion)

เขตเศรษฐกิจพิเศษของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวคือพื้นที่ที่ภาครัฐกำหนดให้มีการพัฒนาเพื่อดึงดูดการลงทุนจากภายในและภายนอกประเทศ โดยต้องมีขนาดพื้นที่มากกว่า ๑๐ ตารางกิโลเมตร ส่วนขนาดพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่ประกอบการแล้วและกำลังพัฒนาอยู่มีขนาดระหว่าง ๖๐ - ๔,๘๕๐ เฮกเตอร์ ภายในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถจัดตั้งเขตประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจย่อยหลาย ๆ เขตได้ เช่น เขตประกอบการอุตสาหกรรม เขตอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อส่งออก เขตการท่องเที่ยว เขตการพัฒนาเทคโนโลยีและข้อมูล และเขตการค้าชายแดน โดยผู้ที่ขอลงทุนจะต้องมีเงินลงทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่าหนึ่งพันล้านกีบ (ประมาณ ๔ ล้านบาท)

ปัจจุบัน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีเขตเศรษฐกิจพิเศษจำนวน ๑๐ แห่ง ดังภาพที่ ๑๔ โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่แถบชายแดนทั้งหมด กิจกรรมทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจะขึ้นอยู่กับเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่นั้นๆ เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวันเซโน ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการค้าการท่องเที่ยว การให้บริการโลจิสติกส์ การผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งทอ และเขตเศรษฐกิจพิเศษท่าเหล็กให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว การจัดประชุม การพัฒนาเทคโนโลยี การพัฒนาการศึกษา การแพทย์ เป็นต้น เขตเศรษฐกิจพิเศษของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีความได้เปรียบหรือจุดเด่นในหลายด้านๆ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้รับสิทธิประโยชน์ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (GSP) ซึ่งเป็นการลดหย่อน/ยกเว้นภาษีสำหรับการส่งออกสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดในประเทศที่กำลังพัฒนาสู่ประเทศพัฒนาแล้ว มีค่าจ้างแรงงานที่ต่ำ แต่แรงงานมีการพัฒนาทักษะความรู้เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีข้อกำหนดที่ว่านายจ้างที่ไปลงทุนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวนั้น ต้องจัดการถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการและ ทางเทคนิคให้แก่ลูกจ้าง ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงจบสัญญาจ้าง มีการเชื่อมโยงกับต่างประเทศในแนวเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจ ตะวันออก - ตะวันตก (East - West Economic Corridor) เชื่อมโยงระหว่างสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และแนวเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจเหนือ - ใต้ ที่เชื่อมโยงระหว่างราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐประชาชนจีน ทำให้สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นสะพานเชื่อมอินโดจีน (Land Bridge)

ภาพที่ ๑๔ ที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ที่มา : กรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ, ๒๕๕๖)

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ทำให้นักลงทุนที่ไปลงทุนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาตินี้ได้ สิทธิประโยชน์ ระบบการบริหารจัดการและศูนย์การให้บริการจุดเดียว เบ็ดเสร็จ นักลงทุนที่เข้ามาลงทุนยังเขตเศรษฐกิจพิเศษของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จะได้รับสิทธิประโยชน์แบ่งตามกิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมและเขตส่งเสริมการลงทุนซึ่งแบ่งตาม ความเจริญของโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ โดยกิจกรรมแบ่งออกเป็น ๓ เขต คือ ส่งเสริมสูง ปานกลางและต่ำ รายละเอียดของสิทธิประโยชน์ซึ่งนักลงทุนได้รับภายในเขตเศรษฐกิจ พิเศษมีดังนี้ มีการยกเว้นอากรกำไรนับระยะเวลาตั้งแต่วันที่ได้นำเงินลงทุนไป โดยยกเว้น ภาษีกำไรให้แก่การลงทุนที่เข้ามาลงทุนแตกต่างกันตามเขตการลงทุนและกิจกรรมทางเศรษฐกิจยกเว้น ภาษีนำเข้าวัตถุดิบ อุปกรณ์เครื่องจักรในการผลิตโดยตรงยกเว้นภาษีขาออกสำหรับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ ทั่วไป การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการนำเข้าเข้ามาในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ และต้องเสีย ภาษีมูลค่าเพิ่มหากขายในประเทศนอกโซน ได้รับสิทธิเช่าที่ดินสูงสุด ๙๙ ปี และสามารถต่อสัญญา ได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาล การโอนเงินต่างประเทศ นักลงทุนต่างชาติ หรือชาวต่างชาติที่ทำงาน ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ สามารถโอนเงินกำไรและรายได้ส่วนบุคคลไปยังประเทศของตนเองหรือประเทศ ที่สามผ่านทางธนาคารที่อยู่ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

กระบวนการ One Stop Service จะพิจารณาและอนุมัติการลงทุนทั้งจากภายในและต่างประเทศ รวมทั้งออกใบอนุญาตลงทุนในการประกอบธุรกิจและกำหนดธุรกิจที่จะได้รับการส่งเสริมต่ออายุใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาตลงทุน ลงนามในสัญญาสัมปทาน โดยใบอนุญาตสำหรับการประกอบธุรกิจจะต้องได้รับการอนุมัติภายในเวลา ๒๔ ชั่วโมง

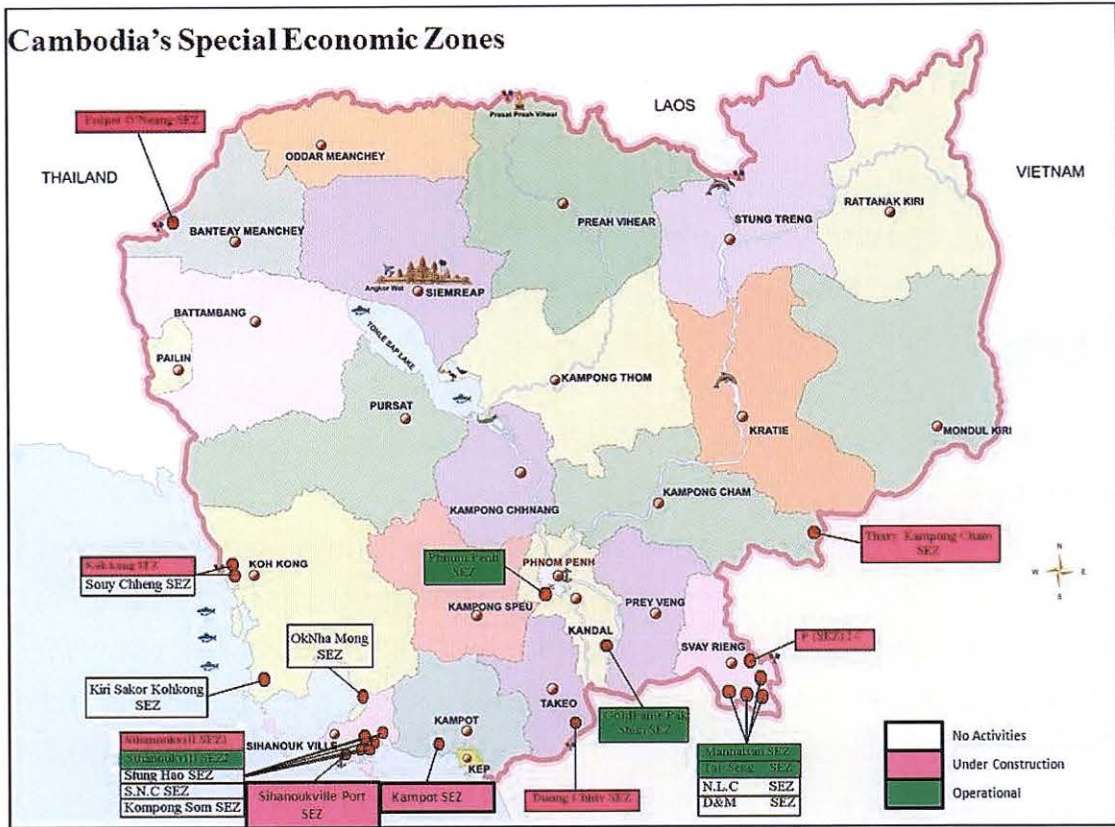
๖) ราชอาณาจักรกัมพูชา

การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศกัมพูชามีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและส่งเสริมการจ้างงานให้แก่คนในท้องถิ่น โดยเป็นการผลักดันของภาครัฐที่ใช้กฎระเบียบเป็นเครื่องมือ โดยกฎหมายเขตเศรษฐกิจพิเศษได้ถูกสร้างขึ้นโดยสภาเพื่อการพัฒนา กัมพูชาเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๘ และปัจจุบันมีผลบังคับใช้แล้วเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศกัมพูชา

เขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศกัมพูชาต้องเป็นพื้นที่ที่มีขนาด ๕๐ เฮกเตอร์ ขึ้นไป (ประมาณ ๓๐๐ ไร่ขึ้นไป) มีการกำหนดขอบเขตของพื้นที่ชัดเจน และมีการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยเอกชนในพื้นที่สามารถจัดตั้งเขตประกอบการอุตสาหกรรมทั่วไป เขตประกอบการเพื่อการส่งออก และอาจประกอบด้วยเขตการค้าเสรี พื้นที่การให้บริการ พื้นที่สำหรับการอยู่อาศัย และพื้นที่ท่องเที่ยว ทั้งนี้ ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษจะต้องมีการให้บริการสาธารณูปโภคพื้นฐานด้านประปา การบำบัดน้ำเสีย การจัดการของเสีย และสาธารณูปโภคอื่นๆ ที่ช่วยลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม พร้อมกับมีสำนักงานการบริหารงานด้วย

ปัจจุบันราชอาณาจักรกัมพูชาได้ประกาศให้พื้นที่ ๒๕ แห่ง เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งเขตเศรษฐกิจพิเศษที่เปิดดำเนินการแล้วมี ๑๐ แห่ง โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่แถบชายแดนหรือตั้งอยู่ใกล้กับเมืองหลวงของประเทศ ดังภาพที่ ๑๕

เขตเศรษฐกิจพิเศษในราชอาณาจักรกัมพูชาต้องมีการสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ๗ ประเภท ได้แก่ เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมการเกษตร การขนส่งและโทรคมนาคม อุตสาหกรรมพลังงานและไฟฟ้า อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น การท่องเที่ยว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และอุตสาหกรรมก๊าซธรรมชาติ โดยเอกชนเป็นผู้มีบทบาทหลักในการลงทุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ในราชอาณาจักรกัมพูชา ปัจจุบันมีผู้ประกอบการเอกชนเข้ามาลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ จำนวนกว่า ๒๐๐ ราย

ภาพที่ ๑๕ ที่ตั้งเขตเศรษฐกิจในราชอาณาจักรกัมพูชา

เขตเศรษฐกิจพิเศษของราชอาณาจักรกัมพูชา มีความได้เปรียบหรือจุดเด่นในหลายด้านๆ ได้แก่ ค่าจ้างแรงงานที่ต่ำ ทำให้อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้นได้รับประโยชน์ การถือครองที่ดินมีราคาถูก ซึ่งทางกัมพูชาเปิดให้นักลงทุนต่างชาติเช่าในระยะยาว ราชอาณาจักรกัมพูชาได้รับประโยชน์ ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (GSP) ซึ่งเป็นการลดหย่อน/ยกเว้นภาษีสำหรับการส่งออกสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดในประเทศที่กำลังพัฒนาสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ทำให้ลดต้นทุนของภาษีศุลกากรได้สูงมาก มีการให้บริการครบวงจรที่สะดวกและรวดเร็วให้แก่ักลงทุน เช่น ขั้นตอนการส่งสินค้าข้ามประเทศที่รวดเร็ว เพียงแสดงใบสำเนาการแสดงสินค้า (Duplicated copies of goods) หรือรอรับตราประทับศุลกากร ก็สามารถขนส่งสินค้าข้ามแดนได้ทันที แต่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ตั้งอยู่ต้องมีระยะไม่เกิน ๒๐ กิโลเมตร จากชายแดน

สิทธิประโยชน์ ระบบการบริหารจัดการและศูนย์การให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ นักลงทุนที่เข้ามาลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทุกเขตในราชอาณาจักรกัมพูชาจะได้รับสิทธิประโยชน์เท่าเทียมกันตามที่กฤษฎีกาว่าด้วยเขตเศรษฐกิจพิเศษปี ค.ศ. ๒๐๐๕ กำหนดเอาไว้ ได้แก่

- การยกเว้นภาษีกำไรสำหรับผู้เข้ามาประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษ เป็นระยะเวลา ไม่เกิน ๙ ปี โดยมีเงื่อนไขการให้สิทธิประโยชน์ตาม มาตราที่ ๑๔.๑ ของกฎหมายส่งเสริมการลงทุนในราชอาณาจักรกัมพูชา
- ยกเว้นภาษีขาเข้า สำหรับวัตถุดิบ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักรและสิ่งจำเป็น สำหรับการประกอบการของผู้พัฒนาพื้นที่ (Zone developer) และนักลงทุน (Zone investor)

- ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิตที่เกี่ยวข้องสำหรับการนำเข้า ส่งออก
สินค้านอกประเทศ

- มีสิทธิโอนรายได้ที่มาจากการลงทุนและเงินเดือนที่ได้รับในเขตเศรษฐกิจพิเศษ
ไปยังธนาคารที่ตั้งอยู่ในประเทศอื่นภายหลังจากการจ่ายภาษี

- ผู้พัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษอาจได้รับสัมปทานที่ดิน (Land concession)
จากรัฐเพื่อจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ตามชายแดนหรือบริเวณที่แยกออกไปตามกฎหมายที่ดิน
และอาจให้ผู้ลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษเช่าที่ดินดังกล่าว

- มีสิทธิจ้างต่างชาติเฉพาะคุณสมบัติที่คนกัมพูชาไม่สามารถทำได้เท่านั้น

- ได้รับการรับประกันการลงทุนจากคณะกรรมการเขตเศรษฐกิจพิเศษกัมพูชา
คณะกรรมการเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นผู้ทำหน้าที่อนุมัติการจัดตั้งและบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษ
กำหนดสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม และจัดตั้งหน่วยงานสำหรับการให้บริการภาครัฐเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว
สำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษในราชอาณาจักรกัมพูชา (Cambodian Special Economic Zone One
Stop Service) ซึ่งมีการครอบคลุมกิจกรรมทางศุลกากรแรงงาน และการบริหารจัดการส่วนท้องถิ่น
โดยกระบวนการสำหรับนักลงทุนในการขอรับบริการใช้เวลาประมาณ ๖ - ๘ สัปดาห์ การให้บริการ
จุดเดียวเบ็ดเสร็จสำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษในราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ
บริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone Administration) ซึ่งประกอบไปด้วย ตัวแทน
จากคณะกรรมการเขตเศรษฐกิจพิเศษ ตัวแทนจากศุลกากร ตัวแทนจากคณะกรรมการตรวจสอบ
การนำเข้า - ส่งออก และปราบปรามการทุจริต (CAMCONTROL) ตัวแทนจากกระทรวงพาณิชย์
และตัวแทนจากกระทรวงแรงงาน ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษมีหน้าที่
ในการจัดเตรียมบริการที่จำเป็นสำหรับผู้พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Zone Developer)
อาทิ การจัดเตรียมวัตถุดิบ น้ำ ไฟฟ้า ที่พัก และบริการอื่นๆ ที่มีความจำเป็น นอกจากนี้ ยังมีบริการ
บางประเภทที่ศูนย์การให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จได้รับการโอนถ่ายอำนาจมาจากหน่วยงานต้นสังกัด

จากกรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ สามารถสรุปได้ ดังตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลผลการศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ จำนวน ๖ ประเทศ

ประเทศ/มิติ	เกาหลีใต้	จีน	เม็กซิโก	มาเลเซีย	สปป.ลาว	กัมพูชา
จำนวน	เขตอุตสาหกรรมทั้งหมด ๑๑๗ แห่ง กระจายทั่วประเทศ โดยแบ่งเป็น (๑) เขตการลงทุนจากต่างชาติ ๙๖ แห่ง (๒) เขตการค้าเสรี ๑๓ แห่ง และ (๓) เขตเศรษฐกิจเสรี ๘ แห่ง	๕ แห่ง - เซี่ยเหมิน ชัวเถอ เซินเจิ้น จูไห่ และไห่หนาน อยู่แถบชายแดนติดกับ ประเทศฮ่องกงและไต้หวัน	กระจายอยู่บริเวณ ชายแดนเม็กซิโก - สหรัฐอเมริกา	๑๘ แห่ง เน้นตาม จุดของทุกภูมิภาค	๑๕ แห่ง ส่วนใหญ่ อยู่แถบชายแดน ทั้งหมด	๒๕ แห่ง เปิดดำเนินการ แล้ว ๑๑ แห่ง ส่วนใหญ่อยู่ แถบชายแดน หรืออยู่ใกล้ เมืองหลวงของประเทศ
วัตถุประสงค์	ทุกเขตอุตสาหกรรมมีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อดึงดูดเงินลงทุนจากต่างชาติ โดยแต่ละ เขตอุตสาหกรรมมีรายละเอียดของ วัตถุประสงค์การจัดตั้งต่างกันไป ดังนี้ (๑) <u>เขตการลงทุนจากต่างชาติ</u> * การถ่ายโอนเทคโนโลยีขั้นสูง * ส่งเสริมการจ้างงาน (๒) <u>เขตการค้าเสรี</u> * ส่งเสริมการค้า * กระจายความเจริญสู่ภูมิภาค * พัฒนาพื้นที่ท่าอากาศยานและท่าเรือให้ เป็นฐานด้านโลจิสติกส์ (๓) <u>เขตเศรษฐกิจเสรี</u> * ส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน ระดับประเทศ * กระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค	* ทดสอบนโยบายที่ใช้ ตลาดเป็นตัวขับเคลื่อน เศรษฐกิจ * ดึงดูดเงินลงทุนจาก ต่างประเทศ * พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ อุตสาหกรรมขนาดใหญ่	* ลดอัตราการ ว่างงานภายใต้ โครงการ อุตสาหกรรม ชายแดน * ส่งเสริมการ พัฒนาของ อุตสาหกรรม ภายในประเทศ * กระตุ้นเศรษฐกิจ ด้วยทางการผลิต เพื่อการส่งออก	* กระจายความ เจริญไปสู่ภูมิภาค * ส่งเสริมกิจกรรม ทางเศรษฐกิจ เป้าหมายที่รองรับ กับตลาดสิงคโปร์ * ร่วมลงทุน ระหว่างรัฐและ เอกชน	* ดึงดูดเงินลงทุน จากภายในและ ต่างประเทศ * ส่งเสริมการ พัฒนาของ อุตสาหกรรม ภายในประเทศ	* กระตุ้นการขยายตัวของ เศรษฐกิจ * ดึงดูดเงินลงทุนจาก ต่างประเทศ ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เป้าหมาย * ให้ออกชนพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานและ สาธารณูปโภคต่างๆ * ส่งเสริมการจ้างงาน

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลผลการศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ จำนวน ๖ ประเทศ (ต่อ)

ประเทศ/มิติ	เกาหลีใต้	จีน	เม็กซิโก	มาเลเซีย	สปป.ลาว	กัมพูชา
รูปแบบการพัฒนา	<p>* พัฒนาพื้นที่เพื่อให้เกิดกิจกรรมทางอุตสาหกรรม แบ่งการพัฒนาเป็น ๓ แบบโดยแต่ละพื้นที่มีลักษณะที่ต่างกันไป ดังนี้</p> <p>(๑) เขตการลงทุนจากต่างชาติ แบ่งเป็นพื้นที่ที่รัฐบาลเปิดให้เช่าในเขตนิคมอุตสาหกรรม และเอกชนจัดหาพื้นที่เอง</p> <p>(๒) เขตการค้าเสรี ซึ่งได้รับการยกเว้นอากรขาเข้า และ (๓) เขตเศรษฐกิจเสรี เทียบเท่ากับเขตบริหารจัดการพิเศษ</p> <p>* รัฐบาลเกาหลีได้ออกกฎหมายพิเศษเป็นการเฉพาะสำหรับแต่ละพื้นที่</p>	<p>* พัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจเป้าหมายควบคู่ไปกับการพัฒนาเชิงพื้นที่</p> <p>* พื้นที่ครอบคลุมทั้งเมือง</p> <p>* จัดทำแผนการพัฒนา กิจกรรมทางเศรษฐกิจ และแผนการพัฒนาเมือง ร่วมกันอย่างบูรณาการ</p>	<p>* ให้สิทธิประโยชน์แก่เอกชนเป็นรายเดียวหรือบริษัทที่เฉพาะเจาะจง</p> <p>* พื้นที่ต้องมีขอบเขตที่ชัดเจนในการพัฒนา</p> <p>* ไม่จัดทำแผนการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจ</p>	<p>* พัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจเป้าหมายควบคู่ไปกับการพัฒนาเชิงพื้นที่</p> <p>* พื้นที่ครอบคลุมทั้งเมือง</p> <p>* จัดทำแผนการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจ และแผนการพัฒนาเมืองร่วมกันอย่างบูรณาการ</p>	<p>* เน้นการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ กิจกรรมทางเศรษฐกิจมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจเกี่ยวเนื่องในห่วงโซ่อุปทาน</p> <p>* พื้นที่ต้องมีขอบเขตที่ชัดเจนในการพัฒนา</p> <p>* พื้นที่ต้องมีขอบเขตที่ชัดเจนในการพัฒนา</p> <p>* จัดทำแผนการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจ</p>	<p>* เน้นการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ กิจกรรมทางเศรษฐกิจเกี่ยวเนื่องในห่วงโซ่อุปทาน</p> <p>* พื้นที่ต้องมีขอบเขตที่ชัดเจนในการพัฒนา</p>

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลผลการศึกษาระบบเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ จำนวน ๖ ประเทศ (ต่อ)

ประเทศ/มิติ	เกาหลีใต้	จีน	เม็กซิโก	มาเลเซีย	สปป.ลาว	กัมพูชา
กิจกรรมทางเศรษฐกิจหลัก	<ul style="list-style-type: none"> * อุตสาหกรรมใช้เทคโนโลยีขั้นสูง * การผลิต รวมทั้งชิ้นส่วนและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ * ชิ้นส่วนยานยนต์ * การท่องเที่ยวและวัฒนธรรม * โลจิสติกส์ * การวิจัยและพัฒนา (R&D) * การเงินและประกันภัย * การศึกษา * พลังงานทดแทน * การแพทย์ 	<ul style="list-style-type: none"> * อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง * ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ * โลจิสติกส์ * กิจกรรมทางการเงิน * การพาณิชย์และการค้าระหว่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> * เกษตรกรรม ประมง * อาหารแปรรูป * เหมืองแร่และเคมีอื่นๆ * เครื่องนุ่งห่ม สิ่งทอ * การผลิตและ * อุตสาหกรรม * โลจิสติกส์ 	<ul style="list-style-type: none"> * การเงิน * อุตสาหกรรม * สร้างสรรค์ * โลจิสติกส์ * การท่องเที่ยว * การศึกษาและสุขภาพ * ไฟฟ้าและ * อิเล็กทรอนิกส์ * ปิโตรเคมี * การเกษตร * อาหารแปรรูป 	<ul style="list-style-type: none"> * เกษตรกรรมแปรรูป * ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ * ชิ้นส่วนยานยนต์ * ท่องเที่ยวและบริการ * กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ใช้แรงงานเข้มข้นอื่นๆ 	<ul style="list-style-type: none"> * สิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม * ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ * ชิ้นส่วนยานยนต์ * กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ใช้แรงงานเข้มข้นอื่นๆ

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลผลการศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ จำนวน ๖ ประเทศ (ต่อ)

ประเทศ/มิติ	เกาหลีใต้	จีน	เม็กซิโก	มาเลเซีย	สปป.ลาว	กัมพูชา
การบริหารจัดการ	<p>* แต่ละพื้นที่มีหน่วยงานรัฐบาลที่กำกับดูแลต่างกัันดังนี้</p> <p>(๑) เขตการลงทุนจากต่างชาติบริหารจัดการโดยองค์การบริหารจัดการเขตอุตสาหกรรม สำหรับเขตอุตสาหกรรมที่รัฐบาลกำหนด ส่วนเขตที่เอกชนจัดตั้งอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของผู้ว่าราชการจังหวัด</p> <p>(๒) เขตการค้าเสรีบริหารจัดการโดยกระทรวงการค้าอุตสาหกรรมและพลังงาน</p> <p>(๓) เขตเศรษฐกิจเสรีบริหารจัดการโดยองค์การบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจเสรี</p>	<p>* บริหารจัดการและกำกับดูแลในแต่ละเขต</p> <p>* หน่วยงานที่กำกับดูแลทำหน้าที่ในการวางแผนการพัฒนาลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน จัดสรรบริการภาครัฐและกำหนดกฎระเบียบภายในพื้นที่ซึ่งมีอำนาจเบ็ดเสร็จในการพัฒนาพื้นที่ตามแผนการพัฒนา</p>	<p>* บริหารจัดการโดยเอกชนและกำกับดูแลเขตเศรษฐกิจพิเศษแต่ละแห่งโดย Secretarial of Commerce and Industrial Development ภายในกระทรวงเศรษฐกิจ</p> <p>* หน่วยงานที่กำกับดูแลทำหน้าที่ในการจัดสรรบริการภาครัฐและตรวจสอบการบริหารจัดการและกการพัฒนา SEZ แต่ละแห่ง</p>	<p>* บริหารจัดการและกำกับดูแลโดย IRDA ซึ่งเป็นหน่วยงานร่วมระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น</p> <p>* หน่วยงานที่กำกับดูแลทำหน้าที่ในการวางแผนการพัฒนาที่ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้บริการภาครัฐและสร้างระบบสิทธิประโยชน์สำหรับนักลงทุน</p>	<p>* บริหารจัดการโดยเอกชนและกำกับดูแลเขตเศรษฐกิจพิเศษแต่ละแห่งโดยคณะกรรมการบริหารงานเขตเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ Management Board) ของแต่ละพื้นที่</p> <p>* หน่วยงานที่กำกับดูแลทำหน้าที่ในการจัดสรรบริการภาครัฐและตรวจสอบการบริหารจัดการและการพัฒนา SEZ แต่ละแห่ง</p>	<p>* บริหารจัดการโดยเอกชนและกำกับดูแลเขตเศรษฐกิจพิเศษแต่ละแห่งโดยคณะกรรมการเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Cambodian Special Economic Zone Board : CSEZB)</p> <p>* หน่วยงานที่กำกับดูแลทำหน้าที่ในการจัดสรรบริการภาครัฐและตรวจสอบการบริหารจัดการและการพัฒนา SEZ แต่ละแห่ง</p>

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลผลการศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ จำนวน ๖ ประเทศ (ต่อ)

ประเทศ/มิติ	เกาหลีใต้	จีน	เม็กซิโก	มาเลเซีย	สปป.ลาว	กัมพูชา
สิทธิ ประโยชน์	<ul style="list-style-type: none"> * ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีเงินได้ ๓ - ๕ ปีแรก และลดหย่อนเหลือร้อยละ ๕๐ ใน ๒ ปีถัดไป * ยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีมูลค่าเพิ่มสูงสุด ๑๕ ปี * ยกเว้นอากรขาเข้าสินค้าและสินค้าทุนตลอดระยะเวลาสำหรับเขตการค้าเสรี ส่วนเขตการลงทุนจากต่างชาติและเขตเศรษฐกิจเสรี ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าสินค้าทุน ๕ ปี * ลดหย่อนค่าเช่าที่ดิน 	<ul style="list-style-type: none"> * ยกเว้นอากรนำเข้าสินค้า * การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลในระยะเริ่มแรกตามระยะเวลาที่กำหนด ต่อจากนั้นเป็นการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล * ให้สิทธิชาวต่างชาติในการเช่าที่ดินระยะยาว * อำนวยความสะดวกในการนำเข้าส่งออกจดทะเบียนธุรกิจจดทะเบียนแรงงานคืนภาษี รวมทั้งให้คำปรึกษาทางด้านธุรกิจสิทธิผู้บริโภคสิ่งแวดล้อมอื่นๆ 	<ul style="list-style-type: none"> * ยกเว้นอากรขาเข้าและขาออก * ลดหย่อนภาษีจากการวิจัยและพัฒนา * ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุดเหลือร้อยละ ๑๓.๕ 	<ul style="list-style-type: none"> * ยกเว้นอากรขาเข้าและขาออก * ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๕ ปีแรก ลดหย่อนเหลือร้อยละ ๓๐ ในปีถัดไป * ยกเว้นภาษีโรงเรือน * นักลงทุนสามารถถือครองที่ดินได้ * ให้สิทธิประโยชน์แตกต่างกันตามพื้นที่และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> * ยกเว้นอากรขาเข้าและขาออก * ยกเว้นภาษีเงินได้จากสูงสุด ๑๐ ปี * ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม * ยกเว้นภาษีธุรกิจ * ให้สิทธิประโยชน์แตกต่างกันตามพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> * ยกเว้นอากรขาเข้าและขาออก * ยกเว้นภาษีเงินได้จากกำไร ๓ - ๙ ปี * ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม * ลดหย่อนภาษีทรัพย์สิน * ให้สิทธิประโยชน์แตกต่างกันตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลผลการศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ จำนวน ๖ ประเทศ (ต่อ)

ประเทศ/มิติ	เกาหลีใต้	จีน	เม็กซิโก	มาเลเซีย	สปป.ลาว	กัมพูชา
ศูนย์บริการ จุดเดียว เบ็ดเสร็จ	<p>* แต่ละพื้นที่มีหน่วยงานรัฐบาลที่กำกับดูแลต่างกัน ดังนี้</p> <p>(๑) <u>เขตการลงทุนจากต่างชาติ</u> บริหารจัดการโดยองค์การบริหารจัดการเขตอุตสาหกรรม สำหรับเขตอุตสาหกรรมที่รัฐบาลกำหนด ส่วนเขตที่เอกชนจัดตั้งอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของผู้ว่าราชการจังหวัด</p> <p>(๒) <u>เขตการค้าเสรี</u> บริหารจัดการโดยกระทรวงการค้า อุตสาหกรรม และพลังงาน</p> <p>(๓) <u>เขตเศรษฐกิจเสรี</u> บริหารจัดการโดยองค์การบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจเสรี</p>	<p>* ให้บริการโดยสามารถอนุมัติเบ็ดเสร็จในสถานที่เดียว</p> <p>* อำนวยความสะดวกในการนำเข้าส่งออก จดทะเบียนธุรกิจ จดทะเบียนแรงงาน ชำระคืนภาษี</p>	<p>* ให้บริการโดย VUCE ซึ่งเป็นระบบกลางของประเทศทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการประสานงานระหว่างหน่วยงานรัฐและเอกชน</p> <p>* อำนวยความสะดวกในการนำเข้าส่งออก จดทะเบียนธุรกิจ ค้าปลีก ศึกษาผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและวางแผนการจัดการที่ดิน</p>	<p>* ให้บริการโดย IRDA ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการประสานงานระหว่างหน่วยงานรัฐและเอกชน</p> <p>* อำนวยความสะดวกในการนำเข้าส่งออก จดทะเบียนธุรกิจ แรงงาน ชำระคืนภาษี</p>	<p>* ให้บริการโดย คณะกรรมการบริหารงานเขตเศรษฐกิจพิเศษของแต่ละพื้นที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการประสานงานกับหน่วยงานรัฐ</p> <p>* อำนวยความสะดวกในการนำเข้าส่งออก จดทะเบียนธุรกิจ จัดหาแรงงาน รับการส่งเสริมการลงทุนและใบอนุญาตทำงาน</p>	<p>* ให้บริการ โดยคณะกรรมการบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถอนุมัติเบ็ดเสร็จในสถานที่เดียวผ่านทางอำนาจที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัด</p> <p>* อำนวยความสะดวกในการนำเข้าส่งออกจดทะเบียนธุรกิจ จัดหาแรงงาน รับการส่งเสริมการลงทุนและการขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า</p>

กล่าวโดยสรุปว่า วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในแต่ละประเทศมีความหลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่แตกต่างกัน ในส่วนการขับเคลื่อนและบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศใช้กลไกในส่วนกลางประสานงานกับกลไกในระดับพื้นที่เป็นหลัก แต่มีการกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ในระดับที่แตกต่างกันเพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับระบบการบริหารจัดการของแต่ละประเทศ

องค์ประกอบหลักที่สำคัญของเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศที่ส่งผลให้การพัฒนาบรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย ๑) การกำหนดขอบเขตของพื้นที่ที่ชัดเจน ๒) การส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นการเฉพาะ ๓) การกำหนดมาตรการและสิทธิประโยชน์ ทั้งสิทธิประโยชน์ทางภาษีและสิทธิประโยชน์ที่ไม่ใช่ภาษี เพื่อจูงใจนักลงทุน ๔) การกำหนดรูปแบบกลไกการบริหารจัดการเพื่อกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนให้เหมาะสมในแต่ละประเทศ

๒.๒.๒ การนำรูปแบบการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศมาปรับใช้ ในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศไทย

ในการกำหนดกรอบแนวคิดและรูปแบบการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศไทย ได้ถอดบทเรียนมาจากการศึกษาวิเคราะห์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศพบว่า โดยส่วนใหญ่เขตเศรษฐกิจพิเศษจัดตั้งขึ้นเพื่อ ๑) กระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ ๒) ดึงดูดการลงทุน ๓) เพิ่มการจ้างงาน ๔) สร้างโอกาสในการรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและยกระดับฝีมือแรงงาน ๕) เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวม

ดังนั้น การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย เริ่มต้นจากพื้นที่บริเวณชายแดนเป็นลำดับแรก และได้พิจารณาพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย โดยในระยะแรกให้ความสำคัญกับพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพ ๑๐ แห่ง ซึ่งเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์บนแนวระเบียงเศรษฐกิจ (Economic Corridor) สามารถเข้าถึงแหล่งวัตถุดิบ แรงงาน ตลาดในภูมิภาค รวมถึงเชื่อมโยงกับห่วงโซ่การผลิตของประเทศและภูมิภาคได้ ขณะเดียวกันได้กำหนดกิจการเป้าหมายที่ส่งเสริมให้ลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยเน้นกิจการในพื้นที่ที่มีศักยภาพ ใช้แรงงานเข้มข้น ใช้วัตถุดิบที่มีในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง และเป็นกิจการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ภาครัฐยังได้ให้การสนับสนุนองค์ประกอบหลักที่จำเป็นในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ (๑) สิทธิประโยชน์ด้านการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งไทยให้ในระดับสูงสุดของประเทศและสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคได้ โดยครอบคลุมทั้งมาตรการทางภาษีและมิใช่ภาษี การให้สินเชื่อเพื่อการลงทุนหรือขยายกิจการ และการจัดตั้งศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จด้านการลงทุนในทั้ง ๑๐ พื้นที่ (๒) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ครบสมบูรณ์และได้มาตรฐานเพื่อเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักในประเทศและเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน (๓) การบริหารจัดการด้านแรงงานและการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน เพื่อให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้ามาทำงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในลักษณะ

ไป - กลับ พัฒนาทักษะฝีมือแรงงานไทยและต่างด้าว รวมทั้งป้องกันและเฝ้าระวังโรคติดต่อข้ามพรมแดน และ (๔) การจัดหาพื้นที่พัฒนาเพื่อให้หน่วยราชการใช้ประโยชน์หรือให้ภาคเอกชน/การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเช่า ทั้งนี้ การดำเนินงานพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทยมีหลักการดำเนินงานภายใต้กรอบกฎหมายปัจจุบัน ควบคู่กับการกำหนดบทบาทที่ชัดเจนของรัฐ เอกชน และประชาชน ซึ่งจะต้องเป็นการพัฒนาที่มีความยืดหยุ่นและไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สังคม และความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งมีการกำหนดพื้นที่พัฒนาตามเขตปกครอง คือระดับตำบลและอำเภอ เพื่อให้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและบริหารจัดการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุปว่าปัจจัยที่ทำให้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษประสบความสำเร็จ เช่นเดียวกับของต่างประเทศ ได้แก่ ๑) วัตถุประสงค์ของการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดยรวมของการพัฒนาประเทศ เพื่อให้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปในทิศทางที่ต้องการ ๒) กิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตเศรษฐกิจพิเศษต้องสอดคล้องกับจุดแข็งและศักยภาพของพื้นที่ เพื่อให้เกิดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง ๓) ที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษอยู่ในตำแหน่งทางยุทธศาสตร์สำคัญ เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงกับโครงข่ายการคมนาคมขนส่งหลัก ตลาด และแหล่งวัตถุดิบ ๔) กลไกการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษต้องมีความคล่องตัวเพื่อให้สามารถบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนได้อย่างต่อเนื่อง ๕) มาตรการและสิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมการลงทุนสามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่ง เพื่อให้สามารถดึงดูดการลงทุนได้อย่างต่อเนื่อง ๖) การบังคับใช้กฎระเบียบต้องมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและอำนวยความสะดวกในการลงทุนทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน

๒.๓ ข้อมูลการค้าชายแดน

ราชอาณาจักรกัมพูชาถือเป็นหนึ่งในประเทศเพื่อนบ้านที่มีศักยภาพสูง และโอกาสทางการค้าการลงทุนอย่างมหาศาล เนื่องจากมีจุดเด่นสำคัญหลายประการ กล่าวคือ ทรัพยากรธรรมชาติภายในประเทศยังคงอุดมสมบูรณ์ เหมาะเป็นฐานการผลิตสินค้า แรงงานในวัยทำงานมีถึง ๗.๔ ล้านคน เมื่อเทียบกับประชากรทั้งประเทศ และค่าจ้างแรงงานถูก รวมทั้งรัฐบาลกัมพูชานุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นได้ ร้อยละ ๑๐๐ ในเกือบทุกประเภทกิจการ พร้อมได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า GSP และมีการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในหลายพื้นที่ทั่วราชอาณาจักรกัมพูชาเพื่อรองรับการลงทุนจากนานาชาติ

นอกจากนี้ กัมพูชาไม่มีข้อกีดกันทางการค้าสำหรับสินค้าทั่วไป ยกเว้นการนำเข้าบางประเภทต้องได้รับอนุญาตก่อนนำเข้าจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง อาทิ อาวุธ (กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงกลาโหม) เครื่องสำอาง และยารักษาโรค (กระทรวงสาธารณสุข) โดยมีสินค้าที่ห้ามนำเข้า ได้แก่ สินค้าที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ความปลอดภัย สุขอนามัย สิ่งแวดล้อม และอุตสาหกรรม ได้แก่ อาวุธ วัตถุระเบิด รถยนต์ และเครื่องจักรที่ใช้ในการทหาร ทอง เครื่องเงิน เงินตรา ยาและยาพิษ รวมถึงสิ่งพิมพ์ลามก รัฐบาลกัมพูชามีมาตรการควบคุมการส่งออกสำหรับสินค้าบางประเภท อาทิ ไม้ซุง ไม้แปรรูป อัญมณี หินมีค่า วัตถุโบราณ เป็นต้น

๒.๓.๑ จุดผ่านแดน ไทย - กัมพูชา

ไทยมีชายแดนติดกับประเทศกัมพูชา ๗ จังหวัด ได้แก่ อุบลราชธานี บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ สระแก้ว จันทบุรี และตราด แบ่งเป็นจุดผ่านแดนถาวร ๖ จุด จุดผ่อนปรน ๑๐ จุด และจุดผ่อนปรนเพื่อการท่องเที่ยว ๑ จุด ดังตารางที่ ๖, ๗ และ ๘

ตารางที่ ๖ แสดงจุดผ่านแดนถาวร ๖ จุด

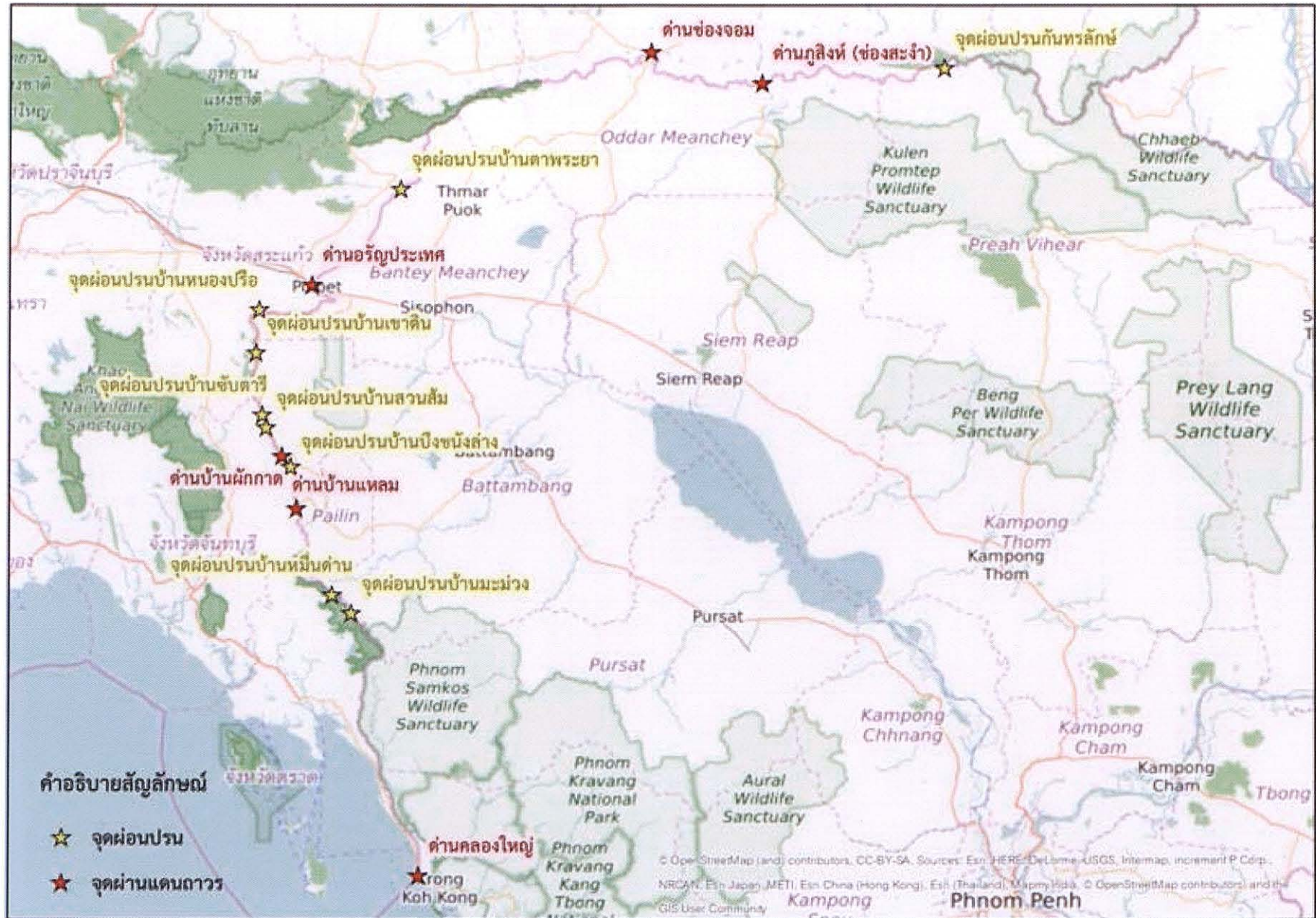
ลำดับที่	จังหวัด	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของกัมพูชา	เวลาเปิด - ปิด	หมายเหตุ
๑.	ศรีสะเกษ	- ช่องสง่า อ.ภูสิงห์	- ช่องจวม อ.อัลลองเวง จ.อุดรมีชัย	๐๗.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. ของทุกวัน	เปิด ๑๓ พ.ย. ๔๖
๒.	สุรินทร์	- ช่องจอม อ.กาบเชิง	- โอร์เสม็ด อ.สำโรง จ.อุดรมีชัย	๐๗.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. ของทุกวัน	เปิด ๑ ก.ย. ๔๕
๓.	สระแก้ว	- บ.คลองลึก อ.อรัญประเทศ	- ปอยเปต อ.โอโงรว จ.บันเตียเมียนเจย	๐๖.๐๐ - ๒๒.๐๐ น. ของทุกวัน	เปิด ๒๐ ก.ย. ๔๐
๔.	จันทบุรี	- บ.แหลม อ.โป่งน้ำร้อน	- บ.กร็อมเรียง อ.กร็อมเรียง จ.พระตะบอง	๐๗.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. ของทุกวัน	เปิด ๑๓ พ.ย. ๔๖
๕.		- บ.ผักกาด อ.โป่งน้ำร้อน	- บ.คลองจะกร็อม กรุงไพลิน	๐๗.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. ของทุกวัน	เปิด ๑๓ พ.ย. ๔๖
๖.	ตราด	- บ.หาดเล็ก อ.คลองใหญ่	- จามเหยียม อ.มณฑลสีมา จ.เกาะกง	๐๗.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. ของทุกวัน	เปิด ๒๐ ก.ย. ๔๐

ตารางที่ ๗ แสดงจุดผ่อนปรน ๑๐ จุด

ลำดับที่	จังหวัด	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของกัมพูชา	เวลา เปิด -ปิด	หมายเหตุ
๑.	อุบลราชธานี	- ช่องอานม้า อ.น้ำยืน	- บ้านสะเตียลกวาง อ.จอมกระสาน จ.พระวิหาร	๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ทุกวันอังคาร และพฤหัสบดี	เปิด ๑๑ พ.ค. ๕๒
๒.	สระแก้ว	- บ้านตาพระยา อ.ตาพระยา	- บ้านบึงตะกวน จ.บันเตียเมียนเจย	๐๙.๐๐ - ๑๗.๐๐ น. ของทุกวัน	เปิด ๒๔ ธ.ค. ๕๑ ตั้งแต่ ๑ ม.ค. ๕๔
๓.	สระแก้ว	- บ้านหนองปรือ อ.อรัญประเทศ	- มาลัย จ.บันเตียเมียนเจย	๐๙.๐๐ - ๑๗.๐๐ น. ของทุกวัน	เปิด ๒๔ ธ.ค. ๕๑ ตั้งแต่ ๑ ม.ค. ๕๔
๔.	สระแก้ว	- บ้านเขาติน อ.คลองหาด	- พนมโต (บ้านกิโล ๑๓) จ.พระตะบอง	๐๙.๐๐ - ๑๗.๐๐ น. ของทุกวัน	เปิด ๑๕ มิ.ย. ๕๑ ตั้งแต่ ๑ ม.ค. ๕๔
๕.	จันทบุรี	- บ้านซังตารี อ.สอยดาว	- บ้านโกลำตวน อ.พนมปรีก จ.พระตะบอง	๐๗.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ของทุกวัน	เปิด ๑๗ เม.ย. ๕๐
๖.	จันทบุรี	- บ้านบึงขันธ์ล่าง อ.โป่งน้ำร้อน	- บ้านสวายเลง อ.กร็อมเรียง จ.พระตะบอง	๐๗.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ของทุกวัน	เปิด ๒๘ พ.ค. ๕๐
๗.	จันทบุรี	- บ้านสวนส้ม อ.สอยดาว	- บ้านโกลี๊วะ อ.พนมปรีก จ.พระตะบอง	๐๗.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ของทุกวัน	เปิด ๒ พ.ค. ๕๐
๘.	ตราด	- บ้านหมื่นดำน ต.บ่อพลอย อ.บ่อไร่	- บ้านศาลเจ้า อ.สัมลุด จ.พระตะบอง	๐๘.๓๐ - ๑๗.๐๐ น. ของทุกวัน	เปิด ๑๖ ธ.ค. ๓๔
๙.	ตราด	- บ้านมะม่วง ต.นนทรี อ.บ่อไร่	- บ้านฉอระกา อ.สำรูด จ.พระตะบอง	๐๗.๐๐ - ๑๘.๐๐ น. วันอังคาร พุธ และพฤหัสบดี	เปิด ๙ มี.ค. ๕๘
๑๐.	บุรีรัมย์	- ช่องสายตะกู ต.จันทบเพชร อ.บ้านกรวด	- ช่องจืบโกก จ.อุดรมีชัย	๐๘.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ของทุกวัน	เปิด ๑๔ มิ.ย. ๕๗ ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ มิ.ย. ๕๗

ตารางที่ ๘ แสดงจุดผ่อนปรนเพื่อการท่องเที่ยว

ลำดับที่	จังหวัด	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของกัมพูชา	เวลา เปิด -ปิด	หมายเหตุ
๑.	ศรีสะเกษ	- ช่องทางขึ้น เขาพระวิหาร อ.กันทรลักษ์	- ปราสาทเขาพระวิหาร อ.กระสาน จ.พระวิหาร	๐๘.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ของทุกวัน	เปิด ๓๑ พ.ค. ๕๖

ภาพที่ ๑๖ แผนที่แสดงจุดผ่านแดนไทย - กัมพูชา รวม ๑๗ จุด

๒.๓.๒ ด้านและสินค้านำเข้าและส่งออกที่สำคัญ

(๑) ด้านศุลกากรของกัมพูชาที่อนุญาตให้ส่งออกและนำเข้าในด้านสากลต่างๆ แบ่งตามประเภทการขนส่ง ดังนี้

(๑.๑) ด้านทางน้ำ ได้แก่ Phnom Penh Port และ Sihanoukville

(๑.๒) ด้านทางอากาศ ได้แก่ Phnom Penh International Airport, Siem Reap International Airport, Sihanoukville International Airport

(๑.๓) ด้านทางบก ได้แก่ ด้าน Bavet เชื่อมกับ Moc Bai ของเวียดนาม ด้าน Trapeang Phlong เชื่อมกับด้าน Xamat ของเวียดนาม ด้าน Lork, Preak Chak เชื่อมกับด้าน Xa Xia ของเวียดนาม ด้าน Phom Den เชื่อมกับ Tinh Bien ของเวียดนาม ด้าน Poi Pet เชื่อมกับด่านอรัญประเทศของไทย

(๒) สินค้านำเข้าและส่งออกที่สำคัญ

(๒.๑) ภาคการส่งออก : สินค้าเกษตรกรรมส่งออกสำคัญคือ ข้าว ยางพารา ข้าวโพด ถั่วเหลือง ไบยาสูบ ผลิตภัณฑ์ไม้ และผลิตภัณฑ์จากปลา ส่วนสินค้าอุตสาหกรรม ได้แก่ เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม สิ่งทอ และรองเท้า ประเทศคู่ค้าที่กัมพูชาส่งออกมามากที่สุดคือ สหรัฐอเมริกา ซึ่งมีมูลค่ามากกว่า ๒ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ รองลงมาคือกลุ่มสหภาพยุโรป ญี่ปุ่น ฮองกง แคนาดาและสิงคโปร์

(๒.๒) ภาคการนำเข้า : สินค้านำเข้าที่สำคัญคือ น้ำมันเชื้อเพลิงสำเร็จรูป อาหารและเครื่องดื่ม ผ้าฝ้าย รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ รถยนต์ ปูนซีเมนต์ เหล็ก เครื่องสำอาง น้ำตาลทราย และผลิตภัณฑ์ยาง แหล่งนำเข้าที่สำคัญคือ เวียดนาม จีน ไทย ฮองกง ไต้หวัน เกาหลีใต้ สิงคโปร์ อังกฤษ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย

๒.๓.๓ รูปแบบและมูลค่าการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา

บริเวณจุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึกนั้น ในทุกวันจะมีผู้ประกอบการรายย่อย ชาวกัมพูชาข้ามมาซื้อของในฝั่งไทยไปขายยังฝั่งกัมพูชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าอุปโภคบริโภค โดยใช้รถเข็นเพื่อขนส่งสินค้า สำหรับผู้ประกอบการรายใหญ่ ส่วนมากจะสั่งซื้อสินค้าโดยตรงจากผู้ผลิตสินค้าในกรุงเทพฯ และทำการขนส่งสินค้าผ่านด่านชายแดนโดยรถบรรทุก ในส่วนของช่องทาง การจัดจำหน่ายสินค้าไทยในกัมพูชานั้น ผู้ประกอบการกัมพูชาจะกระจายสินค้าไปยังจังหวัดต่างๆ ของกัมพูชา ตลอดจนนำไปขายต่อยังประเทศเวียดนามด้วยอีกส่วนหนึ่ง

มูลค่าการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา ในปี ๒๕๕๗ ไทยมีมูลค่าการค้าชายแดนกับกัมพูชา มีมูลค่ารวม ๑๑๔,๔๖๕.๘๔ ล้านบาท และในปี ๒๕๕๘ มีมูลค่ารวม ๑๒๔,๓๑๒.๖๔ ล้านบาท ในช่วงครึ่งปีแรกของปี ๒๕๕๙ การค้าชายแดนไทยกับกัมพูชามีมูลค่ารวม ๖๖,๑๒๕.๕๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๕๖ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน แบ่งออกเป็น การส่งออกมูลค่า ๕๒,๔๘๒.๗๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๐๕ และการนำเข้ามูลค่า

๑๓,๖๔๒.๘๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๘๒ ไทยได้ดุลการค้า ๓๘,๘๓๙.๘๔ ล้านบาท (ที่มา : ภาพรวมการค้าชายแดน ๔ ประเทศ กรมการค้าต่างประเทศ, สิงหาคม ๒๕๕๙)

๒.๔ ข้อมูลโครงการนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

๒.๔.๑ ความเป็นมา

การพัฒนาและจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพ เป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลโดยมีเจตนารมณ์ เพื่อเพิ่มความสามารถแข่งขันของประเทศ ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ลดความเหลื่อมล้ำการพัฒนา และเสริมสร้างความมั่นคง ของประเทศโดยนิคมอุตสาหกรรมเป็นกิจกรรมหนึ่งในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่จะเป็นเครื่องมือ และกลไกที่จะผลักดัน เสริมสร้างการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ การลงทุน และการค้า ซึ่งจะสร้างความมั่งคั่งอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ประกอบกับ นิคมอุตสาหกรรมเป็นกิจกรรมหนึ่งในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่จะเป็นเครื่องมือและกลไก ที่จะผลักดัน เสริมสร้างการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ การลงทุน และการค้า ซึ่งจะสร้าง ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนในพื้นที่ โดยเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนที่อยู่บริเวณชายแดน ตลอดจนจัดระเบียบสินค้า ผลิตผลทางการเกษตรที่ข้ามแดนให้เข้าระบบ และการจัดระเบียบ แรงงานข้ามชาติ ซึ่งเป็นการสนับสนุนการรวมกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย (Cluster) ตามนโยบาย การส่งเสริมเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาล

คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ ได้มีมติเห็นชอบการจัดสรรที่ดินที่มีการถอนสภาพ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก โดยให้การนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย (กนอ.) เข้าเพื่อจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม และได้มอบหมายให้ กนอ. รับผิดชอบ ดำเนินการพัฒนา นิคมอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก ๓ พื้นที่ ได้แก่

๑) พื้นที่ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก (พื้นที่ประมาณ ๘๐๐ ไร่ ในท้องที่ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด)

๒) พื้นที่ตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (พื้นที่ประมาณ ๖๖๐ ไร่ ในท้องที่ตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ)

๓) พื้นที่ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา (พื้นที่ประมาณ ๑,๑๐๐ ไร่ ในท้องที่ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา)

ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ กนอ. ได้ลงนามในสัญญาเช่าที่ดิน จากกรมธนารักษ์ ในระยะเวลาการเช่า ๕๐ ปี เนื้อที่ ๖๖๐ ไร่ ๒ งาน ๒๓ ตารางวา พื้นที่หมดหลัก ตามโฉนด เลขที่ ๓๐๖๔๙ เลขที่ดิน ๒ หน้าสำรวจ ๓๑๘๗ ตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วตั้งอยู่ติดกับทางหลวงชนบท สก.๓๐๘๕ ประมาณช่วง กม. ที่ ๔+๙๐๐-๖+๒๐๐ โดยการดำเนินการจัดหาที่ดินเป็นไปตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๗/๒๕๕๘

เรื่อง การจัดหาที่ดินเพื่อประโยชน์ในเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว โดยสภาพพื้นที่เป็นที่ราบ มีระดับความสูงประมาณ ๖๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ห่างจากชายแดนกัมพูชา ประมาณ ๓ กิโลเมตร และด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ ห่างจากตัวเมืองอำเภออรัญประเทศ ประมาณ ๔ กิโลเมตร

๒.๔.๒ การพัฒนาพื้นที่โครงการนิคมอุตสาหกรรม

โครงการนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว คาดว่าเป็นนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่พัฒนาแล้วเสร็จเป็นแห่งแรก โดยได้รับอนุมัติงบประมาณแผ่นดินประจำปี ๒๕๖๐ วงเงิน ๗๐๐ ล้านบาท เพื่อดำเนินการก่อสร้าง โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำร่างขอบเขตงาน (TOR) คาดว่าจะได้ผู้รับจ้างและเริ่มงานก่อสร้างได้ภายในเดือนธันวาคม ๒๕๕๙ ใช้ระยะเวลาก่อสร้าง ๑๘ เดือน คาดว่าจะสามารถพัฒนาพื้นที่ในเฟสแรกแล้วเสร็จในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ โดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ได้ดำเนินการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่พัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยสรุปดังนี้

(๑) การขอความเห็นชอบโครงการ

(๑.๑) การศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมเชิงลึก การจัดทำแผนแม่บทการพัฒนา (Master Plan) และการจัดทำแนวคิดการออกแบบ (Conceptual Design) โครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว กนอ. ได้ดำเนินการศึกษา เสร็จเรียบร้อยแล้ว และ กนอ. ได้นำเสนอรายงานดังกล่าวต่อกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อพิจารณาส่งให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พิจารณาโครงการแล้ว

(๑.๒) การศึกษาและจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) โครงการนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว อยู่ระหว่างการพิจารณาให้ความเห็นชอบของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) โดยคณะกรรมการผู้ชำนาญการ (คชก.) ของจังหวัดสระแก้ว

(๑.๓) การขอรับงบประมาณดำเนินโครงการ กนอ. ได้เสนอขอรับงบประมาณอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินประจำปี ๒๕๖๐ เพื่อลงทุนก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว วงเงิน ๗๐๐ ล้านบาท โดยอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

(๒) การจัดหาที่ดินเพื่อจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม

กนอ. ได้ลงนามในสัญญาเช่าที่ดินจากกรมธนารักษ์ ในระยะเวลาการเช่า ๕๐ ปี เนื้อที่ ๖๖๐ ไร่ ๒ งาน ๒๓ ตารางวา พื้นที่หมุดหลักตามโฉนด เลขที่ ๓๐๖๔๙ เลขที่ดิน ๒ หน้าสำรวจ ๓๑๘๗ ตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เรียบร้อยแล้ว

(๓) การพัฒนานิคมอุตสาหกรรม และการก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรม

โครงการนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว บริษัทที่ปรึกษาได้ดำเนินการออกแบบและจัดทำแบบรายละเอียดงานก่อสร้าง (Detail Design) รายการประกอบแบบ และประมาณการราคากลางก่อสร้างแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำข้อกำหนดงาน (TOR) เพื่อจ้างผู้รับจ้างก่อสร้างและที่ปรึกษาควบคุมงานก่อสร้าง คาดว่าจะเริ่มงานก่อสร้างได้ประมาณปลายปี ๒๕๕๙

สำนักงานธนารักษ์พื้นที่สระแก้วอยู่ระหว่างการปรับสภาพพื้นที่ในเบื้องต้น เพื่อส่งมอบพื้นที่ให้ กนอ. ดำเนินการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมต่อไป ซึ่งคาดว่าจะ กนอ. จะสามารถเข้าใช้พื้นที่ได้ในเดือนตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป โดยคาดว่าจะเริ่มงานก่อสร้างได้ประมาณเดือนตุลาคม ๒๕๕๙ โดยใช้ระยะเวลาก่อสร้างประมาณ ๑๘ เดือน (ตุลาคม ๒๕๕๙ - มีนาคม ๒๕๖๑) โดยในระยะที่ ๑ ผู้ประกอบการสามารถเข้าใช้พื้นที่และการผลิตเชิงพาณิชย์ได้ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๐

(๔) ด้านประชาสัมพันธ์และการตลาด

กนอ. ได้ดำเนินการตามแผนประชาสัมพันธ์และการตลาด รวมทั้งการดำเนินงานด้านชุมชนสัมพันธ์ (CSR) ในพื้นที่โครงการฯ ดังนี้

(๔.๑) กนอ. มีประกาศกำหนดอัตราค่าเช่า หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการเช่าที่ดินในนิคมอุตสาหกรรมเรียบร้อยแล้ว

(๔.๒) เผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่าง ๆ อาทิเช่น การผลิตสื่อเอกสาร Factsheet โครงการนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และชุดนิทรรศการ (Roll up) เผยแพร่ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ข้อมูลโครงการฯ ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ (หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และ Social Media พบปะหารือกับผู้สนใจที่จะเช่าใช้พื้นที่เพื่อดำเนินธุรกิจสถานีส่งสินค้าและโลจิสติกส์ รวมทั้งหารือกับผู้พัฒนานิคมอุตสาหกรรมซึ่งสนใจที่จะเช่าใช้พื้นที่เพื่อดำเนินธุรกิจโรงงานสำเร็จรูป ในโครงการนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว

(๔.๓) จัดสัมมนาการลงทุนโครงการนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพื่อเป็นการเปิดตัวโครงการ (Project Launching) ในวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรม เดอะ สุโกศล และนำนักลงทุนที่สนใจเยี่ยมชมพื้นที่ในจังหวัดสระแก้ว เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙

(๔.๔) ดำเนินการตามแผน CSR ในพื้นที่สระแก้วอย่างต่อเนื่อง

(๕) ข้อมูลการใช้ประโยชน์พื้นที่ของนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว

การออกแบบและจัดทำแบบรายละเอียดงานก่อสร้าง (Detail Design) มีแนวคิดในการออกแบบพัฒนาตามแนวคิดนิคมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Industrial Estate) ซึ่งมีเป้าหมายในการดำเนินงานเพื่อส่งเสริม พัฒนา และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปสินค้าเกษตร รวมถึงอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และการเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าและกระจายสินค้าที่ครบวงจร รวมทั้งการให้บริการ ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ตามมาตรฐานสากล โดยเน้นกลุ่มอุตสาหกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและปัญหาสิ่งแวดล้อมแก่ท้องถิ่นและชุมชนในลักษณะอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) สำหรับการจัดแบ่งการใช้ประโยชน์พื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมีดังนี้

- ขนาดพื้นที่โครงการทั้งหมด	๖๖๐ - ๒ - ๒๓	ไร่
- พื้นที่ระบบสาธารณูปโภค	๑๖๓	ไร่
- พื้นที่สีเขียว	๖๔	ไร่
- พื้นที่ประกอบธุรกิจ/อุตสาหกรรม	๔๓๓	ไร่
- เขตประกอบการทั่วไป (Zone B, C, D, E)	๒๔๒	ไร่
- เขตประกอบการโลจิสติกส์ (Zone G)	๘๙	ไร่
- เขตประกอบการเสรี (Zone F)	๖๐	ไร่
- เขตพาณิชยกรรม (Zone A)	๓๗	ไร่

(๖) ระบบสาธารณูปโภคที่จัดเตรียมไว้รองรับภายในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว

- ระบบไฟฟ้า : สถานีไฟฟ้าย่อย ขนาด ๕๐ MW โดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดสระแก้ว
- น้ำใช้ : น้ำประปาจากการประปาส่วนภูมิภาคสาขาอรัญประเทศ กำลังการผลิตไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน โดยมีท่อน้ำประปาเข้าสู่ที่ดินทุกแปลง
- ระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลาง : ระบบบำบัดน้ำเสียแบบชีวภาพ (Biological Treatment) ขนาด ๔,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน
- ระบบรวบรวมน้ำเสีย โดยเป็นท่อแยกน้ำเสียเฉพาะเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางของนิคมฯ
- ระบบระบายน้ำ และระบบป้องกันน้ำท่วม
- ระบบถนนภายในโครงการ : ถนนสายประธานเขตทางกว้าง ๔๐ เมตร ถนนสายรองเขตทางกว้าง ๒๒ เมตร
- ระบบโครงข่ายคมนาคมที่มีประสิทธิภาพสูง
- ระบบรักษาความปลอดภัย CCTV

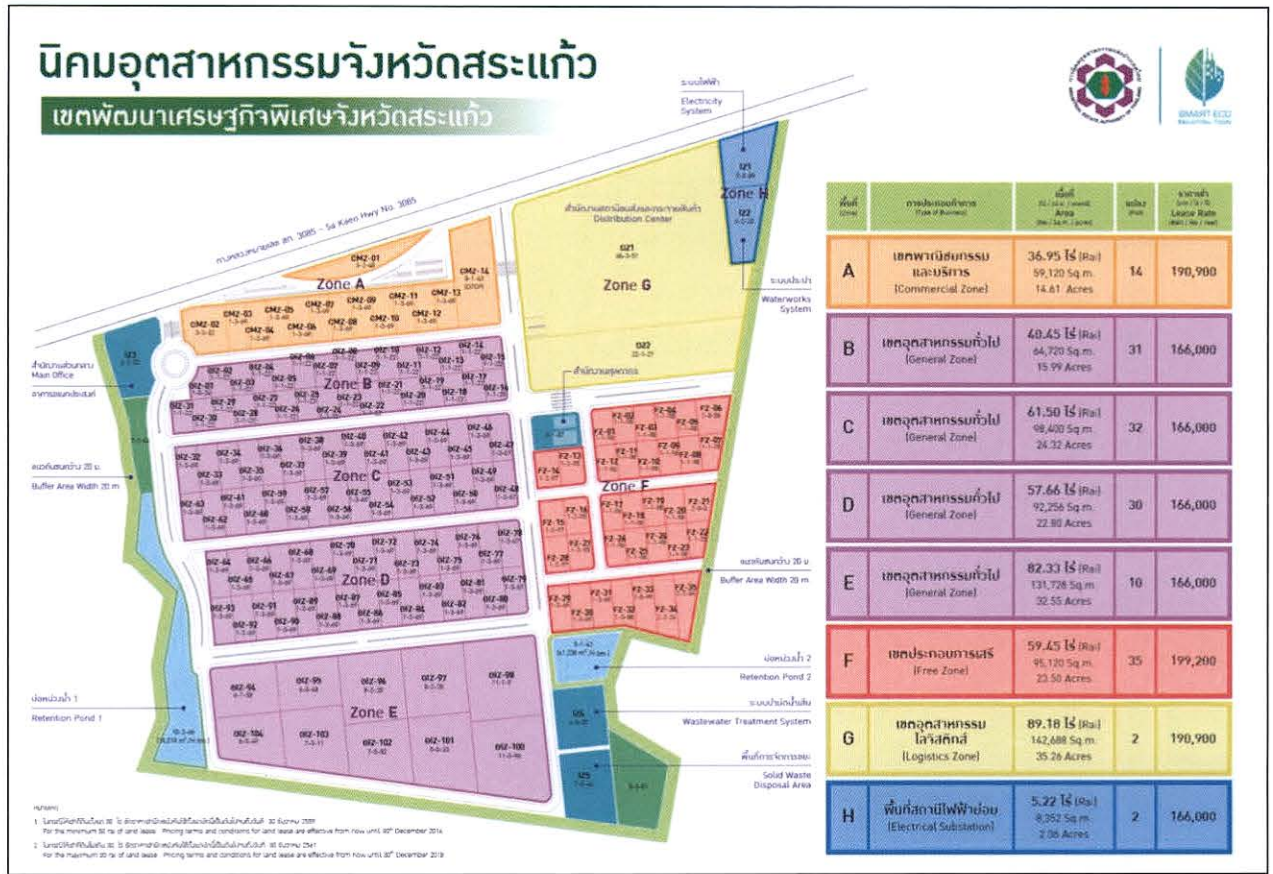
- เต็มเวลาของโครงการ : การบริการกำจัดขยะมูลฝอย ด้วยเตาเผาขยะแบบไม่อันตราย (เตาเผาไร้มลพิษ)
- สิ่งอำนวยความสะดวก อาคารสำนักงานบุคลากรในเขตประกอบการเสรี ธนาคารคอมมูนิตีมอลล์ เป็นต้น
- การบริหารจัดการและบริการด้วยมืออาชีพ ได้แก่ (๑) บริการอนุมัติ - อนุญาต และสิทธิประโยชน์แบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service : OSS) โดยศูนย์บริการธุรกิจ (Total Solution Center : TSC) (๒) ได้รับสิทธิประโยชน์ตามนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ BOI กรมสรรพากร กรมศุลกากร ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) และมาตรการสนับสนุนส่งเสริมค่าเช่าที่ดินจาก กนอ.

๒.๔.๓ คาดการณ์มูลค่าการลงทุน (โครงการศึกษาความเหมาะสมการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว, มกราคม ๒๕๕๙) ผลประโยชน์โดยตรงทางเศรษฐกิจที่สามารถประมาณการเป็นมูลค่าในรูปตัวเงิน และผลประโยชน์ทางอ้อมที่ไม่สามารถประเมินมูลค่า สรุปได้ดังนี้

๑) ผลประโยชน์ทางตรง โดยในระยะก่อสร้างโครงการก่อให้เกิดการจ้างงานและการผลิตในหมวดการก่อสร้างภาครัฐ ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มประมาณ ร้อยละ ๓.๕ โดยมีมูลค่ารวม ๒๑.๕๔ ล้านบาท เมื่อพัฒนาโครงการแล้วเสร็จจะมีผู้ประกอบการเข้ามาลงทุนก่อให้เกิดการจ้างงานประมาณ ๑,๕๐๐ คน ภายในปีที่ ๑๐ หลังจากเปิดดำเนินงาน โดยมีค่าจ้างเฉลี่ย ๑๕๐,๐๐๐ บาท/คน/ปี และเมื่อมีการประกอบกิจการเพิ่มขึ้นจะมีความต้องการวัตถุดิบในท้องถิ่นทั้งจากภาคเกษตรและภาคอื่นๆ ซึ่งส่งผลให้มีมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) โดยเฉลี่ยประมาณ ร้อยละ ๐.๐๓๓

๒) ผลประโยชน์ทางอ้อม ที่ไม่สามารถประเมินมูลค่าเป็นตัวเงินได้ โดยอาจเป็นสิ่งตอบแทนที่มาจากปัจจัยอื่นๆ เช่น ผลจากการเพิ่มของราคาที่ดิน ผลประโยชน์ที่ต่อเนื่องจากการจ้างงาน เช่น ธุรกิจร้านอาหาร ที่พัก ศูนย์การค้า และระบบสาธารณสุขปศุสัตว์ที่มีการพัฒนาเพิ่มเติมขึ้นมาทั้งทางด้านคมนาคม ไฟฟ้า ประปา และโทรคมนาคม เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า โครงการนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว มีส่วนช่วยเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องจากการประกอบกิจการที่มีการเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้วัตถุดิบเพื่อรองรับการผลิต รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการรองรับอุตสาหกรรมและกิจการอันเป็นนโยบายในการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของภาครัฐในปัจจุบันที่จะกระตุ้นการลงทุนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเพิ่มอุปสงค์ในการลงทุน

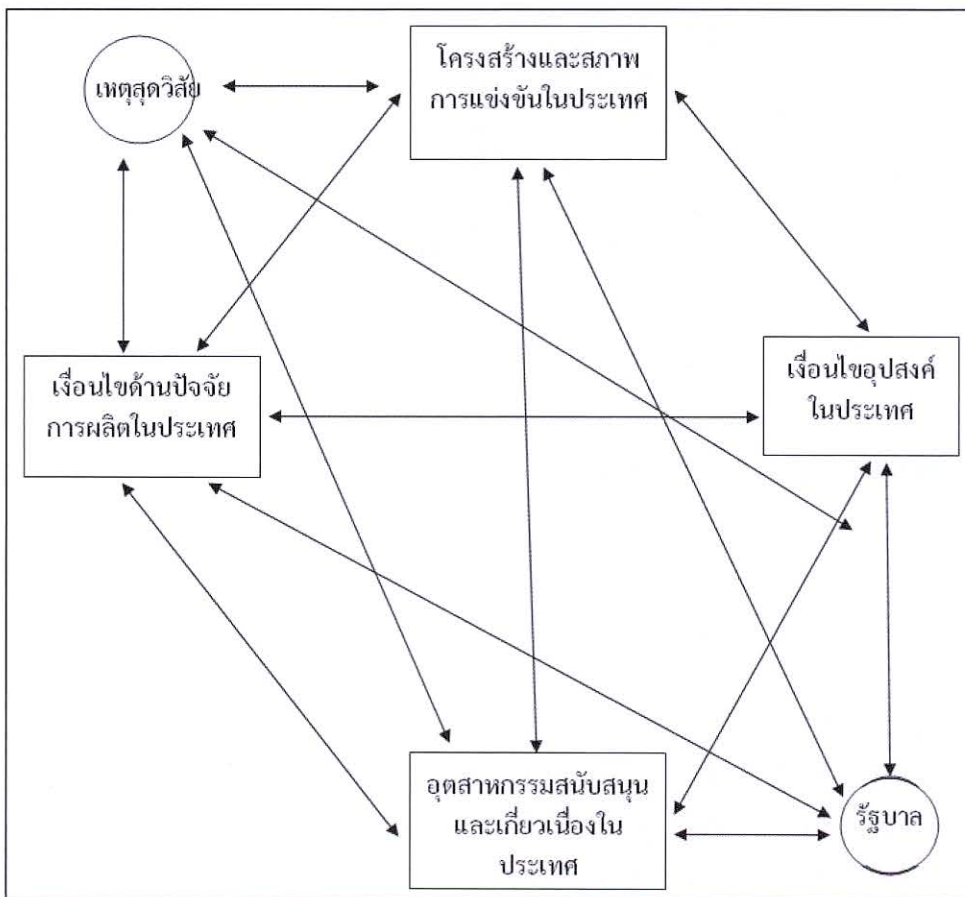
ภาพที่ ๑๗ แสดงการใช้ประโยชน์พื้นที่ของนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว

๒.๕ แนวคิด/ทฤษฎีที่นำมากำหนดปัจจัยในการศึกษา

๒.๕.๑ การเลือกแนวคิด/ทฤษฎีที่นำมาใช้วิเคราะห์ปัจจัย

ในการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ได้นำทฤษฎีความได้เปรียบเชิงแข่งขัน (The Theory of Competitive Advantage) ซึ่งพัฒนาโดย Michael E. Porter มาใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยในการศึกษา โดยพิจารณาถึงระดับความสามารถทางการแข่งขันของอุตสาหกรรม ซึ่งมีแนวคิดเกี่ยวกับภาวะการแข่งขันในการค้าโลก พบว่าแต่ละประเทศย่อมพยายามเลือกยุทธวิธีที่ดีที่สุดที่จะก่อให้เกิดความได้เปรียบเชิงแข่งขัน (Competitive Advantage) ในอุตสาหกรรมในประเทศของตน ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคาม (Strength, Weakness, Opportunity, and Threat : SWOT) รวมถึงการแข่งขันทางการค้าของประเทศคู่แข่ง เพื่อให้สามารถหาแนวทางปรับตัวให้แข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพในตลาดโลกที่มีการแข่งขันรุนแรงขึ้นทุกขณะ

Porter ได้วิพากษ์แนวคิดเรื่องความได้เปรียบเชิงแข่งขันที่เน้นเพียงอุปสงค์ของปัจจัยในประเทศ เพื่อหาเหตุผลว่า ทำไมบางอุตสาหกรรมในบางประเทศจึงประสบความสำเร็จกว่าอุตสาหกรรมเดียวกันในประเทศอื่น และพบว่า ข้อได้เปรียบเชิงแข่งขัน ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่สามารถสร้างขึ้นมาได้ และเปลี่ยนแปลงได้ทั้งทางบวกและลบ โดยสามารถทำความเข้าใจแนวคิดดังกล่าวผ่านมุมมองของเศรษฐศาสตร์จุลภาค ส่วนปัจจัยมหภาค เช่น อัตราดอกเบี้ย ค่าจ้างแรงงาน และอัตราแลกเปลี่ยนแม้จะมีความสำคัญในการสร้างความได้เปรียบให้กับประเทศ แต่ Porter เชื่อว่า สิ่งสำคัญกว่า คือ เงื่อนไขและสภาพแวดล้อมภายในประเทศที่เอื้อต่ออุตสาหกรรมของประเทศนั้นๆ Porter จึงได้สร้างแบบจำลอง Diamond Model ในการวิเคราะห์โดยมีปัจจัยหรือตัวบ่งชี้ (Determinants) ข้อได้เปรียบในเชิงแข่งขันที่สำคัญ ดังภาพที่ ๑๘ และอธิบายได้ดังนี้

ภาพที่ ๑๘ Diamond Model

(๑) เงื่อนไขทางด้านปัจจัยการผลิต (Factor Conditions)

ปัจจัยการผลิตในประเทศจะเป็นตัวกำหนดความได้เปรียบเชิงแข่งขันของประเทศ โดยปัจจัยการผลิตในที่นี้จะมีความหมายอย่างกว้าง ประกอบด้วย แรงงาน (Labor) ที่ดิน (Arable Land) ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources) ทุน (Capital) และโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ในที่นี้ เทคโนโลยีในการผลิตถือว่าเป็นปัจจัยการผลิตเช่นเดียวกัน ดังนั้นสภาพปัจจัยการผลิตในความหมายของ Porter จะหมายถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการผลิตของผู้ผลิตภายในประเทศ และมีผลกระทบต่อความได้เปรียบและเสียเปรียบในเชิงแข่งขัน กล่าวโดยสรุปสภาพปัจจัยการผลิตในที่นี้จะครอบคลุมทรัพยากร (Resources) ต่างๆ ในประเทศที่มีอยู่ ซึ่งจะประกอบไปด้วย

๑.๑ ทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources) หมายถึง ปริมาณแรงงาน คุณภาพ และทักษะของแรงงาน ต้นทุนทางด้านแรงงาน (ค่าจ้าง) และการจัดการทางด้านทรัพยากรมนุษย์

๑.๒ ทรัพยากรทางกายภาพ (Physical Resources) หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ และคุณภาพของทรัพยากร รวมถึงต้นทุนหรือมูลค่าของทรัพยากร ทั้งนี้ทรัพยากรกายภาพในที่นี้จะหมายถึง ที่ดิน น้ำ แร่ธาตุ (Mineral) และพลังงาน (Power Sources) อื่นๆ นอกจากลักษณะคุณภาพของทรัพยากรกายภาพข้างต้นแล้ว ที่ตั้ง (Location) และขนาด (Geographic Size) ก็มีความสัมพันธ์กับผู้ผลิตในประเทศและในตลาด เพราะว่าที่ตั้งของแหล่งทรัพยากรจะเกี่ยวข้องกับต้นทุนทางการขนส่ง (Transportation Cost) และจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนของผู้ผลิตได้

๑.๓ ทรัพยากรทางด้านความรู้ (Knowledge Resources) หมายถึง ทรัพยากรที่เกิดจากการสร้างสรรค์ พัฒนาและฝึกอบรม จะพบมากในปัจจัยด้านแรงงานที่มีทักษะเฉพาะ เช่น นักวิทยาศาสตร์ วิศวกร นักการตลาด และเจ้าหน้าที่เทคนิค เป็นต้น การพัฒนาทางด้านความรู้ จะเกิดจากการสนับสนุนของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยประเทศใดก็ตามที่ให้ความสำคัญกับทรัพยากรทางด้านนี้มากมีนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน ประเทศนั้นจะมีศักยภาพในการพัฒนาและการแข่งขันกับประเทศต่างๆ ได้

๑.๔ ทรัพยากรทางด้านเงินทุน (Capital Resources) หมายถึง จำนวนและต้นทุนในการจัดหาและได้มาซึ่งเงินทุน ประเทศใดก็ตามที่มีแหล่งเงินทุนในประเทศที่มีต้นทุนต่ำ อัตราดอกเบี้ยต่ำและความมั่นคงของแหล่งเงินในประเทศ รวมถึงปริมาณเงินทุนที่เพียงพอในประเทศจะทำให้ผู้ผลิตในประเทศนั้นมีความได้เปรียบเหนือกว่าประเทศที่มีข้อจำกัดทางด้านเงินทุน เนื่องมาจากการได้มาซึ่งเงินทุนจะรวมเป็นต้นทุนในการผลิตด้วย หากต้นทุนนี้มีราคาแพงจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตที่สูงตามไปด้วย

๑.๕ โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) หมายถึง โครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอ และราคาไม่แพง ในที่นี้หมายถึง โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ และการขนส่ง เป็นต้น เพราะประเทศใดก็ตามที่มีความพร้อมทางด้าน

โครงสร้างพื้นฐานจะสามารถรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมในประเทศ การพัฒนาการผลิตในประเทศ ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิต

(๒) เงื่อนไขทางด้านความต้องการหรืออุปสงค์ (Demand Conditions)

อุปสงค์หรือความต้องการในที่นี้จะหมายถึงความต้องการภายในประเทศ ซึ่งจะทำให้เกิดความได้เปรียบด้านการแข่งขันในตลาดโลกได้ เนื่องจากอุปสงค์หรือความต้องการภายในประเทศจะเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการพัฒนาการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ โดย Porter ให้ความสำคัญทางด้านคุณภาพเป็นหลัก คุณภาพของความต้องการในที่นี้หมายถึง การบริโภค ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงประโยชน์ของการใช้ ซึ่งจะช่วยประหยัดทรัพยากรที่ถูกนำมาใช้ในการผลิตที่ไม่จำเป็นหรือไม่เป็นที่ต้องการประเทศใดก็ตามที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพของความต้องการในประเทศจะก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

(๓) อุตสาหกรรมที่สนับสนุนและเกี่ยวเนื่อง (Supporting and Related Industries)

อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าชนิดใดที่จะมีความได้เปรียบด้านการแข่งขัน อุตสาหกรรมนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ที่สนับสนุนและเกี่ยวเนื่องที่สามารถส่งเสริมความสามารถหรือศักยภาพของอุตสาหกรรมนั้น โดยที่อุตสาหกรรมที่สนับสนุนและเกี่ยวเนื่องจะมีความเชื่อมโยงกันในการที่จะทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงการผลิตให้มีคุณภาพและปริมาณตรงกับความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น ทำให้การผลิตมีประสิทธิภาพ มีต้นทุนการผลิตต่ำ กล่าวโดยสรุปคือ การที่ประเทศใดที่มีอุตสาหกรรมสนับสนุนและเกี่ยวเนื่องที่มีความได้เปรียบเชิงแข่งขัน จะก่อให้เกิดความได้เปรียบเชิงแข่งขันระหว่างประเทศของอุตสาหกรรมนั้นๆ ทั้งนี้ มาจากสาเหตุ ๓ ประการ ที่สำคัญ ได้แก่

(๓.๑) ช่องทางการจัดหาที่รวดเร็วมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว สามารถลดต้นทุนการผลิต และขยายตลาดให้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว หรืออาจได้รับสิทธิพิเศษมากกว่าผู้ผลิตรายอื่นในต่างประเทศในการมีวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนที่ดีที่สุด ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศ ทั้งนี้วัตถุดิบในประเทศยังถูกใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งยังเป็นการลดต้นทุนการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศได้อีกด้วย

(๓.๒) ความร่วมมือกันอยู่ตลอดเวลาระหว่างผู้ผลิตที่ใช้วัตถุดิบกับผู้ผลิตวัตถุดิบ เช่น มีการพัฒนาและร่วมมือกันพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้มีประสิทธิภาพ จะก่อให้เกิดการพัฒนาความร่วมมือกันทั้งสองฝ่าย

(๓.๓) ประเทศมีโอกาสสูงที่จะประสบความสำเร็จในตลาดระหว่างประเทศ สำหรับอุตสาหกรรมใดอุตสาหกรรมหนึ่ง ถ้ามีอุตสาหกรรมสนับสนุนและเกี่ยวเนื่องตั้งอยู่ในประเทศเดียวกัน หรือมีการกระจุกตัวกันเกิดความร่วมมือกัน ก่อให้เกิดความได้เปรียบเชิงแข่งขันระหว่างประเทศเหนืออุตสาหกรรมนั้นในประเทศอื่นๆ

(๔) กลยุทธ์ โครงสร้างและสภาพการแข่งขันของผู้ผลิต (Firm Strategy, Structure and Rivalry)

การจัดการโครงสร้างและระบบการบริหารอย่างเหมาะสมของผู้ผลิตในอุตสาหกรรมนั้น และการแข่งขันของผู้ผลิตในอุตสาหกรรมชนิดเดียวกันภายในประเทศจะทำให้เกิดการปฏิบัติตามการบริหารและการผลิตที่มีประสิทธิภาพของผู้ผลิตในอุตสาหกรรมมากขึ้น และเป็นแรงกดดันในการที่จะทำให้เกิดการพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพ และรูปแบบที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น ซึ่งจะทำให้มีความได้เปรียบด้านการแข่งขันมากขึ้น

สภาพการแข่งขันในประเทศเป็นตัวกำหนดหนึ่งที่มีความสำคัญมากต่อการกำหนดความได้เปรียบเชิงแข่งขันของประเทศ การแข่งขันที่รุนแรงในประเทศสำหรับอุตสาหกรรมใด อุตสาหกรรมหนึ่งจะทำให้อุตสาหกรรมนั้นประสบความสำเร็จในตลาดระหว่างประเทศในระดับที่สูงมาก เนื่องจากจะเกิดแรงกดดันต่อกันและกันให้มีการพัฒนาเพิ่มขึ้น ซึ่งการแข่งขันในประเทศไม่ได้หมายถึงแต่เฉพาะการแข่งขันทางด้านราคาเท่านั้น การแข่งขันในด้านอื่นๆ ได้แก่ เทคโนโลยี อันจะนำไปสู่ความได้เปรียบเชิงแข่งขันที่ยั่งยืนกว่า และการแข่งขันในประเทศที่เข้มข้นมักจะกดดันให้เกิดการส่งออกเพื่อแสวงหาตลาดเพิ่มเติมเพื่อก่อให้เกิดความได้เปรียบด้านต้นทุนที่ลดลง เมื่อมีการผลิตครั้งละปริมาณมากๆ กระบวนการแข่งขันจะมีประโยชน์เพิ่มขึ้นอีกมากถ้าผู้แข่งขันในอุตสาหกรรมเดียวกันไม่อยู่กระจัดกระจายไปทั่วประเทศ แต่กระจุกตัวอยู่ในอาณาเขตเดียวกัน มีการติดต่อและทำธุรกรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอตลอดเวลา และมีการเปิดตลาดโดยไม่กีดกันการนำเข้าเพื่อที่จะทดแทนการขาดแคลนสภาพการแข่งขันในประเทศที่เข้มข้นได้บ้าง สำหรับประเทศเล็กๆ นอกจากนี้ จำนวนผู้แข่งขันเพียงอย่างเดียวไม่ก่อให้เกิดประโยชน์หากขาดซึ่งคุณภาพ ดังนั้น จุดที่สำคัญ คือ คุณภาพของการแข่งขันต้องเข้มข้นด้วย เพราะสภาพการแข่งขันในประเทศที่เข้มข้นจะทำให้ทรัพยากรที่สำคัญของประเทศถูกนำไปใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

(๕) รัฐบาล (Government)

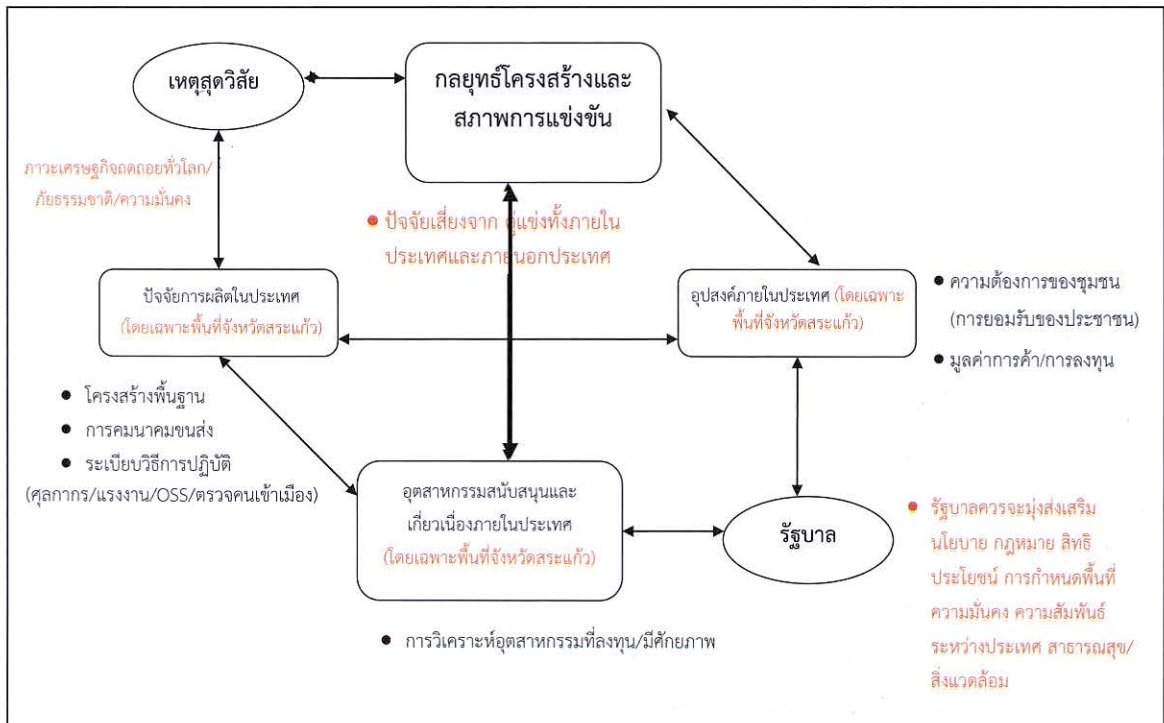
รัฐบาลส่งผลกระทบและพร้อมๆ กับได้รับผลกระทบจากตัวกำหนดข้างต้น โดยในบางกรณีเป็นผลทางด้านบวก ในบางกรณีก็เป็นผลทางด้านลบ ปัจจัยการผลิตในประเทศได้รับผลกระทบจากนโยบายของรัฐบาลทางด้านตลาดหลักทรัพย์ ด้านการศึกษา และด้านเงินช่วยเหลือจากรัฐบาล เป็นต้น อุปสงค์ในประเทศได้รับผลกระทบจากนโยบายด้านมาตรฐานสินค้า และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ซื้อผู้บริโภค รวมทั้งรัฐบาลยังเป็นผู้ซื้อรายใหญ่ของสินค้าและบริการหลายๆ ชนิด อุตสาหกรรมสนับสนุนและเกี่ยวเนื่องในประเทศได้รับผลกระทบจากนโยบายรัฐบาลด้านการโฆษณาและด้านอื่นๆ ยุทธการ โครงสร้าง และสภาพการแข่งขันในประเทศของบริษัทได้รับผลกระทบจากนโยบายรัฐบาลด้านภาษี รวมทั้งด้านการป้องกันและผูกขาดเหล่านี้ เป็นต้น

(๖) เหตุสุดวิสัย

สถานการณ์หรือการเปลี่ยนแปลงที่อยู่นอกเหนือการควบคุม ความเป็นไปได้ที่ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ โดยอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เช่น การมีนวัตกรรมใหม่เกิดขึ้น หรือความไม่ต่อเนื่องของเทคโนโลยีหลักที่เปิดช่องให้มีคู่แข่งรายใหม่เข้ามาได้ การเปลี่ยนแปลงของตลาดการเงินโลกหรืออัตราแลกเปลี่ยน ตลอดจนการเกิดสงคราม เป็นต้น ซึ่งตัวแปรเหล่านี้มีความสำคัญ เพราะทำให้เกิด “ความไม่ต่อเนื่อง” ที่เปิดช่องให้มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งในการแข่งขัน หรือล้มล้างข้อได้เปรียบที่มีอยู่เดิม และเปิดช่องให้ธุรกิจใหม่ๆ ที่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น จนเกิดความสามารถในการแข่งขัน ดังนั้น ตัวแปรนี้มีบทบาทโดยการเข้าไปเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใน Diamond โดยผลกระทบที่เกิดขึ้นก็จะแตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละประเทศก็จะมีตัวบ่งชี้ใน Diamond ที่แตกต่างกัน

๒.๕.๒ การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องจาก Diamond Model

จากเงื่อนไขปัจจัยหรือตัวบ่งชี้ (determinants) ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบในการแข่งขันที่สำคัญจาก Diamond Model นำมาประเมินขีดความสามารถของปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบหลักของการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ดังภาพที่ ๑๙

ภาพที่ ๑๙ ประเมินขีดความสามารถของปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบหลักของการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

จากการอธิบายเงื่อนไขและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแข่งขันตามแบบจำลอง Diamond Model ในหัวข้อ ๒.๕.๑ คณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ได้ดำเนินการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องจากแบบจำลอง Diamond Model โดยศึกษาจากสภาพข้อเท็จจริงของจังหวัดสระแก้ว ปัญหาอุปสรรคที่พบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเก็บข้อมูลในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว (รายละเอียดแสดงดังภาคผนวก ข และ จ)

(๑) ปัจจัยการผลิตในประเทศ เป็นตัวกำหนดความได้เปรียบแข่งขันของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วและนำไปสู่ความได้เปรียบแข่งขันระดับประเทศ จะประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐานที่มีความพอเพียง ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา ระบบการคมนาคมขนส่งที่ครอบคลุมและรวดเร็ว ระเบียบปฏิบัติของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าส่งออก การผ่านแดน ได้แก่ กฎระเบียบด้านศุลกากร ด้านแรงงาน การตรวจคนเข้าเมือง รวมถึงการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ด้านการลงทุน เพื่อให้การพิจารณาอนุมัติอนุญาตสำหรับนักลงทุนเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

(๒) อุปสงค์ในประเทศ ในที่นี้หมายถึง ความต้องการหรือการยอมรับของชุมชนต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้เมื่อมีการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วขึ้น จะทำให้มีการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมต่อเนื่อง และบริการในพื้นที่ ทำให้เกิดการเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดนมากขึ้น

(๓) อุตสาหกรรมที่สนับสนุนและเกี่ยวเนื่อง ในที่นี้คือ อุตสาหกรรมที่มีส่วนในการสนับสนุนและเกี่ยวเนื่องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายหลักในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้ประเภทอุตสาหกรรมดังกล่าวสามารถใช้แหล่งวัตถุดิบที่อยู่ในจังหวัดสระแก้วหรือบริเวณใกล้เคียง หรืออุตสาหกรรมที่มีผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกเป็นจำนวนมาก

(๔) กลยุทธ์โครงสร้างและสภาพแข่งขัน เป็นตัวกำหนดที่มีความสำคัญต่อความได้เปรียบแข่งขันของเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งได้แก่ ปัจจัยเสี่ยงจากคู่แข่งทั้งภายในและจากประเทศกัมพูชา ซึ่งมีที่ตั้งติดกับชายแดนจังหวัดสระแก้วบริเวณที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

(๕) รัฐบาลจะต้องมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน รวมถึงกฎหมายรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ การกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสม การให้สิทธิประโยชน์ การสร้างความมั่นคงชายแดน และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมถึงการให้ความสำคัญในด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้มีความสำคัญที่จะทำให้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน

(๖) เหตุสุดวิสัย คือ สถานการณ์หรือการเปลี่ยนแปลงที่อยู่นอกเหนือการควบคุมที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เช่น ภาวะเศรษฐกิจถดถอยทั่วโลก ภัยธรรมชาติ ปัญหาความมั่นคง เป็นต้น

สรุปได้ว่า การประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันด้วย Diamond Model เป็นการวิเคราะห์ถึงเงื่อนไขสภาพแวดล้อมและศักยภาพที่มีต่อการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน และได้วิเคราะห์จนนำมาสู่การเลือกปัจจัย ๑๖ ด้าน ที่นำมาวิเคราะห์ในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ดังนี้ ๑) ด้านนโยบาย ๒) ด้านกฎหมาย ๓) ด้านที่ดิน ๔) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ๕) ด้านอุตสาหกรรมที่ลงทุน ๖) ด้านสิทธิประโยชน์ ๗) ด้านศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ๘) ด้านการศุลกากร ๙) ด้านการตรวจคนเข้าเมือง ๑๐) ด้านแรงงาน ๑๑) ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ๑๒) ด้านความมั่นคง ๑๓) ด้านการต่างประเทศ ๑๔) ด้านการยอมรับของประชาชน ๑๕) ด้านคู่แข่ง และ ๑๖) ด้านการค้าชายแดน

ทั้งนี้ การศึกษาปัจจัยดังกล่าวจะนำมาสู่การบูรณาการการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุประสิทธิภาพได้สูงสุดอันจะนำไปสู่คำตอบเป็นแนวทางการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วต่อไป

บทที่ ๓
วิธีการพิจารณาศึกษา

แนวทางการศึกษาและติดตามความก้าวหน้า โดยคณะกรรมการการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและการกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ได้กำหนดวิธีการพิจารณาศึกษา ดังต่อไปนี้

- ๓.๑ การจัดตั้งคณะกรรมการเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ
- ๓.๒ วิธีการดำเนินการศึกษา
- ๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอ และข้อเสนอแนะ

๓.๑ การจัดตั้งคณะกรรมการเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ

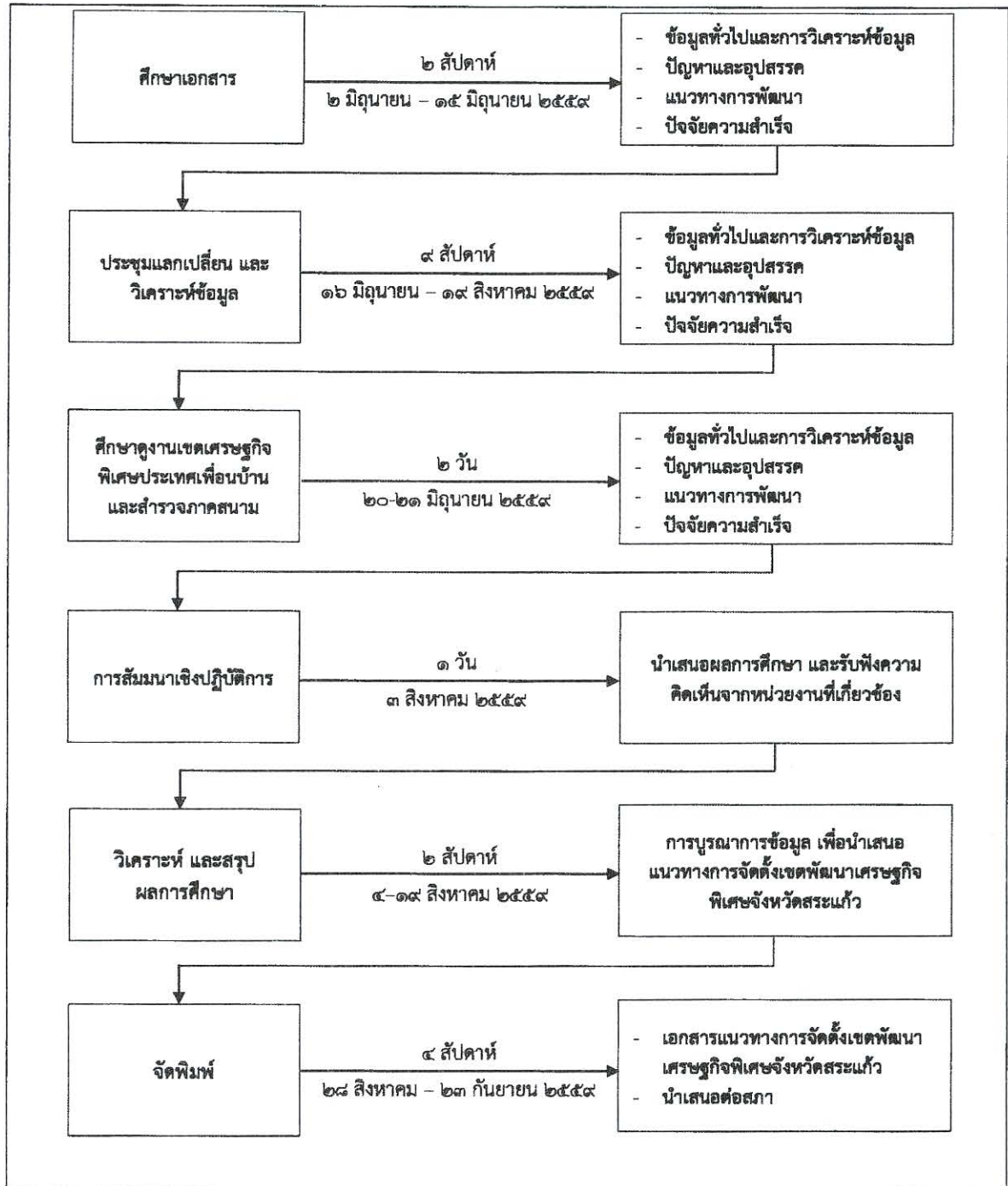
ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการการคมนาคม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๙ ที่ประชุมคณะกรรมการได้มีมติตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค แนวทางการพัฒนา และปัจจัยสำคัญในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ให้เป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้าสู่อินโดจีนอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีคำสั่งคณะกรรมการการคมนาคม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ ๑๑/๒๕๕๙ และคำสั่งคณะกรรมการการคมนาคม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ ๑๔/๒๕๕๙ เรื่อง ตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ซึ่งคณะกรรมการประกอบด้วย

๓.๑.๑ พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร	ประธานคณะกรรมการ
๓.๑.๒ นายกมล บุณยพงศ์ ผู้แทนกระทรวงคมนาคม	อนุกรรมการ
๓.๑.๓ นางสาวสมจิณณ์ พิสิทธิ์ ผู้แทนการนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๓.๑.๔ นางสาวพจณี อรรถโรจน์ภิญโญ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ	อนุกรรมการ

๓.๑.๕ นายนิติ แสงสุกแสง ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์	อนุกรรมการ
๓.๑.๖ นายอวยชัย กุลทิพย์มนตรี ผู้แทนกรมศุลกากร	อนุกรรมการ
๓.๑.๗ นายเจษฎา ศรศึก ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุน	อนุกรรมการ
๓.๑.๘ พันตำรวจเอก ไพรัช พุกเจริญ ผู้แทนสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง	อนุกรรมการ
๓.๑.๙ นายอุดร คงคาเขตร ผู้แทนสภาอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๓.๑.๑๐ นายวีรพงศ์ ไชยเพิ่ม ผู้แทนการนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๓.๑.๑๑ นายภัครธรณ์ เทียนไชย ผู้แทนจังหวัดสระแก้ว	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๓.๑.๑๒ พลเอก วินัย ยวดยิ่ง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๓.๑.๑๓ พลเอก สมชาย วัชรานาถ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๓.๑.๑๔ พันเอก อรรถเดช ประทีปอุษานนท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๓.๑.๑๕ นายปัญญา ชูพานิช	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๓.๑.๑๖ นายสมพงษ์ โตสวัสดิ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๓.๑.๑๗ นายประเจิด สุขแก้ว	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

๓.๒ วิธีการดำเนินการศึกษา

กำหนดวิธีการดำเนินการศึกษา โดยมีห้วงระยะเวลาศึกษา คือ ตั้งแต่วันที่ ๒ มิถุนายน - ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ แสดงดังภาพที่ ๒๐

ภาพที่ ๒๐ วิธีการดำเนินการศึกษา

๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีการศึกษา ดังนี้

๓.๓.๑ วิธีการศึกษา แบ่งตามวิธีเก็บข้อมูล ได้แก่

๑) การประชุม แลกเปลี่ยนข้อมูล ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานในปัจจุบันของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนา แนวทางการพัฒนา และปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วประสบความสำเร็จ

๒) การเก็บข้อมูลในพื้นที่ ประกอบด้วย ข้อมูล ๓ ส่วน ได้แก่ (๑) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group) (๒) การสำรวจภาคสนาม และ (๓) การศึกษาดูงานเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเป็นกรณีศึกษาในประเด็นสำคัญ ได้แก่ ความคาดหวังของชุมชนและผู้ประกอบการที่มีต่อการพัฒนาพื้นที่ แนวทางการพัฒนา และปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาพื้นที่

๓) การสัมภาษณ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประกอบด้วย (๑) การนำเสนอร่างผลการศึกษา และ (๒) การอภิปรายเพื่อรับฟังความคิดเห็น ระดมสมองและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างผลการศึกษา

๓.๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ซึ่งเป็นการสนทนาที่เปิดกว้างให้ลงลึกข้อมูลได้อย่างไม่จำกัด

๓.๓.๓ แหล่งข้อมูล แบ่งตามวิธีการเก็บข้อมูล ได้แก่

๑) การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)

- การสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูล (In - Depth Interview) โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) ทั้งในส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักวิชาการ และประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาขั้นต้นของการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รวมทั้งปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยประชุมหารือร่วมกันของอนุกรรมการ ซึ่งมีตัวแทนจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทนการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนจังหวัดสระแก้ว ในระหว่างวันที่ ๑๖ มิถุนายน - ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๙

- การเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Survey) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงเชิงกายภาพ รวมถึง สังเกตการณ์การปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙

- การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participation Observation) โดยเข้าสังเกตการณ์ในพื้นที่เป้าหมาย และการเข้ารับฟังการบรรยายสรุปของหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รวมถึงสังเกตการณ์การปฏิบัติงานในพื้นที่ศึกษา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงเชิงกายภาพ

- การสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยการรวบรวมข้อมูลจากการจัดสนทนาเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่เป้าหมาย จากหน่วยงานราชการระดับจังหวัด อาทิ กรมการขนส่งทางบก กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมศุลกากร กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง อุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว กองกำลังบูรพา สำนักงานประสานงานชายแดนไทย - กัมพูชา ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสระแก้ว อนุรักษ์พื้นที่จังหวัดสระแก้ว สาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว แรงงานจังหวัดสระแก้ว ด้านศุลกากรอรัญประเทศ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การประปาส่วนภูมิภาค กรมการค้าต่างประเทศ และตัวแทนผู้ประกอบการ เป็นต้น โดยคณะอนุกรรมการศึกษา

และติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ในคณะกรรมการการคมนาคม สถาบันบัญญัติแห่งชาติ ร่วมกับการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จัดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว : จุดเปลี่ยนการค้าชายแดน” เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรม เดอะ สุโกศล กรุงเทพฯ เพื่อนำเสนอร่างผลการศึกษาของคณะอนุกรรมการฯ และรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการ ซึ่งนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวิเคราะห์เพิ่มเติมและปรับปรุงผลการศึกษาให้สมบูรณ์

๒) การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)

ทำการศึกษาเอกสารวิชาการ สรุปผลการประชุม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยศึกษาครอบคลุมด้านนโยบายระเบียบ และกฎหมาย ทั้งในกรอบของภูมิภาคหรืออาเซียนและกรอบของประเทศไทย

๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์เป็นผลการศึกษาต่อไป โดยมีแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

๑) การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การสำรวจข้อมูลในพื้นที่ และการประชุมสัมมนา

๒) การลดทอนข้อมูล (Data Reduction) ที่ได้รับจากวิธีการเก็บรวบรวมต่างๆ ซึ่งมีความซ้ำซ้อนไม่เกี่ยวข้อง หรือไม่จำเป็นออกไป เพื่อเป็นการตรวจสอบยืนยัน และช่วยให้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๓) การประมวลผลและแสดงผลข้อมูล (Data Display) ที่ได้รับให้ออกมาในรูปแบบของตารางและแผนภาพต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล

๔) การสร้างและยืนยันข้อสรุป (Drawing and Verifying Conclusion) ที่ได้รับจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา อันจะนำไปสู่การสรุปผลการศึกษาที่สมบูรณ์ในท้ายที่สุด

บทที่ ๔

ผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ

ในบทนี้ คณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ได้ดำเนินการวิเคราะห์และนำเสนอ ข้อมูลทั่วไป ปัญหาและอุปสรรค แนวทางการพัฒนา และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อน เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยใช้วิธีการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จนได้รับผลเป็นข้อมูลที่ค้นพบในขั้นต้น จากนั้นจึงมีการเชิญผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเข้าร่วมประชุมให้ข้อมูลและแลกเปลี่ยน ข้อคิดเห็นกับคณะอนุกรรมการ จนได้ข้อสรุปถึงประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องต่างๆ พร้อมกับ ได้ทำการลงสำรวจพื้นที่จริงเพื่อสังเกตการณ์และเก็บข้อมูลในรายละเอียดเพิ่มเติม สุดท้ายจึงได้ทำการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว : จุดเปลี่ยนการค้าชายแดน” เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรม เดอะ สุโกศล กรุงเทพฯ เพื่อนำผลที่ได้รับทั้งหมดไปเผยแพร่และรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง ก่อนจะนำกลับมา ปรับปรุงเป็นรายงานผลการศึกษาฯ ฉบับสมบูรณ์ โดยในส่วนของผลการพิจารณาศึกษา ของคณะอนุกรรมการนี้ สามารถแบ่งเนื้อหาการนำเสนอออกได้เป็น ๒ ส่วนหลัก คือ

(๑) ผลการพิจารณาศึกษารายด้าน ตามกรอบการพิจารณาที่ได้กำหนด รวมทั้งหมด ๑๖ ด้าน ประกอบด้วย ด้านนโยบาย ด้านกฎหมาย ด้านที่ดิน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านอุตสาหกรรมที่ลงทุน ด้านสิทธิประโยชน์ ด้านศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ด้านการศุลกากร ด้านการตรวจคนเข้าเมือง ด้านแรงงาน ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคง ด้านการต่างประเทศ ด้านการยอมรับของประชาชน ด้านคู่แข่ง และด้านการค้าชายแดน

(๒) สรุปผลการพิจารณาศึกษาในภาพรวม ที่ได้จากการวิเคราะห์และบูรณาการ ประเด็นสำคัญที่ค้นพบมานำเสนอ รวม ๘ ประการ เพื่อนำไปสู่บทสรุปและข้อเสนอเชิงนโยบาย ที่สำคัญสำหรับรัฐบาลในบทต่อไป

รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลและพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการ มีดังต่อไปนี้

๔.๑ ผลการพิจารณาศึกษารายด้าน

๔.๑.๑ ด้านนโยบาย

๔.๑.๑.๑ ข้อมูลทั่วไป

- นโยบายระดับประเทศ

รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้กำหนดนโยบายการพัฒนา เขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเริ่มจากการพัฒนาด้านการค้าชายแดนและโครงข่ายการคมนาคม บริเวณประตูการค้าหลักของประเทศ โดยในระยะแรกให้ความสำคัญกับ ๖ ด้าน ได้แก่ ปาดังเบซาร์ สะเดา มุกดาหาร แม่สอด บ้านคลองลึก (อรัญประเทศ) และบ้านคลองใหญ่ (ตราด) และได้กำหนด นโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งได้จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ขึ้น

ต่อมา กนพ. ได้มีประกาศที่ ๑/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๘ เรื่อง “กำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ” จำนวน ๑๐ จังหวัด โดยแบ่งออกเป็น ๒ ระยะ ได้แก่

ระยะที่ ๑ : ดำเนินการในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก จังหวัดสระแก้ว จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดสงขลา และจังหวัดตราด

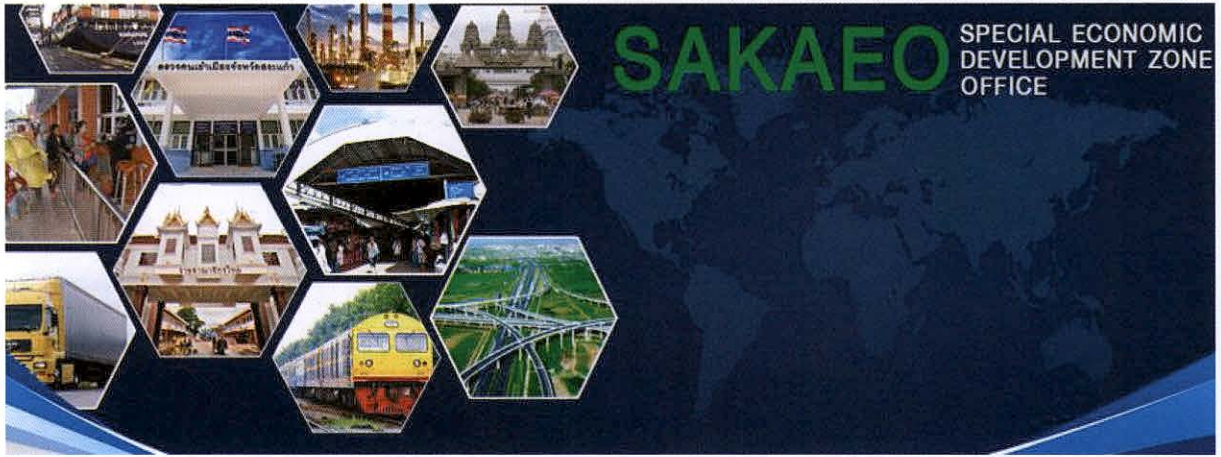
ระยะที่ ๒ : ดำเนินการในปี ๒๕๕๙ จำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดนราธิวาส จังหวัดเชียงราย จังหวัดนครพนม และจังหวัดกาญจนบุรี

ทั้งนี้ จากการประชุมคณะกรรมการ กนพ. ครั้งที่ ๓/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ มีมติให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) พัฒนาพื้นที่เพื่อจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ๓ แห่ง คือ จังหวัดตาก จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดสงขลา นอกจากนี้ รัฐบาลได้จัดตั้ง “คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (คนพ.)” ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ในการกำหนดนโยบายและกำกับการทำงานของ “คณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (คพพ.)” ซึ่งมีหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษขึ้นเพิ่มเติม ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๘ ณ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทางการบริหารการพัฒนาเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแนวทางของ กนพ.

นอกจากนี้ การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ยังมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ อีกด้วย ซึ่งจากการที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ เห็นชอบให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยในสวนยุทธศาสตร์ที่ ๙ เป็นยุทธศาสตร์ที่จะมุ่งพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ โดยเฉพาะพื้นที่เศรษฐกิจนั้นจะครอบคลุมทั้งพื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลัก และพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน โดยเน้นการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ๑๐ พื้นที่ เพื่อเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดน

- นโยบายระดับจังหวัด

ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้วกำหนดวิสัยทัศน์จังหวัดสระแก้วไว้ดังนี้ “ศูนย์กลางโลจิสติกส์ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอินโดจีน ถิ่นพืชพลังงาน อาหารปลอดภัย” (ภาพที่ ๒๑) นอกจากนี้ จังหวัดสระแก้วได้ตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยได้มีคำสั่งจังหวัดสระแก้วที่ ๑๙๗/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วรวม ๓ คณะ ได้แก่ คณะทำงานด้านสิทธิประโยชน์ของเขตพื้นที่ และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน คณะทำงานด้านศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน สาธารณสุข และความมั่นคง และคณะทำงานด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านบุคลากร ทั้งนี้ เพื่อขับเคลื่อนการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วในระดับพื้นที่ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

ภาพที่ ๒๑ วิสัยทัศน์จังหวัดสระแก้ว

“ศูนย์กลางโลจิสติกส์ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอินโดจีน ถิ่นพืชพลังงาน อาหารปลอดภัย”

นอกจากนี้ ลักษณะที่ตั้งของจังหวัดสระแก้ว (ภาพที่ ๒๒) ส่งผลให้เกิดศักยภาพในการเชื่อมโยงระดับภูมิภาค จังหวัดสระแก้วจึงนับว่ามีความสำคัญต่อการค้าชายแดนเป็นลำดับต้นๆ ของประเทศ ดังนั้นรัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายให้สระแก้วเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ภาพที่ ๒๒ ที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกับความเชื่อมโยงการพัฒนา

๔.๑.๑.๒ ปัญหาและอุปสรรค

การกำหนดนโยบายทั้งในระดับประเทศและในระดับจังหวัดมีความชัดเจน อย่างไรก็ตาม ผลของการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจชุมชนและวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นได้ และนอกจากนี้พบว่ายังขาดผู้บริหารเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแบบองค์รวม

๔.๑.๑.๓ แนวทางการพัฒนา

เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา และการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมระหว่างชุมชนกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้เกิดประโยชน์ที่ตรงตามความต้องการอย่างสมดุลของชุมชนและเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเร่งให้มีการแต่งตั้งผู้ว่าการเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. ....

๔.๑.๑.๔ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

รัฐบาลควรติดตามการปฏิบัติตามนโยบายและมีแผนบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงานไปในทิศทางเดียวกันตามนโยบายที่รัฐบาลกำหนด ทั้งนี้ ควรจัดให้มีหน่วยงานกำกับดูแล และติดตามประเมินผลเพื่อแก้ไขหากเกิดข้อผิดพลาดได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้ง ควรให้การสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านงบประมาณ บุคลากร ทรัพยากรต่างๆ และการบริหารจัดการ โดยใช้พื้นที่นิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. ที่ได้จัดสรรพื้นที่ไว้แล้ว มาเร่งดำเนินการเป็นโครงการนำร่อง (Pilot Project) ทั้งนี้ เพื่อผลักดันและขับเคลื่อนให้เกิดเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างให้กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอื่นๆ ได้อีกด้วย

๔.๑.๒ ด้านกฎหมาย

๔.๑.๒.๑ ข้อมูลทั่วไป

ปัจจุบันกฎหมายเฉพาะสำหรับบังคับใช้ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษยังอยู่ในระหว่างการศึกษา ซึ่งร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องมี ๓ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. .... โดยมีรายละเอียดขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

(๑) ร่างพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ซึ่งร่างกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับนี้ คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกัน และนำเข้าสู่การประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ และขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙)

(๒) ร่างพระราชบัญญัติพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. .... โดยกระทรวงอุตสาหกรรมได้เสนอร่างดังกล่าว ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และได้เรียนถามความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙)

๔.๑.๒.๒ ปัญหาและอุปสรรค

การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษปัจจุบันยังมีอุปสรรคที่สำคัญ คือ กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้ง ๓ ฉบับ ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการ นอกจากนี้ กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เห็นได้จากพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งนำมาใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจการดำเนินการภายในนิคมอุตสาหกรรมที่เบ็ดเสร็จเท่านั้น แต่ในกรณีของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั้น กนอ. ยังไม่สามารถเข้าไปดำเนินการได้อย่างเบ็ดเสร็จ เพราะติดปัญหาการบังคับใช้กฎหมายอันเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ

๔.๑.๒.๓ แนวทางการพัฒนา

ควรมีการเร่งรัดการออกกฎหมายรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ชัดเจนโดยเฉพาะกฎหมายสำคัญทั้ง ๓ ฉบับ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. .... ให้สามารถประกาศใช้ได้ทันที

๔.๑.๒.๔ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

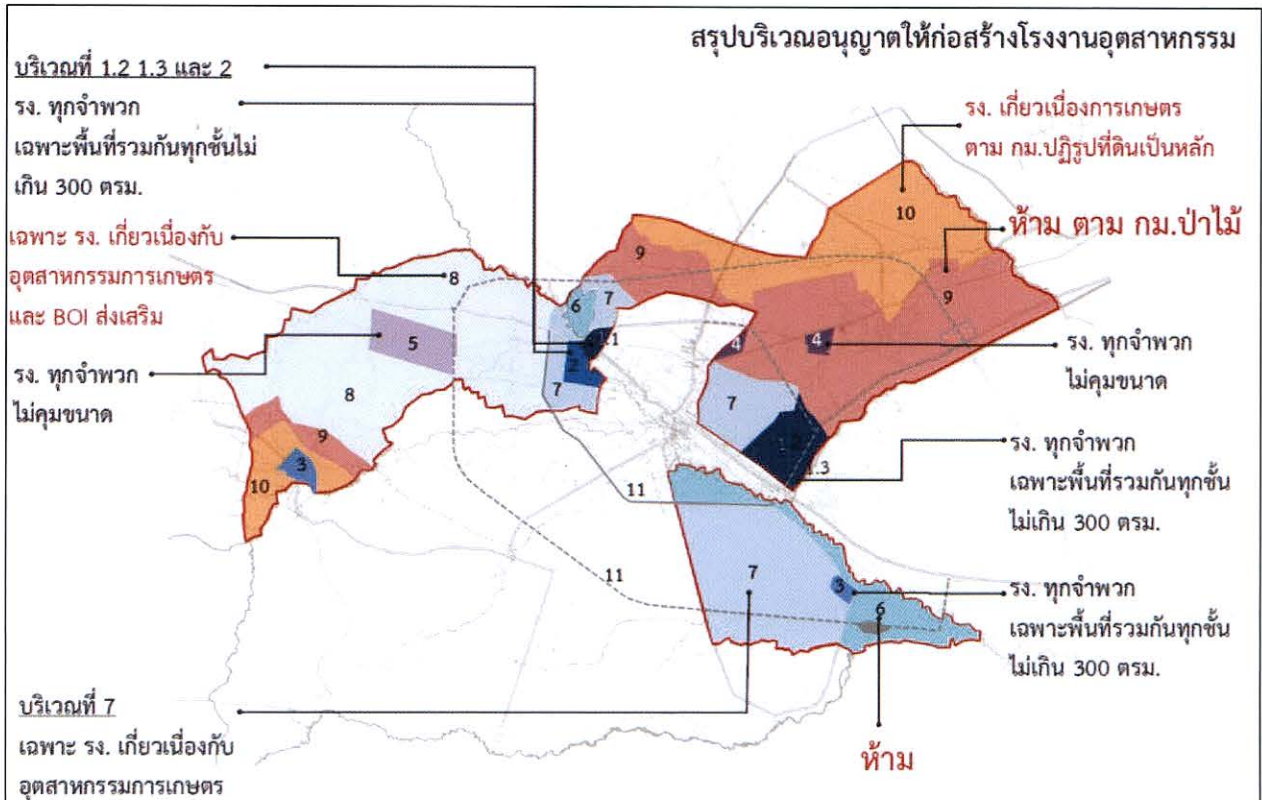
ควรเร่งรัดการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นโดยเร็วเพื่อช่วยขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้ประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรม รวมทั้งหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ควรให้ความร่วมมือโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลักสำคัญ โดยควรเปิดโอกาสให้สามารถถ่ายโอนอำนาจ และบูรณาการบทบาทหน้าที่ให้สามารถขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ควรมีการกำหนดให้มีผู้ว่าการเขตเศรษฐกิจพิเศษ ที่มีอำนาจเต็มในการบูรณาการระหว่างภาคส่วนต่างๆ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมและอนุมัติ/อนุญาตในการดำเนินการภายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้อย่างเบ็ดเสร็จ

๔.๑.๓ ด้านที่ดิน

๔.๑.๓.๑ ข้อมูลทั่วไป

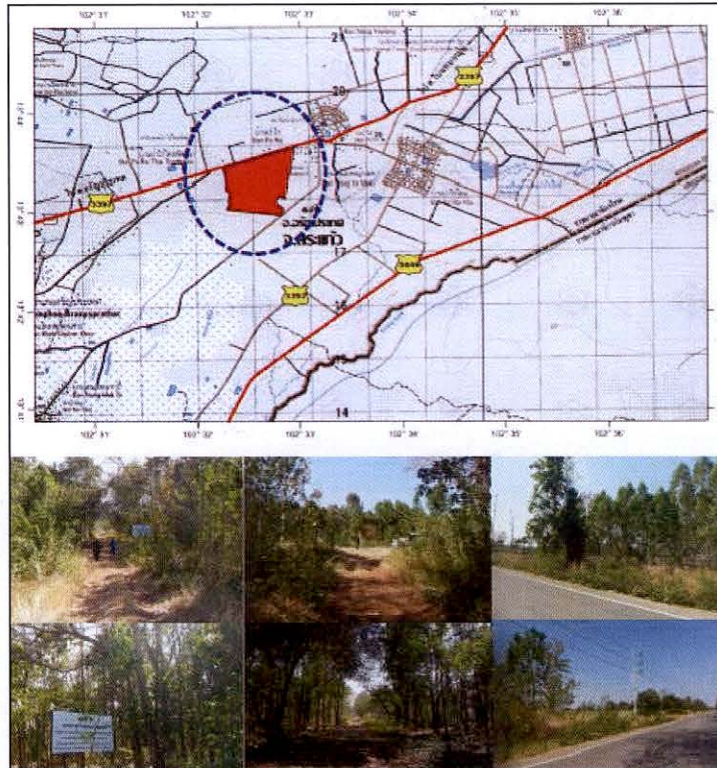
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว มีพื้นที่รวมประมาณ ๒๐๗,๕๐๐ ไร่ โดยทางกรมโยธาธิการและผังเมืองได้มีการวางผังเมืองเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและออกแบบผังพื้นที่เฉพาะชุมชนชายแดน วางโซนนิ่งการใช้ประโยชน์ที่ดิน และวางระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ รวมทั้งออกแบบรายละเอียดโครงการพัฒนาต่างๆ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษด้วย ทั้งนี้ การวางผังเมืองดังกล่าว ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำร่างผังเมืองรวมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร

ดังนั้น จึงมีการใช้ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทในท้องที่ตำบลป่าไร่ ตำบลบ้านด่าน ตำบลท่าข้าม อำเภอรัฐประศาสตร์ และตำบลผักชะ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร แสดงดังภาพที่ ๒๓

ภาพที่ ๒๓ สรุปบริเวณที่อนุญาตให้ก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม (ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง)

นอกจากนี้ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๗/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เรื่อง การจัดหาที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยให้ถอนสภาพที่ดินของรัฐเพื่อใช้เป็นพื้นที่พัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ ๑ โดยจัดสรรที่ดินจำนวน ๑ แปลง เนื้อที่ ๖๖๐-๒-๒๓ ไร่ ดังภาพที่ ๒๔ เพื่อให้ กนอ. ได้ทำสัญญาเช่าที่ดินกับกรมธนารักษ์ ซึ่ง กนอ. ได้ทำสัญญาเช่าเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดย กนอ. จะเปิดดำเนินการในเฟสที่ ๑ ได้ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๐ (การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๙)

ภาพที่ ๒๔ ที่ตั้งโครงการนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วและสภาพภูมิประเทศบริเวณโดยรอบ (ที่มา : การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๙)

๔.๑.๓.๒ ปัญหาและอุปสรรค

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วยังไม่มีผังเมืองรวมเฉพาะ โดยปัจจุบันมีการใช้ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทในท้องที่ตำบลป่าไร่ ตำบลบ้านด่าน ตำบลท่าข้าม อำเภออรัญประเทศ และตำบลผักขะ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว แต่ทั้งนี้ประกาศฉบับดังกล่าวมีข้อจำกัดในการตั้งโรงงานหรือการลงทุนในพื้นที่ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ กรมโยธาธิการและผังเมือง กำลังอยู่ระหว่างการจัดทำร่างผังเมืองรวมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งคาดว่าจะต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร

๔.๑.๓.๓ แนวทางการพัฒนา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการจัดทำผังเมืองรวมเฉพาะของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยควรมีการกำหนดกรอบพื้นที่ ประเภท และขนาดของโรงงานให้ชัดเจน รวมทั้งพัฒนาพื้นที่โครงการนิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. เพื่อใช้เป็นโครงการนำร่องของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

๔.๑.๓.๔ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

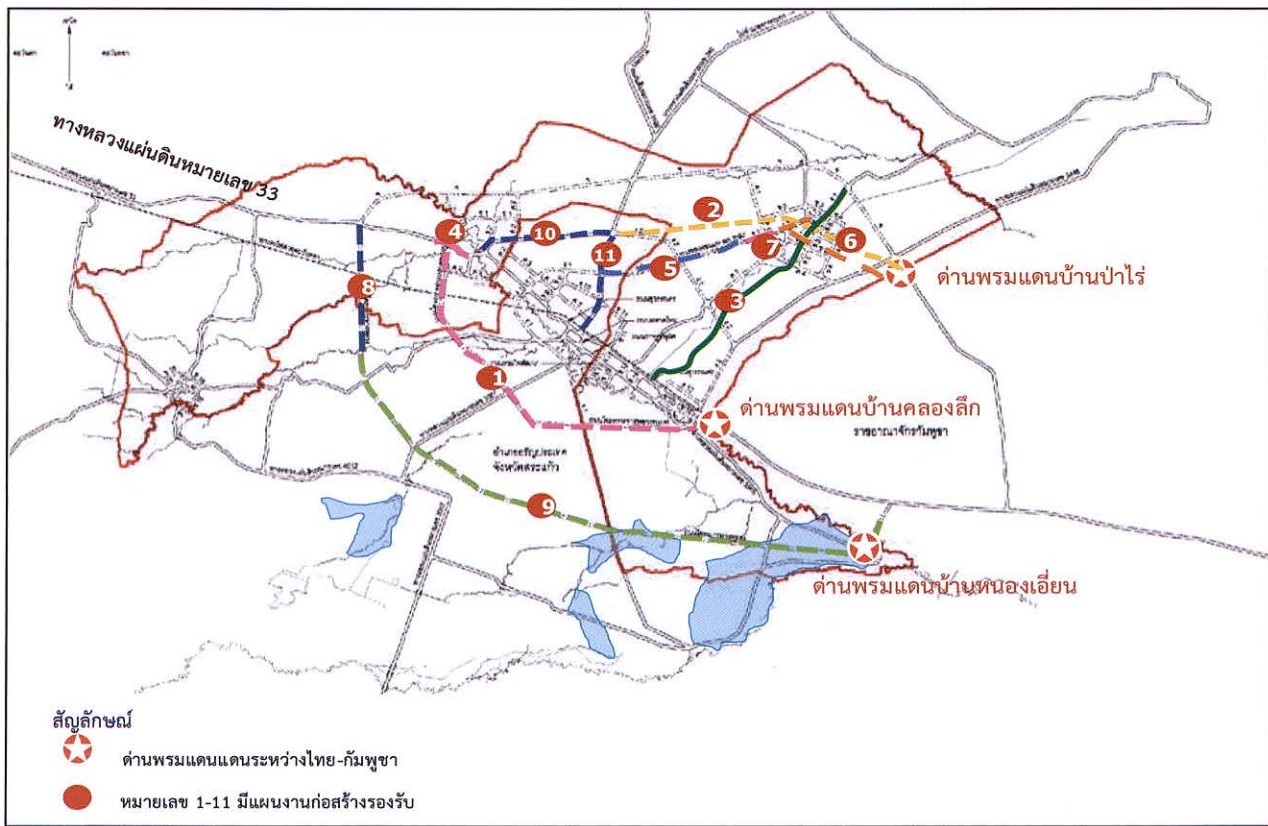
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งรัดการจัดทำผังเมืองรวมเฉพาะเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดยอมรับจากประชาชน นอกจากนี้ กนอ. ควรต้องเร่งดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการนิคมอุตสาหกรรม และสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน ผู้ประกอบการ กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ให้ทราบถึงประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

๔.๑.๔ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (การคมนาคมขนส่ง/ไฟฟ้า/ประปา)

๔.๑.๔.๑ ข้อมูลทั่วไป

การคมนาคมขนส่ง

ทางบก : มีแผนการพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการคมนาคมขนส่งทางบก โดยโครงการก่อสร้างทางหลวง และปรับปรุงเส้นทางเพื่อพัฒนาความเชื่อมโยงกับพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและด่านชายแดน (ทล., ทช.) ทั้งหมด จำนวน ๑๑ โครงการ สามารถสรุปได้ดังภาพที่ ๒๕ และตารางที่ ๙

- ๑ โครงการก่อสร้างถนนเลี่ยงเมืองอรัญด้านใต้ แยกทางหลวงหมายเลข ๓๓-ด้านผ่านแดนบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศจังหวัดสระแก้ว
- ๒ โครงการก่อสร้างถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๓๔๘ - บ้านป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
- ๓ โครงการก่อสร้างถนนแยกทางหลวงหมายเลข ๓๓-บ้านน้ำเกลือถึง ตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศจังหวัดสระแก้ว
- ๔ โครงการก่อสร้างทางต่างระดับบนทางสายแยกทางหลวงหมายเลข ๓๓-จุดผ่านแดนบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
- ๕ โครงการขยายถนนสายสก.๓๐๘๕ ให้เป็น ๔ ช่องจราจร แยก ทล.๓๔๘-บ้านนางาน ตอนที่ ๑
- ๖ โครงการปรับปรุงถนนลาดยางสายแยกทางหลวงหมายเลข ๓๔๘-บ้านป่าไร่ ตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศจังหวัดสระแก้ว
- ๗ โครงการขยายถนนสายสก.๓๐๘๕ ให้เป็น ๔ ช่องจราจร แยก ทล.๓๔๘-บ้านนางาน ตอนที่ ๒
- ๘ โครงการก่อสร้างทางแนวใหม่เชื่อมโยงอรัญประเทศ-ชายแดนไทย-กัมพูชา (หนองเอี่ยน-สตึงบ) ระยะที่ ๑
- ๙ โครงการก่อสร้างทางแนวใหม่เชื่อมโยง อรัญประเทศ-ชายแดนไทย-กัมพูชา (หนองเอี่ยน-สตึงบ) ระยะที่ ๒
- ๑๐ โครงการก่อสร้างเป็น ๔ ช่องจราจร ทล.๓๗๒ ตอนทางเลี่ยงเมืองอรัญประเทศ
- ๑๑ โครงการก่อสร้างเป็น ๔ ช่องจราจร ทล.๓๔๘ ตอนอรัญประเทศ-แก้วเพชรพลอย

ภาพที่ ๒๕ โครงข่ายถนนเชื่อมโยงของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

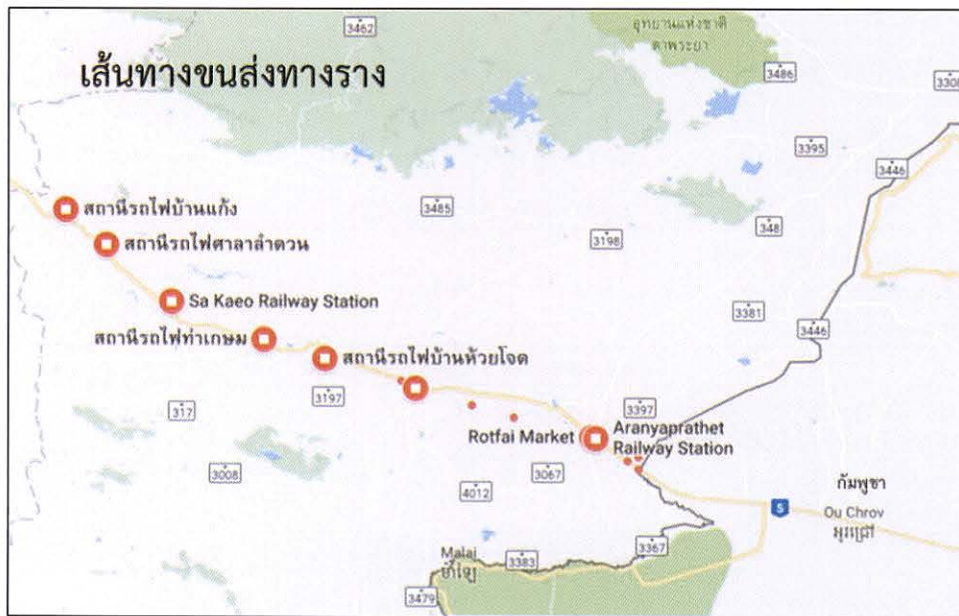
(ที่มา : กระทรวงคมนาคม การประชุมคณะกรรมการด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร กนพ. ครั้งที่ ๓/๒๕๕๘ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๘)

ตารางที่ ๙ โครงการก่อสร้างและปรับปรุงเส้นทางเพื่อพัฒนาความเชื่อมโยงกับพื้นที่
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และด่านชายแดน

ลำดับ	โครงการ	ระยะทาง (กม.)	งบประมาณ ก่อสร้าง (ล้านบาท)	ปีงบประมาณ	สถานะ
งบประมาณกรมทางหลวงชนบท					
๑	โครงการก่อสร้างถนนเลี่ยงเมืองอรัญ ด้านใต้ แยกทางหลวงหมายเลข ๓๓ - ผ่านผ่านแดนบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว	๑๕.๔๒๕	๙๓๕.๐๐๐	๒๕๕๘-๒๕๖๐	อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง เริ่ม : ๒๙ เม.ย. ๒๕๕๘ สิ้นสุด : ๑๕ ส.ค. ๒๕๖๐
๒	โครงการก่อสร้างถนนสายแยกทางหลวง หมายเลข ๓๔๘ - บ้านป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว	๑๒.๐๗๑	๗๐๐.๐๐๐	๒๕๖๐-๒๕๖๓	สำรวจสั่งทำพิมพ์แล้วเสร็จ อยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุง แบบก่อสร้าง
๓	โครงการก่อสร้างถนนแยกทางหลวง หมายเลข ๓๓ - บ้านภูน้ำเกลี้ยง ตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว	๑๐.๓๐๐	๙๓.๒๘	๒๕๕๙-๒๕๖๑	อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง เริ่ม : ๑๕ ก.พ. ๒๕๕๙ สิ้นสุด : ๓ ก.พ. ๒๕๖๑
๔	โครงการก่อสร้างทางต่างระดับบนทาง สายแยกทางหลวงหมายเลข ๓๓ - จุดผ่านแดนบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว	๐.๕๖๐	๓๒๙.๘๕๕	๒๕๕๙-๒๕๖๑	อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง เริ่ม : ๒๙ เม.ย. ๒๕๕๙ สิ้นสุด : ๑๘ เม.ย. ๒๕๖๐
งบประมาณพัฒนาจังหวัดสระแก้ว					
๕	โครงการขยายถนนสายสก.๓๐๘๕ ให้เป็น ๔ ช่องจราจร แยก ทล.๓๔๘ - บ้านนางาน ตอนที่ ๑	๔.๐๐๐	๒๙.๒๖๐	๒๕๕๙	อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง สิ้นสุด : ก.ค. ๒๕๕๙
งบประมาณกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง					
๖	โครงการปรับปรุงถนนลาดยางสายแยก ทางหลวงหมายเลข ๓๔๘ - บ้านป่าไร่ ตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว	๖.๐๐๐	๔๕.๐๐๐	๒๕๖๐	เริ่มก่อสร้างในปี ๒๕๖๐
งบประมาณกรมทางหลวงชนบท					
๗	โครงการขยายถนนสายสก.๓๐๘๕ ให้เป็น ๔ ช่องจราจร แยก ทล.๓๔๘ - บ้านนางาน ตอนที่ ๒	๔.๙๐๐	๕๘.๒๐๐	๒๕๖๐	ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เพิ่มเติม
งบประมาณกรมทางหลวง					
๘	โครงการก่อสร้างทางแนวใหม่เชื่อมโยง อรัญประเทศ - ชายแดนไทย - กัมพูชา (หนองเอี่ยน - สตึ๋งบพ) ระยะที่ ๑	๔.๗	๑๓๓๐.๐๐๐	๒๕๖๐ - ๒๕๖๑	อยู่ระหว่างออก พ.ร.ฎ. เว้นคืน ที่ดินและจัดสรรงบประมาณ ปี ๖๐
๙	โครงการก่อสร้างทางแนวใหม่เชื่อมโยง อรัญประเทศ - ชายแดนไทย - กัมพูชา (หนองเอี่ยน - สตึ๋งบพ) ระยะที่ ๒	๒๕.๒	๑๘๐๐.๐๐๐	๒๕๖๒ - ๒๕๖๔	อยู่ระหว่างเตรียมความพร้อม เพื่อจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินพร้อมกับ ระยะที่ ๑
๑๐	โครงการก่อสร้างเป็น ๔ ช่องจราจร ทล.๓๗๒ ตอนทางเลี่ยงเมือง อรัญประเทศ	๕	๒๖๐.๐๐๐	๒๕๖๑ - ๒๕๖๓	ขอรับงบประมาณปี ๖๐ แต่ไม่ได้รับ การจัดสรร ทั้งนี้ ได้ขอรับเพิ่ม ประสิทธิภาพปี ๖๐ (โครงการย่อย) กม. ๐+๔๐๐-๐+๗๙๐ วงเงิน ๑๒ ล้านบาท
๑๑	โครงการก่อสร้างเป็น ๔ ช่องจราจร ทล.๓๔๘ ตอนอรัญประเทศ - แก้วเพชรพลอย	๖	๒๘๐.๐๐๐	๒๕๖๑ - ๒๕๖๓	เริ่มก่อสร้างในปี ๒๕๖๑

รวมถึงมีแผนการก่อสร้างสถานีขนส่งสินค้าบริเวณบ้านหนองเอียนประชิดแนวทางหลวงสายใหม่เชื่อมโยงด้านศุลกากรบ้านหนองเอียนห่างจากด่านพรมแดนประมาณ ๔ กิโลเมตร และการก่อสร้างสถานีขนส่งผู้โดยสารในอำเภอรัฐประเทศบริเวณตลาดโรงเกลือเพื่อรองรับการขนส่งผู้โดยสารบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว

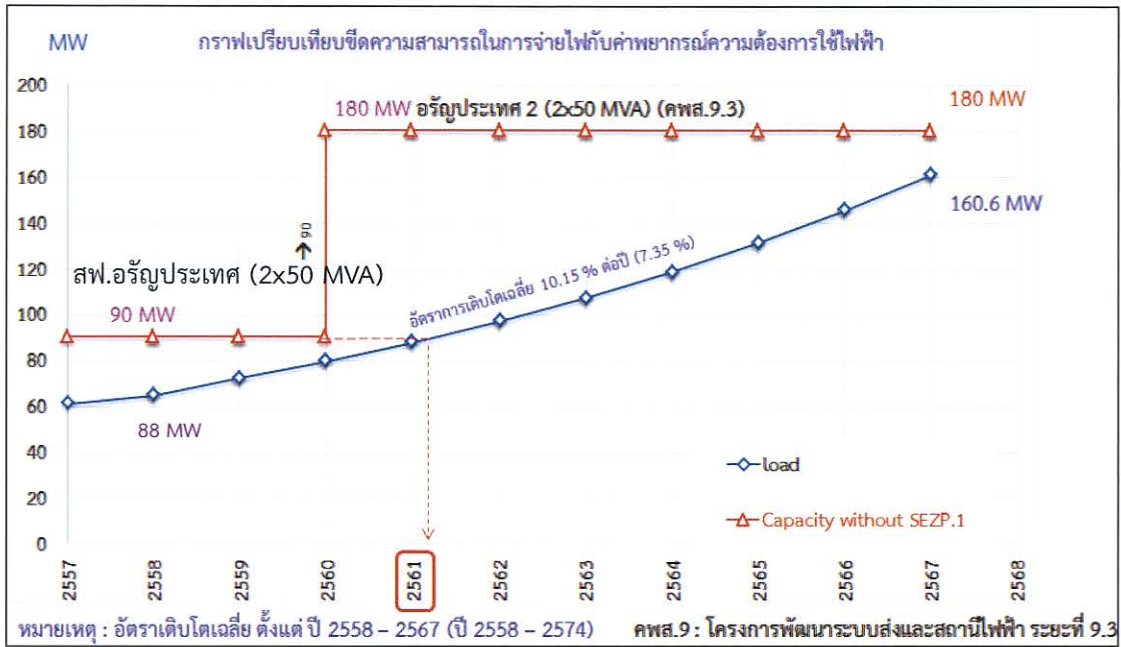
ทางราง : มีแผนการพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการคมนาคมขนส่งทางราง ซึ่งปัจจุบัน การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) ได้ก่อสร้างทางรถไฟไปสุดชายแดนประเทศกัมพูชาแล้ว แต่ยังคงขาดทางรถไฟในประเทศกัมพูชาที่จะมาเชื่อมต่อกับทางรถไฟของประเทศไทย ประมาณ ๖ กิโลเมตร จากชายแดนขณะนี้ประเทศกัมพูชาอยู่ระหว่างการก่อสร้างทางรถไฟช่วง ๖ กิโลเมตร คาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณเดือนตุลาคม ๒๕๕๙ (ภาพที่ ๒๖) ซึ่งหากสามารถเจรจาและจัดทำบันทึกข้อตกลงการเดินรถร่วม (Joint Traffic Agreement) ได้สำเร็จก็จะสามารถเปิดเดินรถไฟระหว่างประเทศไทยและประเทศกัมพูชาได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งในขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาร่างบันทึกฯ ที่ รฟท. ได้จัดทำเสนอให้คณะกรรมการของฝ่ายกัมพูชาพิจารณา

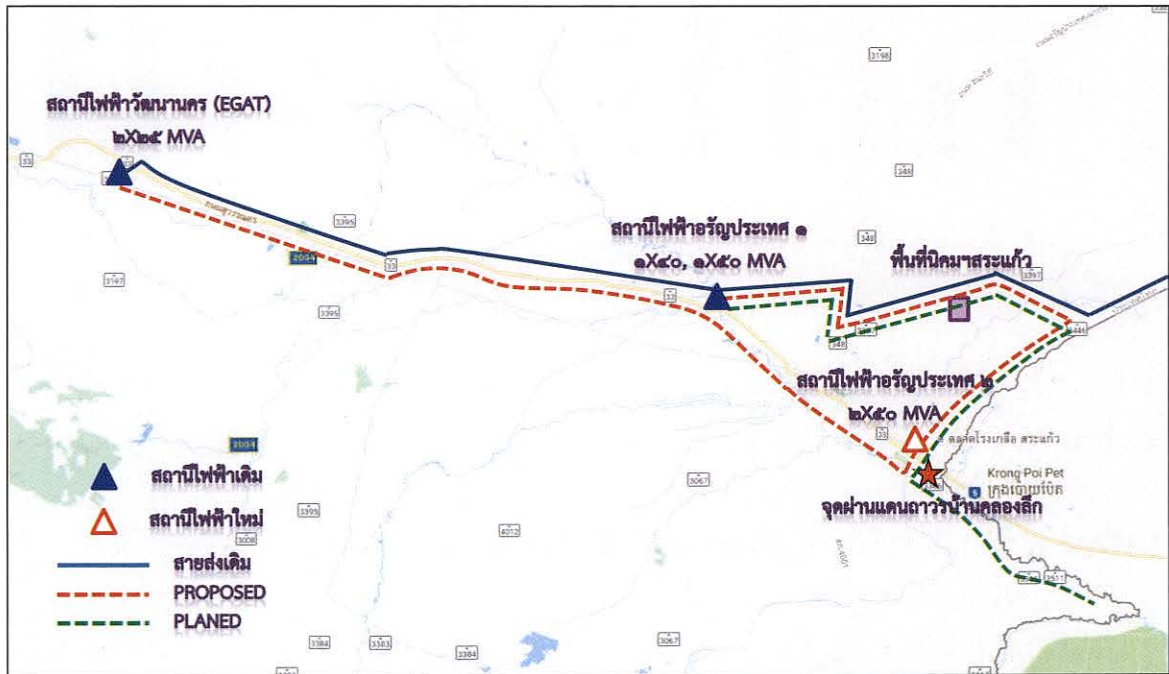
ภาพที่ ๒๖ เส้นทางขนส่งทางราง

โครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้า

สถานีไฟฟ้าปัจจุบันที่จ่ายไฟในพื้นที่อำเภอรัฐประเทศ ได้แก่ สถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๑ เป็นสถานีไฟฟ้าระดับแรงดัน ๑๑๕/๒๒ KV มีที่ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านด่าน อำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว ทั้งนี้ พบว่า ระบบไฟฟ้าปัจจุบันจะสามารถรองรับความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นได้จนถึงปี ๒๕๖๑ ดังแสดงในภาพที่ ๒๗ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีโครงการพัฒนาระบบไฟฟ้าเพิ่มเติมในปี ๒๕๖๐ เพื่อให้สามารถรองรับความต้องการไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นได้จนถึงปี ๒๕๖๗ โดย กฟภ. ได้มีโครงการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๒ ซึ่งรับไฟฟ้าผ่านสายส่งระดับแรงดัน ๑๑๕ KV ตามโครงการพัฒนาสถานีไฟฟ้าและสายส่ง ระยะที่ ๙.๓ (คพส. ๙.๓) รองรับไว้แล้ว ดังภาพที่ ๒๘

ภาพที่ ๒๗ ความสามารถการจ่ายไฟของสถานีไฟฟ้าเทียบกับค่าพยากรณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้า พื้นที่อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

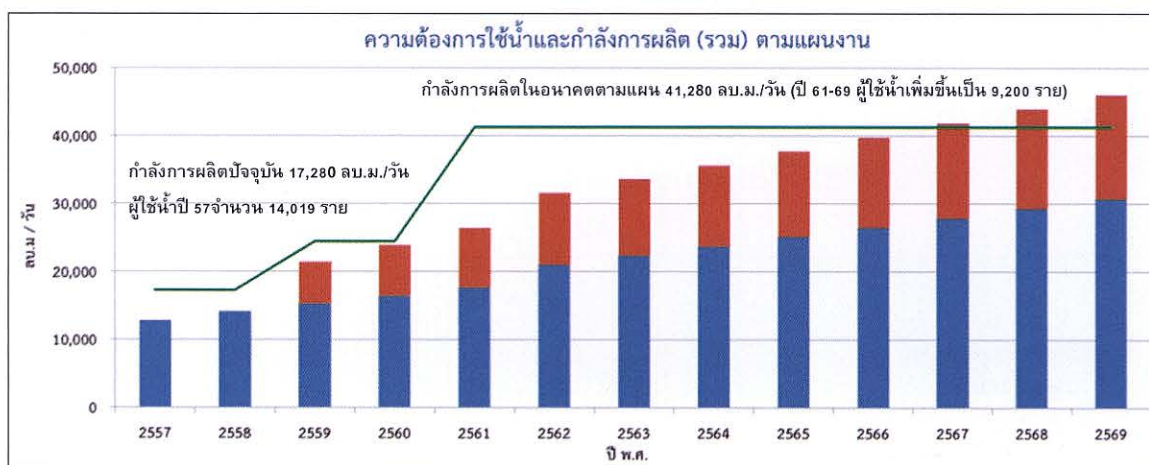

ภาพที่ ๒๘ แผนงานก่อสร้างสายส่ง ๑๕ KV ช่วง สฟ.วัฒนานคร - สฟ.อรัญประเทศ ๒ โครงการพัฒนาระบบไฟฟ้าเพื่อรองรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะแรก (คพพ.๑) (ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค)

นอกจากนี้ กฟภ. ได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบไฟฟ้าเพื่อรองรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะแรก (คพพ.๑) โดยมีปริมาณงานครอบคลุม ๖ พื้นที่จังหวัดชายแดน ได้แก่ ตาก สระแก้ว มุกดาหาร ตราด สงขลา และหนองคาย รวมทั้ง กฟภ. มีแผนงานก่อสร้างสายส่งระดับแรงดัน ๑๑๕ เควี ช่วงสถานีไฟฟ้าวัฒนานคร (กฟผ.) - สถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๒ ระยะทาง ๓๖ วงจร - กม. เพื่อเพิ่มความมั่นคงในการจ่ายไฟให้กับสถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๑ และสถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๒ อีกด้วย

โครงสร้างพื้นฐานระบบประปา

ปัจจุบันจังหวัดสระแก้วมีสถานีแม่ข่ายของการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) ๓ แห่ง ได้แก่ กปภ. สาขาสระแก้ว กปภ. สาขาวัฒนานคร และ กปภ. สาขาอรัญประเทศ โดยมีกำลังการผลิตรวมประมาณ ๓๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน ซึ่งเพียงพอกับความต้องการใช้น้ำของจังหวัดสระแก้วที่ปริมาณ ๓๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน โดยมีการคาดการณ์การใช้น้ำประปาของอำเภออรัญประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๗ ดังภาพที่ ๒๙

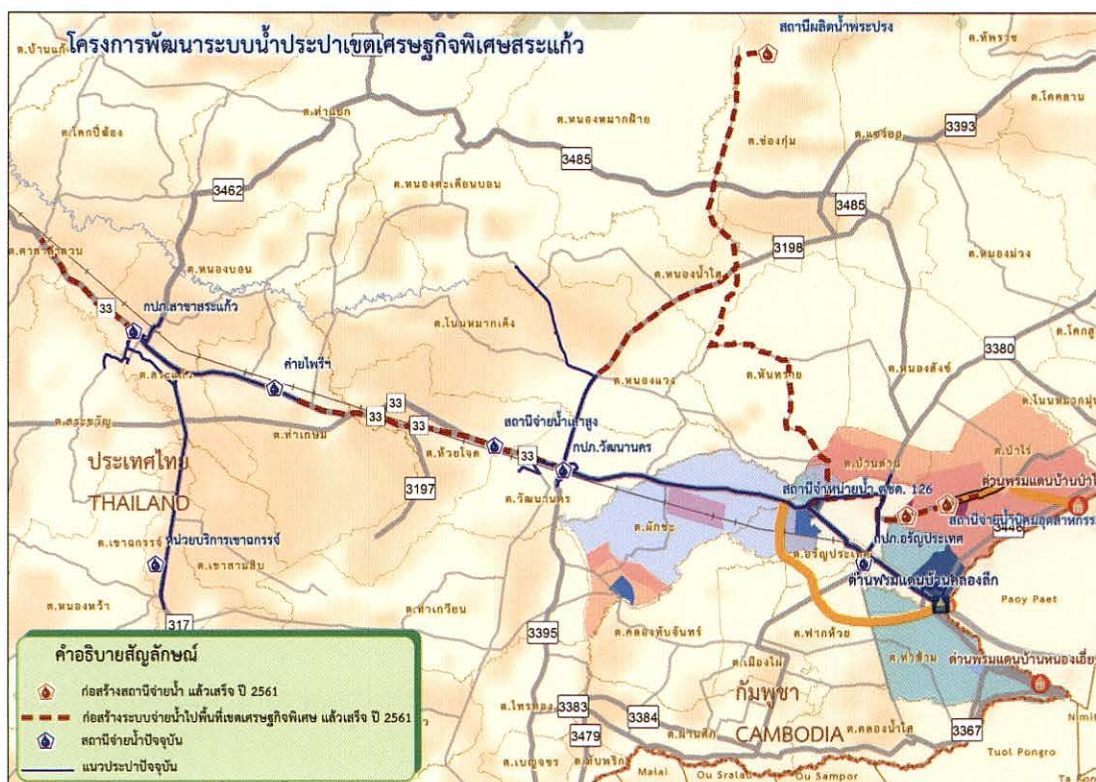
ภาพที่ ๒๙ การคาดการณ์การใช้น้ำประปาของอำเภออรัญประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๗

กปภ. มีโครงการก่อสร้างและปรับปรุงขยายระบบต่างๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยจะแล้วเสร็จทุกระบบในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ งบประมาณทั้งหมด ๘๔๑,๔๙๙ ล้านบาท แสดงดังตารางที่ ๑๐

ตารางที่ ๑๐ แผนงานโครงการรองรับระบบประปาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

ปีงบประมาณ	พื้นที่ กปภ.	แหล่งน้ำ	วงเงิน (ล้านบาท)
๒๕๕๙	อรัญประเทศ	ห้วยพรมโหด/สระพักน้ำดิบ	๙๘
๒๕๖๐	วัฒนานคร-อรัญประเทศ	อ่างเก็บน้ำพระปรัง	๘๑๗.๙๓๖
๒๕๖๑	สระแก้ว	คลองพระสะทึง/คลองพระปรัง	๑๖๘.๓๑๙

ทั้งนี้ เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จกำลังการผลิตสามารถรองรับความต้องการใช้น้ำถึงปี ๒๕๖๗ ซึ่ง กปภ. ได้มีแผนงานโครงการรองรับไว้แล้ว โดยมีแผนขยายกำลังการผลิตภายในปี ๒๕๖๑ เพิ่มขึ้น ๒๙,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร /วัน เป็น ๖๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน โดยแสดงดังภาพที่ ๓๐

ภาพที่ ๓๐ แผนที่แสดงโครงการระบบประปาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

๔.๑.๔.๒ ปัญหาและอุปสรรค การคมนาคมขนส่ง

ทางบก : ยังขาดการเชื่อมโยงระหว่างโครงข่ายคมนาคมทางบกของกรมทางหลวง (ทล.) และกรมทางหลวงชนบท (ทช.) บริเวณที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรม (บ้านป่าไร่) ไปยังด่านพรมแดนบ้านคลองลึก และด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้โครงการปรับปรุงถนนสาย สก. ๓๐๘๕ ยังไม่ทันเวลากับการดำเนินการของนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว ซึ่งปัจจุบันโครงการดังกล่าวได้รับงบประมาณสนับสนุน และดำเนินการก่อสร้างขยายถนนเป็น ๔ ช่องจราจร รวมเป็นระยะทาง ๑.๕ กิโลเมตร พร้อมทั้งได้รับงบประมาณสนับสนุนการปรับปรุงผิวจราจรเดิม (๒ ช่องจราจร) ระยะทาง ๒.๕ กิโลเมตร ซึ่งยังไม่ครบตลอดเส้นทาง ๖.๘ กิโลเมตร

ปัญหาความล่าช้าในการเวนคืนที่ดินในบางพื้นที่ที่เป็นโครงการที่มีความเร่งด่วน ทำให้ต้องเร่งดำเนินการเวนคืนและก่อสร้างในกรอบระยะเวลาที่จำกัด ประกอบกับมีการขุดพบโบราณสถานในแนวก่อสร้างทางหลวงที่เชื่อมกับด่านศุลกากรบ้านหนองเอี่ยน - สติงบท จึงทำให้เกิดความล่าช้า

ในประเด็นความร่วมมือด้านการขนส่งสินค้าทางถนนระหว่างไทย - กัมพูชา ที่ทั้งฝ่ายไทยและกัมพูชา เห็นพ้องกันเรื่องจำนวนใบอนุญาตฯ จากเดิมที่กำหนดไว้ ๔๐ ฉบับ ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของภาคเอกชน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองฝ่าย จึงได้เห็นชอบในการเพิ่มจำนวนใบอนุญาตฯ เป็น ๑๕๐ ฉบับ ซึ่งยังอยู่ระหว่างการดำเนินการทางเอกสาร เพื่อการแก้ไขบันทึกความเข้าใจ

ทางราง : การสร้างรางรถไฟในราชอาณาจักรกัมพูชายังไม่แล้วเสร็จ และยังขาดการเชื่อมโยงระหว่างตำบลคลองลึก - ปอยเปต เป็นระยะทาง ๖ กิโลเมตร รวมทั้งพิธีการผ่านแดนยังไม่มี ความชัดเจน ทั้งทางด้านระเบียบขั้นตอน การขนส่งสินค้า และการเปลี่ยนขบวนที่จะต้องมีการบูรณาการงานร่วมกัน ทั้งนี้ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการยกร่างข้อตกลง เกี่ยวกับการเดินรถไฟร่วมกันระหว่างสองประเทศ ซึ่งราชอาณาจักรกัมพูชาได้ให้สัมปทาน ภาคเอกชนเดินรถไฟของประเทศกัมพูชา จึงยังไม่มี ความชัดเจนด้านการเดินรถไฟร่วมกัน

โครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้า

การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จะส่งผลให้มีความต้องการใช้ ไฟฟ้าปริมาณสูงขึ้น จึงมีความเสี่ยงในการเกิดไฟฟ้าตกหรือดับ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการ ผลิตได้ ดังนั้น ควรมีการเร่งพัฒนาระบบไฟฟ้าเพื่อรองรับการพัฒนา เนื่องจากอาจจะส่งผล ต่อความมั่นคงทางพลังงานไฟฟ้าและความเชื่อมั่นของนักลงทุน

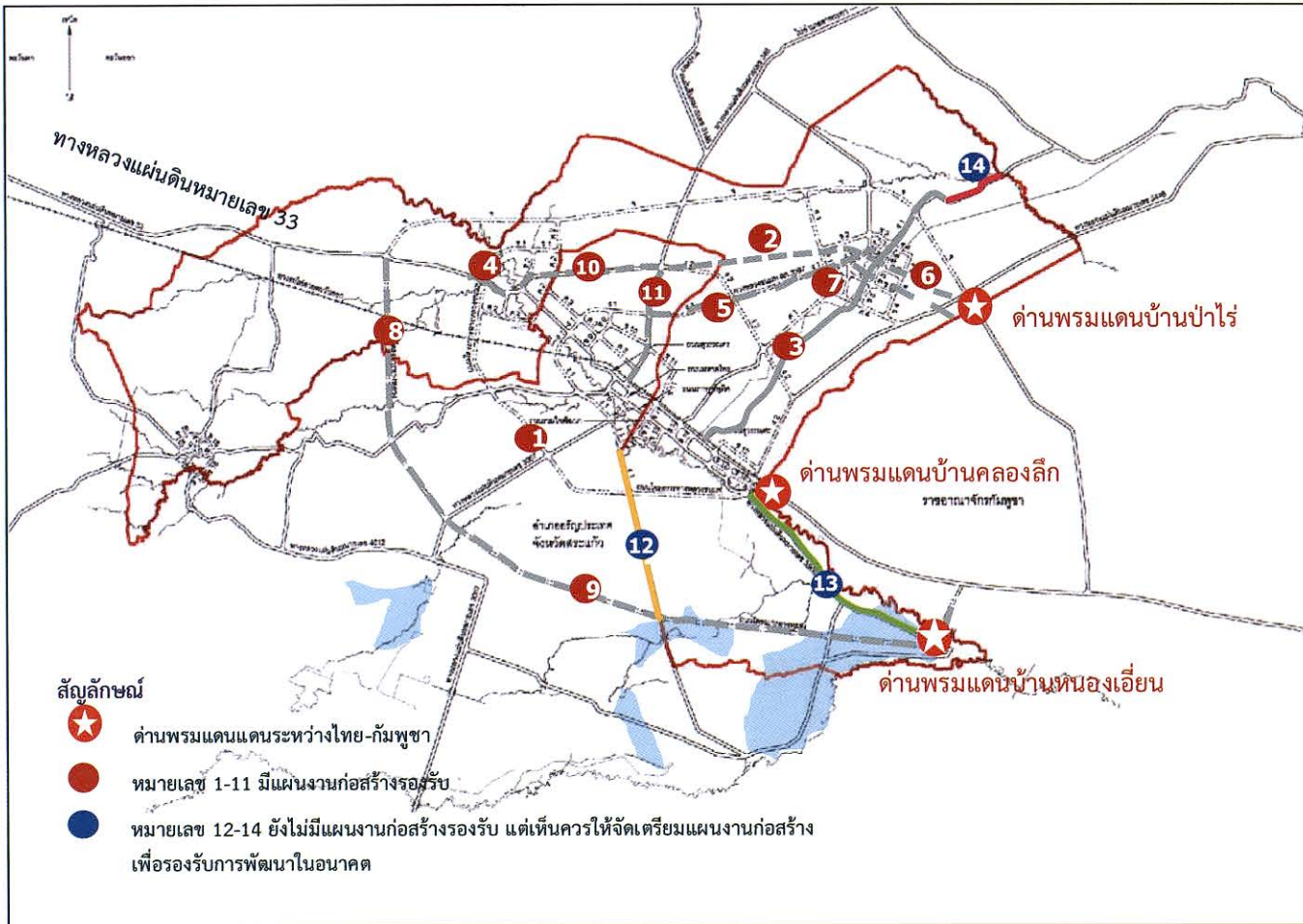
โครงสร้างพื้นฐานระบบประปา

ปัญหาความล่าช้า ด้านการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการขออนุญาตก่อสร้างในพื้นที่ และการควบคุมคุณภาพน้ำดิบจากแหล่งน้ำ ซึ่งมาจากอ่างเก็บน้ำ พระปรองที่มีความจุอ่างเก็บน้ำ ๙๗ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยได้นำมาใช้เป็นแหล่งน้ำดิบขนาดใหญ่ ของ กปภ. โดยเป็นหนึ่งในโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ใช้เพื่อส่งน้ำช่วยเหลือ พื้นที่เกษตรกรรมเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด และเป็นแหล่งน้ำอุปโภค - บริโภคให้แก่ประชาชน ดังนั้น กปภ. จะต้องควบคุมคุณภาพน้ำดิบโดยการกำจัดตะกอน และสิ่งเจือปนต่างๆ ก่อนเข้าสู่ ระบบผลิตน้ำประปาโดยเฉพาะในฤดูแล้ง

๔.๑.๔.๓ แนวทางการพัฒนา

การคมนาคมขนส่ง

ทางบก : ควรเร่งรัดการพัฒนาเพื่อเชื่อมโยงด้านการคมนาคมขนส่งทางบก ทั้ง ๑๑ โครงการ ให้ดำเนินการเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ดังนี้ คือ (๑) เร่งรัดการปรับปรุง ถนนสาย สก. ๔๐๐๑ (หมายเลข ๑๒) และ ทล. ๓๓๖๖ (หมายเลข ๑๓) เชื่อมจากถนนสุวรรณศร ไปยังวงแหวนรอบที่สอง ทางหลวงสายอรัญประเทศ - ชายแดนไทย/กัมพูชา (บ้านหนองเอี่ยน - สติงบท) เพื่อรองรับแผนงานในอนาคตที่จะให้รถขนส่งสินค้าจากด่านศุลกากรอรัญประเทศมาออกยัง ด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน (๒) ปรับปรุงถนนสาย สก. ๓๐๘๕ (หมายเลข ๑๔) เป็นถนน ๔ ช่องจราจร ตลอดเส้นทางทั้งสาย ๖.๘ กิโลเมตร แสดงดังภาพที่ ๓๑

- ๑ โครงการก่อสร้างถนนเลี่ยงเมืองอรัญด้านใต้ แยกทางหลวงหมายเลข ๓๓-ด้านผ่านแดนบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศจังหวัดสระแก้ว
- ๒ โครงการก่อสร้างถนนสายแยกทางหลวงหมายเลข ๓๔๘ - บ้านป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
- ๓ โครงการก่อสร้างถนนแยกทางหลวงหมายเลข ๓๓-บ้านภูน้ำเกลือ ตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศจังหวัดสระแก้ว
- ๔ โครงการก่อสร้างทางต่างระดับบนทางสายแยกทางหลวงหมายเลข ๓๓-จุดผ่านแดนบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
- ๕ โครงการขยายถนนสายสก.๓๐๘๕ ให้เป็น ๔ ช่องจราจร แยก ทล.๓๔๘-บ้านนางาน ตอนที่ ๑
- ๖ โครงการปรับปรุงถนนลาดยางสายแยกทางหลวงหมายเลข ๓๔๘-บ้านป่าไร่ ตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศจังหวัดสระแก้ว
- ๗ โครงการขยายถนนสายสก.๓๐๘๕ ให้เป็น ๔ ช่องจราจร แยก ทล.๓๔๘-บ้านนางาน ตอนที่ ๒
- ๘ โครงการก่อสร้างทางแนวใหม่เชื่อมโยงอรัญประเทศ-ชายแดนไทย-กัมพูชา (หนองเอียน-สติงบพ) ระยะที่ ๑
- ๙ โครงการก่อสร้างทางแนวใหม่เชื่อมโยง อรัญประเทศ-ชายแดนไทย-กัมพูชา (หนองเอียน-สติงบพ) ระยะที่ ๒
- ๑๐ โครงการก่อสร้างเป็น ๔ ช่องจราจร ทล.๓๗๒ ตอนทางเลี่ยงเมืองอรัญประเทศ
- ๑๑ โครงการก่อสร้างเป็น ๔ ช่องจราจร ทล.๓๔๘ ตอนอรัญประเทศ-แก้วเพชรพลอย
๑๒. โครงการปรับปรุงถนนสาย สก.๔๐๐๑
๑๓. โครงการปรับปรุงถนนสาย ทล. ๓๓๖๖ เชื่อมจากถนนสุวรรณศรไปยังวงแหวนรอบที่สอง
๑๔. โครงการปรับปรุงถนนสาย สก. ๓๐๘๕ เป็นถนน ๔ ช่องจราจรตลอดเส้นทางทั้งสาย ๖.๘ กม.

ภาพที่ ๓๑ โครงข่ายถนนสาย สก. ๔๐๐๑ (หมายเลข ๑๒) ทล. ๓๓๖๖ (หมายเลข ๑๓) และ สก. ๓๐๘๕ (หมายเลข ๑๔)

สำหรับปัญหาความล่าช้าในการเวนคืนที่ดิน ควรต้องเร่งดำเนินการเวนคืนและก่อสร้างในกรอบระยะเวลาที่จำกัด ทั้งนี้ ปัจจุบันมีการปรับแนวเส้นทางของโครงการก่อสร้างทางหลวงเพื่อหลีกเลี่ยงแนวคันดินล้อมรอบโบราณสถานแล้ว

จากปัญหาเรื่องความตกลงในด้านการขนส่งทางถนนระหว่างประเทศ ทำให้กรมการขนส่งทางบกผลักดันให้ผู้ประกอบการขนส่งสินค้าทางถนน สร้างเครือข่ายการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ และเป็นพันธมิตรคู่ค้ากับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน ซึ่งในปัจจุบันผู้ประกอบการขนส่งสินค้าทางถนนของอาเซียนได้มีการรวมกลุ่มกันเพื่อจัดตั้งสหพันธ์การขนส่งทางรถบรรทุกแห่งอาเซียน (ASEAN Trucking Federation) ขึ้น รวมทั้งควรมีการปรับปรุงพัฒนาด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชา ตลอดจนควรจัดตั้งสถานีขนส่งสินค้าชายแดนที่เป็นศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ การพัฒนาสถานีขนส่งสินค้าและสถานีขนส่งผู้โดยสารควรดำเนินการในรูปแบบการร่วมลงทุนกับภาคเอกชน โดยอาจให้ภาคเอกชนเป็นผู้บริหารจัดการและภาครัฐเป็นผู้กำกับดูแล ซึ่งเป็นการลดภาระของภาครัฐและเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันในการบริหารจัดการ รวมทั้งควรเร่งดำเนินการเพิ่มจำนวนโควตารถเป็น ๑๕๐ ฉบับ โดยเร่งรัดประสานกับประเทศกัมพูชาให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ทางร่าง : ควรผลักดันให้มีการดำเนินการเรื่องพิธีการผ่านแดน การขนส่งสินค้า และการเปลี่ยนขบวนรถให้มีความชัดเจน หรือเร่งดำเนินการเรื่องการจัดทำข้อตกลงเดินรถไฟร่วมระหว่างไทย - กัมพูชา รวมทั้ง รพท. ควรเร่งกำหนดแผนงานที่ชัดเจนในการพัฒนาสถานีกระจายสินค้าบริเวณบ้านดงสูง และควรเจรจาให้ราชอาณาจักรกัมพูชาจัดให้มีการดำเนินการด้านศุลกากร และตรวจคนเข้าเมืองในบริเวณดังกล่าว เพื่อให้การศุลกากรดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

โครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้า

การพัฒนาาระบบไฟฟ้าเพื่อรองรับการขยายตัวของพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่ง กพผ. และ กพภ. ได้ร่วมกันวิเคราะห์และวางแผนเพื่อจัดทำโครงการหรือแผนงานพัฒนา ระบบไฟฟ้าในเขตพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ได้แก่ โครงการพัฒนาสถานีไฟฟ้าและสายส่งระยะที่ ๙.๓ (คพส. ๙.๓) และโครงการพัฒนาระบบไฟฟ้าเพื่อรองรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก (คพพ.๑) เพื่อเพิ่มเสถียรภาพสถานีไฟฟ้าและสายส่ง และระบบจำหน่ายไฟฟ้าและมีแผนบริหารความเสี่ยงดังกล่าว

โครงสร้างพื้นฐานระบบประปา

กปภ. ได้จัดให้มีมาตรการป้องกันความเสี่ยง โดยมีกองระบบผลิตและควบคุมคุณภาพน้ำที่จะคอยติดตามแนวโน้มคุณภาพน้ำ และหามาตรการป้องกันแก้ไขกรณีมีแนวโน้มวิกฤตคุณภาพน้ำดิบ รวมทั้งมีการประสานกับชลประทานพื้นที่หรือหน่วยงานผู้กำกับดูแลเพื่อจัดสรรน้ำให้ กปภ. ใช้สำหรับผลิตน้ำประปาอย่างเพียงพอ หรือแจ้งให้ กปภ. ทราบล่วงหน้า กรณีมีแนวโน้มวิกฤตปริมาณน้ำเพื่อบริหารจัดการวิกฤตดังกล่าวร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อลดผลกระทบความขัดแย้งกับเกษตรกรประชาชนหรือชุมชนผู้ใช้น้ำร่วมกัน และผลกระทบความเดือดร้อนของประชาชนผู้ใช้น้ำประปาของ กปภ.

๔.๑.๔.๔ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ด้านการคมนาคมขนส่ง

รัฐบาลให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อพัฒนาความเชื่อมโยงโครงข่ายถนนให้สามารถเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกับด่านพรมแดนทั้งสามแห่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งต้องมีการทำงานแบบบูรณาการแผนงานการก่อสร้างเส้นทาง การผ่านแดน และสถานีขนส่งสินค้าทางบกและทางรางให้เชื่อมโยงกันทั้งระบบ รวมถึงทำความเข้าใจกับประชาชนในการเวนคืนพื้นที่

นอกจากนี้ รัฐบาลควรเร่งรัดจัดทำข้อตกลงร่วมกันทั้งสองฝ่ายในการเดินรถไฟร่วมระหว่างไทย - กัมพูชา โดยผลักดันระบบรางเชื่อมต่อระหว่างอรัญประเทศ - ปอยเปต เพื่อเชื่อมโยงไปยังแหลมฉบัง ศรีโสภณ เสียมเรียบ และพนมเปญ และผลักดันให้มีการดำเนินการเรื่องพิธีการผ่านแดน การขนส่งสินค้า และการเปลี่ยนขบวนรถไฟให้มีความชัดเจน รวมทั้งดำเนินการประชาสัมพันธ์วิธีการ และเพิ่มใบอนุญาต Truck quota ไทย - กัมพูชา ให้เพียงพอและเข้าถึงผู้ประกอบการที่มีความต้องการที่แท้จริง

โครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้า

การพัฒนา ระบบไฟฟ้าให้มีคุณภาพและเพียงพอต่อกิจกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด จะต้องมียุทธศาสตร์ให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง โดยมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรม (ผู้ใช้ไฟฟ้า) กับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้มีการจัดเตรียมโครงการในการสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงทางพลังงานไฟฟ้า และเกิดผลกระทบต่อผู้ประกอบการน้อยที่สุด รวมถึงรัฐต้องสนับสนุนงบประมาณ และบุคลากรในการพัฒนาระบบไฟฟ้าอย่างต่อเนื่อง

โครงสร้างพื้นฐานระบบประปา

การพัฒนา ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านประปาให้มีคุณภาพ ครอบคลุม และเพียงพอต่อความต้องการใช้ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยจะต้องมียุทธศาสตร์ให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และมีการสื่อสารและบูรณาการร่วมกันระหว่างผู้ใช้น้ำในภาคอุตสาหกรรม กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในการจัดเตรียมแหล่งน้ำดิบ และการผลิตน้ำประปาให้เพียงพอทั้งภาคอุตสาหกรรมและครัวเรือน

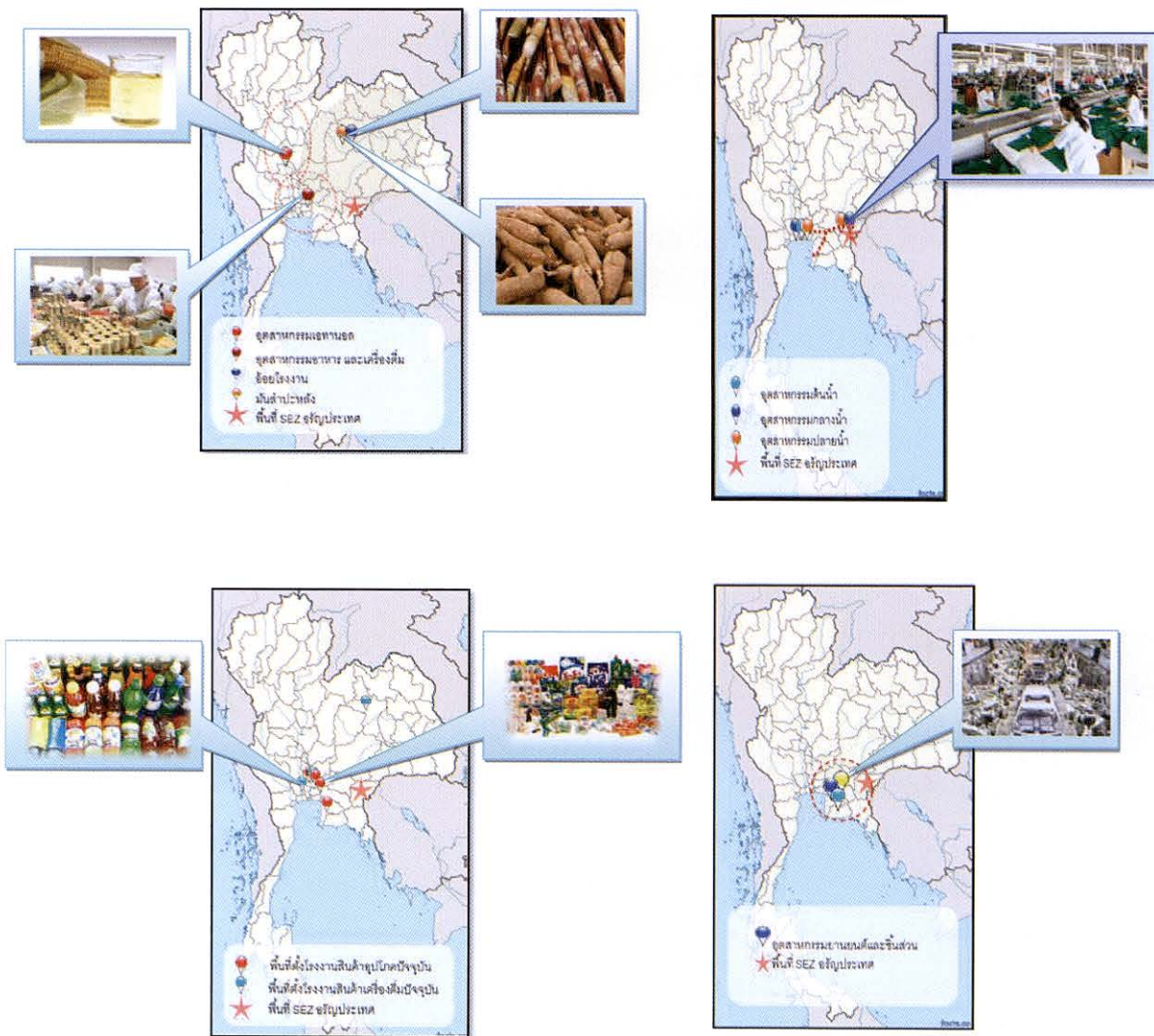
๔.๑.๕ ด้านอุตสาหกรรมที่ลงทุน

๔.๑.๕.๑ ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งจะได้รับสิทธิประโยชน์ระดับสูงตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ๔/๒๕๕๗ จำนวน ๑๒ กลุ่มกิจการ ได้แก่ (๑) อุตสาหกรรมการเกษตร และอาหารแปรรูป (๒) อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องหนัง (๓) อุตสาหกรรมผลิตเครื่องเรือน (๔) อุตสาหกรรมอัญมณี และเครื่องประดับ (๕) การผลิตเครื่องมือแพทย์ (๖) อุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องจักรและชิ้นส่วน (๗) อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (๘) การผลิตพลาสติก (๙) การผลิตยา (๑๐) กิจการโลจิสติกส์ (๑๑) นิคมหรือเขตอุตสาหกรรม และ (๑๒) กิจการเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตาม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) ได้วิเคราะห์ว่า เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีศักยภาพสูงในการลงทุนด้านโลจิสติกส์แบบครบวงจร เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีธุรกิจซึ่งมีศักยภาพและมีปริมาณการค้าชายแดนสูง กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพและควรสนับสนุนส่งเสริมให้ตั้งในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วนั้น ส.อ.ท. ได้ระบุกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพไว้ ๔ กลุ่ม ดังภาพที่ ๓๒ ได้แก่

- (๑) กลุ่มกิจการแปรรูปสินค้าเกษตร (มันสัมปะหลัง/ข้าวโพด/อ้อย)
- (๒) กลุ่มกิจการสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (โดยเฉพาะวัตถุดิบที่ทำจากโพลีเอสเตอร์)
- (๓) กลุ่มกิจการสินค้าอุปโภคบริโภค
- (๔) กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์/ยานยนต์

ภาพที่ ๓๒ กลุ่มอุตสาหกรรมที่ ส.อ.ท. เห็นควรส่งเสริมให้ลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

๔.๑.๕.๒ ปัญหาและอุปสรรค

พบว่านักลงทุนยังไม่สนใจมาลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมากนัก สาเหตุจากรายละเอียดรูปแบบของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในมุมมองสำหรับนักลงทุน รวมถึงหน่วยงานท้องถิ่นของภาครัฐ รูปแบบของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษยังไม่มีรายละเอียดที่ชัดเจนและแน่นอน ที่สำคัญคือราคาที่ดินที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก หลังจากที่มีการประกาศพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รวมถึงความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การปรับปรุงเส้นทางคมนาคม ถนน สะพาน ด้านชายแดน ระบบสาธารณูปโภค และการกำจัดของเสียยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ

นอกจากนี้ ในกลุ่มกิจการที่ควรส่งเสริมให้มาลงทุนนั้น พบปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

๑) **กลุ่มกิจการแปรรูปสินค้าเกษตร** ขาดเทคโนโลยีในการแปรรูปสินค้าและความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ทั้งวัตถุดิบ อาหาร เครื่องดื่ม พลังงานทดแทน ๒) **กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ** แม้จะมีแรงงานราคาถูกจากกัมพูชาแต่จำนวนแรงงานมีไม่มากนัก เนื่องจากแรงงานกัมพูชาส่วนใหญ่อยู่ที่กรุงเทพมหานคร และกัมพูชายังได้สิทธิพิเศษ GSP จากยุโรปและอเมริกา ซึ่งเป็นข้อเปรียบเทียบสำคัญสำหรับนักลงทุน ๓) **กลุ่มกิจการสินค้าอุปโภคบริโภค** มีข้อจำกัดเรื่องตลาดรองรับโดยกำลังซื้อส่วนใหญ่ของกัมพูชาอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ใกล้กับนครโฮจิมินห์ที่เป็นเมืองเศรษฐกิจสำคัญของเวียดนามมากกว่า ประกอบกับการคมนาคมระหว่างด้านอรัญประเทศกับพนมเปญยังไม่สะดวกและมีต้นทุนที่สูง ทำให้การผลิตและจำหน่ายจึงเกิดขึ้นภายในประเทศไทยมากกว่า ๔) **กลุ่มอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอุปกรณ์ยานยนต์** มีอุปสรรคในการขนส่ง

๔.๑.๕.๓ แนวทางการพัฒนา

ผลักดันการออกกฎหมายเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้ให้นักลงทุนเห็นความแน่นอนและชัดเจน อีกทั้งควรเร่งดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเป็นการดึงดูดนักลงทุนให้สนใจเข้ามาลงทุนประกอบกิจการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษดังกล่าว ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ ควรมีการส่งเสริมศักยภาพกลุ่มกิจการที่จะเข้ามาลงทุน อาทิ กลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตร กลุ่มสิ่งทอ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค ให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีในการแปรรูปที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม รวมถึงการดำเนินการให้เกิดความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ทั้งในด้านวัตถุดิบ อาหาร เครื่องดื่ม พลังงานทดแทน รวมทั้งเร่งดำเนินการให้เกิดตลาดรองรับ และความเชื่อมโยงด้านโลจิสติกส์ร่วมมือกับกัมพูชาเพื่อพัฒนาระบบสาธารณูปโภคทั้งทางบกและทางรางเพื่อเพิ่มความเชื่อมโยงด้านโลจิสติกส์ให้ครบวงจรไปยังพื้นที่อื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงเพื่อให้เกิดตลาดรองรับ รวมถึงเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนมากขึ้นในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วจนเกิดเป็น Cluster ของอุตสาหกรรมระหว่างประเทศเพื่อดึงดูดการลงทุนและแรงงาน

๔.๑.๕.๔ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

รัฐบาลต้องประชาสัมพันธ์และทำการตลาดเชิงรุกรวมทั้งให้ความรู้กับนักลงทุนกลุ่ม SMEs เพื่อให้มีความพร้อมในการตั้งโรงงานและสามารถแข่งขันได้ โดยใช้พื้นที่โครงการนิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. เป็นโครงการนำร่อง

นอกจากนี้ ควรเร่งให้มีการแต่งตั้งผู้ว่าการเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งมีอำนาจเต็มในการบูรณาการงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกประเทศ อีกทั้งการสานสัมพันธ์กับราชอาณาจักรกัมพูชาเพื่อมิให้สถานการณ์การเมืองระหว่างประเทศมีความผันผวนจนก่อให้เกิดความไม่มั่นใจในการลงทุน รวมถึงเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงร่วมกัน

๔.๑.๖ ด้านสิทธิประโยชน์

๔.๑.๖.๑ ข้อมูลทั่วไป

นักลงทุนที่เข้าไปลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ นอกจากจะได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรที่มากกว่าการประกอบธุรกิจ หรือการลงทุนในพื้นที่ทั่วไปแล้วยังจะได้รับประโยชน์จากการใช้แรงงานต่างด้าวที่จะสามารถเข้ามาทำงานในโครงการได้ โดยจากการศึกษาพบว่า มีหน่วยงานต่างๆ รวม ๖ หน่วยงาน ได้กำหนดสิทธิประโยชน์สำหรับผู้ประกอบกิจการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ดังนี้

(๑) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) : ได้ให้สิทธิประโยชน์ตามประกาศที่ ๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ ดังตารางที่ ๑๑

ตารางที่ ๑๑ แสดงสิทธิประโยชน์ตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

กรณีเป็นกิจการทั่วไปที่ BOI ให้การส่งเสริม	กรณีเป็นกิจการเป้าหมาย (A๑, A๒)
๑. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมเป็นเวลา ๓ ปี แต่รวมกันไม่เกิน ๘ ปี	๑. ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นระยะเวลา ๘ ปี (โดยจำกัดวงเงินไม่เกินร้อยละ ๑๐๐ ของเงินลงทุน ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน)
๒. กรณีได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา ๘ ปี แล้ว (กลุ่ม A๑, A๒) ให้ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล ร้อยละ ๕๐ เพิ่มเติม อีก ๕ ปี	๒. ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ ๕๐ เพิ่มเติม อีก ๕ ปี
๓. ให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปา ๒ เท่า เป็นเวลา ๑๐ ปี	✓
๔. ให้หักเงินลงทุนในการติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกได้ร้อยละ ๒๕	✓
๕. ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร	✓
๖. ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นเวลา ๕ ปี	✓
๗. ให้ใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในโครงการที่ได้รับการส่งเสริมตามที่ BOI จะกำหนด	✓
๘. สิทธิประโยชน์ที่ไม่ใช่ภาษีอากร (ซึ่งจะกำหนดในภายหลัง)	✓

นอกจากนี้ เพื่อความชัดเจนในการตัดสินใจของนักลงทุน BOI ได้ออกประกาศ กทท. ที่ ๕/๒๕๕๘ เรื่อง นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ๑๒ กลุ่มกิจการเป้าหมาย และประกาศ กทท. ที่ ๒๐/๒๕๕๘ เพิ่มเติมกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว อีก ๑๐ ประเภทกิจการ ที่จะได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุดในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ และต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมภายในวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยกำหนดประเภทกิจการเป้าหมายที่ให้การส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ๑๒ กลุ่มอุตสาหกรรม ๖๑ กิจการ แสดงดังภาพที่ ๓๓ (ทั้งนี้ จากรายงานของคณะกรรมการส่งเสริม

การลงทุนพบว่า มีโครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุน ณ วันที่ ๑ มกราคม - ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๓ ราย เงินลงทุนรวม ๘๔๙.๑๕๒ ล้านบาท ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาอนุมัติ)

ภาพที่ ๓๓ กิจการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ได้รับสิทธิประโยชน์จาก BOI

(๒) กรมศุลกากร : ได้ดำเนินการในส่วนของสิทธิประโยชน์ คือ การลดวงเงินทุนจดทะเบียนผู้ขอจัดตั้งคลังทัณฑ์บนทั่วไปจากเดิม ๑๐ ล้านบาท เหลือ ๕ ล้านบาท และให้ผู้จัดตั้งคลังทัณฑ์บนฯ และผู้จัดตั้งเขตปลอดอากร ซึ่งเดิมให้ยื่นคำขอจัดตั้งที่สำนักสิทธิประโยชน์ฯ แก้ไขเป็นให้ยื่นที่สำนักสิทธิประโยชน์ฯ หรือสำนักงานศุลกากรภาค หรือด่านศุลกากรที่กำกับดูแลพื้นที่ ดังนี้

คลังสินค้าทัณฑ์บน : ผู้ประกอบการได้รับสิทธิประโยชน์ ดังนี้

- ได้รับการยกเว้นอากรแก่ของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อการเก็บรักษาการบรรจุหรือแบ่งบรรจุ การกระจายสินค้า หรือเพื่อกิจการอื่นๆ ที่อธิบดีกรมศุลกากรเห็นสมควร อันจะเป็นการสนับสนุนการผลิต การประกอบอุตสาหกรรม และการค้าระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- ได้รับการยกเว้นอากรเครื่องจักร และวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิต ผสม ประกอบในคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า แล้วส่งออกป็นนอกราชอาณาจักร หรือส่งวัตถุดิบกลับออกไปในสภาพเดิมที่นำเข้า

เขตปลอดอากร : ผู้ประกอบการได้รับสิทธิประโยชน์ในเขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ดังนี้

- ได้รับยกเว้นอากรสำหรับเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ รวมทั้งส่วนประกอบของของดังกล่าวที่จำเป็น และของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและนำไปในเขตปลอดอากรสำหรับใช้ในการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ

- ได้รับยกเว้นอากรขาออกสำหรับของที่ปล่อยออกจากเขตปลอดอากรเพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักร

- ได้รับยกเว้นไม่ต้องอยู่ภายในบังคับของกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพสำหรับของที่นำเข้าไปในเขตปลอดอากรเพื่อผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการอื่นใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ได้รับยกเว้นอากรสำหรับเศษวัสดุที่นำออกจากเขตปลอดอากรเพื่อกำจัดหรือทำลาย

- ได้รับยกเว้นอากรสำหรับเศษวัสดุที่นำออกจากเขตปลอดอากรเพื่อกำจัดหรือทำลาย

- ได้รับยกเว้นอากรหรือคืนอากรหากนำของที่มีกฎหมายบัญญัติให้ได้รับยกเว้นอากรหรือคืนเงินอากร เมื่อส่งออกนอกราชอาณาจักรเข้าไปในเขตปลอดอากร

(๓) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) : มีประกาศ กท. ๘/๒๕๕๘ เพื่อช่วยเหลือ SMEs เช่น เงินลงทุนของแต่ละโครงการไม่น้อยกว่า ๕ แสนบาท อนุญาตให้นำเครื่องจักรใช้แล้วในประเทศมาใช้ในโครงการได้ไม่เกิน ๑๐ ล้านบาท

(๔) กรมสรรพากร : มาตรการลดหย่อนอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกิจการที่ไม่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI โดยให้ลดหย่อนภาษีฯ จากร้อยละ ๒๐ เหลือร้อยละ ๑๐ เป็นเวลา ๑๐ รอบระยะเวลาบัญชี โดยยื่นขอใช้สิทธิได้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

(๕) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) : ให้บริการสินเชื่อ โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมจัดการเงินกู้ และได้รับวงเงินหมุนเวียนระยะสั้นเพิ่ม มีเวลาปลอดชำระคืนเงินต้น ๒ ปี ผ่อนคืนเงินกู้สูงสุด ๑๕ ปี โดยอัตราดอกเบี้ยพิเศษ โดยยื่นขอใช้สิทธิจนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

(๖) การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย : ให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการเฉพาะในเขตนิคมอุตสาหกรรม ดังนี้ ๑) สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร เช่น ยกเว้นอากรขาเข้า ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ยกเว้นภาษีสรรพสามิต ยกเว้นอากรขาออก ๒) สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร เช่น อนุญาตให้คนต่างด้าวที่เป็นช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการ เข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรม และอนุญาตให้ครอบครัว และบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะอยู่ในราชอาณาจักร และส่งออกเงินตราต่างประเทศ

๔.๑.๖.๒ ปัญหาและอุปสรรค

ประเทศไทยมีการให้สิทธิประโยชน์ในการได้รับการยกเว้นภาษีที่ชัดเจน โดยกำหนดจำนวนปีที่ได้รับยกเว้นภาษีสูงสุด ๘ ปี และลดหย่อนภาษีย่อยละ ๕๐ อีก ๕ ปี รวมเป็น ๑๓ ปี ซึ่งเท่ากับหรือมากกว่าประเทศอื่นๆ และยังให้สิทธิประโยชน์ให้บริษัทต่างชาติที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนสามารถถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินได้ ซึ่งเป็นการให้สิทธิประโยชน์สูงสุดเต็มที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน โดยจัดทำเป็นประกาศและมีผลบังคับใช้แล้ว แต่เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านพบว่ามีความตั้งใจอื่นที่สามารถดึงดูดให้ผู้ประกอบการเข้ามาลงทุน อาทิ การได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (Generalized System of Preferences : GSP) จากสหรัฐอเมริกาและยุโรป รวมทั้ง มีค่าจ้างแรงงานที่ถูกกว่าประเทศไทย เป็นต้น

๔.๑.๖.๓ แนวทางการพัฒนา

การปรับบทบาทสิทธิประโยชน์ให้จูงใจนักลงทุนมากขึ้น เพื่อชดเชยเรื่องสิทธิ GSP ที่ไทยไม่ได้รับ โดยควรให้สิทธิประโยชน์เท่ากับหรือมากกว่าประเทศเพื่อนบ้าน และอำนวยความสะดวกด้านสิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการที่จะเข้ามาลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รวมทั้ง มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และกระตุ้นให้เกิดการลงทุนมากขึ้น

๔.๑.๖.๔ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การดำเนินงานตามนโยบายที่ชัดเจน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ของทุกหน่วยงานในพื้นที่และส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความมั่นใจให้นักลงทุนตัดสินใจเข้ามาลงทุนได้เร็วขึ้น โดยทุกฝ่ายเข้าใจและเห็นประโยชน์ร่วมกัน มีเป้าหมายในการพัฒนาร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้ได้รับประโยชน์ร่วมกัน (win - win) ซึ่งจะทำได้ดำเนินการสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชนท้องถิ่น

๔.๑.๗ ด้านศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ

๔.๑.๗.๑ ข้อมูลทั่วไป

ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (OSS) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้วตั้งอยู่ที่ศาลากลางจังหวัดสระแก้ว ดังภาพที่ ๓๔ โดยให้บริการในด้านต่างๆ ได้แก่ การให้บริการข้อมูลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เช่น ข้อมูลพื้นที่ที่จะตั้งโรงงาน การให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ/การลงทุน รวมทั้งการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขอใบอนุญาตต่างๆ และการขอสิทธิประโยชน์จาก BOI

ภาพที่ ๓๔ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

นอกจากนี้ ในศาลากลางจังหวัดสระแก้วยังมีการจัดตั้งศูนย์ให้บริการ SME ครบวงจร หรือ SME One - Stop Service : OSS โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) โดยใช้สถานที่เดียวกับศูนย์บริการเบ็ดเสร็จจังหวัดสระแก้ว มีหน้าที่พัฒนาความรู้และทักษะแก่ SMEs เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจตามวงจรธุรกิจ การอำนวยความสะดวกแก่ SMEs ในการเข้ารับบริการความช่วยเหลือด้านต่างๆ แบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว ได้แก่ การขึ้นทะเบียน SME ที่ปรึกษาธุรกิจศูนย์ข้อมูลธุรกิจ และให้บริการอบรมสัมมนา โดยส่งต่อการบริการให้กับภาครัฐและหน่วยงานต่างๆ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน คือ หน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพมอบหมายบุคลากร

ประจำที่ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จครบวงจรเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทำหน้าที่ให้ข้อมูลเบื้องต้น ประสาน และส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๗.๒ ปัญหาและอุปสรรค

ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จจังหวัดสระแก้วยังขาดแคลนบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ประจำศูนย์และยังไม่มีกรอบจาก OSOS ส่วนกลาง จึงทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง สิทธิประโยชน์และการให้บริการข้อมูลแก่นักลงทุน

นอกจากนี้ การประสานข้อมูลกับศูนย์ OSOS ส่วนกลางของ BOI ที่อาคารจามจุรีสแควร์ยังไม่ต่อเนื่อง ส่งผลให้มีข้อจำกัดในการให้บริการข้อมูลการลงทุนแก่นักลงทุน รวมถึงไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกัน และขาดเอกสารเผยแพร่ ในส่วนที่จำเป็นของหลายหน่วยงาน นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ สำหรับนักลงทุนต่างชาติ

๔.๑.๗.๓ แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ คือ (๑) ระยะเร่งด่วน โดย BOI จัดเจ้าหน้าที่ไปประจำที่ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จจังหวัดสระแก้ว ในรูปแบบ Mobile Unit เพื่อให้ข้อมูล นักลงทุน และให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องสิทธิประโยชน์และทักษะการบริการให้คำปรึกษาแก่นักลงทุน แก่เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ OSS ในลักษณะ On The Job Training (๒) ระยะกลาง โดยการนำระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการประสานงานติดต่อ เช่น ใช้การประชุมทางไกล (Teleconference) หรือ Video Call ระหว่างศูนย์บริการเบ็ดเสร็จจังหวัดสระแก้วกับ OSOS ส่วนกลาง และ (๓) ระยะยาว โดยศูนย์ OSOS ส่วนกลาง ควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการให้บริการมาตรฐานทางวิชาชีพ การศุลกากร ใบอนุญาตทำงาน ขั้นตอนการตรวจคนเข้าเมือง และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้แก่เจ้าหน้าที่

๔.๑.๗.๔ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

เนื่องจากการแก้ปัญหาเรื่องนี้ มีผู้ที่เกี่ยวข้อง ๒ ฝ่าย คือ จังหวัดสระแก้ว และ BOI ส่วนกลาง ดังนั้น ทั้งสองฝ่ายต้องร่วมมือประสานงานกันอย่างใกล้ชิด มีการติดต่อสื่อสารกัน อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะทางจังหวัดสระแก้วที่เป็นเจ้าของพื้นที่ เมื่อมีปัญหาใดๆ ในเรื่องของ BOI ขอให้รีบประสานติดต่อมาที่ BOI โดยทันที เช่น ความต้องการส่งเจ้าหน้าที่จากจังหวัดมาอบรม และการขอคู่มือเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพิ่มเติม เป็นต้น รวมทั้งต้องร่วมกันติดตามประเมินผล การดำเนินงานเป็นระยะๆ

นอกจากนี้ รัฐบาลควรมีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอและต่อเนื่อง เพื่อให้จังหวัดสระแก้วมีการพัฒนาปรับปรุงระบบ IT เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลกับ OSOS ส่วนกลาง และหน่วยงานอื่นๆ ในอนาคต รวมทั้งสามารถจ้างบุคลากรเพื่อประจำ OSS จังหวัดสระแก้วได้

๔.๑.๘ ด้านการศุลกากร

๔.๑.๘.๑ ข้อมูลทั่วไป

ปัจจุบันจังหวัดสระแก้วมีจุดผ่านแดนถาวร ๑ แห่ง คือ ด่านพรมแดน บ้านคลองลึก (อำเภออรัญประเทศ) - ปอยเปต (อำเภอโอโจรว จังหวัดบันเตียเมียนเจย) และจุดผ่อนปรน อีก ๓ จุด คือ (๑) จุดผ่อนปรนบ้านตาพระยา (อำเภอตาพระยา) - บ้านบึงตะกวน (จังหวัดบันเตียเมียนเจย) (๒) จุดผ่อนปรนบ้านหนองปรือ (อำเภออรัญประเทศ) - มาลัย (จังหวัดบันเตียเมียนเจย) (๓) จุดผ่อนปรน

บ้านเขาดิน (อำเภอคลองหาด) - บานกิโล (อำเภอสำเภาลูน จังหวัดพระตะบอง) โดยมีแผนที่ที่จะพัฒนา
 ด้านพรมแดนเพิ่มเติมอีก ๒ แห่ง คือ ด้านพรมแดนบ้านป่าไร่ - โอนีเยง และด้านพรมแดนบ้านหนองเอียน
 - สติงบท ดังภาพที่ ๓๕ ซึ่งด้านศุลกากรบ้านคลองลึกเป็นด้านศุลกากรที่มีความสำคัญในการใช้เป็น
 เส้นทางขนถ่ายสินค้าและการสัญจรข้ามแดน นอกจากนี้ ยังมีศักยภาพในด้านการปรับปรุงโครงสร้าง
 พื้นฐานเพื่อให้สามารถดำเนินการขนส่งและกระจายสินค้าได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เพื่อสนับสนุนการเป็น
 ศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภูมิภาคอินโดจีน และรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ภาพที่ ๓๕ ด้านพรมแดนไทย - กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว

นอกจากนี้ นโยบายของประเทศกัมพูชาและประเทศไทย โดยมีการประชุมคณะกรรมการ
 ชายแดนทั่วไปไทย - กัมพูชา (General Border Committee: GBC) ครั้งที่ ๑๑ จัดขึ้น ณ ราชอาณาจักรไทย
 ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙ เพื่อรายงานความก้าวหน้าของความร่วมมือระหว่าง
 กองทัพไทย และกองทัพกัมพูชา รวมทั้งมีประเด็นความร่วมมือด้านการค้าบริเวณชายแดน ซึ่งที่ประชุม
 ยินดีกับผลการประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้าไทย - กัมพูชา ครั้งที่ ๕ ระหว่าง วันที่ ๓ - ๔ ธันวาคม
 ๒๕๕๘ ณ กรุงเทพมหานคร โดยทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องกำหนดเป้าหมายการค้าให้เพิ่มขึ้นเป็นสามเท่า
 ในระยะ ๕ ปีข้างหน้า (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๓) และที่ประชุมสนับสนุนให้ทั้งสองฝ่ายเร่งรัดการดำเนินการ
 เพื่อกำหนดมาตรการเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทยกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของกัมพูชา
 ระหว่างจังหวัดสระแก้วกับจังหวัดบันเตียเมียนเจย และจังหวัดตราดกับจังหวัดเกาะกง เพื่อผลประโยชน์

ร่วมทางเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศ พร้อมทั้งต้องปรับปรุงกฎ ระเบียบ ทางด้านการค้าชายแดน ให้เอื้ออำนวยและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน

๔.๑.๘.๒ ปัญหาและอุปสรรค

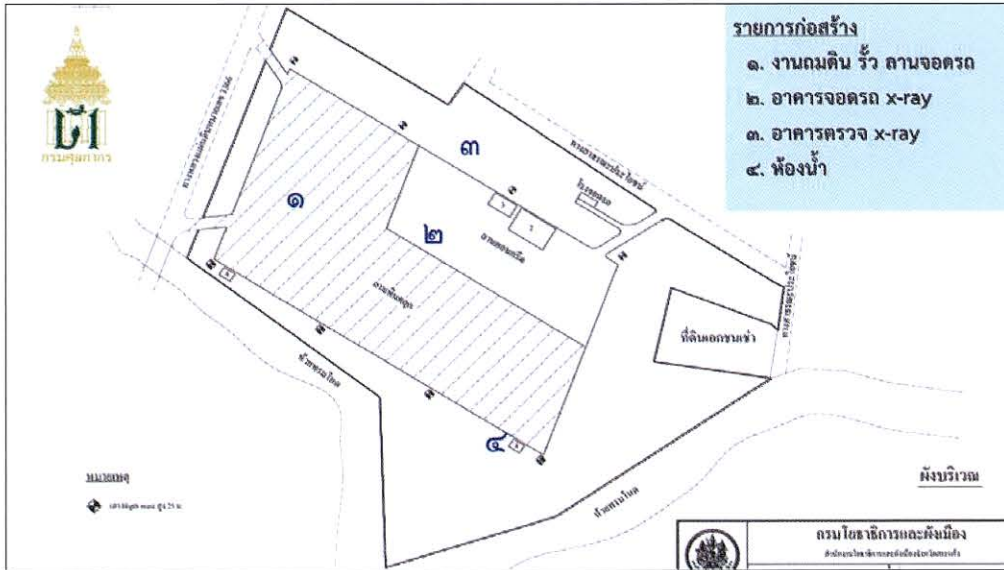
บริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึกมีสภาพการจราจรที่แออัด ดังภาพที่ ๓๖ โดยมีพื้นที่ไม่เพียงพอต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา ที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งจากการลงศึกษาพื้นที่ของ พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร ประธานคณะอนุกรรมการ ศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิต และกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ในคณะกรรมการการคมนาคม สถานีติบัญญัติแห่งชาติ พร้อมด้วย คณะทำงาน เมื่อวันที่ ๒๐ - ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ พบว่า ในปัจจุบัน ด่านพรมแดนบ้านคลองลึก ที่ตั้งอยู่ บนทางหลวงหมายเลข ๓๓ ตำบลรัฐประเทศ อำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว มีสภาพที่แออัดมาก เป็นทั้งด่านตรวจคนเข้าเมืองและด่านตรวจปล่อยสินค้าในการปฏิบัติพิธีการทางศุลกากรจากฝั่งไทย ไปฝั่งกัมพูชา และจากฝั่งกัมพูชามาฝั่งไทย ทุกวันจะมีรถบรรทุกสินค้าขาออกที่จอดติดอยู่บนถนน หน้าด่านพรมแดนบ้านคลองลึก ยาวประมาณ ๒ - ๓ กิโลเมตร โดยในบริเวณดังกล่าวไม่มีที่จอดรถบรรทุก และสถานที่ตรวจสินค้าเข้า - ออก ทำให้รถบรรทุกสินค้าจากฝั่งไทยต้องจอดรอคิวยาว ใช้เวลารอคิวประมาณ ๒.๓๐ - ๓ ชั่วโมง กว่าที่จะถึงคิวในการเปลี่ยนถ่ายสินค้าจากฝั่งไทยไปฝั่งกัมพูชา ซึ่งเมื่อเปลี่ยนถ่ายสินค้า เสร็จแล้วจะมีรถทยอยสั้นจากฝั่งไทยขนสินค้าไปฝั่งกัมพูชาหรือขนจากฝั่งกัมพูชามาฝั่งไทย

ภาพที่ ๓๖ สภาพการจราจรที่แออัดบริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึก

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาด้านระเบียบขั้นตอนที่เป็นอุปสรรคในการนำเข้า - ส่งออก เกี่ยวกับพื้นที่ควบคุมร่วมกัน (Common Control Area) โดยการเปิดใช้พื้นที่ควบคุมร่วมกัน (Common Control Area : CCA) ระหว่างไทย - กัมพูชา นี้ ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจาก การก่อสร้างด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนยังไม่แล้วเสร็จ ซึ่งกรมศุลกากรได้เตรียมพื้นที่ขนาด ๖๙ ไร่ บริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึกไว้เพื่อเป็นพื้นที่ควบคุมร่วมกัน (CCA) แล้ว แต่อาจติดปัญหา

เรื่องความพร้อมของกัมพูชาที่ไม่ได้เตรียมพื้นที่บริเวณตำบลปอยเปตในฝั่งราชอาณาจักรกัมพูชาเอาไว้ และความไม่ชัดเจนของฝ่ายกัมพูชาด้านระยะเวลาและสถานที่ในการเปิดใช้ CCA ดังภาพที่ ๓๗

ภาพที่ ๓๗ การเตรียมพื้นที่ควมคุ้มร่วมกัน CCA บริเวณด้านพรมแดนบ้านคลองลึก

รวมทั้งปัญหาด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน ภายในประเทศและระหว่างประเทศ พบว่ายังมีบางหน่วยงานที่ยังขาดความพร้อมในด้านกฎระเบียบขั้นตอนทางกฎหมายที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ขาดงบประมาณ และบุคลากร ทำให้ยังไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและเข้าใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้อย่างสมบูรณ์

๔.๑.๘.๓ แนวทางการพัฒนา

จากประเด็นปัญหาสภาพการจราจรที่แออัด บริเวณด้านพรมแดนบ้านคลองลึก จึงนำไปสู่แนวทางการพัฒนาด้านพรมแดน ๓ ด้าน ใน ๓ ระยะ คือ

ระยะที่ ๑ : การขยายด้านพรมแดนบ้านคลองลึกและการพัฒนาโครงการปรับปรุงอาคารที่ทำการและภูมิทัศน์ด้านพรมแดนบ้านคลองลึก ควรมีการเร่งรัดกระบวนการว่าจ้างเอกชนเพื่อทำการออกแบบ ให้สามารถส่งมอบแบบการก่อสร้างได้ทันกับช่วงเวลาที่คาดว่าจะได้รับการจัดสรรงบประมาณในปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ระยะที่ ๒ : การก่อสร้างด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน ควรเร่งรัดกระบวนการเวนคืนและส่งมอบที่ดินให้แก่กรมศุลกากร และจัดสรรงบประมาณที่รวดเร็ว ซึ่งจะทำให้กรมศุลกากรสามารถดำเนินการก่อสร้างได้ต่อไป

ระยะที่ ๓ : การก่อสร้างด้านพรมแดนบ้านป่าไร่ กรมศุลกากรมีความพร้อมทั้งในด้านที่ดินและแบบการก่อสร้าง หากมีการเร่งรัดการจัดสรรงบประมาณ กรมศุลกากรก็จะสามารถดำเนินการจัดจ้างได้ทันที

ในประเด็นปัญหาด้านระเบียบขั้นตอนที่เป็นอุปสรรคในการนำเข้า - ส่งออก ควรมีการหารือร่วมกันระหว่างฝ่ายไทยและกัมพูชาในการตกลงกำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกัน (CCA) รวมทั้งสนับสนุนทางด้านงบประมาณและเทคโนโลยีให้แก่หน่วยงานที่มีความจำเป็นต้องนำข้อมูลมาเชื่อมโยง ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นประโยชน์จากระบบพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสาร (E - Customs) และระบบ National Single Window (NSW)

๔.๑.๘.๔ ปัจจัยความสำเร็จ

การขยายด่านพรมแดนทั้ง ๓ ระยะดังกล่าวจะต้องได้รับความร่วมมือจากฝั่งกัมพูชา ทั้งนี้ ปัจจุบันกัมพูชายังไม่มีแผนพัฒนาด่านศุลกากรตรงข้ามบ้านป่าไร่ ซึ่งหากทางฝั่งไทยดำเนินการแล้วเสร็จ ก็จะสามารถบริหารจัดการได้ จำเป็นต้องใช้เส้นทางผ่านด่านพรมแดนบ้านคลองลึกต่อไปอีก รัฐบาลไทยจึงควรเร่งรัดการเจรจากับรัฐบาลกัมพูชาโดยเร่งด่วนเพื่อสร้างความชัดเจนและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ด้านระเบียบขั้นตอนที่เป็นอุปสรรคในการนำเข้า - ส่งออก ซึ่งฝ่ายไทย โดยกรมศุลกากรมีความพร้อมทั้งสถานที่ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเปิดใช้ CCA ดังนั้นจึงขึ้นอยู่กับความพร้อมของฝ่ายกัมพูชาด้วย หากฝ่ายกัมพูชาสามารถจัดหาพื้นที่ CCA ในบริเวณตำบลปอยเปตได้ กรมศุลกากรก็สามารถใช้พื้นที่ ๖๙ ไร่ บริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึก เป็นพื้นที่ CCA ได้ทันที

ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รัฐบาลควรให้ความสำคัญผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนให้การสนับสนุนทางด้านบุคลากรและเทคโนโลยีแก่หน่วยงานข้างต้นให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและใช้ประโยชน์จากระบบดังกล่าวให้ได้มากที่สุด

๔.๑.๙ ด้านการตรวจคนเข้าเมือง

๔.๑.๙.๑ ข้อมูลทั่วไป

จากข้อมูลด้านการตรวจคนเข้าเมือง พบว่าโดยปกติจะมีการสัญจรข้ามแดนมายังด่านพรมแดนบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศ โดยบริเวณช่องทางเดินเท้าทางเข้าอาคารตรวจหนังสือเดินทางขาออก ด่านตรวจคนเข้าเมืองอรัญประเทศ ได้มีเจ้าหน้าที่จัดชุดปฏิบัติการร่วมเฝ้าตรวจและตรวจค้น เพื่อสกัดไม่ให้กลุ่มบุคคลต้องสงสัยว่า เป็นภัยต่อประเทศเดินทางออกนอกประเทศได้ โดยการตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสระแก้วเปิดให้มีการสัญจรเข้า - ออก ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐ - ๒๒.๐๐ นาฬิกา ของทุกวัน โดยปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กรอบนโยบายหลักๆ ของรัฐบาล ๒ ด้าน คือ ด้านความมั่นคง และด้านการให้บริการซึ่งด่านพรมแดนบ้านคลองลึกเปิดระหว่างเวลา ๐๗.๐๐ - ๒๐.๐๐ นาฬิกา โดยผู้ที่จะเดินทางข้ามชายแดนไทย - กัมพูชา จะต้องปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดไว้ ทั้งนี้สถิติการเข้า - ออก ของบุคคล ทั้งคนไทยและกัมพูชา รวมถึงนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เฉลี่ยประมาณ ๒๕,๐๐๐ - ๓๐,๐๐๐ คน/วัน พบว่าเป็นคนกัมพูชาที่มีการเข้า - ออก ประเภทไปเข้า - เย็นกลับ บริเวณตลาดโรงเกลือมากที่สุด โดยเฉลี่ยประมาณ ๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ คน/วัน ดังภาพที่ ๓๘

ภาพที่ ๓๘ การตรวจคนเข้า - ออก บริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึก

การตรวจพำหนะเข้า - ออก โดยมีสถิติเฉลี่ยวันละประมาณ ๒๕๐ - ๓๐๐ คน/วัน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประเภทรถบรรทุกสินค้าขนาดใหญ่และรถยนต์ส่วนบุคคลรวมถึงรถจักรยานยนต์ของประเทศกัมพูชา โดยใช้ช่องทางบนถนนสายหลักจำนวน ๒ ช่องทาง (แยกเป็นขาเข้าและขาออก) เวลาปิด - เปิด เท่ากันกับบุคคลเข้า - ออก (เวลา ๖.๐๐ - ๒๒.๐๐ นาฬิกา) แต่เริ่มมีการตรวจพำหนะในช่องทางขาออก เวลาประมาณ ๑๐.๐๐ นาฬิกา เนื่องจากติดปัญหาและขั้นตอนของพิธีการเข้าเมืองและพิธีการทางศุลกากรขาเข้าของราชอาณาจักรกัมพูชา ทำให้มีรถบรรทุกสินค้าจำนวนมากมาจอดรอบริเวณริมถนนฝั่งขาออกไทย ทำให้เกิดปัญหาความแออัด คับแคบ และการจราจรติดขัด โดยมีเอกสารที่ใช้ในการเข้า - ออก จุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก สำหรับชาวกัมพูชา ดังตารางที่ ๑๒

ตารางที่ ๑๒ เอกสารที่ใช้ในการเข้า - ออก จุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก สำหรับชาวกัมพูชา

ประเภทเอกสาร	ระยะเวลาพำนักในไทย	เงื่อนไข
หนังสือเดินทาง (Passport)	๑๔ วัน	ไม่ต้องใช้วีซ่า
บัตรผ่านแดน (Border Pass)	๗ วัน	อยู่ได้ ๒ จังหวัดคือ สระแก้วและปราจีนบุรี
	๓๐ วัน	ภายใต้เงื่อนไขการทำงานในจังหวัดสระแก้ว (Work Permit)
บัตรผ่านแดนชั่วคราว (Temporary Border Pass) + บัตรควบคุมพิเศษ (Immigration Card)	ไปเช้า - เย็นกลับ ๐๖.๐๐ นาฬิกา - ๒๒.๐๐ นาฬิกา	เข้ามาได้ในพื้นที่ตลาดโรงเกลือเท่านั้น

การตรวจพาหนะเข้า - ออก ที่เป็นประเภทรถเข็นสินค้า มีทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยเฉลี่ยวันละประมาณ ๖๐๐ คัน/วัน ใช้เส้นทางเดียวกันกับเส้นทางเข้า - ออก ของพาหนะทั่วไป ทำให้เกิดความคับคั่ง แออัด และทำให้การจราจรติดขัดบริเวณหน้าด่านพรมแดน บ้านคลองลึก

ภาพที่ ๓๙ การตรวจพาหนะเข้า - ออก บริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึก

๔.๑.๙.๒ ปัญหาและอุปสรรค

พบว่ามีการเข้า - ออก ทั้งบุคคลและพาหนะจำนวนมากในแต่ละวัน ผ่านทางด่านพรมแดนบ้านคลองลึก ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานโดยทั่วไปของอาคาร สถานที่ ช่องทางเข้า - ออก ของพาหนะมีจำนวนจำกัด คับแคบ แออัด ไม่สามารถพัฒนาหรือขยายช่องทางเพิ่มเติมได้

นอกจากนี้ยังพบปัญหาที่มีความแตกต่างของกฎหมายการจราจรของทั้งสองประเทศที่มีการกำหนดช่องทางซ้าย/ขวาต่างกัน ทำให้การจราจรติดขัดบริเวณกลางสะพานที่เป็นแนวเขตติดต่อระหว่างไทย/กัมพูชา รวมไปถึงพิธีการเข้า - ออก ด้านตรวจคนเข้าเมือง และด่านศุลกากรของทั้งสองประเทศ มีขั้นตอนแตกต่างกัน และแต่ละหน่วยงานแยกกันตรวจ ทำให้ผู้ประกอบการต้องเสียเวลาในการตรวจพาหนะเข้า - ออก นอกจากนี้ ช่องทางเข้า - ออก ของพาหนะทุกประเภท เช่น รถบรรทุกสินค้า รถยนต์ รถโดยสาร รถจักรยานยนต์ รวมถึงรถเข็นสินค้า ใช้ช่องทางเดียวกัน เกิดปัญหาทางด้านการจราจรติดขัด

๔.๑.๙.๓ แนวทางการพัฒนา

ควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์และเส้นทางจราจรเข้า - ออก ของรถเข็นขนส่งสินค้าของชาวกัมพูชา จากเดิมที่ใช้เส้นทางร่วมกับรถยนต์และรถบรรทุกสินค้า ให้เปลี่ยนมาใช้เส้นทางที่จะดำเนินการก่อสร้างใหม่เป็นสะพานคู่ขนานกับเส้นทางรถไฟตรงบริเวณสะพานมิตรภาพไทย - กัมพูชา

ลดขั้นตอนการตรวจพาหนะบริเวณหน้าด่านพรมแดนบ้านคลองลึก โดยให้การตรวจรถบรรทุกสินค้า ให้ผู้ประกอบการไปยื่นเอกสารและดำเนินการทางพิธีการตรวจคนเข้าเมืองขาออก ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ห่างจากด่านพรมแดนบ้านคลองลึก ประมาณ ๙ กิโลเมตร

ปัจจุบันสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้จัดทำโครงการระบบฐานข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติทั่วประเทศ ติดตั้ง ณ ด่านในเขต AEC เพื่อให้สามารถยืนยันตัวตนบุคคลได้โดยใช้ลายพิมพ์นิ้วมือ โดยระยะแรกจะดำเนินการในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและเชื่อมโยงข้อมูลกับส่วนกลาง

นอกจากนี้ควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์และเส้นทางจราจรเข้า - ออกของรถเข็นขนส่งสินค้าของชาวกัมพูชา จากเดิมที่ใช้เส้นทางร่วมกับรถยนต์และรถบรรทุกสินค้า ให้เปลี่ยนมาใช้เส้นทางที่จะดำเนินการก่อสร้างใหม่เป็นสะพานคู่ขนานกับเส้นทางรถไฟตรงบริเวณสะพานมิตรภาพไทย - กัมพูชา

๔.๑.๙.๔ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

รัฐบาลของไทยและกัมพูชา ควรมีการนำปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเข้าสู่การเจรจาในระดับประเทศเพื่อนำไปสู่การลดปัญหาการจราจรที่ติดขัด การจัดทำระเบียบที่สอดคล้อง และการประสานงานในการตรวจคนเข้าเมืองโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาดำเนินการ

๔.๑.๑๐ ด้านแรงงาน

๔.๑.๑๐.๑ ข้อมูลทั่วไป

จากการที่กระทรวงแรงงานได้ออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดท้องที่ สัญชาติ ประเภท หรือลักษณะงาน ช่วงระยะเวลาหรือฤดูกาล หรือเงื่อนไขที่คนต่างด้าวอาจขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ ทำให้มีการจัดทำคู่มือการออกใบอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป - กลับ หรือตามฤดูกาล เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนตามพระราชบัญญัติอำนวยความสะดวก โดยมีระยะเวลาดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑ วัน โดยอนุญาตให้แรงงานชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานในลักษณะไป - กลับ หรือตามฤดูกาลในจังหวัดสระแก้ว ได้จำนวน ๒,๘๔๔ คน

นอกจากนี้ มีการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงานในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยเปิดให้บริการจดทะเบียนแรงงานกัมพูชาที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป - กลับ ซึ่งผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๔ หมายถึง คนต่างด้าว ซึ่งมีภูมิลำเนาและเป็นคนสัญชาติของประเทศที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย ถ้าได้เข้ามาในราชอาณาจักรโดยมีเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองอาจได้รับอนุญาตให้ทำงานบางประเภทหรือลักษณะงานในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวในช่วงระยะเวลาหรือตามฤดูกาลที่กำหนดได้ ทั้งนี้ เฉพาะการทำงานภายในท้องที่ที่อยู่ติดกับชายแดนหรือท้องที่ต่อเนื่องกับท้องที่ดังกล่าว

ภาพที่ ๔๐ การตรวจแรงงานเข้า - ออก บริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึก

๔.๑.๑๐.๒ ปัญหาและอุปสรรค

ผู้ประกอบการเมื่อนำแรงงานต่างด้าวกัมพูชาเข้ามาแล้วมักไม่ดำเนินการตามเงื่อนไข เช่น การขอใบอนุญาตทำงานและการประกันสุขภาพ เนื่องจากใช้เวลานาน (๑๕ วัน) ทำให้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ยังพบการขยายตัวของตลาดแรงงาน ทำให้ขาดแคลนแรงงานทักษะฝีมือที่ไม่สามารถรองรับการผลิตแรงงานได้อย่างสมดุล รวมถึงเกิดการแย่งงานระหว่างแรงงานต่างด้าวกับแรงงานไทย

๔.๑.๑๐.๓ แนวทางการพัฒนา

การอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในลักษณะไป - กลับ หรือตามฤดูกาล โดยใช้บัตรผ่านแดน (Border Pass) แทนหนังสือเดินทางเป็นเอกสารประกอบการขอใบอนุญาตทำงาน (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘) และควรมีการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยให้มีทักษะฝีมือให้มีมาตรฐานควบคู่กันไป ซึ่งจะช่วยยกระดับแรงงานไทยให้เป็นที่ต้องการของผู้ประกอบการทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ทั้งนี้ควรมีการจัดทำระบบเชื่อมโยงข้อมูลแรงงานที่ศูนย์ OSS ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ได้เปิดให้บริการจดทะเบียนแรงงานกัมพูชาในลักษณะไป - กลับ ซึ่งเป็นไปตามความตกลงว่าด้วยการข้ามแดน รวมถึงควรดำเนินงานด้านแรงงานสัมพันธ์เพื่อให้นายจ้างและลูกจ้างอยู่ร่วมกันอย่างสันติและแรงงานอยู่ในระบบมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ควรดำเนินการเพื่อคุ้มครองแรงงานต่างด้าว เช่น การจดทะเบียนและการตรวจสอบสุขภาพแรงงานต่างด้าว โดยจัดระบบการจ้างคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป - กลับ หรือตามฤดูกาล ตามความตกลงระหว่างรัฐบาลเมื่อปี ๒๕๔๖ และท้องที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีระยะเวลาให้คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานเดินทางเข้ามาเพื่อทำงานได้ตลอดทั้งปี อนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรให้เป็นไปตามความตกลงระหว่างรัฐ โดยให้สามารถเดินทางเข้า - ออก ได้หลายครั้ง

๔.๑.๑๐.๔ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ควรมีการประสานงานกันระหว่างกระทรวงแรงงาน และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อเตรียมความพร้อมด้านแรงงานให้สอดคล้องกับประเภทอุตสาหกรรมเพื่อรองรับอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

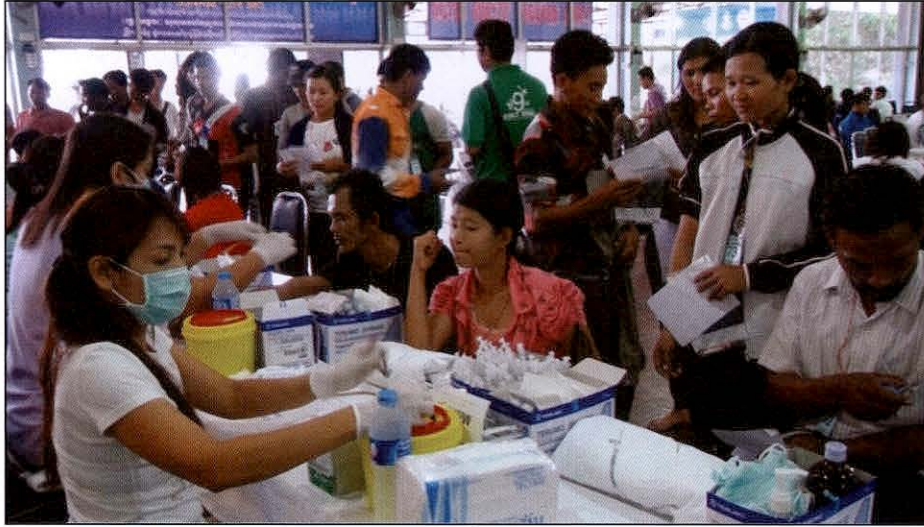
ในกรณีการอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการป้องกันโรคติดต่อ ทั้งนี้ จังหวัดสระแก้ว และกระทรวงแรงงานมีการบูรณาการร่วมกันในการดำเนินการพัฒนาฝีมือแรงงานในสาขาอาชีพใหม่ๆ ตามความต้องการของตลาด และส่งเสริมให้ภาคเอกชนนำมาตรฐานฝีมือแรงงานไปใช้ในภาคการจ้างงาน พัฒนาระบบข้อมูลตลาดแรงงาน รวมถึงศูนย์การให้บริการเฉพาะด้าน และให้บริการประชาชนตามสถานที่ที่เป็นแหล่งชุมชน เช่น ศูนย์การค้า สถานีขนส่ง รวมทั้ง การสนับสนุนศูนย์บริการร่วมของจังหวัด

๔.๑.๑๑ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

๔.๑.๑๑.๑ ข้อมูลทั่วไป

ด้านสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุขได้จัดให้มีการประกันสุขภาพแรงงานโดยให้ประกันตนตามระบบประกันสังคม โดยที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการตรวจสอบสุขภาพแรงงานต่างด้าว ดังภาพที่ ๔๑ สัญชาติเมียนมา ลาว กัมพูชา ในจังหวัดเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ๑๐ จังหวัด โดยมีแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ที่ได้รับการตรวจสอบสุขภาพจำนวน ๖๕,๒๐๒ คน (วันที่ ๑๕ มีนาคม - ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙) นอกจากนี้ โครงการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อรองรับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่นายจ้าง ลูกจ้าง และผู้ที่เกี่ยวข้องใน ๑๐ จังหวัด จำนวน ๒,๗๐๐ คน ซึ่งดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว

ภาพที่ ๔๑ การตรวจสุขภาพให้แก่แรงงานต่างด้าว

ด้านสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันพบปัญหาการปล่อยระบายน้ำเสียจากอาคารบ้านเรือนและชุมชนไปยังแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยไม่ได้ผ่านการบำบัดอย่างถูกวิธี สำหรับน้ำเสียจากภาคอุตสาหกรรมนั้น ยังมีจำนวนน้อย โดยส่วนใหญ่มีการบำบัดก่อนปล่อยระบาย ชุมชน และเขตพาณิชย์กรรม ทั้งนี้พบว่าในอำเภอรัฐประเทศมีปริมาณขยะมูลฝอยจำนวนมาก นอกจากนี้ยังพบมลพิษทางอากาศ ในบางจุดที่เป็นชุมชนหนาแน่นบริเวณริมถนน และบริเวณใกล้เคียงโรงงานอุตสาหกรรม และสถานประกอบการ หรือโรงงานที่มีการเผาไหม้ของเชื้อเพลิง เครื่องยนต์ หรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดไอระเหยของสารเคมีกลิ่นเหม็น รวมถึง การเผาขยะของชาวบ้าน การเผาพืชไร่ และการเผาป่า เป็นต้น

๔.๑.๑.๒ ปัญหาและอุปสรรค

ด้านสาธารณสุข

จากการที่มีการอพยพย้ายถิ่นของแรงงานในประเทศและแรงงานต่างด้าวเข้ามาปฏิบัติงานในพื้นที่มากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดความแออัดของประชากร การแอ่งแย่งทรัพยากร เช่น น้ำ ไฟฟ้า และอาจนำมาสู่การเกิดปัญหาอาชญากรรม การเกิดโรคระบาดอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ ที่มากับแรงงานต่างด้าวได้ นอกจากนี้ ในส่วนของแรงงานต่างด้าวที่ไม่เข้าประกันตนตามระบบประกันสังคม หรือแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย มีผลทำให้สถานบริการต้องรับภาระค่าใช้จ่าย ทางด้านการรักษาพยาบาลกรณีเรียกเก็บเงินไม่ได้

ด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เช่น ขยะ น้ำเสีย คุณภาพอากาศ และเสียง ภายหลังจากการดำเนินการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วอาจมีปัญหาก่เกิดจากการปล่อยระบายน้ำเสียจากอาคารบ้านเรือนและชุมชน โดยไม่ได้ผ่านการบำบัดอย่างถูกวิธี สำหรับน้ำเสียจากภาคอุตสาหกรรมนั้นปัจจุบันยังมีจำนวนน้อย โดยส่วนใหญ่มีการบำบัดก่อนปล่อยระบาย

ในส่วนปัญหาด้านขยะมูลฝอยในปัจจุบันที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ ขยะมูลฝอยชุมชน และปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมากที่สุดอยู่ที่อำเภอรัฐประเทส ซึ่งมีแหล่งที่มาจากชุมชน และเขตพาณิชย์กรรม สำหรับขยะจากภาคอุตสาหกรรม และขยะติดเชื้อจากสถานพยาบาลนั้น ยังมีปริมาณน้อยเมื่อเทียบกับขยะมูลฝอยชุมชน

นอกจากนี้ปัญหาด้านเสียงและมลพิษทางอากาศ ซึ่งเกิดขึ้นเฉพาะในบางจุดที่เป็นชุมชน ริมนนและบริเวณใกล้เคียงโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการ หรือโรงงานที่มีการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงของเครื่องยนต์ หรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดไอระเหยของสารเคมี กลิ่นเหม็น รวมถึงการเผาขยะของชุมชน การเผาพืชไร่ และการเผาป่า

๔.๑.๑๑.๓ แนวทางการพัฒนา

ด้านสาธารณสุข

ควรมีการจัดเตรียมระบบสาธารณสุขปโภคให้เพียงพอกับการขยายตัวของภาคประชาชนและอุตสาหกรรม เช่น ระบบประปา ระบบไฟฟ้า ระบบโทรคมนาคม ระบบบำบัดน้ำเสีย และระบบการจัดการของเสีย

ควรมีสวัสดิการและรายได้ให้แรงงานต่างด้าวอย่างเหมาะสมเพื่อให้สามารถอยู่ได้ อันเป็นแนวทางสำคัญแนวทางหนึ่งในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมที่อาจจะเกิดขึ้นได้ มีการบริการตรวจสุขภาพแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ รวมทั้ง สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันโรคติดต่อในกลุ่มแรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว เพื่อป้องกันการเกิดโรคระบาดอุบัติใหม่ และโรคระบาดอุบัติซ้ำที่มากับแรงงานต่างด้าว รวมทั้ง ควรมีการจ้างแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมาย และให้หลักประกันสุขภาพ แก่แรงงาน รวมทั้ง ควรมีการขายบัตรประกันสุขภาพให้แรงงานนอกระบบเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของสถานพยาบาล

ด้านสิ่งแวดล้อม

ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการไตรภาคีเพื่อสื่อสารการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

๔.๑.๑๑.๔ ปัจจัยความสำเร็จ

ด้านสาธารณสุข

รัฐบาลควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบบริการด้านสุขภาพ การประกันสุขภาพ และจัดให้มีบุคลากรด้านสาธารณสุขอย่างเพียงพอสำหรับประชาชน และแรงงานต่างด้าว นอกจากนี้รัฐบาลควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบสาธารณสุขปโภค โดยเฉพาะระบบบำบัดน้ำเสียและระบบการจัดการของเสียภายในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐและนายจ้างควรมีการประชาสัมพันธ์ด้านสวัสดิการแรงงาน ต่างด้าวให้แรงงานทราบเพื่อให้เกิดการจ้างงานถูกกฎหมาย

ด้านสิ่งแวดล้อม

ควรมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการสื่อสารการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการไตรภาคีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

๔.๑.๑๒ ด้านความมั่นคง

๔.๑.๑๒.๑ ข้อมูลทั่วไป

ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชา ทำให้มีการเปิดด่านเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ซึ่งจากผลการประชุม กนพ. ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ได้มีการเสนอแผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) โดยมีวิสัยทัศน์คือ พื้นที่ชายแดนเป็นพื้นที่ที่มีความมั่นคง ปลอดภัย และสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ๑๐ แนวทาง คือ (๑) การจัดระบบป้องกันพื้นที่ชายแดน (๒) การพัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัยความมั่นคง (๓) การเชื่อมโยงฐานข้อมูลการสัญจรข้ามแดน (๔) การป้องกันการลักลอบเข้าเมืองและอาชญากรรมข้ามชาติ (๕) การจัดระบบแรงงานต่างด้าวข้ามแดน (๖) การพัฒนาระบบการตรวจโรคระบาด (๗) การจัดระเบียบพื้นที่ (๘) การพัฒนาระบบข่าว (๙) จิตวิทยาพื้นที่ชายแดน และ (๑๐) การตรวจพื้นที่ชายฝั่ง

ภาพที่ ๔๒ การประชุมความสัมพันธ์ ๖๕ ปี ไทย - กัมพูชา เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

๔.๑.๑๒.๒ ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โดยฝั่งไทยมีค่าจ้างแรงงานที่สูงกว่า ความต้องการแรงงานราคาถูกของผู้ประกอบการ ที่เป็นแรงจูงใจให้เกิดการลักลอบเข้าเมืองจำนวนมาก นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถตั้งจุดตรวจได้ตลอดแนวชายแดน และมีการปิดล้อม/ตรวจค้น รวมทั้งการลาดตระเวนบริเวณพื้นที่ล่อแหลมไม่เพียงพอ

ปัญหาการลักลอบค้าสิ่งผิดกฎหมาย ยาเสพติด และการลักลอบตัดไม้/ค้าไม้เถื่อน เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่และบุคลากรที่ประจำด่านฯ ไม่เพียงพอ ขาดอุปกรณ์ เทคโนโลยี และระบบสารสนเทศที่ทันสมัย

ปัญหาการระเบิดตกค้าง ในบางพื้นที่ โดยในพื้นที่ในตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ ยังมีปัญหาทุ่นระเบิดตกค้าง ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ตารางเมตร มีความยาวตามแนวชายแดนประมาณ ๗ - ๘ กิโลเมตร (ที่มา : กองกำลังบูรพา, มิถุนายน ๒๕๕๙)

๔.๑.๑๒.๓ แนวทางการพัฒนา

การมีระบบบริหารจัดการข้อมูลแรงงานต่างด้าว โดยการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ พัฒนาระบบ National Single Window บูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความซ้ำซ้อนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว

การป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้าสิ่งผิดกฎหมาย ยาเสพติด โดยบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดกำลังลาดตระเวน ตั้งจุดตรวจ/จุดสกัด และดำเนินการควบคู่กับการฝึกจัดตั้งอาสาสมัครประชาชนเพื่อแก้ปัญหา ยาเสพติดอย่างยั่งยืน ผ่านโครงการต่างๆ อาทิ โครงการจัดตั้งหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด โครงการชมรมอาสาสมัครนักร้องต้านยาเสพติด และในการร่วมมือระหว่างประเทศ มีโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการหมู่บ้านเข้มแข็งคู่ขนานไทย - กัมพูชา โดยได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ ปัจจุบันมีจำนวน ๖๔ หมู่บ้าน รวมทั้งควรเพิ่มบุคลากรและอัตราเจ้าหน้าที่ จัดหน่วยเฉพาะกิจ บูรณาการการทำงานของหน่วยที่เกี่ยวข้อง จัดหาเครื่องมือที่ทันสมัย เช่น CCTV ระบบ Bar Code

การแก้ปัญหาการระเบิดตกค้าง ในบางพื้นที่ ด้วยการเร่งรัดการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการเก็บกู้กับระเบิดที่ตกค้างในพื้นที่ การลาดตระเวนร่วมกันระหว่าง ๒ ประเทศ โดยใช้กลไกในระดับชาติ

๔.๑.๑๒.๔ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การบูรณาการการทำงานของหน่วยงานความมั่นคงในการแก้ไขปัญหา ร่วมกันอย่างมีเอกภาพ การมีนโยบายที่ชัดเจน รวมทั้งมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เช่น ปัญหาการใช้แรงงานต่างด้าว รัฐบาลมีนโยบายจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว แรงงานผิดกฎหมายนอกระบบ เข้าสู่ระบบมากขึ้น และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นพื้นที่พิเศษเฉพาะที่ควรมีกฎหมายพิเศษดูแล

ทั้งนี้ กองทัพได้รับนโยบายให้ช่วยสนับสนุนการดำเนินการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีกรมกิจการชายแดน (ชด. ทหาร) เป็นหน่วยงานหลักในการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนและแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศ โดยสามารถใช้กลไกภายใต้บทบาทของกองทัพที่มีอยู่ในการช่วยในการบริหารจัดการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในมิติความมั่นคง

๔.๑.๑๓ ด้านการต่างประเทศ

๔.๑.๑๓.๑ ข้อมูลทั่วไป

หลังจากการเลือกตั้งทั่วไปในกัมพูชาใน ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจและการทูตระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลใหม่ของราชอาณาจักรกัมพูชาได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากนโยบาย “เปลี่ยนอินโดจีนจากสนามรบให้เป็นสนามการค้า” ดังนั้น

จังหวัดสระแก้วเป็นเมืองชายแดนที่จะทำหน้าที่ได้ทั้งเป็นประตูการค้า ประตูการคมนาคม และขนส่ง และประตูเชื่อมโยงการท่องเที่ยว หรืออีกนัยหนึ่งจะทำหน้าที่เป็นทั้งเมืองผลิตสินค้า รับ - ส่งสินค้า เมืองท่องเที่ยว และเมืองบริการที่ค่อนข้างสมบูรณ์ในตัวเอง

ปัจจุบันระบบเศรษฐกิจของไทยมีขนาดใหญ่กว่าประเทศเพื่อนบ้านมาก ทำให้สภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยมีอิทธิพลต่อประเทศเพื่อนบ้าน แต่ทั้งนี้ ประเทศไทย ได้กำหนดนโยบายต่างประเทศเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่สะท้อนผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก สร้างความสมานฉันท์บนจุดยืนที่ให้เกียรติประเทศเพื่อนบ้าน ทุกประเทศ แสวงหาความร่วมมือทางด้านการค้าและด้านอื่นๆ เช่น การแลกเปลี่ยนทางด้านภาษา วัฒนธรรม การศึกษา และการท่องเที่ยว รวมทั้ง การแก้ไขปัญหาชายแดนที่เผชิญอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ปัญหาแรงงานเถื่อน ปัญหาการค้ายาเสพติด ปัญหาสิ่งแหวดล้อม ปัญหาการค้าผู้หญิงและเด็ก ปัญหาสาธารณสุข ฯลฯ เป็นต้น (สำนักงานจังหวัดสระแก้ว, ๒๕๕๑ : ๒ - ๑๕)

ภาพที่ ๔๓ การขนส่งสินค้าผ่านแดนบริเวณด่านพรมแดนอรัญประเทศ

๔.๑.๑๓.๒ ปัญหาและอุปสรรค

ระบบกฎหมายมีความแตกต่างกันของทั้งสองประเทศ ทั้งนี้ ปัจจุบัน การทำการค้าระหว่างผู้ส่งออกไทยกับกัมพูชาบริเวณชายแดน ส่วนใหญ่เป็นการทำการค้าที่ไม่มีการทำสัญญาและไม่นิยมผ่านระบบธนาคาร เนื่องจากค่าบริการสูงและมีความล่าช้า รวมทั้ง มูลค่าการซื้อขายชายแดนของกัมพูชาถูกจำกัด ครั้งละไม่เกิน ๕ แสนบาท อีกทั้งมีการแข่งขันทางการค้าสูง โดยเฉพาะ สินค้าจากเวียดนามและจีน

มีการลักลอบทำการค้าบริเวณชายแดน ทำให้สินค้ามีราคาถูกกว่าสินค้าราคาปกติในท้องตลาด และผู้ซื้อนิยมซื้อสินค้าแบบผิดกฎหมาย ได้แก่ อัญมณี สินค้าจากไม้ สินค้าเกษตร และรถยนต์ เป็นต้น

บุคลากรภาครัฐและประชาชน ยังขาดความรู้และทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ รวมทั้งภาษาภายในประเทศกลุ่มอาเซียน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการค้า การลงทุน และการให้บริการระหว่างประเทศ

๔.๑.๑๓.๓ แนวทางการพัฒนา

รัฐบาลไทยและกัมพูชาควรเร่งหารือเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ และกำหนดทิศทางในการพัฒนาร่วมกัน เช่น การแก้ปัญหาเขตแดน การพัฒนาจุดผ่านแดนร่วมกันเพื่อให้เกิดเส้นทางการค้าระหว่างประเทศ และสานสัมพันธ์อันดี เพื่อให้เกิดการลงทุนที่เป็นรูปธรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และประเทศกัมพูชา รวมทั้งควรมีการอำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศ เช่น การลดค่าธรรมเนียมการบริการธนาคาร

ส่งเสริม พัฒนาความรู้ด้านภาษา และการค้าระหว่างประเทศแก่ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนที่สนใจ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางการค้าในภาพรวม

๔.๑.๑๓.๔ ปัจจัยความสำเร็จ

การได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลไทยและกัมพูชาในการแก้ไขปัญหาเขตแดน และกำหนดทิศทางในการพัฒนาร่วมกัน และเร่งเจรจาทางการค้าเพื่อให้เกิดการลงทุน และการนำเข้า - ส่งออก ระหว่างสองประเทศมากยิ่งขึ้น

๔.๑.๑๔ ด้านการยอมรับของประชาชน

๔.๑.๑๔.๑ ข้อมูลทั่วไป

การดำเนินงานของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วตั้งอยู่บนพื้นฐานให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และร่วมรับประโยชน์โดยการพัฒนาดังกล่าวจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สังคม และความมั่นคง ในการนี้ จังหวัดสระแก้วได้จัดให้มีเวทีรับฟังความเห็นในการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศน์ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รวมทั้ง มีการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูล สร้างการมีส่วนร่วม และสอบถามความคิดเห็นของประชาชนโดยเฉพาะในบริเวณพื้นที่ตั้งโครงการนิคมอุตสาหกรรม

๔.๑.๑๔.๒ ปัญหาและอุปสรรค

ประชาชนอาจเกิดความกังวลกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ที่ทำกิน รวมถึง ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของท้องถิ่น วิถีชีวิต และการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากการให้ข้อมูลเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในภาพเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ซึ่งอาจสร้างความขัดแย้งและต่อต้านจากประชาชนในโครงการดังกล่าวได้

๔.๑.๑๔.๓ แนวทางการพัฒนา

การจัดให้มีตัวแทนองค์กรเครือข่ายภาคประชาชน การจัดตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาครัฐและประชาชนในพื้นที่ เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกระดับ อันเป็นการลดความกังวลของประชาชน รวมทั้งเร่งดำเนินการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาร่วมกัน โดยชี้ให้ประชาชนเห็นถึงประโยชน์ต่อประเทศและต่อชุมชน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการทบทวนพื้นที่ แผนงาน และกิจการที่จะส่งเสริมการลงทุน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักประชาธิปไตย รวมถึงเร่งรัดให้มีการปรับปรุงผังเมือง ซึ่งต้องดำเนินการอย่างรอบคอบ มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ ใช้ความจริงใจ และคงหลักการไม่มีอุตสาหกรรมในพื้นที่สีเขียว คำนึงถึงสิทธิของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้ง มีการบังคับใช้กฎหมายผังเมืองอย่างเคร่งครัด

๔.๑.๑๔.๔ ปัจจัยความสำเร็จ

การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้น และให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างแท้จริง โดยการบริหารจัดการพื้นที่ด้วยการขับเคลื่อนจากประชาชนในพื้นที่ ซึ่งการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาคความขัดแย้งต่างๆ จะสามารถลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยยึดหลักการบริหารจัดการแบบประชาธิปไตย

๔.๑.๑๕ ด้านคู่แข่ง

๔.๑.๑๕.๑ ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลสถานการณ์คู่แข่งภายในประเทศ กล่าวคือ มีคู่แข่งที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง คือ สวนอุตสาหกรรม ๓๐๔ และสวนอุตสาหกรรมโรจนะ กบินทร์บุรี ที่อยู่ห่างประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร โดยมีพื้นที่รวมกันประมาณ ๔,๘๐๐ ไร่ และมีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานภายในแล้วเสร็จ มีนักลงทุนประกอบกิจการอยู่แล้ว จึงมีส่วนดึงดูดนักลงทุนไปประกอบกิจการในพื้นที่ดังกล่าวได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อมูลสถานการณ์คู่แข่งต่างประเทศ กล่าวคือ ผังกัมพูชามีเขตเศรษฐกิจพิเศษเช่นกัน ซึ่งเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต - โอเนียง (POIPET O'NEANG Special Economic Zone) ตั้งอยู่ห่างจากชายแดนบ้านคลองลึก ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความสำคัญและมีศักยภาพมากแห่งหนึ่งของประเทศกัมพูชา เนื่องจากเป็นการรวมเขตการพาณิชย์เขตอุตสาหกรรม และเขตสินค้าเทกอง (Dry Port) ไว้ด้วยกัน มีราคาเช่าที่ดิน ๒๕,๖๐๐ บาท/ไร่/ปี และมีระยะเวลาเช่าที่ดินได้นาน ๙๙ ปี ให้ระยะเวลาปลอดภาษีนานสูงสุด ๙ ปี

๔.๑.๑๕.๒ ปัญหาและอุปสรรค

สวนอุตสาหกรรมภายในประเทศสามารถดึงดูดนักลงทุนได้มากกว่า เนื่องจากมีความพร้อมและเปิดดำเนินการแล้ว ในขณะที่คู่แข่งต่างประเทศ คือ เขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต - โอเนียง ซึ่งมีค่าเช่าที่ดินต่ำกว่าและมีความได้เปรียบด้านสิทธิประโยชน์เรื่อง GSP จึงอาจเป็นแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการตัดสินใจเลือกลงทุนในพื้นที่ที่มีความพร้อมมากกว่า และมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า

๔.๑.๑๕.๓ แนวทางการพัฒนา

ควรเร่งพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุม และเชื่อมโยงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกับด่านพรมแดนทั้งสามแห่งเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ครบวงจรในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และควรมีการประสานเชื่อมโยงข้อมูลกับเขต/สวนอุตสาหกรรม

ที่ใกล้เคียงทั้งในและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาาร่วมกันโดยไม่จำเป็นต้องเป็นคู่แข่งกัน

๔.๑.๑๕.๔ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ภาครัฐควรให้การสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร และสิทธิประโยชน์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดให้มีผู้ว่าการเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อวางแผนบูรณาการเชื่อมโยงปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลักดันปัจจัยที่สำคัญให้สำเร็จลุล่วงตามแผนงานและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยทุกฝ่ายได้ประโยชน์ร่วมกัน (win - win) โดยใช้โครงการนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้วของ กนอ. เป็นโครงการนำร่อง เพื่อผลักดันให้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วบังเกิดเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

๔.๑.๑๖ ด้านการค้าชายแดน

๔.๑.๑๖.๑ ข้อมูลทั่วไป

มูลค่าการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา ในปี ๒๕๕๗ มีมูลค่ารวม ๑๑๕,๐๐๙.๕๕ ล้านบาท ส่วนในปี ๒๕๕๘ มีมูลค่า ๑๒๕,๐๗๕.๗๐ ล้านบาท และในปี ๒๕๕๙ (มกราคม - มิถุนายน) มีมูลค่า ๖๖,๑๒๕.๕๖ ล้านบาท ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยมีสินค้าสำคัญที่ไทยนำเข้าจากกัมพูชา เช่น ผักและของปรุงแต่งจากผัก ลวดและสายเคเบิล ที่หุ้มฉนวน อลูมิเนียม เสื้อผ้าสำเร็จรูป เป็นต้น และสินค้าสำคัญที่ไทยส่งออกไปยังกัมพูชา ได้แก่ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ เครื่องยนต์ ยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์

จุดผ่านแดนถาวรอรุณประเทศ จังหวัดสระแก้ว มีมูลค่าการค้าชายแดนถึง ๙๔,๐๐๐ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๔ ของมูลค่าการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา ทั้งหมด และยังมีอัตราเติบโตเฉลี่ยปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๖ ถึงปีละ ร้อยละ ๑๖.๖ ท่าเลที่เหมาะสมตั้งอยู่ใกล้ท่าเรือแหลมฉบัง และกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นช่องทางการค้าและขนส่งสินค้าไปยังกรุงเทพมหานคร และเวียดนามตอนใต้ได้ โดยมีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศและการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ ดังตารางที่ ๑๓ และตารางที่ ๑๔

ตารางที่ ๑๓ มูลค่าการค้าระหว่างประเทศและการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ (มกราคม-มิถุนายน)

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)				อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)		สัดส่วน (%)		
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๕๘/๕๗	๕๙/๕๘ (ม.ค.-มิ.ย.)	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙ (ม.ค.-มิ.ย.)
			(ม.ค.-มิ.ย.)						
การค้าระหว่างประเทศไทย-กัมพูชา									
มูลค่ารวม	๑๖๔,๖๖๗.๕๓	๑๘๘,๖๔๑.๕๔	๙๔,๖๒๕.๔๒	๙๔,๒๒๙.๕๕	๑๔.๕๖	-๐.๔๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
ส่งออก	๑๔๕,๔๘๖.๖๘	๑๖๗,๐๔๘.๒๘	๘๑,๓๗๑.๘๒	๗๓,๙๐๕.๔๘	๑๔.๘๒	-๙.๑๘	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
นำเข้า	๑๙,๑๘๐.๘๕	๒๑,๕๙๓.๒๖	๑๓,๒๕๓.๖๐	๒,๐๓๓.๙๗	๑๒.๕๘	๕๓.๕๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
ดุลการค้า	๑๒๖,๓๐๕.๘๓	๑๔๕,๔๕๕.๐๒	๖๘,๓๗๑.๘๒	๕๓,๕๖๑.๕๑					
การค้าระหว่างประเทศไทย-กัมพูชา									
มูลค่ารวม	๑๑๕,๐๐๙.๕๕	๑๒๕,๐๗๕.๐๗	๖๕,๑๑๐.๕๗	๖๖,๑๒๕.๕๖	๘.๗๕	๑.๕๖	๖๙.๘๔	๖๖.๓๐	๗๐.๑๖
ส่งออก	๙๖,๗๗๖.๐๙	๑๐๔,๖๙๒.๐๓	๕๒,๔๕๗.๑๒	๕๒,๔๘๒.๗๐	๘.๑๘	๐.๕๐	๖๖.๕๒	๖๒.๖๗	๗๑.๐๑
นำเข้า	๑๘,๒๓๓.๔๖	๒๐,๓๘๓.๐๗	๑๒,๖๕๓.๔๖	๑๓,๖๔๒.๘๖	๑๑.๗๙	๗.๘๒	๙๕.๐๖	๙๔.๖๐	๖๗.๐๖
ดุลการค้า	๗๘,๕๔๒.๖๓	๘๔,๓๐๘.๙๖	๕๒,๔๕๗.๑๒	๕๒,๔๘๒.๘๔					

ที่มา : ๑. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์
 ๒. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ
 โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ตารางที่ ๑๔ มูลค่าการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา (รายสินค้า) ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙
(มกราคม - มิถุนายน)

ลำดับที่	รายการสินค้านำเข้า	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๕๙/๕๘ (%) (ม.ค.-มิ.ย.)
การนำเข้า						
๑	ผักและของปรุงแต่งจากผัก	๒,๒๓๗.๔๒	๕,๙๗๖.๕๔	๕,๐๐๓.๖๗	๘,๔๑๔.๕๑	๖๘.๑๗
๒	ลวดและสายเคเบิล ที่หุ้มฉนวน	๒,๒๐๐.๘๗	๒,๙๖๓.๗๐	๑,๓๒๙.๖๙	๑,๙๔๘.๓๐	๕๖.๕๒
๓	อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์	๑,๐๖๙.๘๓	๑,๐๖๕.๖๒	๕๔๓.๙๔	๗๗๑.๒๘	๔๑.๘๐
๔	เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง	๖,๑๗๒.๖๕	๕,๕๖๕.๓๘	๓,๔๗๗.๓๐	๕๘๘.๕๑	-๘๓.๐๘
๕	เสื้อผ้าสำเร็จรูป	๓๔๕.๑๘	๔๑๘.๕๐	๑๗๖.๐๒	๔๘๐.๓๑	๑๗๒.๘๗
๖	วัตถุดิบและผลิตภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูปอื่นๆ	๕๕๐๒๑	๘๒๔.๙๕	๓๓๘.๑๙	๓๒๖.๗๒	-๓.๓๙
๗	มอเตอร์ไฟฟ้า ชุดเครื่องกำเนิดไฟฟ้า	๕๖๖.๑๑	๔๙๐.๘๒	๒๖๖.๒๘	๑๗๐.๓๘	-๓๖.๗๓
๘	ผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่นๆ	๕๒๓.๒๑	๔๑๖.๗๓	๒๑๖.๔๖	๑๕๓.๐๐	-๒๙.๓๒
๙	ทองแดงและผลิตภัณฑ์	๓๒๙.๑๗	๒๑๔.๔๐	๙๕.๒๑	๑๐๕.๙๕	๑๑.๒๘
๑๐	สัตว์น้ำ	๑๐๗.๐๙	๘๑.๙๑	๓๕.๒๖	๘๓.๔๓	๑๓๖.๖๑
	รวม ๑๐ อันดับ	๑๔,๐๗๑.๑๔	๑๘,๐๑๘.๕๖	๑๑,๔๘๕.๐๒	๑๓,๐๔๒.๓๙	๑๓.๕๖
	อื่นๆ	๔,๑๖๑.๗๒	๒,๓๖๕.๑๒	๑,๑๖๘.๔๓	๖๐๐.๔๗	-๔๘.๖๑
	มูลค่ารวม	๑๘,๒๓๓.๘๖	๒๐,๓๘๓.๖๗	๑๒,๖๕๓.๔๕	๑๓,๖๔๒.๘๖	๗.๘๒
การส่งออก						
๑	เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์	๔,๙๔๐.๒๐	๖,๗๘๖.๔๖	๓,๑๗๑.๕๘	๔,๕๐๖.๑๐	๕๒.๐๘
๒	เครื่องยนต์เส้นด้ายภายในแบบลูกสูบ	๔,๑๕๗.๗๘	๔,๒๗๘.๓๐	๒,๒๕๐.๖๓	๒,๙๐๑.๙๒	๒๘.๙๔
๓	รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ	๓,๓๓๔.๗๕	๔,๓๖๘.๓๐	๒,๑๘๘.๕๖	๒,๘๕๗.๑๒	๒๙.๙๕
๔	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	๓,๙๖๗.๙๒	๕,๒๔๑.๙๑	๒,๕๖๖.๔๓	๒,๕๓๓.๙๔	-๐.๔๙
๕	ยานพาหนะอื่นๆ และส่วนประกอบ	๔,๔๒๔.๕๑	๔,๔๑๐.๓๙	๒,๖๘๖.๖๗	๑,๙๕๗.๑๓	-๒๗.๑๕
๖	น้ำมันเบนซิน	๓,๒๒๙.๓๖	๒,๘๐๙.๔๘	๑,๓๔๗.๐๒	๑,๖๖๗.๑๓	๒๓.๗๖
๗	เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	๑,๙๔๔.๙๗	๑,๘๘๖.๙๗	๙๘๖.๐๘	๑,๔๖๐.๓๘	๔๘.๑๐
๘	น้ำตาลทราย	๑,๙๘๓.๖๓	๑,๕๖๗.๘๖	๕๕๐.๙	๑,๔๕๑.๙๓	๑๖๓.๕๕
๙	ปูนซีเมนต์	๒,๔๖๙.๒๙	๒,๘๙๘.๖๒	๑,๕๓๕.๑๕	๑,๓๙๐.๙๖	-๙.๓๙
๑๐	ผ้าฝ้ายและด้าย	๒,๐๐๑.๘๑	๒,๔๓๓.๑๑	๑,๑๑๔.๓๑	๑,๓๔๔.๔๒	๒๐.๖๕
	รวม ๑๐ อันดับ	๓๒,๔๕๔.๒๒	๓๖,๖๘๑.๔๐	๑๘,๓๘๗.๓๔	๒๒,๐๗๑.๐๓	๒๐.๐
	อื่นๆ	๖๔,๓๒๑.๘๗	๖๘,๐๑๐.๖๓	๓๔,๐๖๙.๗๘	๓๐,๔๑๑.๖๗	-๑๐.๗๔
	มูลค่ารวม	๙๖,๗๖๖.๐๙	๑๐๔,๖๙๒.๐๓	๕๒,๔๕๗.๑๒	๕๒,๔๘๒.๗๐	๐๐.๕

ช่องทางการค้าที่สำคัญที่สุดและมีสัดส่วนของมูลค่าการค้าชายแดนสูงสุดคือ “ตลาดโรงเกลือ” อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ที่เชื่อมต่อกับด่านปอยเปต จังหวัดบันเตียเมียนเจย ซึ่งถือเป็นพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญของกัมพูชา ดังภาพที่ ๔๔

ภาพที่ ๔๔ การค้าชายแดนระหว่างประเทศไทย - กัมพูชา บริเวณด่านอรัญประเทศ

๔.๑.๑๖.๒ ปัญหาและอุปสรรค

ความแออัดของการจราจรของด่านอรัญประเทศ ซึ่งเป็นช่องทางการค้าสำคัญของไทยและกัมพูชา นอกจากนี้ สถานการณ์การเมืองระหว่างประเทศสามารถส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนได้เช่นกัน

สำหรับการออกแบบฟอร์ม C/O Form D (หนังสือรับรองที่ยื่นขอใช้สิทธิลดหย่อนภาษีศุลกากรที่ ร้อยละ ๐ แก่สินค้าที่นำเข้าระหว่างกันของประเทศสมาชิกอาเซียนภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน (Common Effective Preferential Tariff : CEPT)) ซึ่งกรณีบุคคลทั่วไปต้องไปขออนุญาตออกแบบฟอร์มที่กระทรวงพาณิชย์ ณ กรุงเทพมหานคร โดยผู้มีอำนาจลงนามคือ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ของกัมพูชา แต่ในกรณีผู้ขอ C/O form D เป็นโรงงานที่ตั้งในนิคมอุตสาหกรรมที่รัฐบาลกัมพูชา เป็นผู้จัดตั้ง กระทรวงพาณิชย์จะมอบอำนาจให้นิคมอุตสาหกรรมเป็นผู้สามารถออก C/O form D ได้เอง รวมทั้งสามารถดำเนินการด้านการใช้สิทธิสามารถทำผ่านระบบออนไลน์ได้แล้ว

๔.๑.๑๖.๓ แนวทางการพัฒนา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันผลักดันการเปิดด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน เพื่อแก้ไขปัญหาความแออัดของด่านพรมแดนบ้านคลองลึก

กระทรวงคมนาคมควรเร่งรัดผลักดันการดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub region Cross Border Transport Facilitation Agreement : CBTA) ระหว่างไทยกับประเทศภายใต้กรอบความตกลงให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

มอบนโยบายให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งเจรจาให้กัมพูชามอบอำนาจให้จังหวัดตามบริเวณแนวชายแดนไทย - กัมพูชา มีอำนาจในการออก CO Form D ให้กับผู้ประกอบการกัมพูชาเพื่อใช้สิทธิยกเว้นภาษีนำเข้าภายใต้ AEC

๔.๑.๑๖.๔ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การใช้กลไกในระดับรัฐบาล เพื่อผลักดันการประชุมภายใต้ความตกลงระหว่างไทย - กัมพูชา มีผลเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจุบันไทย - กัมพูชา มีความร่วมมือกันในหลายกรอบความร่วมมือ อาทิ ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี (Joint Commission for Bilateral Cooperation : JC) ไทย - กัมพูชา ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน ความตกลงว่าด้วยการค้า ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการไทย - กัมพูชา บันทึกความเข้าใจเพื่อจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Committee : JTC) ไทย - กัมพูชา การประชุมคณะรัฐมนตรีร่วมอย่างไม่เป็นทางการ ไทย - กัมพูชา (Joint Cabinet Retreat : JCR)

๔.๒ สรุปผลการพิจารณาศึกษาในภาพรวม

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary research) การสำรวจภูมิประเทศจริง (Field Survey) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งในส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักวิชาการ และประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group) กับทุกภาคฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องของคณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ตามกรอบวิธีการที่กำหนดดังกล่าวข้างต้นนั้น ทำให้ได้องค์ประกอบสำคัญทั้งหมด ๑๖ ด้าน ซึ่งคณะอนุกรรมการได้นำมาศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค แนวทางการพัฒนา และปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งในภาพรวมอาจกล่าวได้ว่าการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วในปัจจุบันยังมีความล่าช้าในการผลักดันให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีสรุปผลประเด็นสำคัญในภาพรวม ๘ ประการ ดังนี้

ประการแรก : ด้านกฎหมาย ยังขาดกฎหมายสำคัญที่รองรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งขาดการบูรณาการการทำงานในระดับพื้นที่ ที่มีความจำเป็นต้องแต่งตั้งผู้บริหารงาน/ผู้ว่าการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อทำหน้าที่บริหารงานและบูรณาการการดำเนินการด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการขออนุญาต/อนุมัติ และอื่นๆ ดังนั้น รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการผลักดันให้มีการผ่านร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว รวมทั้งมีการบูรณาการในพื้นที่

ประการที่สอง : ด้านที่ดิน พบว่ายังไม่มีการประกาศใช้ผังเมืองรวมเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ดังนั้น รัฐบาลควรเร่งรัดให้มีการประกาศใช้ผังเมืองรวม และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และตัดสินใจ ในการดำเนินการขั้นต่อไป ทั้งนี้ เพื่อลดการเกิดปัญหาความไม่ยอมรับและต่อต้านจากชุมชน

ประการที่สาม : ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (การเชื่อมระบบการคมนาคมขนส่งทั้งทางบกและทางราง ระบบไฟฟ้า ระบบประปา) ที่ส่วนใหญ่กำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการตามแผน และอยู่ในขั้นตอนเจรจากับประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น รัฐบาลจึงควรเร่งรัดการดำเนินโครงการตามแผนงานโดยมีงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเร่งเจรจากับกัมพูชาโดยใช้กลไกระหว่างประเทศที่มี

ประการที่สี่ : ด้านสิทธิประโยชน์และด้านคู่แข่ง ซึ่งเมื่อเทียบกับกัมพูชาที่ได้สิทธิพิเศษในการส่งออก (GSP) จากยุโรปและอเมริกา จึงอาจไม่พอใจเพียงพอ รวมทั้งมีส่วนอุตสาหกรรมที่ตั้งในตำแหน่งที่ตั้ง ที่มีความพร้อมมากกว่าอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้น รัฐบาลควรทบทวนเรื่องสิทธิประโยชน์เพิ่มเติม รวมทั้งหาตลาดเพื่อรองรับการกระจายสินค้า เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจนักลงทุน มากขึ้น ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์และร่วมมือกับผู้ประกอบกิจการ ทั้งในและต่างประเทศ ในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อสนับสนุนการประกอบกิจการร่วมกันมากกว่าที่จะเป็นคู่แข่ง

ประการที่ห้า : ด้านศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุนจังหวัดสระแก้ว ซึ่งยังขาดบุคลากรที่ปฏิบัติงานประจำศูนย์ การประสานข้อมูลกับศูนย์ OSOS ส่วนกลางยังไม่ต่อเนื่อง ทำให้มีข้อจำกัดในการให้บริการข้อมูลด้านการลงทุนแก่นักลงทุน และขาดอุปกรณ์เชื่อมโยงข้อมูลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้น ควรจัดให้มีการบริหารจัดการศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน OSS ของจังหวัดอย่างมืออาชีพ และเตรียมแผนงบประมาณไว้รองรับ

ประการที่หก : ด้านการศุลกากร การตรวจคนเข้าเมือง และด้านความมั่นคง พบว่าระบบเทคโนโลยี กฎหมายระเบียบพิธีทางศุลกากร และพิธีการตรวจคนเข้าเมืองของทั้งสองประเทศมีความแตกต่างกัน รวมทั้งสถานที่ของด่านมีความแออัด ดังนั้น ควรมีการเร่งรัดปรับปรุงและขยายด่านพรมแดนบ้านคลองลึก เร่งรัดการก่อสร้างด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนและบ้านป่าไร่ การนำเทคโนโลยีมาใช้ รวมถึงการจัดทำข้อตกลงกับกัมพูชาให้ชัดเจนในเรื่องกฎระเบียบและพิธีการทางศุลกากร

ประการที่เจ็ด : ด้านแรงงาน พบว่าขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะฝีมือ ผู้ประกอบการบางส่วนนำแรงงานต่างด้าวกัมพูชาเข้ามาทำงานอย่างไม่ถูกต้องตามเงื่อนไข แรงงานต่างด้าวที่ไม่มีหลักประกันสุขภาพ ทำให้สถานบริการต้องรับภาระค่าใช้จ่ายทางการแพทย์พยาบาล

ประการที่แปด : ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม พบว่าการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาของแรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดสระแก้วมากยิ่งขึ้น ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดภาวะแออัดของประชากร เกิดความขัดแย้งของคนในชุมชนกับคนต่างถิ่นที่เข้ามาทำงาน รวมถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาการจัดการกากของเสีย ดังนั้น รัฐบาลมีความจำเป็นต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหามาตรการป้องกันเพื่อรองรับสิ่งที่จะเกิดขึ้นพร้อมทำการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนได้รับทราบ

ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวรัฐบาลได้กำหนดแนวทางการแก้ไขไว้แล้วเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ โดยปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีนอย่างเป็นทางการ คือ การมีหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลัก การบูรณาการการดำเนินงาน และกำหนดอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน และการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ดังนั้น พิจารณาแล้ว เห็นควรใช้โครงการนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้วของ กนอ. ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาล มาเป็นโครงการนำร่อง (Pilot project) ในการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมที่มีความพร้อมทั้งในด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่มีมาตรฐาน เพื่อให้เห็นตัวอย่างผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปใช้กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดอื่นๆ ได้ต่อไป

คณะอนุกรรมการฯ ได้นำองค์ประกอบสำคัญทั้ง ๑๖ ด้าน ดังกล่าว มาจัดทำบทสรุปและเสนอแนวทางการพัฒนาสำหรับการขับเคลื่อนของรัฐบาลในแต่ละช่วงเวลา โดยจัดลำดับตามความเร่งด่วนและแบ่งการพิจารณาออกเป็น ๓ ช่วงระยะเวลา คือ (๑) ระยะแรก ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ (๒) ระยะปานกลางช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ และ (๓) ระยะยาว ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป โดยเร่งรัดการดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้เดิมให้เป็นไปตามแผน นอกจากนี้ ได้ให้ข้อเสนอเชิงนโยบายสำหรับรัฐบาลทั้งในส่วนของการเร่งรัดการดำเนินการตามแผนงานเดิมและข้อเสนอเพิ่มเติมโดยเฉพาะในส่วน of โครงสร้างพื้นฐานเพื่อเสนอรัฐบาลพิจารณาสนับสนุน เพื่อจะได้นำไปจัดลำดับแผนงานในการดำเนินการต่อไป

บทที่ ๕ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

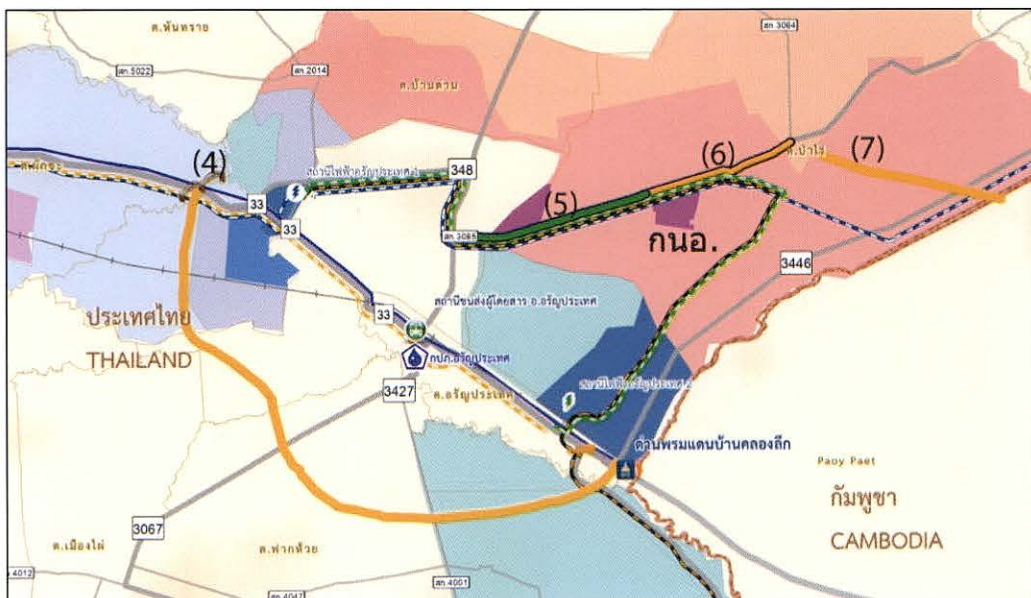
คณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยสำคัญ ตลอดจนรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ทำความเข้าใจในทุกประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค รวมทั้งเสนอแนวทางการพิจารณาศึกษาที่เป็นรูปธรรม สามารถบรรลุผลสำเร็จ และสนองต่อบริบทของประเทศและของภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการจัดทำเป็นบทสรุปและข้อเสนอแนะการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ตามห้วงระยะเวลา และข้อเสนอเชิงนโยบายในภาพรวม โดยมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ บทสรุปและข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วตามห้วงระยะเวลา

๕.๑.๑ ระยะแรกช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐

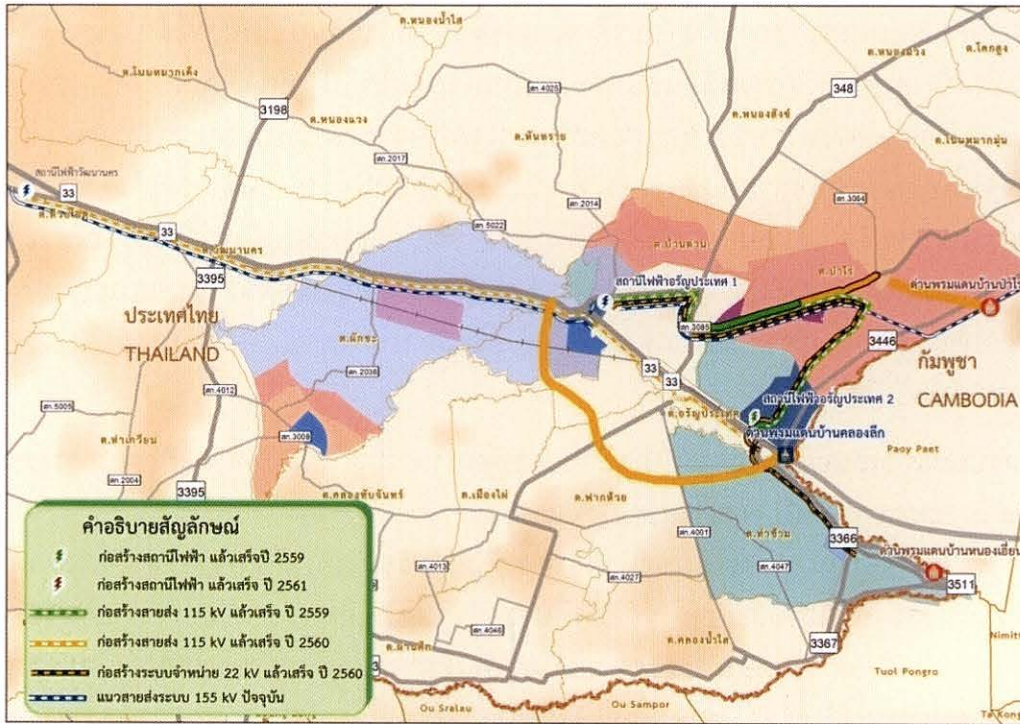
ในภาพรวม ภายใต้แผนงานการดำเนินการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รัฐบาลได้วางเป้าหมายที่จะจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานทั้งหมดให้เกิดความพร้อมที่สำคัญ ได้แก่

๕.๑.๑.๑ การก่อสร้างและขยายเส้นทางที่เชื่อมจากถนนสุวรรณศรไปยังนิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. (โครงการลำดับที่ ๔, ๕, ๖ และ ๗) เพื่อเชื่อมต่อการคมนาคมขนส่งจากนิคมอุตสาหกรรมไปสู่ด่านพรมแดนบ้านคลองลึก รวมถึงท่าเรือแหลมฉบัง ดังภาพที่ ๔๕

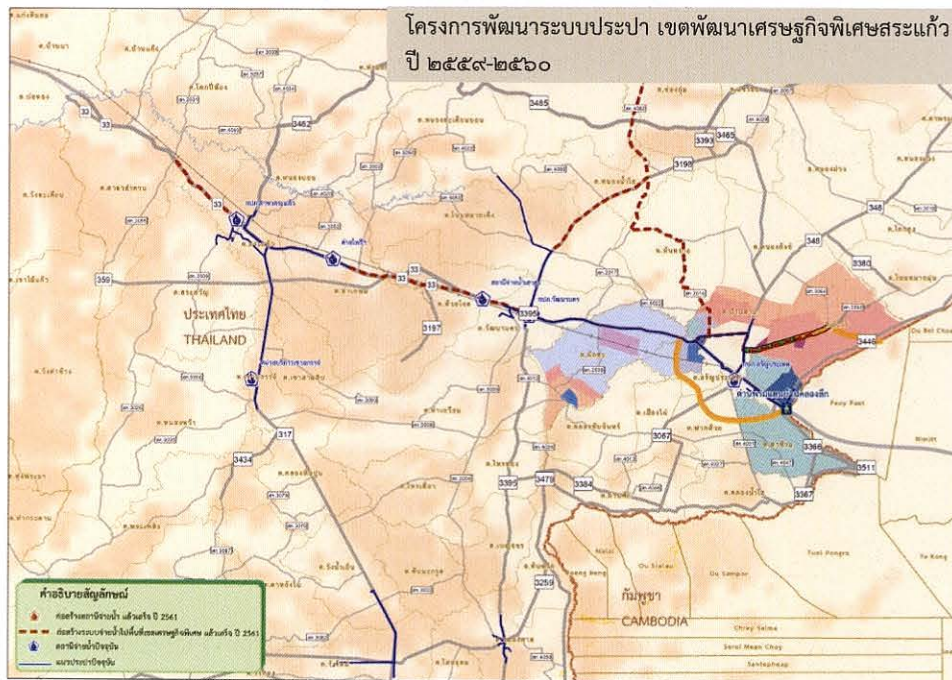

ภาพที่ ๔๕ การก่อสร้างและขยายเส้นทางไปยังนิคมอุตสาหกรรมของ กนอ.

๕.๑.๑.๒ การขยายระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานทั้งด้านไฟฟ้า ดังภาพที่ ๔๖ และประปา ดังภาพที่ ๔๗ เพื่อรองรับการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมของ กนอ.

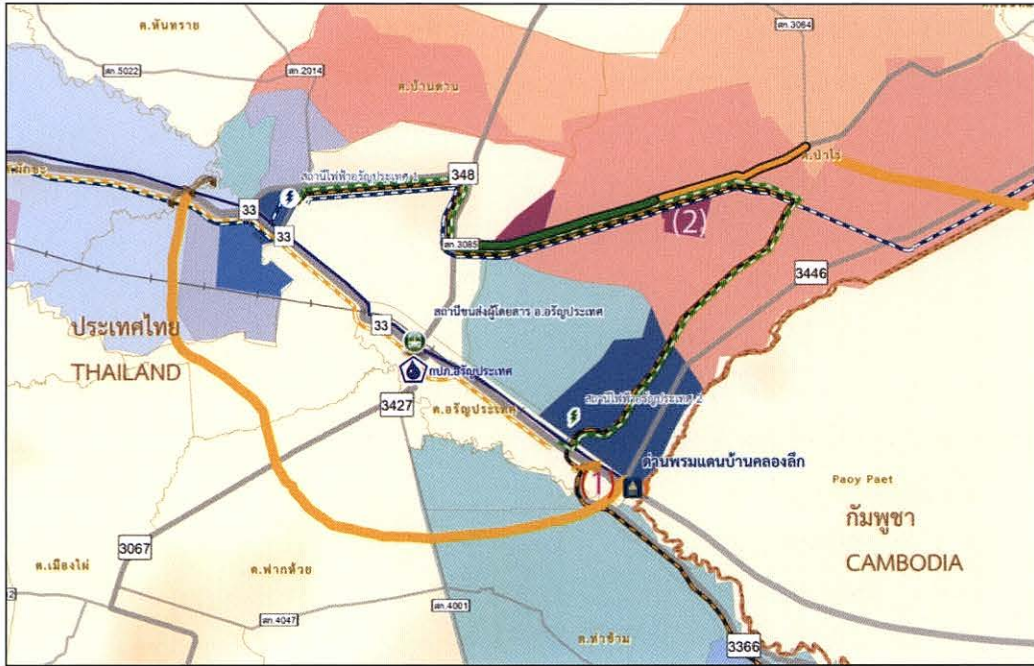

ภาพที่ ๔๖ การขยายระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานระบบไฟฟ้า

ภาพที่ ๔๗ การขยายระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานระบบประปา

๕.๑.๑.๓ การปรับปรุงและก่อสร้างด่านพรมแดนบ้านคลองลึกและลานพักตรวจรถบรรทุกสินค้า (บริเวณที่ ๑ ในภาพ) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้รองรับการขยายตัวทางการค้าชายแดน รวมทั้งการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมบนพื้นที่ ๖๖๐ ไร่ ของ กนอ. (บริเวณที่ ๒ ในภาพ) ให้มีระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ พร้อมรองรับการลงทุนของผู้ประกอบการที่สนใจ ดังภาพที่ ๔๘

ภาพที่ ๔๘ การปรับปรุงและก่อสร้างด่านพรมแดนบ้านคลองลึก ลานพักตรวจรถบรรทุกสินค้า และพัฒนานิคมอุตสาหกรรม บนพื้นที่ ๖๖๐ ไร่ ของ กนอ.

สำหรับปัญหาและอุปสรรคสำคัญในภาพรวมที่รัฐบาลต้องให้ความสำคัญ ตลอดถึงพิจารณาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้บรรลุผลสำเร็จ ประกอบด้วย ปัญหาด้านนโยบาย และกฎหมายที่ต้องเร่งรัดผลักดันให้มีกฎหมายสำหรับการบริหารจัดการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นการเฉพาะโดยเร็ว เพื่อให้เกิดผู้รับผิดชอบที่ได้รับมอบอำนาจหน้าที่อย่างเหมาะสม มาดำเนินการบริหารจัดการในพื้นที่โดยเร็ว ปัญหาด้านที่ดิน และโครงสร้างพื้นฐาน ที่ต้องทำการบูรณาการแผนงาน/โครงการต่างๆ ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และห้วงเวลาที่กำหนด ปัญหาด้านการศุลกากร สิทธิประโยชน์ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ตลอดถึงแรงงาน สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อมที่ต้องมีการดำเนินการอย่างโปร่งใส และให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งปวงได้เข้ามีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ ที่ต้องมีการเร่งรัดให้สามารถสร้างการรับรู้ให้กับนักลงทุน ผู้ประกอบการ ตลอดถึงประชาชนทั่วไปได้รับรู้ถึงผลประโยชน์ต่างๆ ที่จะได้รับอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง และสุดท้ายปัญหาด้านงบประมาณที่ต้องการสนับสนุนรวมถึงบูรณาการให้สามารถนำไปใช้ได้ตามแผนงานที่วางไว้ และเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ ในรายละเอียด สามารถสรุปปัญหา และแนวทางการพัฒนาที่สำคัญสำหรับการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ในระยะแรกช่วงปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ ได้ดังนี้

๑) ด้านนโยบาย

ผลจากการศึกษาพบว่า นโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาล มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม และมีความมุ่งมั่นที่จะผลักดันให้บรรลุผลสำเร็จอย่างจริงจังโดยเร็ว อย่างไรก็ตาม จากการที่นโยบายดังกล่าว เป็นนโยบายที่ถูกกำหนดในเชิงจากบนลงล่าง (top - down approach) จึงอาจส่งผลกระทบต่อไปถึงความรู้ความเข้าใจ ตลอดถึงการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ได้ นอกจากนี้ ผลของการพัฒนายังจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อระบบเศรษฐกิจชุมชน และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นอย่างยิ่งยวดอีกด้วย

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญทางด้านนโยบายในระยะแรกนี้ ได้แก่ การสร้างความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระหว่างการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง และที่สำคัญคือการบูรณาการการทำงานทั้งปวงในระดับพื้นที่ โดยการผลักดันให้ผู้บริหารงานในระดับพื้นที่ที่ชัดเจนมีอำนาจหน้าที่อย่างเหมาะสม สามารถตัดสินใจและบริหารงานได้อย่างบูรณาการในพื้นที่ และรายงานผลโดยตรงให้ คบพ. พิจารณา อันจะส่งผลให้สามารถเร่งรัดแผนงาน/โครงการต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมาย รวมทั้ง แก้ไขปัญหาต่างๆ ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒) ด้านกฎหมาย

ผลจากการศึกษาพบว่า กฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังไม่รองรับการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม ขณะที่กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษทั้ง ๓ ฉบับ ก็ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการผลักดันของรัฐบาล ทำให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด นักลงทุน และผู้ประกอบการต่างๆ จึงยังไม่สามารถได้รับการอำนวยความสะดวกได้อย่างเต็มที่ทั้งหมดทุกประการตามที่รัฐบาลตั้งใจ

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญทางด้านกฎหมายในระยะแรก คือ การเร่งรัดผลักดันให้มีการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษที่สำคัญทั้ง ๓ ฉบับ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษให้สามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด อันจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดความสนใจในการเข้ามาลงทุนในพื้นที่มากขึ้น ทั้งนี้ ในระหว่างที่กฎหมายสำคัญดังกล่าวยังไม่ออกมาบังคับใช้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ต้องอาศัยความร่วมมือและการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดเพื่อช่วยสนับสนุนให้การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสามารถดำเนินการไปได้โดยไม่ติดขัด

๓) ด้านที่ดิน

ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วยังไม่มีผังเมืองรวมเฉพาะ โดยการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่กำลังดำเนินการอยู่เป็นไปตามประกาศกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก (กฎหมายควบคุมอาคาร) ซึ่งประกาศดังกล่าวมีข้อกำหนดในการตั้งโรงงานและการเข้ามาลงทุนในพื้นที่ อันทำให้ส่งผลกระทบต่อความตัดสินใจของนักลงทุนและผู้ประกอบการที่รอความชัดเจนของพื้นที่ที่จะสามารถจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมบางประเภทได้อย่างสำคัญ ทั้งนี้ ปัจจุบันกรมโยธาธิการและผังเมืองกำลังอยู่ระหว่างการจัดทำ

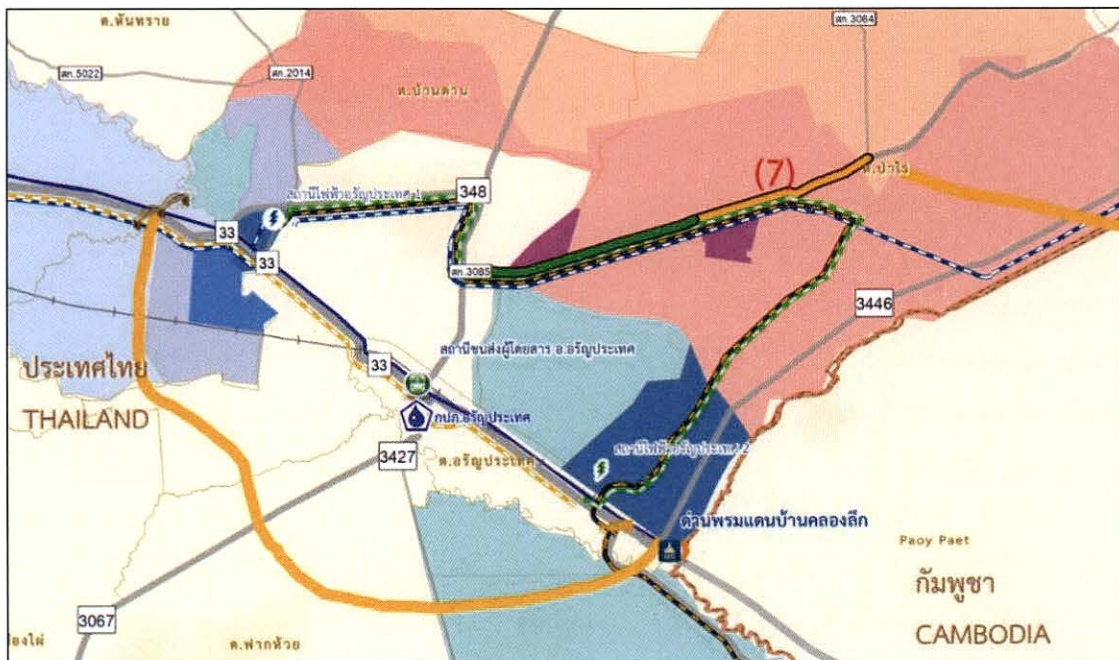
ร่างผังเมืองรวมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วใหม่ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการพอสมควร

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญทางด้านที่ดินในระยะแรกนี้ คือ รัฐบาลต้องเร่งออกประกาศผังเมืองรวมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วใหม่โดยเร็ว โดยควรมีการพิจารณาเพิ่มพื้นที่อุตสาหกรรมและคลังสินค้าให้มากขึ้นสอดคล้องกับความต้องการและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่คาดหวัง ทั้งนี้ การจัดสรรพื้นที่จะต้องสอดคล้องกับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันอย่างแท้จริง รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งความชัดเจนของผังเมืองรวมใหม่นี้จะส่งผลต่อการพิจารณาตัดสินใจลงทุนของผู้ประกอบการอันจะนำไปสู่ความเจริญในพื้นที่ต่อไป

๔) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

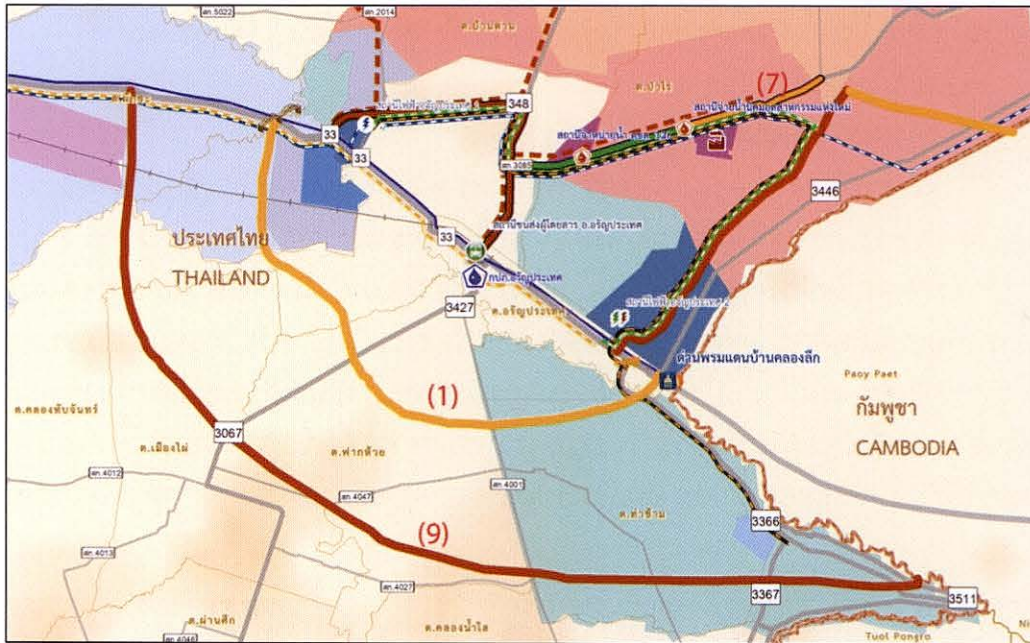
การคมนาคมขนส่ง

ผลการศึกษาพบว่า โครงข่ายคมนาคมทางบกยังขาดการเชื่อมโยงกันเพื่อรองรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในพื้นที่ นอกจากนั้น โครงการปรับปรุงถนนสาย สก. ๓๐๘๕ (โครงการลำดับที่ ๗) ที่เป็นเส้นทางผ่านหน้านิคมฯ ของ กนอ. ดังภาพที่ ๔๙ ก็ถูกคาดการณ์ว่าจะไม่ทันเวลากับการเปิดดำเนินการของนิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว สำหรับการคมนาคมขนส่งทางรางพบว่ายังไม่สามารถเชื่อมโยงระบบรางรถไฟระหว่างประเทศไทยและกัมพูชาได้ เนื่องจากการสร้างรางรถไฟในประเทศไทยยังไม่แล้วเสร็จ รวมถึงแนวทางการดำเนินการเดินรถไฟร่วมกันระหว่างสองประเทศก็ยังไม่มีความก้าวหน้าใดๆ อันเนื่องมาจากนโยบายที่ยังไม่ชัดเจนของทางรัฐบาลกัมพูชา

ภาพที่ ๔๙ โครงการปรับปรุงถนนสาย สก. ๓๐๘๕ ที่เป็นเส้นทางผ่านหน้านิคมอุตสาหกรรมของ กนอ.

แนวทางการพัฒนาการคมนาคมขนส่งที่สำคัญในระยะแรกนี้คือ (๑) เร่งรัดการก่อสร้างถนนวงแหวนเลียบตัวเมืองอรัญประเทศ รอบที่ ๑ (โครงการลำดับที่ ๑) ที่เชื่อมไปสู่ด่านศุลกากรอรัญประเทศ และด่านพรมแดนบ้านคลองลึก (๒) เร่งรัดการปรับปรุงถนนสาย สก. ๓๐๘๕ (โครงการลำดับที่ ๗) ที่ผ่านหน้านิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. ให้เป็น ๔ ช่องจราจร (๓) ผลักดันโครงการก่อสร้างถนนวงแหวนเลียบเมืองอรัญประเทศ รอบที่ ๒ (โครงการลำดับที่ ๙) และ (๔) เสร็จจากผลักดันการก่อสร้างรางรถไฟในกัมพูชาเชื่อมโยงกับฝั่งไทยให้แล้วเสร็จ รวมทั้งให้มีการเปิดเดินรถไฟระหว่างสองประเทศให้ได้โดยเร็ว ดังภาพที่ ๕๐

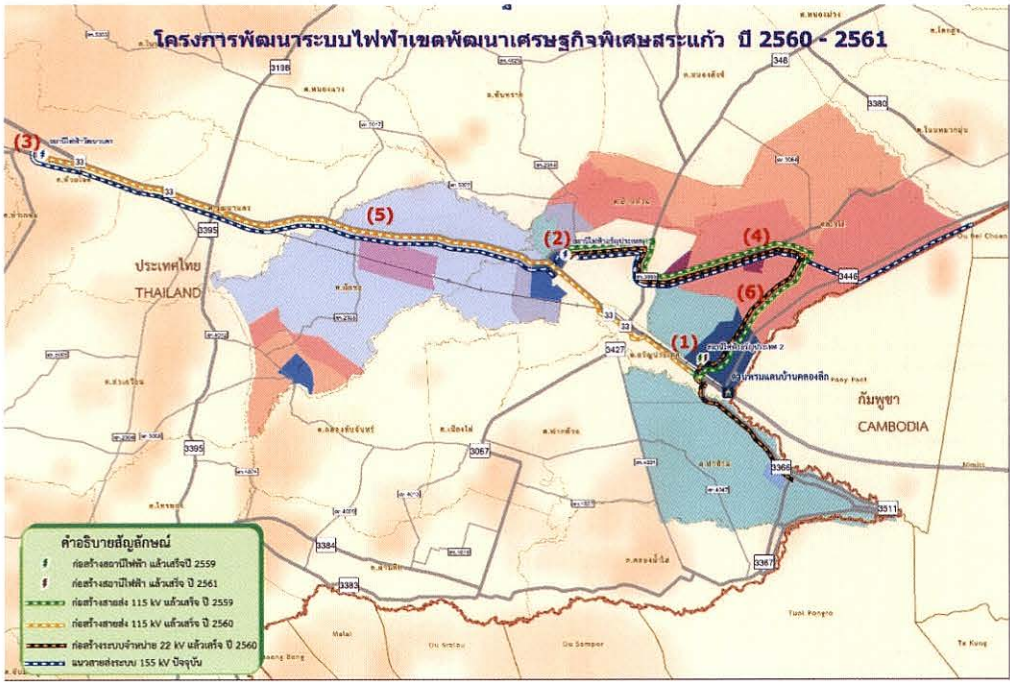
ภาพที่ ๕๐ แนวทางการพัฒนาการคมนาคมขนส่งที่สำคัญในระยะแรก

โครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้า

ผลการศึกษาพบว่า ในอนาคตหลังจากที่ถนนวงแหวนรอบที่ ๑ ถนนวงแหวนรอบที่ ๒ และด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนก่อสร้างแล้วเสร็จจะมีความเป็นไปได้ที่โรงงานมาตั้งอยู่ตามแนวถนนวงแหวนทางด้านทิศใต้ของถนนสุวรรณศรเป็นจำนวนมาก อันจะส่งผลต่อความต้องการใช้ไฟฟ้าที่จะเติบโตอย่างรวดเร็ว จนอาจเกินขีดความสามารถที่มีอยู่ในปัจจุบันได้ ดังนั้น การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดสระแก้ว จึงควรเตรียมแผนงาน โครงการ และงบประมาณเพื่อวางสายส่งและระบบจำหน่ายไฟฟ้าให้รองรับพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่อยู่ด้านทิศใต้ถนนสุวรรณศร ซึ่งเมื่อถนนเชื่อมไปสู่ด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนแล้วเสร็จ และไฟฟ้ามีความพร้อมจะเป็นปัจจัยสำคัญในการชักจูง หรือส่งเสริมให้มีโรงงานอุตสาหกรรมของภาคเอกชนมาตั้งในพื้นที่สองข้างทางของถนนวงแหวนทั้งสองเส้นเพิ่มมากขึ้น

แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้าที่สำคัญในระยะแรกนี้คือการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๒ (ชั่วคราว) (บริเวณที่ ๑ ในภาพ) ขนาด ๑ x ๕๐ เอ็มวีเอ และทำการก่อสร้างสายส่งไฟฟ้าขนาดแรงดัน ๑๑๕ เควี (หมายเลข ๔ ในภาพ) จากสถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๑ (บริเวณที่ ๒ ในภาพ) เพื่อมาจ่ายไฟให้สถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๒ (ชั่วคราว) ซึ่งคาดว่าจะจ่ายไฟได้ในเดือนธันวาคม ๒๕๕๙

และก่อสร้างสถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๒ (ถาวร) ขนาด ๒ x ๕๐ เอ็มวีเอ เพื่อทดแทนสถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๒ (ชั่วคราว) โดยคาดว่าสถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๒ (ถาวร) จะแล้วเสร็จจ่ายไฟได้ในเดือนกันยายน ๒๕๖๑ และมีการก่อสร้างสายส่งไฟฟ้าขนาดแรงดัน ๑๑๕ เควี (หมายเลข ๕ ในภาพ) จากสถานีไฟฟ้าวัฒนานครไปสถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๒ (ถาวร) เพื่อเสริมความมั่นคงของระบบไฟฟ้า โดยคาดว่าจะแล้วเสร็จเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ อีกทั้งจะมีการก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้าแรงดัน ๒๒ เควี (หมายเลข ๖ ในภาพ) ไปยังพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. และปรับปรุงระบบจำหน่ายที่ไปทางด้านพรหมแดนบ้านหนองเอี่ยน คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ดังภาพที่ ๕๑

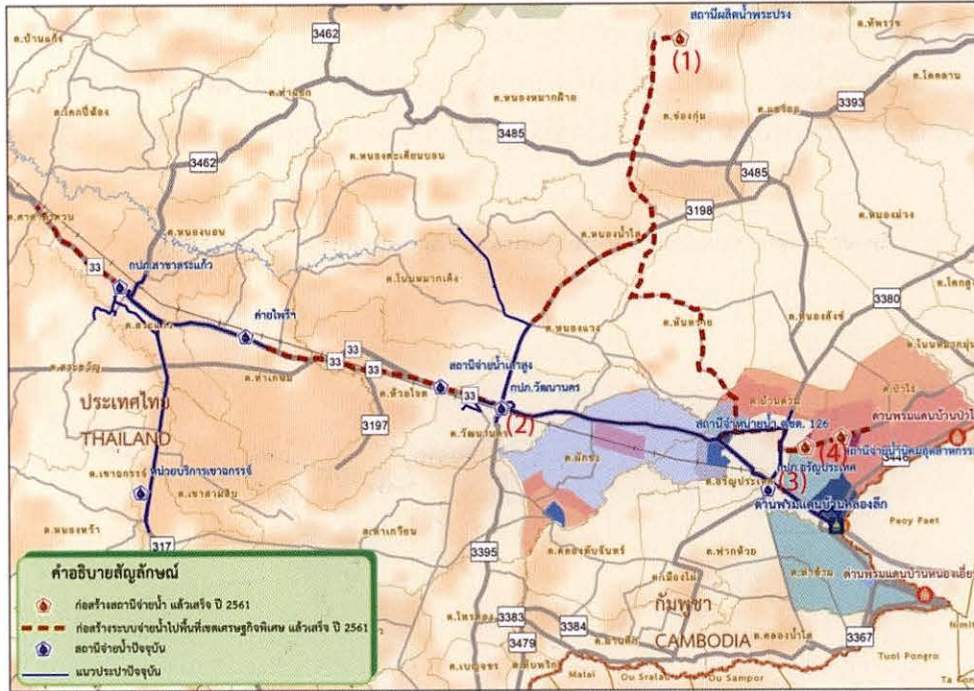
ภาพที่ ๕๑ แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้าที่สำคัญในระยะแรก

โครงสร้างพื้นฐานระบบประปา

ผลการศึกษาพบว่า มีความเป็นไปได้ที่จะมีโรงงานอุตสาหกรรมมาตั้งอยู่บริเวณรอบถนนวงแหวนรอบที่ ๑ และถนนวงแหวนรอบที่ ๒ เป็นจำนวนมาก อันจะส่งผลต่อกำล้างการผลิตที่มีอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้น กปภ. ควรจะต้องเตรียมแผนงาน โครงการ และงบประมาณเพื่อก่อสร้างสถานีจำหน่ายและวางระบบส่งน้ำเพิ่มเติมสำหรับรองรับพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่อยู่ทางด้านใต้ของถนนสุวรรณศร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณพื้นที่ระหว่างถนนวงแหวนรอบที่ ๑ และถนนวงแหวนรอบที่ ๒

แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบประปาที่สำคัญในระยะแรกนี้ คือ การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) จังหวัดสระแก้วจะเริ่มดำเนินการก่อสร้างสถานีผลิตน้ำประปรังแห่งใหม่ (บริเวณที่ ๑ ในภาพ) โดยใช้น้ำดิบจากอ่างเก็บน้ำประปรัง แล้วทำการส่งน้ำไปยังการประปาส่วนภูมิภาคสาขาวัฒนานคร (บริเวณที่ ๒ ในภาพ) และการประปาส่วนภูมิภาคสาขาอรัญประเทศ (บริเวณที่ ๓ ในภาพ)

นอกจากนั้น ทาง กปภ. จะดำเนินการก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำและระบบส่งน้ำ (หมายเลข ๔ ในภาพ) ไปให้กับพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. โดยกำหนดแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการดำเนินกิจการของนิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. ได้เป็นอย่างดี ดังภาพที่ ๕๒

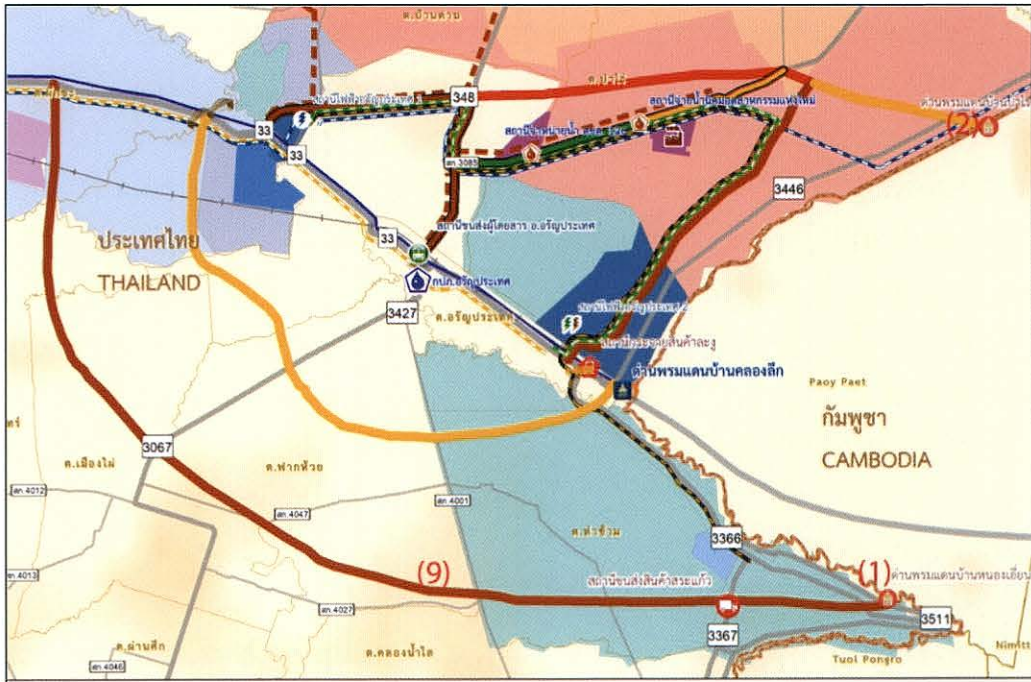
ภาพที่ ๕๒ แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบประปาที่สำคัญในระยะแรก

๕) ด้านการศุลกากร

ผลการศึกษาพบว่า ในปัจจุบันจังหวัดสระแก้วมีจุดผ่านแดนถาวรเพียง ๑ แห่ง คือ ด่านพรมแดนบ้านคลองลึก ซึ่งประสบปัญหาสำคัญในเรื่องของการจราจรที่แออัด เนื่องจากมีพื้นที่จำกัด อีกทั้งยังไม่มีทางเลือกช่องทางระหว่างการเดินทางของคนกับการขนส่งสินค้า นอกจากนี้ยังไม่มีพื้นที่พักรถสำหรับรถทำพิธีการต่างๆ ในการเดินทางออกนอกประเทศ ส่งผลให้จราจรหน้าด่านติดขัดตลอดเวลา

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญทางด้านการศุลกากรในระยะแรกนี้คือ (๑) เร่งปรับปรุงด่านพรมแดนบ้านคลองลึก รวมถึงก่อสร้างลานจอดตรวจรถบรรทุกสินค้า เพื่อบรรเทาปัญหาการจราจรบริเวณหน้าด่านพรมแดนบ้านคลองลึก (๒) ผลักดันการเจรจากับทางฝั่งกัมพูชา เพื่อเร่งรัดการขออนุญาตรถบรรทุกสินค้าข้ามแดนให้เป็นไปอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น (๓) ผลักดันการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการเชื่อมโยงข้อมูล และการพิจารณาอนุมัติอนุญาตเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า - ส่งออก เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการขนส่งสินค้า โดยจะต้องมีการเจรจากับทางกัมพูชาให้ติดตั้ง และใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะเดียวกันด้วย (๔) เร่งเจรจาผลักดันให้มีการใช้พื้นที่ควบคุมร่วม (Common Control Area : CCA) สำหรับการตรวจทั้งคนและรถบรรทุกสินค้า ซึ่งเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการจราจรติดขัดหน้าด่านพรมแดนที่มีประสิทธิภาพโดยเร็ว และ (๕) จัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ (บริเวณที่ ๑ ในภาพ) เพื่อให้การดำเนินการก่อสร้าง

ด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนแล้วเสร็จทันกับการเปิดใช้งานถนนวงแหวนเลียบเมืองอรัญประเทศ รอบที่ ๒ (โครงการลำดับที่ ๙) ซึ่งจะดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมทั้ง ควรเร่งเจรจา กับทางกัมพูชาเพื่อขอเปิดด่านพรมแดนบ้านป่าไร่เป็นด่านพรมแดนถาวรต่อไป ดังภาพที่ ๕๓

ภาพที่ ๕๓ แนวทางการพัฒนาที่สำคัญทางด้านการศุลกากรในระยะแรก

๖) ด้านสิทธิประโยชน์

ผลการศึกษาพบว่า สิทธิประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอาจจะยังไม่จูงใจเพียงพอ ประกอบกับประเทศกัมพูชายังได้สิทธิพิเศษ ในการส่งออก (Generalized System of Preferences : GSP) จากยุโรปและอเมริกาซึ่งเป็นข้อเปรียบเทียบกับ อีกประการของนักลงทุน

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญทางด้านสิทธิประโยชน์ในระยะแรกนี้คือควรมีการพิจารณา ทบทวนสิทธิประโยชน์ให้จูงใจนักลงทุนมากยิ่งขึ้น โดยควรให้สิทธิประโยชน์เท่ากับหรือมากกว่า ประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้ง ควรมีการอำนวยความสะดวก ตลอดจนประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการที่จะเข้ามาลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้วให้มากขึ้น

๗) ด้านการประชาสัมพันธ์และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ

ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงที่ผ่านมา รัฐบาลได้มีการลงทุนทางด้านต่างๆ รวมถึง ทำการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ไปแล้วทั่วโลก อย่างไรก็ตาม ยังจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ ประชาสัมพันธ์อย่างเข้มข้นต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการลงทุนจริงหลังจากโครงสร้างพื้นฐานทั้งปวง ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผน โดยศูนย์บริการเบ็ดเสร็จจังหวัดสระแก้วนับเป็นกลไกการขับเคลื่อน ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่สำคัญประการหนึ่ง ทั้งนี้ ปัจจุบันพบปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการ

ดำเนินการของศูนย์บริการเบ็ดเสร็จจังหวัดสระแก้ว ได้แก่ การขาดบุคลากรที่ปฏิบัติงานประจำศูนย์ การประสานข้อมูลกับศูนย์ส่วนกลางที่ติ๊กจามจรัสแควร์ OSOS ยังไม่ต่อเนื่อง ทำให้มีข้อจำกัดในการให้บริการข้อมูลด้านการลงทุนแก่นักลงทุน รวมทั้งยังขาดอุปกรณ์และเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการเชื่อมโยงข้อมูลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ร่วมกันด้วย

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญทางด้านศูนย์บริการเบ็ดเสร็จในระยะแรกนี้คือจังหวัดสระแก้ว ควรจัดให้มีการบริหารจัดการศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน OSS ของจังหวัดอย่างมืออาชีพ ควรเตรียมแผนงบประมาณไว้สำหรับการจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ เอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ที่จำเป็นสำหรับใช้ในศูนย์ OSS ควรจัดระบบการบริหารจัดการของศูนย์ OSS ให้มีผู้รับผิดชอบหลัก ทำหน้าที่ควบคุม ประเมินผล และปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ รัฐบาลควรเร่งรัดให้ออกพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. .... เพื่อนำมาบังคับใช้ในการบูรณาการการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการขออนุมัติอนุญาตต่างๆ ให้ชัดเจน และรวดเร็วขึ้น รวมทั้ง ดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

๘) ด้านแรงงาน

ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์ด้านแรงงานของจังหวัดสระแก้วในปัจจุบัน ได้แก่ การที่ผู้ประกอบการนำแรงงานต่างด้าวกัมพูชาเข้ามาทำงานอย่างไม่ถูกต้องตามเงื่อนไข การแย่งงานระหว่างแรงงานต่างด้าวกับแรงงานไทย แรงงานต่างด้าวไม่มีหลักประกันสุขภาพ ทำให้สถานประกอบการต้องรับภาระค่าใช้จ่ายทางการแพทย์รักษาพยาบาลกรณีเรียกเก็บเงินไม่ได้ เกิดภาระงานเพิ่มขึ้น และบุคลากรทางการแพทย์ไม่เพียงพอ จังหวัดสระแก้วขาดแคลนแรงงานด้านการเกษตร เนื่องจากประชาชนผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เข้าไปทำงานตามโรงงานอุตสาหกรรมในเมืองใหญ่หรือทำงานด้านการบริการมากกว่า นอกจากนี้ จังหวัดสระแก้วยังขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะฝีมือ การขยายตัวของตลาดแรงงานไม่สามารถรองรับการผลิตแรงงานได้อย่างสมดุล

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญทางด้านแรงงานในระยะแรกนี้คือรัฐบาลต้องเตรียมแผนการส่งเสริมและพัฒนาแรงงานไทยให้มีทักษะ เพื่อรองรับกับภาคอุตสาหกรรมที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

๙) ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ผลการศึกษาพบว่า การเกิดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วอาจก่อให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาของแรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดสระแก้วมากยิ่งขึ้น ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแออัดของประชากร เกิดความขัดแย้งของคนในชุมชนกับคนต่างถิ่นที่เข้ามาทำงาน รวมถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การจัดการกากของเสียที่ประชาชนยังมีข้อห่วงกังวลด้านการจัดการของเสียและน้ำเสียจากภาคอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนอาจมีการต่อต้านจากชุมชนในพื้นที่เกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ที่ทำกิน รวมถึง ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมที่อยู่อาศัยในพื้นที่การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม

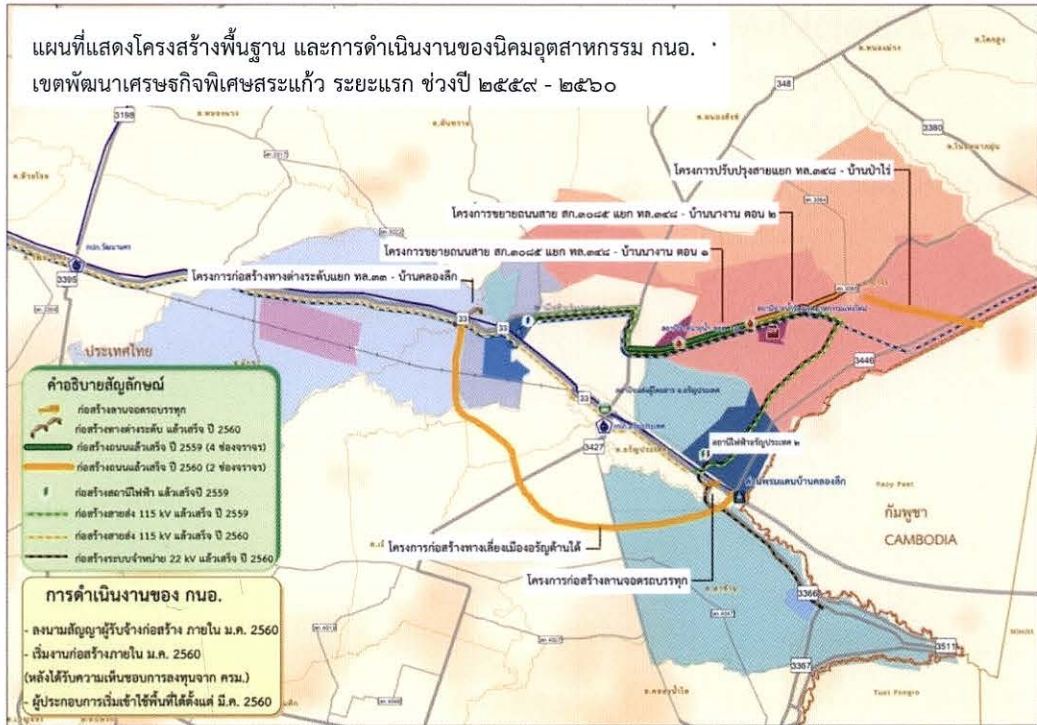
แนวทางการพัฒนาที่สำคัญทางด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมในระยะแรกนี้คือรัฐบาลมีความจำเป็นต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหามาตรการป้องกัน เพื่อรองรับสิ่งที่จะเกิดขึ้น พร้อมทำการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนได้รับทราบ

โดยสรุป แนวทางการพัฒนาที่สำคัญสำหรับการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
สระแก้วในระยะแรกช่วงปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ สามารถนำเสนอได้ดังตารางที่ ๑๕ และภาพที่ ๕๔

ตารางที่ ๑๕ แนวทางการพัฒนาและผลต่อการขับเคลื่อนโครงการในระยะแรก (ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐)

แนวทางการพัฒนา	ผลต่อการขับเคลื่อนโครงการ
๑. ด้านนโยบาย มีความจำเป็นต้องแต่งตั้งผู้บริหารงาน ในระดับพื้นที่จังหวัดสระแก้ว เพื่อทำหน้าที่บริหารงาน และบูรณาการการดำเนินงานด้านต่าง ๆ	- สามารถเร่งรัดแผนงานตามเป้าหมาย การแก้ไข ปัญหาในพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
๒. ด้านกฎหมาย มีความจำเป็นต้องเร่งออกกฎหมาย ทั้ง ๓ ฉบับ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนเขต พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว	- เอื้อให้เกิดการลงทุนในพื้นที่ มีการลงทุนเพิ่มขึ้น - สามารถเร่งรัดแผนงานตามเป้าหมาย การแก้ไข ปัญหาในพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
๓. ด้านที่ดิน ต้องเร่งออกประกาศผังเมืองรวมของเขต พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วใหม่โดยเร็ว โดยพิจารณา เพิ่มพื้นที่อุตสาหกรรมและคลังสินค้าให้มากขึ้น	- การพิจารณาตัดสินใจลงทุนของผู้ประกอบการ - สร้างความเจริญให้กับพื้นที่
๔. ด้านการคมนาคมขนส่ง และด้านโครงสร้างพื้นฐาน (ไฟฟ้า และประปา)	
ก. ด้านคมนาคมขนส่ง	
- การเร่งรัดการก่อสร้างถนนวงแหวนเลียบเมือง อรัญประเทศ ๒	- มีเส้นทางสายใหม่เข้าสู่ด่านพรมแดนบ้านหนอง เอียนอีกหนึ่งแห่ง
- การปรับปรุงถนนสาย สก ๓๐๘๕ ที่เป็นเส้นทาง ผ่านหน้านิคมฯ เป็นขนาด ๔ ช่องจราจร	- สามารถส่งวัตถุดิบหรือขนส่งสินค้าผ่านด่าน พรมแดนบ้านคลองลึกหรือขนส่งไปยังท่าเรือ แหลมฉบัง
- การก่อสร้างถนนวงแหวนเลียบตัวเมืองอรัญประเทศ รอบที่ ๑ ที่เชื่อมไปสู่ด่านพรมแดนบ้านคลองลึก	- การขนส่งทางรางเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถ ลดต้นทุนการขนส่งได้
- การเจรจาเพื่อผลักดันการเดินรถไฟระหว่างสอง ประเทศ	
ข. ด้านระบบไฟฟ้า	
- การก่อสร้างสถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๒ โดยการ วางสายส่งไฟฟ้าขนาด ๑๕๕ KV เชื่อมต่อกับสถานีไฟฟ้า วัฒนานครไปยังสถานีอรัญประเทศ ๑ และก่อสร้าง ระบบจำหน่ายไฟฟ้าขนาด ๒๒ KV ไปยังพื้นที่นิคมฯ ของ กนอ.	- เพิ่มเสถียรภาพและความพอเพียงต่อความต้องการ ใช้ไฟฟ้าในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ - สร้างความมั่นใจและดึงดูดนักลงทุน - กระจายความเจริญไปสู่พื้นที่ที่มีศักยภาพในพื้นที่ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
ค. ด้านระบบประปา	
- การก่อสร้างสถานีสูบน้ำพระปรังแห่งใหม่	- เพิ่มปริมาณและความพอเพียงต่อความต้องการใช้ น้ำในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- การก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำและระบบส่งน้ำประปา ใหม่กับนิคมอุตสาหกรรมของ กนอ.	- สร้างความมั่นใจ และดึงดูดนักลงทุน
- แผนงาน งบประมาณ เพื่อก่อสร้างสถานีจำหน่าย และวางระบบส่งน้ำเพิ่มเติมให้ครอบคลุมพื้นที่ที่มี ศักยภาพในการพัฒนาในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษและ แนวถนนวงแหวนรอบที่ ๑ และถนนวงแหวนรอบที่ ๒	

แนวทางการพัฒนา	ผลต่อการขับเคลื่อนโครงการ
<p>๕. <u>ด้านบุคลากร และการพัฒนาด้านพรมแดน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การดำเนินการปรับปรุงด้านพรมแดนบ้านคลองลึกแล้วเสร็จ (ลานจอดรถและลานตรวจสินค้า) - ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเชื่อมโยงข้อมูล การพิจารณาอนุมัติอนุญาตการนำเข้า-ส่งออก - การผลักดันการเจรจาเพื่ออนุญาตรถบรรทุกสินค้าผ่านแดน/ข้ามแดน - การเจรจาเพื่อผลักดันให้เกิดพื้นที่ควบคุมร่วม (Common Control Area : CCA) - การจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรเทาปัญหาการจราจรบริเวณหน้าด่านฯ - เพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการตรวจปล่อยสินค้านำเข้า-ส่งออก - ลดระยะเวลาการรอคอยของรถบรรทุกสินค้าประหยัดต้นทุนการขนส่ง - ลดระยะเวลาในการตรวจปล่อยสินค้านำเข้า-ส่งออก - มีด่านสำหรับตรวจปล่อยสินค้าเฉพาะ
<p>๖. <u>ด้านสิทธิประโยชน์</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรพิจารณาเพิ่มเติมสิทธิประโยชน์ให้จูงใจมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการลงทุนในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น
<p>๗. <u>ด้านการประชาสัมพันธ์และศูนย์ OSS</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การบริหารศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (OSS) ของจังหวัดสระแก้วอย่างมืออาชีพ - การเตรียมแผนงานงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็นของศูนย์ OSS - การจัดผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานของศูนย์ OSS - การเตรียมความพร้อมเมื่อ พ.ร.บ. เขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้ 	<ul style="list-style-type: none"> - การเชื่อมโยงข้อมูลด้านการอนุมัติอนุญาตการลงทุนจาก OSS ของจังหวัดกับ OSOS ของ จามจุรี สแควร์ ให้เป็นข้อมูลเดียวกัน - การบริหารจัดการศูนย์ OSS ที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย สะดวกรวดเร็ว - ความพึงพอใจของนักลงทุน - ช่วยด้านการประชาสัมพันธ์ได้อีกทางหนึ่ง
<p>๘. <u>ด้านแรงงาน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ต้องเตรียมแผนการส่งเสริมและพัฒนาแรงงานไทยให้มีทักษะ เพื่อรองรับกับภาคอุตสาหกรรมที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน
<p>๙. <u>ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเตรียมมาตรการป้องกันระบบบริหารจัดการ เพื่อรองรับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความเชื่อมั่นและลดข้อห่วงกังวลของภาคประชาชนท้องถิ่น

ภาพที่ ๕๔ แผนที่แสดงโครงสร้างพื้นฐานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐

๕.๑.๒ ระยะปานกลางช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

ในระยะปานกลาง นิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วจะมีการพัฒนาพื้นที่ พัฒนาระบบสาธารณูปโภคส่วนกลาง (เช่น ถนน ไฟฟ้า ระบบประปา ระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลาง เป็นต้น) และการก่อสร้างโรงงานแล้วเสร็จเริ่มเปิดดำเนินการ ซึ่งจะมีการขนส่งวัตถุดิบสำหรับใช้ในกระบวนการผลิตสินค้าต่างๆ รวมทั้งมีการเดินทางของผู้ใช้แรงงานในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวมากขึ้น นอกจากนี้ ตามแผนงานของกรมศุลกากรจะดำเนินการก่อสร้างด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนแล้วเสร็จ ทำให้การขนส่งวัตถุดิบและสินค้านำเข้ามีเส้นทางผ่านพรมแดนได้ ๒ ทาง ได้แก่ ด่านพรมแดนบ้านคลองลึก และด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน โดยอาจพิจารณาให้ผู้เดินทาง รถเข็นสินค้า และรถยนต์ส่วนบุคคลผ่านเข้า - ออก เฉพาะที่ด่านพรมแดนบ้านคลองลึก ส่วนรถบรรทุกให้ผ่านเข้า - ออกที่ด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน สำหรับจุดผ่านแดนบริเวณด่านพรมแดนบ้านป่าไร่ในปัจจุบันยังไม่มี ความชัดเจนในระดับนโยบายของทั้งสองประเทศ ทำให้ยังไม่สามารถคาดหวังการใช้ด่านพรมแดนบ้านป่าไร่ได้ ดังนั้น ในระยะปานกลางซึ่งเป็นระยะเวลาที่ด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนและถนนวงแหวนรอบที่ ๒ ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จจะทำให้บริเวณพื้นที่รอบถนนวงแหวนรอบที่ ๒ มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นโรงงานอุตสาหกรรมของเอกชนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งรัฐบาลควรมีแผนงานโครงการขยายพื้นที่ให้บริการด้านไฟฟ้าและประปามารองรับพื้นที่ทางทิศใต้ของถนนสุวรรณศรเพื่อชักจูงให้ภาคเอกชนมาตั้งโรงงานในพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในบริเวณดังกล่าว ซึ่งจะทำให้นโยบายจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดสระแก้วของรัฐบาลเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อไป ทั้งนี้ สามารถสรุปและให้ข้อเสนอแนะการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วในช่วงระยะปานกลางได้ ดังนี้

๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ด้านการคมนาคมขนส่ง

เส้นทางถนนที่เชื่อมโยงพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. กับถนนสุวรรณศรจะก่อสร้างแล้วเสร็จทั้งหมด และถนนวงแหวนรอบที่ ๒ หรือโครงการก่อสร้างทางแนวใหม่เชื่อมโยงอรัญประเทศ - ชายแดนไทย - กัมพูชา (หนองเอี่ยน - สติงบท) เพื่อเชื่อมไปหาด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนก่อสร้างแล้วเสร็จเช่นกัน ทำให้รถบรรทุกสินค้าจะมีการเปลี่ยนมาใช้ด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนในการผ่านเข้า - ออกมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การขนส่งสินค้าและวัตถุดิบจากพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. ผ่านเข้า - ออกด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน อาจจะต้องใช้ถนนสาย สก. ๔๐๐๑ หรือถนนทางหลวง ทล. ๓๓๖๖ เพื่อเชื่อมจากถนนสุวรรณศรไปวงแหวนรอบที่ ๒ หรือโครงการก่อสร้างทางแนวใหม่เชื่อมโยงอรัญประเทศ - ชายแดนไทย - กัมพูชา (หนองเอี่ยน - สติงบท) เพื่อไปยังด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน

สำหรับแนวทางในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่สำคัญ ด้านโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมขนส่ง คือ รัฐบาลควรเตรียมแผนงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงและขยายถนนสาย สก. ๔๐๐๑ (โครงการเพิ่มเติมลำดับที่ ๑๒) หรือถนนทางหลวง ทล. ๓๓๖๖ (โครงการเพิ่มเติมลำดับที่ ๑๓) และก่อสร้างถนนวงแหวนรอบที่ ๒ (โครงการลำดับที่ ๙) ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อให้มีความพร้อมสำหรับการวิ่งของรถบรรทุกต่อไป นอกจากนี้ กรมการขนส่งทางบกควรเร่งก่อสร้างสถานีขนส่งสินค้าบริเวณใกล้กับด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนให้แล้วเสร็จโดยเร็วภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้ทันกับการเปิดใช้ด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นจุดรวบรวมและกระจายสินค้าและควรบูรณาการร่วมกับด่านศุลกากรเพื่อพัฒนาให้เป็นจุดเปลี่ยนหัวลาก - ทางพ่วง ของรถบรรทุกระหว่างประเทศ และเป็นจุดตรวจปล่อยไปด้วยในเวลาเดียวกัน โดยอาจจะมีการร่วมมือกับภาคเอกชนในการดำเนินการในลักษณะเอกชนร่วมทุนเพื่อประหยัดงบประมาณของภาครัฐ ดังภาพที่ ๕๕

ภาพที่ ๕๕ แนวทางในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่สำคัญ
ด้านโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมขนส่ง

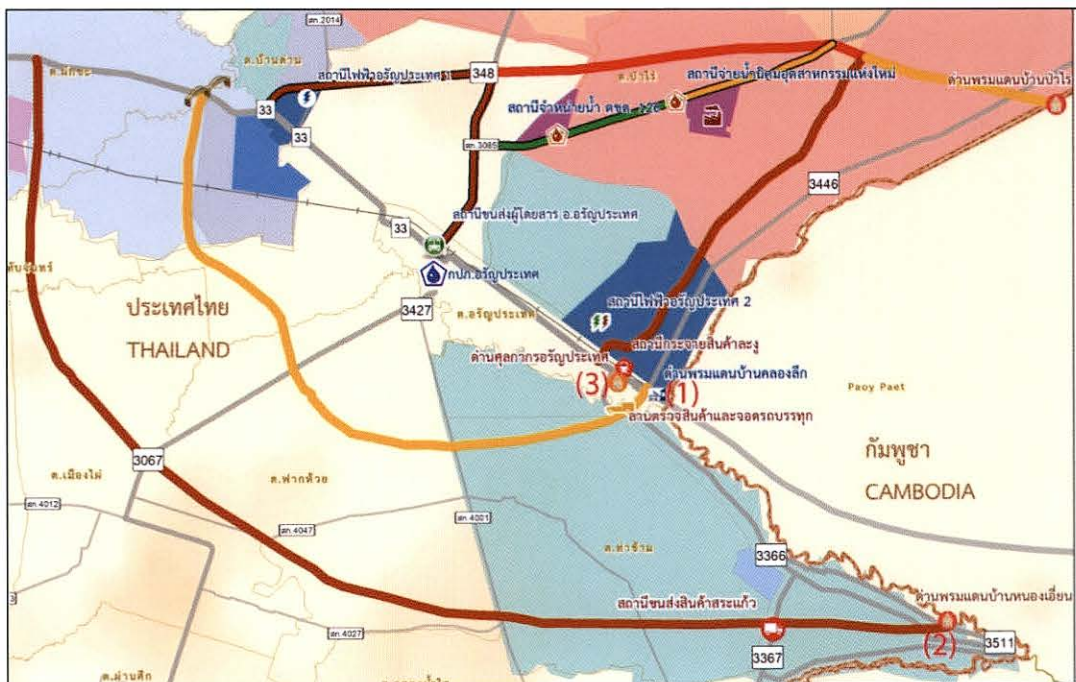
โครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้าและระบบประปา

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนเปิดใช้ มีความเป็นไปได้สูงที่จะมีโรงงานอุตสาหกรรมของเอกชนมาตั้งบริเวณตามแนวถนนวงแหวนรอบที่ ๒

สำหรับแนวทางในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่สำคัญด้านโครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้าและระบบประปา คือ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดสระแก้วควรเริ่มดำเนินการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าพร้อมระบบจ่ายไฟฟ้าให้รองรับพื้นที่ตามแนวถนนวงแหวนรอบที่ ๒ โดยกำหนดการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าพร้อมระบบจ่ายไฟฟ้าควรแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และ การประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดสระแก้วควรเริ่มก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำประปาพร้อมระบบส่งให้รองรับพื้นที่บริเวณตามแนวถนนวงแหวนรอบที่ ๒ หรือพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจด้านทิศใต้ของถนนสุวรรณศร โดยกำหนดแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

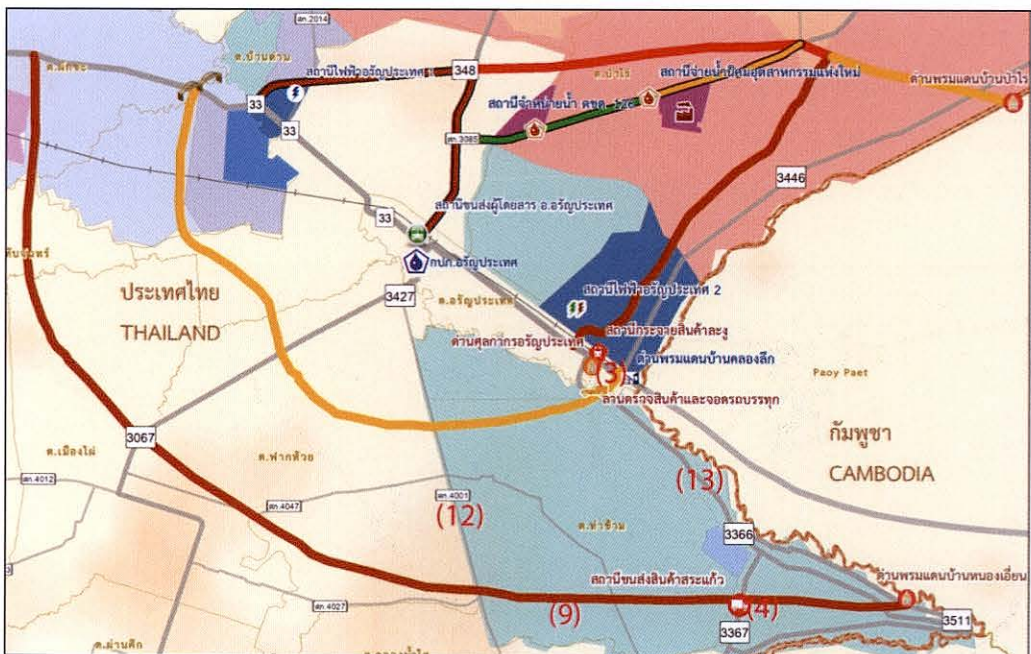
๒) ด้านการศุลกากร

ด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนในฝั่งไทย และด่านพรมแดนบ้านสติงบตฝั่งกัมพูชา จะก่อสร้างแล้วเสร็จ ทำให้วัตถุดิบและสินค้าสามารถผ่านเข้า - ออก ระหว่างประเทศได้ ๒ ช่องทาง แต่เนื่องจากในปัจจุบันด่านพรมแดนบ้านคลองลึก (บริเวณที่ ๑ ในภาพ) มีสภาพแออัด อีกทั้งยังมีสถานบริการคาสีโนหลายแห่งในบริเวณดังกล่าว ทำให้เป็นข้อจำกัดในการปรับปรุงหรือขยายพื้นที่เพื่อให้รถบรรทุกสินค้าผ่านได้สะดวก นอกจากนี้ การขนส่งสินค้าและวัตถุดิบผ่านด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน (บริเวณที่ ๒ ในภาพ) จำเป็นต้องมีการดำเนินการด้านเอกสาร ณ ด้านศุลกากรอรัญประเทศ (บริเวณที่ ๓ ในภาพ) ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนสุวรรณศรห่างจากด่านพรมแดนบ้านคลองลึกประมาณ ๑.๐ กิโลเมตร ทำให้รถบรรทุกเมื่อข้ามผ่านด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน เข้ามาในไทยต้องวิ่งกลับไปด้านศุลกากรอรัญประเทศบนถนนสุวรรณศร เพื่อไปดำเนินการด้านเอกสาร (ภาพที่ ๕๖)

ภาพที่ ๕๖ การดำเนินการด้านการศุลกากร

สำหรับแนวทางในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่สำคัญด้านการศุลกากร ๓ แนวทาง (๑) รัฐบาลควรมีการเจรจากับรัฐบาลกัมพูชาเพื่อปรับรูปแบบการสัญจรข้ามแดน โดยให้ผู้เดินทาง รถขนส่งสินค้า และรถยนต์ส่วนบุคคลผ่านเข้า - ออก เฉพาะที่ด่านพรมแดนบ้านคลองลึก ส่วนรถบรรทุกสินค้าให้ผ่านเข้าออกที่ด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน เพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาการจราจรติดขัดหน้าด่านพรมแดนบ้านคลองลึก และเพื่อให้สามารถตรวจปล่อยรถบรรทุกสินค้าได้อย่างรวดเร็ว และลดค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนในการขนส่งอันเนื่องมาจากปัญหาการจราจร (๒) รัฐบาลต้องปรับปรุงถนนทางหลวงสาย ทล.๓๓๖๖ (โครงการเพิ่มเติมลำดับที่ ๑๓) และถนนสาย สก. ๔๐๐๑ (โครงการเพิ่มเติมลำดับที่ ๑๒) เพื่อให้รถบรรทุกวิ่งไปด่านศุลกากรรัฐประเศได้สะดวก หรืออาจจะแก้ไขปัญหา โดยการย้ายสำนักงานของศุลกากรจากที่เดิมบนถนนสุวรรณศรมาตั้งอยู่บนถนนวงแหวนรอบที่ ๒ (โครงการลำดับที่ ๙) บริเวณหน้าด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนใกล้กับสถานีขนส่งสินค้าจังหวัดสระแก้วของกรมการขนส่งทางบก (บริเวณที่ ๔ ในภาพ) ซึ่งจะทำให้เกิดการบูรณาการในการใช้พื้นที่บริเวณดังกล่าว และ (๓) รัฐบาลไทยควรมีการเจรจากับฝ่ายกัมพูชาให้มีการจัดตั้งศูนย์ตรวจร่วม (Common Control Area : CCA) สำหรับการตรวจคน และรถบรรทุกสินค้าที่ด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน เพื่อลดระยะเวลาที่ใช้ในการข้ามผ่านแดน อันจะส่งผลให้การผ่านเข้า - ออก ของรถบรรทุกบริเวณด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังภาพที่ ๕๗

ภาพที่ ๕๗ แนวทางในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่สำคัญด้านการศุลกากร

ทั้งนี้ แนวทางพัฒนาในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ในระยะปานกลาง ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ สามารถสรุปได้ดังตารางที่ ๑๖ และภาพที่ ๕๘

ตารางที่ ๑๖ แนวทางการพัฒนาและผลต่อการขับเคลื่อนโครงการในระยะปานกลาง
(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒)

แนวทางการพัฒนา	ผลต่อการขับเคลื่อนโครงการ
<p>๑. <u>ด้านศุลกากร</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การเจรจาระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลกัมพูชาเพื่อปรับปรุงแบบการสัญจรผ่านแดนโดยแยกคนรถเข็นสินค้า และรถยนต์ส่วนบุคคลผ่านเข้า - ออกเฉพาะด้านพรมแดนบ้านคลองลึก ส่วนรถบรรทุกสินค้าให้ผ่านด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน - การเจรจาจัดตั้งศูนย์ตรวจร่วม (Common Control Area : CCA) บริเวณด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรเทาปัญหาการจราจรบริเวณหน้าด่านบ้านคลองลึก - เพิ่มความสะดวก รวดเร็วในการตรวจปล่อยสินค้านำเข้า - ส่งออก - ลดระยะเวลาในการตรวจปล่อยสินค้านำเข้า - ส่งออก - มีด่านสำหรับตรวจปล่อยสินค้าโดยเฉพาะ
<p>๒. <u>ด้านคมนาคม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การปรับปรุงถนนทางหลวงสาย ทล. ๓๓๖๖ เพื่อให้รถบรรทุกสินค้าวิ่งไปยังด้านพรมแดนบ้านคลองลึกได้สะดวก - การก่อสร้างถนนวงแหวนรอบที่ ๒ เชื่อมไปยังด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน - การก่อสร้างสถานีขนส่งสินค้าของกรมขนส่งทางบก บริเวณใกล้กับด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีเส้นทางสายใหม่เข้าสู่ด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนอีกหนึ่งเส้นทาง - การขนส่งวัตถุติดสินค้านี้มีความสะดวก รวดเร็วมากยิ่งขึ้น - มีศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าขนาดใหญ่ และเป็นจุดเปลี่ยนหัวลาก - หางพ่วงของรถบรรทุกระหว่างประเทศ
<p>๓. <u>ด้านระบบไฟฟ้าและระบบประปา</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - แผนงานการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าพร้อมระบบจ่ายและสถานีจ่ายน้ำประปาพร้อมระบบส่งน้ำให้รองรับพื้นที่บริเวณตามแนวถนนวงแหวนรอบที่ ๒ หรือพื้นที่ทางด้านทิศใต้ของถนนสุวรรณศร 	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มเสถียรภาพและความพอเพียงของระบบไฟฟ้าและประปาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว - สร้างความมั่นใจและดึงดูดการลงทุน

ภาพที่ ๕๘ แผนที่แสดงโครงสร้างพื้นฐานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

๕.๑.๓ ระยะยาวตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ รัฐบาลได้มีการก่อสร้างถนน ด้านพรมแดน ด้านศุลกากร และระบบสาธารณูปโภค (ไฟฟ้าและประปา) อย่างครบถ้วน สามารถรองรับการพัฒนาพื้นที่ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ ด้านพรมแดนบ้านป่าไร่ ตามแผนงาน จะเริ่มเปิดใช้งานในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ แต่ยังคงขึ้นอยู่กับผลการเจรจาระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลกัมพูชา ซึ่งด้านพรมแดนบ้านป่าไร่เมื่อเปิดเป็นด่านพรมแดนถาวร จะเป็นด่านพรมแดนสำหรับทั้งคน รถยนต์ส่วนบุคคลและรถบรรทุกสินค้าผ่านที่จะช่วยรองรับการผ่านเข้า - ออก ของวัตถุดิบและสินค้า จากพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. และพื้นที่อื่นๆ ที่อยู่ทางทิศเหนือของถนนสุวรรณศร นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ การพัฒนาด้านต่างๆ ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. ดำเนินการแล้วเสร็จทั้งหมด สิ่งสำคัญที่ทางรัฐบาลต้องดำเนินการ ได้แก่ การติดตามและประเมินผลความสำเร็จของการจัดตั้ง พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษนี้เพื่อดูว่ายังมีความต้องการ หรือปัจจัยอื่นที่รัฐบาลต้องเข้ามาช่วยสนับสนุน เพิ่มเติมอะไรบ้าง ทั้งนี้ สามารถสรุปและให้ข้อเสนอแนะการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้วในช่วงระยะยาวได้ ดังนี้

๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคมขนส่ง

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ถนนที่เชื่อมโยงพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. ไปสู่ด่านพรมแดนบ้านป่าไร่จะดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ ซึ่งจะสามารถรองรับการเดินทางของรถยนต์ส่วนบุคคล รถบรรทุกสินค้า ผ่านด่านพรมแดนบ้านป่าไร่ได้อย่างสะดวก

นอกจากนี้ จังหวัดสระแก้วมีสนามบินที่สามารถรองรับการเดินทางของนักท่องเที่ยว และสามารถรองรับ การขนส่งสินค้าที่มีมูลค่าสูง โดยสามารถเชื่อมต่อไปยังสนามบินดอนเมือง และสนามบินสุวรรณภูมิได้

สำหรับแนวทางในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่สำคัญ ด้านโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมขนส่ง คือ หากในอนาคตมีอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าที่มีมูลค่าสูง เช่น เพชร พลอย รัฐบาลควรมีการพิจารณาปรับปรุงสนามบินจังหวัดสระแก้วเพื่อรองรับการขนส่ง ดังกล่าว นอกจากนี้ควรมีการสร้างเส้นทางเชื่อมโยงพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษไปยังด้านศุลกากรทั้ง ๓ แห่ง ด้วย ซึ่งจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น

โครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้าและประปา

ระบบไฟฟ้าและประปา ส่วนใหญ่จะก่อสร้างแล้วเสร็จตั้งแต่ในช่วงระยะปานกลาง คือ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และสามารถรองรับพื้นที่การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ได้อย่างครอบคลุม

สำหรับแนวทางในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่สำคัญ ด้านโครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้าและระบบประปา คือ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและการประปา ส่วนภูมิภาคจังหวัดสระแก้ว ต้องทำการประเมินความต้องการการใช้ไฟฟ้าและน้ำประปาอย่างต่อเนื่อง และเตรียมแผนงานล่วงหน้า เพื่อให้สามารถขยายกำลังการผลิตรองรับความต้องการให้บริการกับธุรกิจ อุตสาหกรรมที่จะมาตั้งในอนาคตได้อย่างเพียงพอครอบคลุมพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

๒) ด้านการศุลกากร

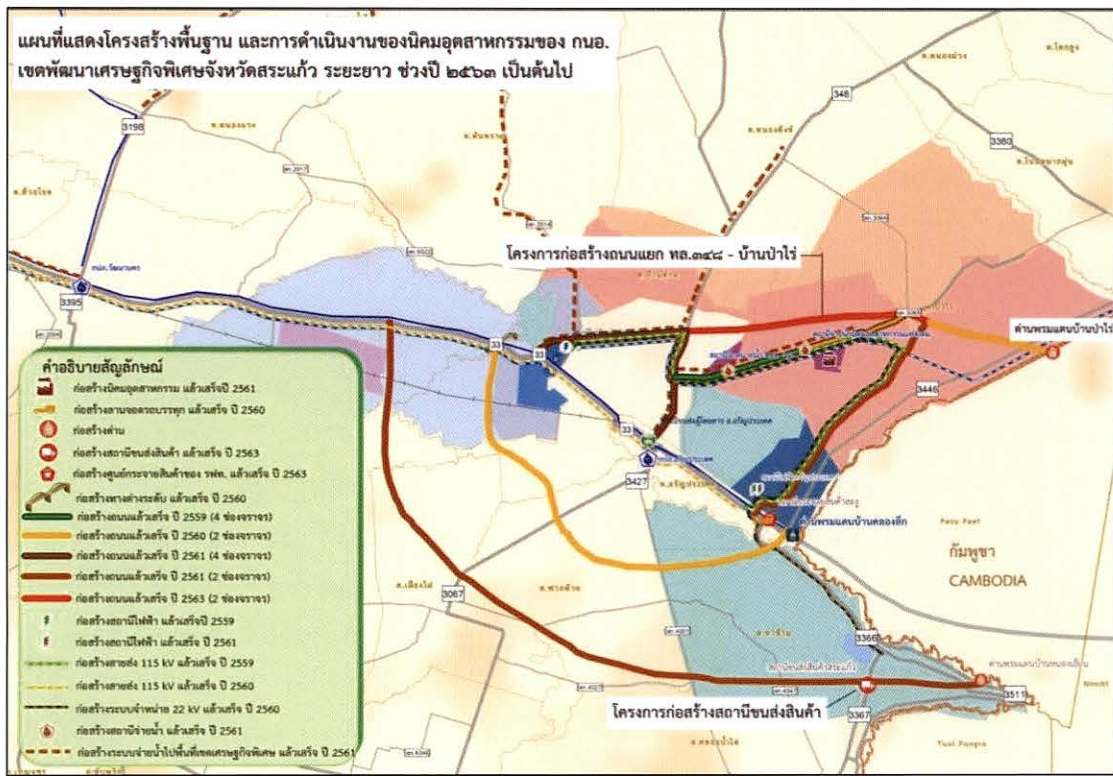
ด่านพรมแดนบ้านป่าไร่จะดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งด่านพรมแดนบ้านป่าไร่ เป็นที่ตั้งที่มีศักยภาพในการใช้สัญจรไปมา ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยว รถยนต์ส่วนบุคคล หรือรถบรรทุกสินค้า เนื่องจากมีพื้นที่ขนาดใหญ่ สามารถรองรับนักท่องเที่ยว รถยนต์ส่วนบุคคล และรถบรรทุกสินค้าได้เป็นจำนวนมาก ตลอดจนที่ตั้งซึ่งสามารถเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญหรือเมืองใหญ่อื่นๆ ในกัมพูชาได้โดยง่าย ทั้งนี้ กรมศุลกากรมีแผนย้ายสำนักงาน ด่านศุลกากรจากเดิมตั้งอยู่บนถนนสุวรรณศร ไปที่บริเวณด่านพรมแดนบ้านป่าไร่ ซึ่งจะรองรับการขนส่ง ข้ามแดนของโรงงานต่างๆ ในพื้นที่ทางทิศเหนือของถนนสุวรรณศร รวมถึงพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม ของ กนอ. ได้เป็นอย่างดี แต่สำหรับพื้นที่ทางทิศใต้ของถนนสุวรรณศร หรือพื้นที่บริเวณรอบๆ ถนนวงแหวนรอบที่ ๑ และวงแหวนรอบที่ ๒ อาจจะไม่มีความสะดวก เนื่องจากรถบรรทุก ต้องวิ่งไปทำเอกสารที่สำนักงานด่านศุลกากรใกล้บริเวณด่านพรมแดนบ้านป่าไร่ แล้วต้องวิ่งกลับลงมา เพื่อเข้าหรือออกที่ด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน ซึ่งระยะทางในการเดินทางค่อนข้างไกล

สำหรับแนวทางในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่สำคัญ ด้านการศุลกากร คือ รัฐบาลไทยต้องเร่งเจรจากับรัฐบาลกัมพูชา เพื่อเปิดจุดผ่านแดนถาวร ป่าไร่ - โอเนียง รวมไปถึงการก่อสร้างด่านศุลกากรในฝั่งกัมพูชา เพื่อให้รถบรรทุกสินค้าจากฝั่งไทย ไม่จะเป็นการขนส่งจากนิคมอุตสาหกรรมของ กนอ. หรือจากพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว สามารถผ่านเข้า - ออกไปกัมพูชา ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว นอกจากนี้ กรมศุลกากรอาจต้องพิจารณา จัดให้มีสำนักงานด่านศุลกากรในทั้ง ๒ บริเวณ ได้แก่ ใกล้กับด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน และใกล้กับ ด่านพรมแดนบ้านป่าไร่ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

ทั้งนี้ แนวทางพัฒนาในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ในระยะยาว ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป สามารถสรุปได้ดังตารางที่ ๑๗ และภาพที่ ๕๙

ตารางที่ ๑๗ แนวทางพัฒนาและผลต่อการขับเคลื่อนโครงการในระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป)

แนวทางการพัฒนา	ผลต่อการขับเคลื่อนโครงการ
<p>๑. <u>ด้านศุลกากร</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การก่อสร้างพรมแดนบ้านป่าไร่แล้วเสร็จ - การบูรณาการแผนงานแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนในการดำเนินการด้านพรมแดนทั้ง ๓ แห่งร่วมกัน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีด้านศุลกากร ลานจอดรถบรรทุก (Cargo Terminal) เพิ่มอีกหนึ่งแห่งในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว - อำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการในการนำเข้า - ส่งออกได้มากยิ่งขึ้น
<p>๒. <u>ด้านคมนาคมขนส่ง</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - มีเส้นทางเชื่อมโยงพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษนิคมอุตสาหกรรมไปยังด้านศุลกากรทั้ง ๓ แห่ง 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเชื่อมโยงพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว กับเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต - โอนีเยงของกัมพูชา - ดึงดูดนักลงทุนได้มากยิ่งขึ้น
<p>๓. <u>ด้านระบบไฟฟ้าและประปา</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การให้บริการด้านระบบไฟฟ้าและระบบประปาครอบคลุมพื้นที่ที่มีศักยภาพในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มเสถียรภาพและความเพียงพอต่อความต้องการใช้ไฟฟ้าและประปา - ความพึงพอใจของนักลงทุน

ภาพที่ ๕๙ แผนที่แสดงโครงสร้างพื้นฐานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ปี ๒๕๖๓

๕.๒ ข้อเสนอเชิงนโยบาย

จากการศึกษาี้ คณะอนุกรรมการมีข้อเสนอเชิงนโยบายสำหรับให้รัฐบาลนำไปประกอบการพิจารณาขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในการเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีนตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่กำหนดของรัฐบาล ทั้งนี้ การผลักดันให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

๑) การกำหนดผู้บริหารเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่ชัดเจนหากรัฐบาลกำหนดผู้บริหารฯ ชัดเจนจะทำให้การนำนโยบายจากส่วนกลาง (กนพ. และ คบพ.) ไปสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรมชัดเจนมากยิ่งขึ้น มีการบูรณาการแผนงานโครงการต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในพื้นที่ได้อย่างมีเอกภาพอีกด้วย ซึ่งจะทำให้การจัดตั้งและ/หรือขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วบังเกิดผลเป็นรูปธรรมเร็วขึ้น

๒) การมอบอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสม รัฐบาลควรกำหนดอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนให้กับผู้บริหารหน่วยรับผิดชอบหลักและหน่วยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกหน่วยงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพลดการทำงานซ้ำซ้อนหรือการเกี่ยงงาน ทั้งนี้ การกำหนดอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนจะทำให้การดำเนินงานร่วมกันของหลายหน่วยงานเป็นไปในทิศทางที่ต้องการ อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และทันเวลา

๓) การบูรณาการการทำงาน รัฐบาลควรพิจารณาบุคคลที่จะเข้ามาบริหารจัดการ การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วให้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน เนื่องจากการขับเคลื่อนต้องเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน หากมีผู้บริหารในพื้นที่ที่คอยเป็นผู้ประสานการทำงาน อย่างมีบูรณาการจะทำให้ทุกหน่วยเกี่ยวข้องทำงานไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) ความจริงจังในการดำเนินนโยบาย รัฐบาลต้องสนับสนุนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อย่างจริงจัง เพื่อสร้างความมั่นใจแก่นักลงทุน ประชาชน ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกฝ่ายส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างต่อเนื่อง

๕) ความโปร่งใสในการดำเนินงาน รัฐบาลต้องดำเนินการให้เกิดการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ตลอดจนการจัดการกับปัญหาที่มีอยู่และปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ด้วยความโปร่งใส เพื่อให้ นักลงทุน ประชาชน และทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องเกิดความเชื่อมั่น ซึ่งจะส่งเสริมให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

๖) การมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐบาลควรสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้ ชุมชนในพื้นที่และประชาชนทั่วไปได้รับทราบ เพื่อรับฟังความต้องการของประชาชนโดยเฉพาะชุมชนในพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสมดุลระหว่างนโยบายของรัฐ กับความต้องการของประชาชนมากขึ้น

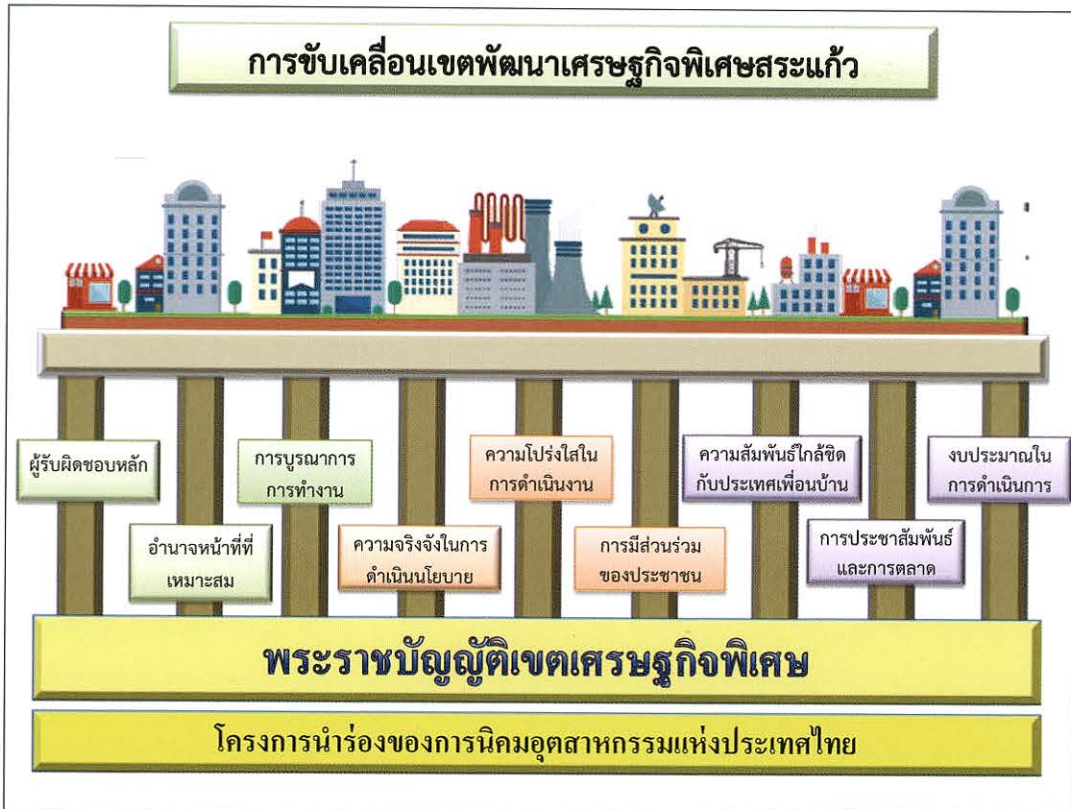
๗) ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประเทศเพื่อนบ้าน รัฐบาลควรเร่งเจรจากับประเทศกัมพูชา ในเรื่องต่างๆ ที่จะอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุน โดยเฉพาะด้านการศุลกากรและการคมนาคมขนส่ง ที่ต้องเชื่อมโยงกัน อีกทั้งควรสานสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้น เนื่องจากเศรษฐกิจการค้าชายแดนจะผันผวน ตามสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างสองประเทศ

๘) การประชาสัมพันธ์และการตลาด รัฐบาลควรดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจัง และต่อเนื่องทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยมีนโยบายด้านการตลาดสนับสนุนและส่งเสริม เพื่อดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามาสนใจและลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมากขึ้น

๙) งบประมาณในการดำเนินการ รัฐบาลควรสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเพียงพอ ทั้งในการประชาสัมพันธ์ การสร้างศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการ ด้านโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคม ระบบไฟฟ้าและประปา เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุน ทั้งในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

ทั้งนี้ ข้อเสนอเชิงนโยบายข้างต้นสามารถถูกนำมาพัฒนาเป็นตัวแบบสำคัญ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ให้ประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรม สำหรับให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ในการพิจารณาและดำเนินการต่างๆ ต่อไปได้ โดยตัวแบบดังกล่าว จะประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญทั้ง ๙ ประการที่เป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย กล่าวคือ ผู้รับผิดชอบหลัก อำนาจหน้าที่ที่เหมาะสม การบูรณาการการทำงาน ความจริงจังในการดำเนินนโยบาย ความโปร่งใสในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับประเทศเพื่อนบ้าน การประชาสัมพันธ์และการตลาด และงบประมาณในการดำเนินการ ซึ่งทั้งหมดถือเป็นหัวใจสำคัญ ที่รัฐบาลและผู้เกี่ยวข้องควรจะต้องนำไปยึดถือปฏิบัติ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จสำคัญเฉพาะ สำหรับการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ คือ การมีกฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ) ที่เป็นรูปธรรม

รวมถึงการมอบหมายให้ กนอ. ดำเนินการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษขึ้นเป็นโครงการนำร่อง (Pilot Project) เพื่อผลักดันและดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศ ให้เข้ามาลงทุนอย่างเป็นรูปธรรมในระยะเริ่มแรก ทั้งนี้ ตัวแบบดังกล่าวได้ถูกแสดงให้เห็น ดังภาพที่ ๖๐

ภาพที่ ๖๐ ตัวแบบการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

รายงานฉบับนี้คณะอนุกรรมการการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ในคณะกรรมการการคมนาคม สถานีบัญญัติแห่งชาติ มุ่งมั่นผลักดันให้รัฐบาลให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และบูรณาการแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่น โดยได้ศึกษาประเด็นปัญหา แนวทางการพัฒนา และปัจจัยความสำเร็จให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็วมีการลงทุนในพื้นที่จังหวัดสระแก้วมากยิ่งขึ้น ภายใต้การดำเนินการของคณะกรรมการนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ก่อนที่จะมีร่างพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. .... ประกาศบังคับใช้ต่อไป

บรรณานุกรม

๑. กรมการค้าต่างประเทศ (๒๕๕๙), การค้าชายแดน
๒. กรมการค้าต่างประเทศ. (๒๕๕๙). เรื่อง สถิติการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนของประเทศไทย ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘.
๓. กรมศุลกากร. (๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๙). พระราชบัญญัติศุลกากร เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของคลังสินค้าทัณฑ์บน
๔. กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ร่วมกับมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และสถาบันวิจัยและพัฒนาโลจิสติกส์. ด้านชายแดนอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.
โซ่อุปทานสินค้า : แบบจำลองโซ่อุปทานและโลจิสติกส์
๕. กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษของต่างประเทศโครงการส่งเสริมและพัฒนาด้านการค้าการลงทุน เชื่อมโยงสู่อาเซียนของสำนักงานจังหวัดเชียงราย, ๒๕๕๙
๖. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (พฤษภาคม ๒๕๕๙).
รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
๗. เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน : เทรนด์สองด้านที่พึ่งตระหนัก (๒๕๕๘). สุขภาพคนไทย ๑๐
สถานการณ์เด่นในรอบปี น. ๖๙ - ๗๓
๘. เขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศเกาหลี. <https://www.innopolis.or.kr/attach/brochure>, ๒๕๕๘
๙. เขตเศรษฐกิจพิเศษในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (๒๕๕๖). กรมเอเชียตะวันออก
กระทรวงการต่างประเทศ
๑๐. คณะกรรมการนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ. (๒๕๕๗). เขตเศรษฐกิจพิเศษ. สืบค้น ๖ สิงหาคม ๒๕๕๗
จาก <http://www.thaigov.go.th/th/news๑/item/๘๔๗๕๗.htm>;
๑๑. งานวิศวกรรมแหล่งน้ำ กองพัฒนาแหล่งน้ำ ฝ่ายทรัพยากรน้ำ (มิถุนายน ๒๕๕๕).
รายงานการศึกษาศักยภาพแหล่งน้ำ ของ กปภ.สาขาในจังหวัดสระแก้ว
๑๒. จดหมายจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ที่ นร. ๑๑๑๒/๗๐๖๗ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
๑๓. ดำรง แสงกวีเลิศ และนันทิกา ทังสุพานิช. (๒๕๕๕). เขตเศรษฐกิจพิเศษ : แนวคิดใหม่
ในการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ. วารสารเศรษฐกิจและสังคม, ปีที่ ๓๙ (๒) ๔๒ - ๕๓.
๑๔. ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ส.๒/๒๕๕๘ เรื่อง การเพิ่มเติมบัญชีประเภทกิจการ
ที่ให้การส่งเสริมการลงทุน ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๒/๒๕๕๗
๑๕. แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว
ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๙ โดยการมีส่วนร่วมของภาคส่วน, ๒๕๕๙
๑๖. รศ.ดร.กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์. การวิจัยเชิงคุณภาพในสวัสดิการสังคม : แนวคิดและวิธีการวิจัย
ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. น. ๑๑๙ - ๑๕๗

หน้าว่าง

๑๗. รศ.ดร.กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุล (กันยายน ๒๕๕๔). สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
โครงการ Research Zone (๒๐๑๑) : Phase ๕๑, เครื่องมือในการเก็บข้อมูลวิจัย
เชิงคุณภาพ และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Study)
๑๘. รายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.)
ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ วันจันทร์ที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๔
๑๙. รายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.)
ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ วันพุธที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔
๒๐. รายงานการประชุมคณะกรรมการบริการพัฒนาการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (คพพ.)
ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ (วันจันทร์ที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๔). ณ ห้องประชุม ๓๐๒ ชั้น ๓
ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล
๒๑. รายงานการประชุมคณะกรรมการบริการพัฒนาการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (คพพ.)
ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ (วันพุธที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔). ณ ห้องประชุม ๓๐๑
ชั้น ๓ ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล
๒๒. รายงานการประชุมคณะกรรมการบริการพัฒนาการพัฒนาพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (คพพ.)
ครั้งที่ ๓/๒๕๕๔ (วันศุกร์ที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๔). ณ ห้องประชุม ๓๐๑
ชั้น ๓ ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล
๒๓. เรวดี แก้วมณี. (๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔). สรุปผลเสวนา Morning Talk เรื่องเขตเศรษฐกิจพิเศษ
แม่สอด : โอกาสและศักยภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมชายแดน. สืบค้น ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔
http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/article/Maesot_SpecialEconomicZone_๒๒๐๒๕๔.doc
๒๔. ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (มกราคม ๒๕๕๔).
โครงการศึกษาความเหมาะสมการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
๒๕. สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (มีนาคม ๒๕๕๔).
รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการบริหารการเปลี่ยนแปลงองค์กรเพื่อขับเคลื่อน
Strategic Roadmap (ระยะที่ ๒)
๒๖. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (๔ เมษายน ๒๕๕๔). เขตเศรษฐกิจพิเศษ
(Special Economic Zone.) กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
๒๗. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. การอำนวยความสะดวก
ทางการค้าและการจัดการโซ่อุปทานเพื่อความสามารถในการแข่งขัน.
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของไทย ฉบับที่ ๒ (๒๕๕๖ - ๒๕๖๐)
๒๘. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) (มีนาคม ๒๕๕๔).
คู่มือการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
๒๙. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) (มีนาคม ๒๕๕๔).
คู่มือการขอรับการส่งเสริมการลงทุน ๒๕๕๔

๓๐. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.). กฎหมายด้านที่ดินและอาคารเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดสระแก้ว. ในการประชุมอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๙
๓๑. สำนักงานวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (พฤษภาคม ๒๕๕๙). บทความวิชาการ Hot Issue จับตาสระแก้ว นำร่องเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษรับเออีซี โครงการนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
๓๒. สำนักงานสภาพที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กระทรวงแรงงาน. โครงการศึกษาวิเคราะห์ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในเขตเศรษฐกิจพิเศษ
กรณีศึกษา : เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด
๓๓. สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (มีนาคม ๒๕๕๗). รายงานการศึกษาดูงานการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษอิสกันดาร์ ประเทศมาเลเซียและการวางผังเมืองประเทศสิงคโปร์
๓๔. สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ (สพท.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (๒๕๕๗). รายงานสรุปผลการสำรวจพื้นที่ชายแดนและโอกาสการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษไทย - กัมพูชา ณ สระแก้ว - บันเตียเมียนเจย และตราด - เกาะกง ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๒ มกราคม ๒๕๕๗
๓๕. อติเรก พันเขียว (๒๕๕๗). การยอมรับ ความคาดหวังและปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดตาก. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ
๓๖. Porter, M. E. (๑๙๙๐). The Competitive Advantage of Nations. Harvard Business Review, ๖๘ (๒), ๗๓ - ๙๓.
๓๗. Tudor, T., Adam, E., & Bates, M. (๒๐๐๗). Drivers and limitations for the successful development and functioning of EIPs (eco - industrial parks): A literature review. Ecological Economics, ๖๑(๒), ๑๙๙ - ๒๐๗.
๓๘. UNIDO. (๑๙๙๗). Industrial Estates Principles and Practice. Technical Report. United Nations Industrial Development Organization.
๓๙. UNIDO. (๒๐๑๕). Economic Zones in the Asean. UNIDO Country Office in Viet Nam

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ภาพแสดงการประชุมคณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อน
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน
ระหว่างวันที่ ๒ มิถุนายน - ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมคณะอนุกรรมการ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

ภาคผนวก ก

ภาคผนวก ข

รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะอนุกรรมการศึกษาและติดตาม
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน
ในคณะกรรมการการคมนาคม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ณ จังหวัดสระแก้ว ในระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙

ภาคผนวก ข

รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะอนุกรรมการการศึกษาและติดตาม
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิต
และกระจายสินค้าสู่อินโดจีน
ในคณะกรรมการการคมนาคม สถานีบัญญัติแห่งชาติ
ณ จังหวัดสระแก้ว
ในระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙

ตามที่คณะกรรมการการคมนาคม สถานีบัญญัติแห่งชาติ ได้มีมติมอบหมาย คณะอนุกรรมการการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน เดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ณ จังหวัดสระแก้ว ในระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาดูงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนงาน ความคืบหน้าการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคด้านต่างๆ เช่น ด้านการคมนาคม ด้านการวางผังเมือง และด้านการอำนวยความสะดวกบริเวณด่านศุลกากรและด่านตรวจคนเข้าเมือง รวมทั้งด้านอื่นๆ ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

วัตถุประสงค์ของการศึกษาดูงาน

๑. เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน
๒. เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีนประสบความสำเร็จ
๓. เพื่อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีนที่เป็นรูปธรรม

สรุปผลการเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะอนุกรรมการ

ในวันจันทร์ที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ คณะอนุกรรมการเดินทางถึงศาลากลางจังหวัดสระแก้ว โดยมี นายภัครธรณ์ เทียนไชย ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ให้การต้อนรับ และบรรยายสรุปเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการดำเนินงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมศุลกากร กรมการขนส่งทางบก กรมธนารักษ์ กรมที่ดิน กรมการจัดหางาน กรมชลประทาน กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมการค้าต่างประเทศ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การประปา ส่วนภูมิภาค สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และหอการค้าจังหวัดสระแก้ว สรุปได้ดังนี้

นายภัครธรณ์ เทียนไชย ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว ได้ให้ข้อมูลว่า เมื่อ ๓ ปีที่แล้ว ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ของจังหวัดสระแก้ว อยู่ในอันดับที่ ๗๑ โดยรายได้ต่อคน ประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท และเมื่อปี ๒๕๕๘ GDP ของจังหวัดสระแก้ว อยู่ในอันดับที่ ๔๙ เนื่องจากจังหวัดสระแก้วได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้ในการดำเนินชีวิตมาโดยตลอด เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๕๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ได้เดินทางมายังจังหวัดสระแก้วเพื่อดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งในพื้นที่ มีโครงการก่อสร้างสะพานเชื่อมไทยและกัมพูชา โดยเริ่มดำเนินการก่อสร้างในปี ๒๕๕๙ สำหรับการดำเนินการก่อสร้างถนนอยู่ในระหว่างการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขณะนี้จังหวัดสระแก้วได้มีการเปิดจุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึกเพียงแห่งเดียว ทำให้มีปัญหาการจราจรในแต่ละวันมีรถบรรทุกสินค้าจำนวนมากมาจอดในบริเวณดังกล่าว สาเหตุมาจากการตรวจปล่อยสินค้าของประเทศกัมพูชายังไม่มีความพร้อมด้านอัตราค่าล้างและพื้นที่ในการดำเนินงาน ดังนั้น ในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากทั้งสองประเทศ ในการดำเนินงานของจังหวัดสระแก้วได้มีการประสานงานกับประเทศกัมพูชามาโดยตลอด โดยนายกรัฐมนตรียึดมั่นนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้ประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านได้รับประโยชน์และเกิดการพัฒนาประเทศไปด้วยกันทำให้ประเทศกัมพูชาให้ความร่วมมือมาโดยตลอด

สรุปข้อมูลความก้าวหน้าการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ข้อมูลทั่วไป

จังหวัดสระแก้ว มีพื้นที่ ๔.๔๙ ล้านไร่ แบ่งเขตการปกครองเป็น ๙ อำเภอ ร้อยละ ๕๗ เป็นพื้นที่การเกษตร มีประชากร ๕.๕ แสนคนเศษ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมูลค่า ๓๒,๒๙๕ ล้านบาท รายได้ต่อหัว ๕๖,๑๓๘ บาทต่อคนต่อปี พืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง และข้าวนาปี พื้นที่ตามแนวเขตชายแดนไทย และกัมพูชา ยาว ๑๖๕ กิโลเมตร มีจุดผ่านแดนเป็นเส้นทางส่งผ่านสินค้าเข้า - ออก ที่สำคัญ ๔ จุด คือ จุดผ่านแดนถาวร ๑ แห่ง ที่บ้านคลองลึก และจุดผ่อนปรนการค้า ๓ แห่ง และมีตลาดโรงเกลือหรือตลาดชายแดนบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศ เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้ามือสองที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาค มีมูลค่าการค้าชายแดน ๗๖,๐๐๐ ล้านบาทเศษ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ปีที่ผ่านมาได้ดุลการค้าเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๓

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ หรือ กนพ. เห็นชอบให้พื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดน ได้แก่ จังหวัดตาก จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดตราด จังหวัดสงขลา และจังหวัดสระแก้ว เป็นพื้นที่เหมาะสมในการจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดึงดูดการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment : FDI) เพิ่มขีดความสามารถของประเทศกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและแก้ปัญหาความมั่นคง และเพื่อให้การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ กนพ. จึงมีประกาศ ฉบับที่ ๑/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๘ กำหนดให้ท้องที่ตำบลท่าข้าม

ตำบลบ้านด่าน ตำบลป่าไร่ อำเภอศรีบุญเรือง และตำบลผักชะ อำเภอวัฒนานคร เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

การดำเนินการเกี่ยวกับที่ราชพัสดุในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

๑) พื้นที่แปลงที่ ๑ แปลง ๕๒๕-๓-๐๐ ไร่ มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

- ใช้พื้นที่รองรับการจัดตั้งหน่วย CIQ (Customs Immigration and Quarantine : CIQ) และเพิ่มการใช้ประโยชน์ในภาคพาณิชย์กรรมด้วย และกรมศุลกากรแจ้งความประสงค์ขอใช้ที่ราชพัสดุ (ทั้งแปลง) เพื่อก่อสร้างที่ทำการด่านศุลกากรอรัญประเทศแห่งใหม่แล้ว

- กรมธนารักษ์มีหนังสือแจ้งว่า กนพ. ได้มีมติในที่ประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๘ เห็นชอบให้กรมศุลกากรใช้ที่ดินราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ สก. ๔๕๐ เนื้อที่ ๕๒๕-๓-๐๐ ไร่ เพื่อก่อสร้างด่านศุลกากรแห่งใหม่ และได้ดำเนินการส่งมอบพื้นที่ให้กรมศุลกากรเรียบร้อยแล้ว

โครงการก่อสร้างด่านศุลกากรอรัญประเทศแห่งใหม่ (บริเวณบ้านป่าไร่)

พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๒ บ้านป่าไร่ ตำบลป่าไร่ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดสระแก้ว โดยที่กรมศุลกากรได้จ้างที่ปรึกษาออกแบบการก่อสร้างด่านบ้านหนองเอี่ยนแล้วนั้น จะนำมาปรับใช้เป็นแบบก่อสร้างที่ด่านบ้านป่าไร่ด้วย ซึ่งกรมธนารักษ์ให้จังหวัดสระแก้ว โดยสำนักงานธนารักษ์พื้นที่สระแก้วดำเนินการจัดทำหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ราชพัสดุแปลงดังกล่าว และได้ดำเนินการส่งมอบพื้นที่ให้กรมศุลกากรเรียบร้อยแล้ว โดยในส่วนของกรมศุลกากรนั้นอยู่ระหว่างการจัดทำคำขอขบประมาณเพื่อดำเนินการก่อสร้างจำนวน ๘๐๐ ล้านบาท ซึ่งในระหว่างจัดทำคำขอขบประมาณนี้ กรมศุลกากรจะก่อสร้างรั้วล้อมรอบพื้นที่ดังกล่าวก่อน เพื่อป้องกันปัญหาการบุกรุกพื้นที่

๒) พื้นที่แปลงที่ ๒ แปลง ๖๖๐-๒-๒๓ ไร่ มีผลการดำเนินงานดังนี้

- ดำเนินการสำรวจจริงวัดตรวจสอบแนวเขตที่ดิน และได้รับรายการที่ดินขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุไว้เป็นแปลงหมายเลขทะเบียนที่ สก. ๔๕๑ หมู่ ๒ ตำบลป่าไร่ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดสระแก้ว เนื้อที่ ๖๖๐-๒-๒๓ ไร่ เรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งดำเนินการขออนุญาตออกโฉนดที่ดินเรียบร้อยแล้ว

- ใช้เป็นพื้นที่รองรับอุตสาหกรรม กำหนดเป็นพื้นที่ให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) เช่า โดย กนอ. ได้ทำสัญญาเช่าพื้นที่กับกรมธนารักษ์เรียบร้อยแล้ว

จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

กนอ. โดยผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้ลงพื้นที่จังหวัดสระแก้ว เพื่อหารือแนวทางการดำเนินการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว โดยได้นำเสนอผลการศึกษาและออกแบบเบื้องต้นการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งมีแนวทางการจัดสรรพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว ออกแบบพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมและพื้นที่สถานีขนส่งและกระจายสินค้า จังหวัดสระแก้ว ดังนี้

แนวคิดการวางผังศูนย์ขนส่งและกระจายสินค้าในเขตนิคมอุตสาหกรรม

- ศูนย์ขนส่งและกระจายสินค้าจะใช้พื้นที่ประมาณ ๖๓ ไร่

- ตำแหน่งศูนย์ขนส่งและกระจายสินค้าจะอยู่ติดกับแนวกับทางหลวงชนบท สก. ๓๐๘๕ เพื่อความสะดวกต่อการคมนาคม

- ตำแหน่งศูนย์ขนส่งและกระจายสินค้าควรอยู่ด้านทิศตะวันออกของพื้นที่โครงการ
แนวคิดการวางพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม

พื้นที่ของศูนย์ขนส่งและกระจายสินค้า แบ่งพื้นที่ออกเป็น ๓ ส่วนหลักๆ คือ

- พื้นที่นิคมอุตสาหกรรมและพื้นที่พาณิชยกรรม พักอาศัย ไม่เกินกว่าร้อยละ ๗๕
ของพื้นที่ทั้งหมด

- พื้นที่สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ทั้งหมด

- พื้นที่สีเขียวและแนวกันชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ทั้งหมด โดยแนวกันชน
มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๑๐ เมตร การจัดรูปแบบแปลงที่ดินในเบื้องต้นจะกำหนดให้แปลงที่ดิน
มีขนาดประมาณ ๑๐ ไร่

- จัดให้มีพื้นที่สำหรับกลุ่มโรงงานสำเร็จรูปประมาณ ๑๖๐ ไร่

แนวคิดการออกแบบระบบถนน

ถนนสายประธานเป็นถนน ๒ ช่องจราจร ผิวจราจรไม่น้อยกว่า ๗ เมตร ทางเท้า
พร้อมทางจักรยานกว้างไม่น้อยกว่า ๓ เมตรต่อข้าง เขตทางไม่น้อยกว่า ๒๕ เมตร

แนวทางพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย

ศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรและการขนส่งสินค้าต่อเนื่องหลายรูปแบบ

- การแปรรูปสินค้าเกษตร
- อาหารและเครื่องดื่ม
- สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม
- พลังงานทดแทน
- อะไหล่ยานยนต์
- คลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้า
- พัฒนาระบบ Logistic

ต้นแบบการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

“นิคมอุตสาหกรรมสินสาคร”

ความคืบหน้าล่าสุด กนอ. ได้เข้าพื้นที่จังหวัดสระแก้ว เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙
เพื่อเข้าพบธนารักษ์พื้นที่สระแก้วในการหารือเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานในพื้นที่ก่อสร้าง
นิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

อีกทั้ง กนอ. ได้มีแผนดำเนินโครงการการนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจ
พิเศษสระแก้ว พื้นที่ประมาณ ๖๖๐ ไร่ ตั้งอยู่ที่ตำบลป่าไร่ ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวประเภทและขนาด
โครงการเข้าข่ายจะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามประกาศกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กนอ. จึงได้มอบหมายให้ศูนย์วิจัยด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม
และสารอันตราย คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นที่ปรึกษาในการจัดทำรายงาน
การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) และได้จัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
และผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่โดยรอบโครงการ เพื่อทำความเข้าใจกับผู้นำชุมชนและประชาชน รวมถึง
หน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบพื้นที่โครงการให้ได้รับทราบ พร้อมรับฟังความคิดเห็น

และข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงขอบเขตการศึกษา รวมทั้ง การดำเนินงานโครงการ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีการประชุมครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรมอินโดจีน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว และกำหนดการประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างรายงาน และมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบ สิ่งแวดล้อมโครงการนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙

ความก้าวหน้าด้านการปรับพื้นที่

ขณะนี้รื้อพื้นที่สระแก้วอยู่ระหว่างกำหนดราคากลางหาผู้รับเหมาซื้อต้นไม้ ในพื้นที่ที่ กนอ. เขา โดยคาดว่าจะได้ผู้รับเหมาประมาณปลายเดือนมิถุนายน ๒๕๕๙ และจะใช้เวลา ในการเข้าพื้นที่เพื่อตัดต้นไม้ประมาณ ๒ เดือน และ กนอ. จะสามารถเริ่มดำเนินการได้ประมาณ ต้นเดือนกันยายน ๒๕๕๙

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านบุคลากร มีแผนดำเนินงานดังนี้

๑. การก่อสร้างถนนแยก ทล. ๓๔๘ - บ้านป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ

กรมทางหลวงชนบทได้จัดสรรงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ วงเงิน ๗.๑๒๘ ล้านบาท เพื่อใช้ดำเนินโครงการสำรวจอสังหาริมทรัพย์ โดยเริ่มดำเนินงาน ตั้งแต่วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ และคาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ ปัจจุบันอยู่ระหว่าง ขั้นตอนการขอรับการจัดสรรงบประมาณวงเงิน ๒๕ ล้านบาท เพื่อดำเนินโครงการ ประกอบด้วย

๑) โครงการปรับปรุงแบบก่อสร้างและศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานฯ วงเงิน ๒๓ ล้านบาท

๒) โครงการสำรวจอสังหาริมทรัพย์ (เพิ่มเติม) วงเงิน ๒ ล้านบาท

๒. ก่อสร้างทางหลวงเชื่อมจุดผ่านแดนที่บ้านหนองเอี่ยน - สตีงบท

กรมทางหลวงได้ปรับลดรูปแบบการดำเนินงาน โดยแบ่งการพัฒนาเป็น ๒ ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ ๑ พัฒนาสะพานข้ามคลองพรมโหด และปรับปรุงโครงข่ายถนนเชื่อม ด้านชายแดนคลองลึก

ระยะที่ ๒ ก่อสร้างทางเลี่ยงเมืองอรัญประเทศ ระยะทาง ๓๐ กิโลเมตร ขนาด ๔ ช่องจราจร

สำหรับการจัดเตรียมพื้นที่เพื่อก่อสร้างอาคารสำนักงาน CIQ บริเวณใกล้พื้นที่ ที่จะก่อสร้างสะพานข้ามคลองพรมโหด ได้มีการประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจนมีข้อยุติ เรื่องขนาดและรูปแบบของพื้นที่อาคารด่าน (พื้นที่ ๑๓๒.๕ ไร่ ตั้งอยู่ห่างจากสะพานข้ามแดน ๑.๘ กิโลเมตร) แล้ว โดยกรมทางหลวงจะเป็นผู้จัดการมสิทธิ์ที่ดินให้พร้อมไปกับการจัดกรรมสิทธิ์ เขตทาง ซึ่งใช้ระยะเวลาประมาณ ๓๔๐ วัน

ทั้งนี้ กรมชลประทานอยู่ระหว่างขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ปี ๒๕๕๙ (งบกลางฯ) เพื่อดำเนินงานศึกษาความเหมาะสมและผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการบรรเทาภัยแล้งและอุทกภัย ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วด้วยแล้ว

๓. ก่อสร้างสถานตรวจสินค้าด้วยระบบ X - Ray เพื่อแก้ไขปัญหาจราจร

กรมศุลกากรได้ดำเนินการสำรวจและออกแบบการก่อสร้างเรียบร้อยแล้ว โดยได้รับมอบพื้นที่ ๖๙-๓-๙๙ ไร่ จากกรมธนารักษ์ และได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๑๔.๖๑๑ ล้านบาท แล้ว อีกทั้งยังได้ดำเนินการประกวดราคาและได้ผู้ชนะการประมูลเรียบร้อยแล้วในวงเงิน ๙๙,๘๘๘,๙๙๙.๐๐ บาท แต่ยังมีปัญหาการบุกรุกโดยประชาชนในพื้นที่

๔. ระบบประปา การประปาส่วนภูมิภาคมีแผนขยายกำลังการผลิตในปี ๒๕๕๙ เป็น ๔๓,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน จากปัจจุบันที่ผลิตเพียง ๑๙,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน เพิ่มขึ้น ๒๔,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน

๕. ระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีแผนพัฒนาระบบไฟฟ้ารองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มอีก ๑ สถานี คือ สถานีไฟฟ้าอรัญ ๒ เงินลงทุน ๖๑๗ ล้านบาท ดำเนินการปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๓ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดหาที่ดิน

๖. กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้มีการวางผังเมืองเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยออกแบบผังพื้นที่เฉพาะชุมชนชายแดน วางโซนนิ่งการใช้ประโยชน์ที่ดิน วางระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และออกแบบรายละเอียดโครงการพัฒนาต่างๆ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษด้วย

ด้านสิทธิประโยชน์ของนักลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้มีประกาศ ฉบับที่ ๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ ให้สิทธิประโยชน์แก่กิจการที่ลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ๒ กรณี คือ ประเภทกิจการทั่วไป และกิจการเป้าหมาย ได้รับสิทธิประโยชน์ ๘ ประการ โดยกิจการเป้าหมายจะได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้นจากกิจการประเภททั่วไป คือ การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุด ๘ ปี และได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้ร้อยละ ๕๐เพิ่ม ๕ ปี และเพื่อความชัดเจนในการตัดสินใจของนักลงทุน คณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุนได้ออกประกาศฉบับที่ ๕/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๘ กำหนดประเภทกิจการเป้าหมายที่ให้การส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว ๑๒ กลุ่มอุตสาหกรรม ๖๑ กิจการ โดยให้ยื่นขอรับการส่งเสริมได้ภายในวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐

การกำหนดอัตราค่าเช่าและค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่าที่ราชพัสดุในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

จังหวัด	ค่าเช่า/ไร่/ปี (ปีแรก) (ปรับ ร้อยละ ๑๕ ทุก ๕ ปี)	ค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่า/ไร่/๕๐ ปี (เอกชน และ กนอ.)		หมายเหตุ
		เสนอ กปน. เดิม (๘ ต.ค. ๕๘)	เสนอใหม่ปรับลด ร้อยละ ๕๐ (ชำระ ๕ ปี จ่ายปีที่ ๖ - ๑๐)	
๑. สงขลา	๔๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	- ปรับปรุงอัตราค่าเช่า ร้อยละ ๑๕ ทุก ๕ ปี - อัตราค่าเช่าของ กนอ. ลดให้ ร้อยละ ๓๐ จากอัตราค่าเช่าของเอกชน - ค่าธรรมเนียมเป็นอัตราขั้นต่อของแต่ละพื้นที่ที่กำหนด โดยทางราชการ (กนอ.และ เอกชนใช้อัตราเดียวกัน) กรณีผ่อนชำระ คิดดอกเบี้ยในอัตราราคา - ระยะเวลาการเช่า ๕๐ ปี และอาจต่อสัญญาได้อีก ๕๐ปี - อัตราดอกเบี้ยเป็นไปตามอัตราราคา
๒. ตาก	๓๖,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	
๓. สระแก้ว	๓๒,๐๐๐	๔๕๐,๐๐๐	๒๒๕,๐๐๐	
๔. ตรัง	๒๔,๐๐๐	๓๒๐,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐	
๕. มุกดาหาร	๒๔,๐๐๐	๓๒๐,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐	
๖. หนองคาย	๒๔,๐๐๐	๓๒๐,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐	

สรุป อัตราค่าเช่าจะมีการปรับขึ้น ร้อยละ ๑๕ ทุกๆ ๕ ปี หรือเฉลี่ยปีละ ร้อยละ ๓ แต่หากเป็นการนิคมอุตสาหกรรมที่จะเข้ามาลงทุนจะได้รับส่วนลดค่าเช่าเพิ่มอีก ร้อยละ ๓๐ จากอัตราค่าเช่าของเอกชน ในส่วนของค่าธรรมเนียมได้กำหนดอัตราใหม่ซึ่งจะลดลง ร้อยละ ๕๐ ต่อปี จากอัตราปกติ ขณะที่หากมีการผ่อนชำระจะต้องมีการจ่ายค่าเสียโอกาส หรืออัตราดอกเบี้ย ในอัตราตลาด ระยะเวลาการเช่า ๕๐ ปี และอาจต่อสัญญาเช่าได้อีก ๕๐ ปี อัตราดอกเบี้ยเป็นไปตามอัตราตลาด

สำหรับบริการข้อมูลแก่นักลงทุน จังหวัดสระแก้วได้ตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน ชั้นที่ชั้น ๒ ศาลากลางจังหวัด ภายในศูนย์ได้จัดบอร์ดนำเสนอขั้นตอนการให้บริการด้านต่างๆ จำนวน ๙ ประเภท เช่น ขั้นตอนการขออนุญาตตั้งโรงงาน การขออนุญาตทำงานของต่างด้าวการออกหนังสือ อนุญาตย้ายสินค้าเกษตร การจดทะเบียนตั้งบริษัท ฯลฯ รวมไปถึงการจัดทำคู่มือบริการข้อมูลและ เอกสารประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ วารสาร โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ให้บริการและมีผู้แทนจากส่วน ราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานการค้าภายในจังหวัด สำนักงานจัดหางาน จังหวัด ฯลฯ ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาปฏิบัติหน้าที่ให้บริการข้อมูลด้วยในช่วงเวลาที่ผ่านมามีผู้มา ขอรับบริการข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่ขอรับข้อมูลประเภทสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับการลงทุนใน เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มีหน่วยงานและผู้บริหารระดับสูงเยี่ยมศูนย์อย่างต่อเนื่อง

สำหรับโครงการขนาดใหญ่ที่นักลงทุนสนใจในพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว

- MM Mega Market (เอ็มเอ็มเมก้ามาร์เก็ต)
- พาร์ค อรัญ (PARK ARAN)

ล่าสุด เมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ กรมการค้าต่างประเทศ ได้จัดงานสัมมนา เรื่อง “เดินหน้า ... เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทย” ภายใต้โครงการ Open House เขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษของไทย ณ ศูนย์การค้าสยามพารากอน ผู้เข้าร่วมงานประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูง ภาครัฐ ภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ สื่อมวลชน ผู้ประกอบการ และผู้สนใจทั่วไป เข้าร่วมงาน จำนวนมาก โดยมีผู้ประกอบการที่มีความสนใจจะลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วหลาย ราย ประกอบด้วย

- บริษัท เออีซี สยาม โลจิสติกส์ จำกัด ประกอบกิจการประเภทบริการขนส่ง และขนถ่ายสินค้า บริการคลังสินค้า ขนส่งทั่วประเทศ และข้ามแดน Warehouse Service, Inland Transport & Cross Border

- บริษัท อีสเทิร์นไรซ์ จำกัด ประกอบการธุรกิจ โรงสีที่ทันสมัยในประเทศไทย ที่ได้รับการยอมรับจากลูกค้าทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งในเรื่องของความสะดวก ความปลอดภัย ทันสมัย ทั้งระบบการผลิต การบริหาร การจัดการ เป็นผู้ผลิตข้าวสารเพื่อจำหน่าย ทั้งในและส่งออกไปยังต่างประเทศ

- บริษัท ไทพีค่อนและอุตสาหกรรม จำกัด ประกอบธุรกิจขายผลิตภัณฑ์คอนกรีต ราง หมอนรถไฟ นายหน้าและตัวแทนจำหน่ายวัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้าง

- บริษัท รอยัลยูเนี่ยนคอร์ปอเรชั่น จำกัด ประเภทธุรกิจประกอบกิจการขายส่งผลิตภัณฑ์ เนื้อสัตว์ชำแหละทุกชนิด (ของสด) - ค้าส่ง

สรุปการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

พื้นที่ชายแดนจังหวัดสระแก้วมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่เน้นกิจกรรมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ มีความได้เปรียบเชิงโลจิสติกส์ในการเชื่อมโยงกับกรุงเทพฯ ท่าเรือแหลมฉบัง กัมพูชา และเวียดนามตามแนวระเบียงเศรษฐกิจตอนใต้ และเป็นช่องทางการค้าไทย - กัมพูชา ที่มีมูลค่าสูงสุดของประเทศ โดยการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ - ปัจจุบัน มีความก้าวหน้า ดังนี้

๑. การประกาศพื้นที่และสิทธิประโยชน์ (คณะกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ ขอบเขตพื้นที่ และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน)

๑.๑ การกำหนดพื้นที่ คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ออกประกาศที่ กนพ. ๑/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๘ ซึ่งกำหนดให้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วครอบคลุมพื้นที่ จำนวน ๔ ตำบล (ตำบลท่าข้าม ตำบลบ้านด่าน และตำบลป่าไร่ ในอำเภออรัญประเทศ และตำบลผักชะ ในอำเภอวัฒนานคร) โดยมีพื้นที่รวม ๒๐๗,๕๐๐ ไร่ (๓๓๒ ตารางกิโลเมตร)

๑.๒ การส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ปัจจุบันเอกชนสามารถยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วได้แล้ว ประกอบด้วย

(๑) นโยบายส่งเสริมการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) สำหรับกิจการทั่วไปและกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จำนวน ๑๒๕ กลุ่มกิจการ และ ๑๐ ประเภทกิจการเพิ่มเติม และสิทธิประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนได้ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

(๒) มาตรการของกรมสรรพากร ลดหย่อนอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล จากร้อยละ ๒๐ เหลือร้อยละ ๑๐ เป็นเวลา ๑๐ รอบระยะเวลาบัญชี โดยยื่นขอใช้สิทธิได้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๘ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

(๓) มาตรการของกรมศุลกากรผ่อนปรนหลักเกณฑ์คุณสมบัติผู้ขอจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนและเขตปลอดอากรในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘ โดยการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไป ได้ลดทุนจดทะเบียนของผู้ขอจัดตั้งจาก ๑๐ ล้านบาท เหลือ ๕ ล้านบาท และจากเดิมสามารถยื่นคำขอจัดตั้งได้ที่สำนักสิทธิประโยชน์ฯ เพียงแห่งเดียวเป็นสามารถยื่นคำขอจัดตั้งได้ที่สำนักสิทธิประโยชน์ฯ หรือ สำนักงานศุลกากรภาค หรือด่านศุลกากรที่กำกับดูแลพื้นที่ ส่วนการจัดตั้งเขตปลอดอากร ได้แก่ ไขว้วิธีการในการยื่นคำขอจัดตั้งจากเดิมสามารถยื่นคำขอจัดตั้งได้ที่สำนักสิทธิประโยชน์ฯ เพียงแห่งเดียว เป็นสามารถยื่นคำขอจัดตั้งได้ที่สำนักสิทธิประโยชน์ฯ หรือ สำนักงานศุลกากรภาค หรือ ด่านศุลกากรที่กำกับดูแลพื้นที่

(๔) สินเชื่อเพื่อการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมจัดการเงินกู้และได้รับวงเงินหมุนเวียนระยะสั้นเพิ่ม โดยยื่นขอใช้สิทธิได้จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

๑.๓ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (One Stop Service : OSS) จังหวัดสระแก้ว ได้เปิดให้บริการศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน ณ ศาลากลางจังหวัดสระแก้ว ชั้น ๒ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนในลักษณะเชิงรุก รวดเร็วและครบวงจร โดยในเบื้องต้นจะให้ข้อมูล คำปรึกษา และรับเรื่องเพื่อประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศูนย์ OSS ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้วจะให้บริการประสานกับศูนย์ประสานการบริการด้านการลงทุน (One Start One Stop Investment Center : OSOS) ของ สกท. ซึ่งตั้งอยู่ที่อาคารจัตุรัสจามจุรี

๒. การจัดระบบแรงงานต่างด้าวแบบไป - กลับ (คณะอนุกรรมการศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ด้านแรงงาน สาธารณสุข และความมั่นคง)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการจัดระบบแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในลักษณะ ไป - กลับ หรือตามฤดูกาล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ โดยสามารถอนุญาต ให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษได้โดยใช้บัตรผ่านแดน (Border Pass) แทนหนังสือเดินทางเป็นเอกสารประกอบการขอใบอนุญาตทำงาน นอกจากนี้ ไทยกับกัมพูชาได้ลงนาม ในความตกลงว่าด้วยการข้ามแดนแล้ว เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ซึ่งส่งผลให้ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ด้านแรงงาน (OSS) ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วสามารถเปิดให้บริการจดทะเบียนแรงงาน กัมพูชาในลักษณะไป - กลับ ได้แล้ว โดยสามารถพำนักได้เป็นเวลาไม่เกิน ๓๐ วัน และมีแรงงานกัมพูชา เข้ามาทำงานตามมาตรา ๑๔ แล้ว ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๘ - พฤษภาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๙,๑๔๐ คน และเฉพาะในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ จำนวน ๑,๕๙๗ คน

๓. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร (คณะอนุกรรมการด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านศุลกากร)

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ กำหนดให้พื้นที่คลองลึกเน้นพัฒนา ในด้านการท่องเที่ยวและด้านคมนาคมโดยเฉพาะรถไฟ พื้นที่หนองเอี่ยนเน้นการขนส่งสินค้าทางรถ และพื้นที่ป่าไร่เน้นการพัฒนาด้านการค้าขายและการท่องเที่ยว และมติ กนพ. ครั้งที่ ๔/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบในหลักการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษสระแก้วตามแนวทางดังกล่าว และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ และประสาน สำคัญงบประมาณเพื่อตกลงในรายละเอียดต่อไป

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับงบประมาณดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และด้านศุลกากรในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ โดยมีโครงการ สำคัญที่อยู่ระหว่างดำเนินการทั้ง ๓ ด้านชายแดน ดังนี้

๓.๑ การพัฒนาพื้นที่บ้านคลองลึก เพื่อรองรับการท่องเที่ยวและการขนส่งสินค้า ทางถนนและรถไฟ โดยคาดว่าจะเพิ่มศักยภาพของพื้นที่ให้สามารถรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีโครงการสำคัญ ได้แก่

(๑) แผนงานการแก้ไขปัญหาจราจรบริเวณชายแดนบ้านคลองลึก ด้านศุลกากร อนุรักษ์ประเทศ ซึ่งกรมศุลกากรได้รับงบประมาณวงเงิน ๑๑๔.๖๑๑ ล้านบาท ปัจจุบันดำเนินการ ประกวตรราคาและได้ผู้ชนะการประกวดราคาแล้ว อยู่ระหว่างเตรียมการก่อสร้าง คาดว่าจะดำเนินการ แล้วเสร็จในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐

(๒) ปรับปรุงอาคารด้านพรมแดนคลองลึก (CIQ) ซึ่งกรมศุลกากรอยู่ระหว่างการออกแบบรายละเอียดและขอสนับสนุนงบประมาณ ปี ๒๕๖๐ วงเงิน ๕๐ ล้านบาท คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๑

(๓) ก่อสร้างถนนสายแยก ทล. ๓๓ - ด้านผ่านแดนบ้านคลองลึก ระยะทาง ๑๕.๔๒๕ กิโลเมตร ซึ่งกรมทางหลวงชนบทได้รับงบประมาณปี ๒๕๕๙ ประมาณ ๑๔๓ ล้านบาท และอยู่ระหว่างขอรับสนับสนุนงบประมาณ ปี ๒๕๖๐ ประมาณ ๔๗๐ ล้านบาท โดยเริ่มก่อสร้างแล้ว ร้อยละ ๓๐ คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนตุลาคม ๒๕๖๑

(๔) ก่อสร้างทางต่างระดับบนถนนสายแยก ทล. ๓๓ - ด้านผ่านแดนบ้านคลองลึก กรมทางหลวงชนบทได้รับจัดสรรงบประมาณปี ๒๕๕๙ ประมาณ ๖๘ ล้านบาท และอยู่ระหว่างขอรับสนับสนุนงบประมาณ ปี ๒๕๖๐ ประมาณ ๑๓๖ ล้านบาท เตรียมเริ่มงานก่อสร้าง คาดว่าจะแล้วเสร็จวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

(๕) การปรับปรุงทางรถไฟช่วงชุมทางแก่งคอย - คลองลึกเก่า - สุดสะพานคลองลึก (รวมสะพานรถไฟข้ามคลองลึก) ก่อสร้างแล้วเสร็จตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

๓.๒ การพัฒนาพื้นที่บ้านหนองเอี่ยน - สดิงบท เพื่อรองรับการขนส่งสินค้า คาดว่าจะมีความพร้อมในปี ๒๕๖๒ โครงการสำคัญ ได้แก่

(๑) ก่อสร้างทางหลวงอรัญประเทศ - ชายแดนไทย/กัมพูชา (บ้านหนองเอี่ยน - สดิงบท) ระยะทาง ๔๗.๑๔ กิโลเมตร ซึ่งกรมทางหลวงอยู่ระหว่างออกแบบรายละเอียดและขอรับสนับสนุนงบประมาณ ปี ๒๕๖๐ วงเงิน ๒๗๒ ล้านบาท (ค่าชดเชยสิ่งสาธารณูปโภคและสิ่งสาธารณูปโภคในการเวนคืนที่ดิน ๑๐๐ ล้านบาท และค่าก่อสร้าง ๑๗๒ ล้านบาท)

(๒) ก่อสร้างสะพานข้ามคลองพรมโหด คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ ให้เงินกู้ ๙๒๘ ล้านบาท และเงินให้เปล่า ๑๗๐ ล้านบาท สำหรับก่อสร้างสะพานคลองพรมโหด ตามที่ฝ่ายกัมพูชาขอรับการสนับสนุน คาดว่าจะก่อสร้างแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๒

(๓) ก่อสร้างด้านศุลกากรอรัญประเทศแห่งใหม่ (บ้านหนองเอี่ยน - สดิงบท) พื้นที่ ๑๓๒ ไร่ กรมศุลกากรอยู่ระหว่างรอกะบวนการเวนคืนที่ดินจากกรมทางหลวง และกำลังดำเนินการจัดทำคำขอของงบประมาณ ๒๕๐ ล้านบาท โดยกำหนดแผนการก่อสร้างให้แล้วเสร็จปี ๒๕๖๑

(๔) โครงการพัฒนาสถานีขนส่งสินค้าจังหวัดสระแก้ว การพัฒนาสถานีขนส่งสินค้าจังหวัดสระแก้วเป็นหนึ่งในโครงการพัฒนาสถานีขนส่งสินค้าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งสินค้าทางถนนด้วยรถบรรทุก (๑๗ แห่ง) ของกรมการขนส่งทางบก ซึ่งวางแผนไว้ว่าตัวสถานีจะมีขนาดพื้นที่ ๙๐-๑๐๐ ไร่ ตั้งอยู่ ณ ที่ดินตามแนวทางหลวงตัดใหม่เชื่อมด่านหนองเอี่ยน ห่างจากด่านหนองเอี่ยน ประมาณ ๕ กิโลเมตร กรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นของเอกชน ลักษณะพื้นที่เกษตรกรรม (ทำนา) คาดว่าจะก่อสร้างแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๓ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการวางผังและออกแบบสถานีขนส่งสินค้าจังหวัดชายแดน

๓.๓ การพัฒนาพื้นที่บ้านป่าไร่ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวและการขนส่งสินค้า คาดว่าจะมีความพร้อมในปี ๒๕๖๒ โครงการสำคัญ ได้แก่

(๑) การก่อสร้างถนนสายแยก ทล. ๓๔๘ - บ้านป่าไร่ ระยะทาง ๑๒ กิโลเมตร กรมทางหลวงชนบทอยู่ระหว่างขอรับสนับสนุนงบประมาณปี ๒๕๖๐ วงเงิน ๗๕ ล้านบาท สำหรับจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน

(๒) การก่อสร้างด่านศุลกากรอรัญประเทศแห่งใหม่ (บ้านป่าไร่ - โอนียง) พร้อมอาคาร CIQ พื้นที่ ๕๒๕ ไร่ วงเงิน ๘๐๐ ล้านบาท กรมศุลกากรอยู่ระหว่างขอรับจัดสรรงบประมาณโดยกำหนดแผนการก่อสร้าง คาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๒

(๓) การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว กนอ. ออกแบบรายละเอียดแล้วเสร็จ ได้ทำสัญญาเช่าที่ดินราชพัสดุ จำนวน ๖๖๐ ไร่ แล้ว เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ คาดว่าจะก่อสร้างแล้วเสร็จและเปิดรับนักลงทุนได้ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑

นอกจากนี้อยู่ระหว่างดำเนินโครงการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน คือ ก่อสร้างปรับปรุงขยายการประปาส่วนภูมิภาค สาขาอรัญประเทศ โดยได้รับงบประมาณ ปี ๒๕๕๙ ประมาณ ๑๒๓ ล้านบาท และอยู่ระหว่างขอรับสนับสนุนงบประมาณ ปี ๒๕๖๐ ประมาณ ๒๕๑ ล้านบาท

๔. การจัดหาพื้นที่พัฒนา (คณะอนุกรรมการด้านการจัดหาที่ดินและบริการจัดการ)

คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ เห็นชอบการจัดสรรที่ดินให้หน่วยราชการใช้ประโยชน์ และให้เอกชน และ กนอ. เช่าที่ดินราชพัสดุตามคำสั่ง คสช. ที่ ๑๗/๒๕๕๘ ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว จำแนกเป็น (๑) แปลงที่ ๑ จำนวน ๕๒๕-๓-๐๐ ไร่ ให้กรมศุลกากรใช้ประโยชน์พื้นที่ CIQ และ (๒) แปลงที่ ๒ จำนวน ๖๖๐-๒-๒๓ ไร่ ให้ กนอ. เช่าพื้นที่ โดยวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ มีพิธีลงนามสัญญาเช่าระหว่างกรมธนารักษ์ และ กนอ. เช่าพื้นที่ที่ดินราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียน ที่ สก. ๔๕๑ ตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เนื้อที่ ๖๖๐-๒-๒๓ ไร่ ระยะเวลาสัญญา ๕๐ ปี เพื่อพัฒนาเป็นนิคมอุตสาหกรรม ในราคา ๑๒,๔๐๐ บาท ต่อไร่ต่อปี โดยปรับปรุงค่าเช่า ร้อยละ ๑๕ ทุก ๕ ปี และค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่าในอัตราไร่ละ ๒๒๕,๐๐๐ บาท ต่อ ๕๐ ปี ซึ่งในปัจจุบัน กนอ. อยู่ระหว่างการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) และออกแบบรายละเอียดโครงการ ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณเดือนสิงหาคม ๒๕๕๙ โดยขณะนี้ มีผู้สนใจเข้ามาติดต่อลงทุนแล้ว

๕. การตลาดและประชาสัมพันธ์

คณะอนุกรรมการด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ได้จัดงาน Open House เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูล เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแก่สาธารณชนและนักลงทุน อาทิ วิทยุทัศน์ สกู๊ปพิเศษสำหรับหนังสือพิมพ์ และวารสารต่างประเทศ แผ่นพับและคู่มือนักลงทุนทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ รวมถึงพาคณะนักลงทุนไปเยี่ยมชมพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

๖. การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระดับพื้นที่ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระดับพื้นที่ได้ลงพื้นที่เพื่อติดตามการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เช่น การจัดหาพื้นที่พัฒนา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และด่านศุลกากรในพื้นที่บ้านหนองเอี่ยน และรายงานต่อ กนพ.

ประเด็นปัญหาอุปสรรคของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านถนน

กรมทางหลวงและกรมทางหลวงชนบทได้มีแผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านถนนเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วแล้ว ซึ่งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว มีด้านพรมแดนที่สำคัญ คือ ๑) ด้านพรมแดนบ้านคลองลึก ๒) ด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน ๓) ด้านพรมแดนบ้านป่าไร่ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ก่อสร้างถนนเพื่อให้มีการเชื่อมโยงด้านชายแดนดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากรัฐบาลได้มีนโยบายให้มีการพัฒนาพื้นที่ด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนเป็นลำดับแรกแล้วจึงพัฒนาด้านพรมแดนบ้านป่าไร่ เป็นลำดับถัดมา แต่พื้นที่ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและโครงการพัฒนาด้านศุลกากรอยู่บริเวณด้านพรมแดนบ้านป่าไร่นั้น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านถนนอาจจะยังไม่สามารถรองรับการขนส่งสินค้าจากนิคมอุตสาหกรรมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

กรณีการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาด้านพรมแดนบ้านป่าไร่ โดยเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งระหว่างด้านพรมแดนบ้านป่าไร่กับด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนควรใช้เส้นทางเลี่ยงเมือง (By pass) ที่เชื่อมไปยังการประปาจังหวัดสระแก้ว และกรมทางหลวงหรือกรมทางหลวงชนบทจะต้องก่อสร้างถนนที่จะไปเชื่อมการประปาจังหวัดสระแก้วกับบ้านหนองเอี่ยนเชื่อมโยงไปยังตำบลฝักชะ ซึ่งแนวทางการดังกล่าวมีความเป็นไปได้และมีความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการได้ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงานการดำเนินงานโครงสร้างพื้นฐานด้านถนนโดยกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานเพื่อให้สามารถพิจารณาภาพรวมการดำเนินงานและเป็นแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านถนนให้มีความต่อเนื่องและสอดคล้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรมีการพัฒนาถนนเพื่อให้สามารถรองรับการขนส่งสินค้าจากนิคมอุตสาหกรรมบริเวณพื้นที่บ้านป่าไร่

๒. ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบไฟฟ้าและระบบประปา

ในการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วให้เกิดผลเป็นรูปธรรม มีความจำเป็นที่จะต้องมีการระดมการลงทุนในพื้นที่เพื่อให้เกิดการผลิตและกระจายสินค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ปัจจัยที่จะทำให้ผู้ประกอบการมาลงทุนในพื้นที่ คือ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบไฟฟ้าและระบบประปา เป็นต้น ปัจจุบันนักลงทุนยังไม่มี ความมั่นใจที่จะมาลงทุนในพื้นที่ เพราะความไม่ชัดเจนด้านพื้นที่ และยังไม่มีความพร้อมด้านระบบไฟฟ้าและระบบประปา

ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ

กรณีการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว นักลงทุนส่วนใหญ่เห็นว่า จะต้องมีความพร้อมด้านระบบไฟฟ้าและระบบประปา การไฟฟ้าและการประปาจะติดตั้งระบบไฟฟ้าและระบบประปาไว้ที่ส่วนกลาง หากพื้นที่ใดมีการลงทุนหรือตั้งโรงงานเป็นกลุ่มใหญ่อาจจะขอให้การไฟฟ้าและการประปาติดตั้งระบบไฟฟ้าและระบบประปาเพื่อรองรับการดำเนินงานของผู้ประกอบการ

คณะอนุกรรมการได้ขอให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและการประปาส่วนภูมิภาคจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการด้านระบบไฟฟ้า และระบบประปาในพื้นที่ที่มีการลงทุนของภาคเอกชน เพื่อให้ผู้ประกอบการได้มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนในพื้นที่

๓. ด้านการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (One Stop Service : OSS)

ในการส่งเสริมการค้าและการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการอำนวยความสะดวกด้านการลงทุนให้กับนักลงทุน ดังนั้น การจัดตั้ง OSS จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รวมทั้ง การบริหารจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุน แต่ปัจจุบัน OSS ยังไม่มีความพร้อมด้านการให้บริการนักลงทุน เนื่องจากยังไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลจากส่วนกลางไม่มีความพร้อมด้านอัตราค่าจ้าง ไม่มีการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการได้ขอให้จังหวัดสระแก้วจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการจัดตั้ง OSS ทั้งนี้ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาของ OSS และผลักดันให้ OSS ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนการค้าและการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

อนุกรรมการโดยตัวแทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเสนอขอแก้ไขปัญหาของ OSS ในเบื้องต้นในระยะสั้น ด้วยการส่งเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนไปปฏิบัติราชการ ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (One Stop Service : OSS) จังหวัดสระแก้ว เพื่อช่วยให้คำปรึกษาแก่นักลงทุนและช่วยอบรมความรู้เรื่องการส่งเสริมการลงทุนแก่เจ้าหน้าที่ของ OSS จังหวัดสระแก้ว เป็นระยะเวลา ๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๑ - ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

๔. ด้านศุลกากร

ปัจจุบันด่านพรมแดนบ้านคลองลึกมีปัญหาการจราจร ทำให้ไม่มีความสะดวกในการขนส่งสินค้า เนื่องจากมีรถบรรทุกสิบล้อจอดบริเวณดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ขณะนี้กรมศุลกากรมีโครงการแก้ไขปัญหาจราจรบริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึก โดยการสร้างลานจอดพักรถสินค้าและอาคารตรวจสินค้าด้วยเครื่อง X - Ray ได้สำรวจและออกแบบเรียบร้อยแล้ว ได้รับมอบพื้นที่จากกรมธนารักษ์แล้ว และได้รับการจัดสรรงบประมาณ โดยได้ดำเนินการประกวดราคา และได้ผู้ชนะการประมูลเรียบร้อยแล้ว แต่ยังคงพบปัญหาการบุกรุกโดยประชาชนในพื้นที่

กรณีปัญหาการจราจรบริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึก สาเหตุมาจากประเทศกัมพูชาใช้เวลาในการตรวจสินค้าค่อนข้างนาน เนื่องจากมีการตรวจรถบรรทุกสินค้าได้เพียงครั้งละหนึ่งคัน และประเทศกัมพูชามี ๔ หน่วยงานในการตรวจรถบรรทุกสินค้า นอกจากนี้ บริเวณด่านชายแดนในประเทศกัมพูชาเป็นป้อนคาสีโน จึงไม่สามารถจอดรถบรรทุกสินค้าได้ และประเทศกัมพูชาไม่มีงบประมาณ และพื้นที่ในการก่อสร้างลานจอดรถบรรทุกสินค้า ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่องระดับนโยบายของทั้งสองประเทศ สำหรับการตรวจรถบรรทุกสินค้านี้ร่วมกันของเจ้าหน้าที่ไทย

และกัมพูชาได้เคยมีการหารือเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว แต่ประเทศกัมพูชายังไม่มีระบบข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับประเทศไทย

ปัจจุบันด้านพรมแดนบ้านคลองลึกมีปัญหาการจราจร ทำให้ต้องมีการขยายและพัฒนาพื้นที่บริเวณบ้านหนองเอี่ยน และพื้นที่บริเวณบ้านป่าไร่ ตามลำดับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนงานด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งระหว่างด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนและด้านพรมแดนบ้านป่าไร่ และกรมศุลกากรได้รับมอบพื้นที่เพื่อก่อสร้างด้านพรมแดนบ้านป่าไร่แล้ว แต่ยังไม่มียงบประมาณในการดำเนินงาน ซึ่งกรณีการพัฒนาด้านพรมแดนบ้านป่าไร่นี้เป็นเรื่องนโยบายของทั้งสองประเทศในการแก้ไขปัญหาการปักปันเขตแดน ซึ่งทางเลือกหนึ่งคือการสร้างสะพานเพื่อเชื่อมทั้งสองประเทศโดยไม่กระทบกับเส้นเขตแดน ส่วนการพัฒนาด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนกรมศุลกากรได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการแล้ว แต่ยังมีปัญหาด้านพื้นที่ ซึ่งกรมทางหลวงอยู่ระหว่างดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกาเวนคืนที่ดินและการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เนื่องจากมีการค้นพบโบราณสถานบริเวณด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน

ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการได้ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการจราจรบริเวณด้านพรมแดนบ้านคลองลึกโดยบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอมายังคณะอนุกรรมการเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

๕. ด้านการขนส่งสินค้าทางถนนระหว่างไทย - กัมพูชา

ปัจจุบันได้มีความตกลงระหว่างไทย - กัมพูชากำหนดโควตาจำนวนรถบรรทุกทุกสินค้าและรถโดยสารจากประเทศไทยไปยังประเทศกัมพูชา ปีละ ๔๐ คัน ซึ่งแตกต่างจากข้อตกลงระหว่างกัมพูชา - เวียดนาม ที่กำหนดโควตารถบรรทุกทุกสินค้ามากกว่า ๕๐๐ คัน และข้อตกลงระหว่างกัมพูชา - ลาว ที่กำหนดโควตารถบรรทุกทุกสินค้าเกือบ ๑,๐๐๐ คัน ทำให้ผู้ประกอบการคนไทยมีต้นทุนในการขนส่งค่อนข้างแพง และต้องเสียเวลาในการขนถ่ายสินค้าเพื่อให้รถบรรทุกทุกสินค้าของประเทศกัมพูชาดำเนินการขนส่งต่อไป นอกจากนี้ รถบรรทุกทุกสินค้าของประเทศไทยสามารถวิ่งเข้าไปยังประเทศกัมพูชาโดยใช้เพียงเส้นทางเดียวคือเส้นทางปอยเปต - พนมเปญ ซึ่งมีความแตกต่างจากข้อตกลงระหว่างประเทศกัมพูชากับประเทศอื่นที่อนุญาตให้รถบรรทุกทุกสินค้าสามารถวิ่งได้ทุกเส้นทาง

กรณีข้อตกลงระหว่างไทย - กัมพูชา ที่กำหนดโควตารถบรรทุกทุกสินค้าและรถโดยสารเข้าไปในประเทศกัมพูชา จำนวน ๔๐ คัน หมายถึง อนุญาตรถบรรทุกทุกสินค้าและรถโดยสาร ๔๐ ทะเบียนต่อปี โดยจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบรถบรรทุกทุกสินค้าของแต่ละบริษัทที่ได้รับอนุญาต ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวไม่สามารถตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจและสอดคล้องกับปริมาณการค้าระหว่างไทย - กัมพูชา ปัจจุบันทางฝ่ายกัมพูชาเสนอเพิ่มโควตารถขนส่งสินค้าและรถโดยสารไม่ประจำทางเป็น ๑๕๐ คัน แต่ให้ใช้เฉพาะกับจุดผ่านแดนอรัญประเทศ - ปอยเปต เท่านั้น ซึ่งกรมการขนส่งทางบกได้แจ้งต่อกระทรวงคมนาคมแล้วว่าไม่ขัดข้องต่อข้อเสนอของฝ่ายกัมพูชา หากพิจารณาทางด้านเศรษฐกิจแล้วสิ่งที่ควรเร่งดำเนินการคือ การเพิ่มโควตาจำนวนรถและการเพิ่มเส้นทางที่อนุญาตให้รถบรรทุกทุกสินค้าไทยเดินทางในกัมพูชา เนื่องจากความต้องการสินค้าไทยไม่ใช้มีแต่ในพนมเปญเท่านั้น และโรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่งที่ต้องการให้เข้าไปรับสินค้า

ไม่ได้วางตัวอยู่เฉพาะเส้น AH ๑ เท่านั้น ด้วยความที่รัฐบาลไทยและกัมพูชาต่างกังวลในประเด็นด้านความมั่นคง และตามข้อเท็จจริงที่รถบรรทุกสินค้าของประเทศไทยเข้าไปยังประเทศกัมพูชาไม่สามารถเข้าไปส่งถึงจุดหมายสุดท้ายของการขนส่งได้ด้วยข้อจำกัดของข้อตกลงในเรื่องเส้นทางการขนส่งสินค้า ประมาณ ๑ - ๕ ทะเบียนเท่านั้น ที่สามารถวิ่งไปรับสินค้ามาถึงปลายทาง รถบรรทุกสินค้าส่วนใหญ่ยังคงวิ่งเข้าไปในกัมพูชา เพื่อเปลี่ยนถ่ายสินค้าให้พันธมิตรคู่ค้าฝั่งกัมพูชารับช่วงส่งสินค้าต่อไปยังจุดหมายปลายทาง อุปสรรคด้านอื่นของกัมพูชาคือ ความพร้อมของเส้นทางคมนาคม ปัญหาการประกันภัย และปัญหาสถานีเติมเชื้อเพลิงไม่เพียงพอ

การเจรจาเพื่อเพิ่มเส้นทางให้รถบรรทุกสินค้าสามารถผ่านเข้า - ออก ทุกด่านชายแดนระหว่างไทยและกัมพูชา ยังคงเป็นประเด็นใหญ่ที่ต้องพิจารณาทั้งด้านความต้องการทางเศรษฐกิจและประเด็นเรื่องความมั่นคงของทั้งสองประเทศ ในปัจจุบันกรมการขนส่งทางบกประกาศโควตา รถบรรทุกสินค้าและรถโดยสาร จำนวน ๔๐ คันต่อปี โดยแบ่งสัดส่วนเป็นรถบรรทุกสินค้าจำนวน ๓๕ คัน และรถโดยสาร จำนวน ๕ คัน

ในการตรวจรถบรรทุกสินค้าของด่านศุลกากรบ้านคลองลึก กรมศุลกากรมีระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยผู้ประกอบการไม่จำเป็นต้องเดินทางมายังด่านศุลกากรเพื่อทำใบขนสินค้าด้วยตนเอง แต่สามารถส่งข้อมูลการจัดทำใบขนฯ สินค้ามาทางระบบอิเล็กทรอนิกส์จากสถานประกอบการได้ อย่างไรก็ตาม ในการตรวจสินค้าของประเทศไทยมีข้อจำกัดด้านพื้นที่และปัญหาต่างๆ เช่น เส้นทางในประเทศกัมพูชามีอุปสรรคในการสัญจร และมีสถานีเติมเชื้อเพลิงไม่เพียงพอ เป็นต้น ทำให้รถบรรทุกสินค้าของไทยไม่นิยมนำรถเข้าไปส่งสินค้าถึงกรุงเทพมหานครหรือเมืองใหญ่อื่น แต่มักทำการขนถ่ายสินค้าเพื่อให้รถบรรทุกสินค้าของกัมพูชามารับสินค้าเพื่อนำไปกระจายภายในประเทศกัมพูชาเองต่อไป โดยสิ่งที่กรมศุลกากรสามารถทำได้ในขณะนี้คือการแก้ไขปัญหาการจราจรบริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึก โดยขอใช้พื้นที่จากกรมธนารักษ์ ประมาณ ๖๙ ไร่ เพื่อก่อสร้างเป็นลานจอดรถบรรทุกสินค้าเพื่อรอการตรวจปล่อยออกไปสู่ประเทศกัมพูชา ซึ่งในทางปฏิบัติการศุลกากรไม่ได้ตรวจรถบรรทุกสินค้าทุกคัน แต่ใช้หลักการบริหารความเสี่ยงในการตรวจปล่อย หากว่าสินค้านั้นไม่มีความเสี่ยงและมีเอกสารประกอบอย่างครบถ้วนถูกต้องก็จะอนุญาตให้รถบรรทุกสินค้าผ่านไปได้ในทันที นอกจากนี้ กรณีปัญหาการจราจรบริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึกนี้ ส่วนหนึ่งยังเกิดจากแรงงานชาวกัมพูชาที่เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็นจำนวนมากในช่วงเช้า ซึ่งเป็นเวลาเดียวกันกับที่รถขนส่งสินค้าเริ่มทยอยขนส่งของออกไป ซึ่งในอดีตทางด้านพรมแดนอรัญประเทศเคยพยายามแก้ไขปัญหาการเปิดช่องจราจรเพิ่มในช่วงเช้าและเย็น ซึ่งก็สามารถช่วยแก้ไขปัญหาได้ในระดับหนึ่ง

ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ

กรณีปัญหาดังกล่าวข้างต้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่คณะอนุกรรมการจะรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวและนำเสนอต่อรัฐบาลต่อไป

คณะอนุกรรมการได้ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอแนวความคิดการแก้ไขปัญหาการจราจรบริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึกโดยบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคณะอนุกรรมการเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

๖. ด้านการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

กระทรวงพาณิชย์เป็นคณะกรรมการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยได้พานักธุรกิจจากส่วนกลางมาพบนักธุรกิจของบอยเปต และได้ติดตามสถานการณ์การค้าในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว แต่เมื่อคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ได้พิจารณาเห็นว่าการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จึงได้มอบหมายให้หน่วยงานดังกล่าวดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ อย่างไรก็ตาม จังหวัดสระแก้วมีคณะกรรมการการค้าชายแดน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เช่น การพิจารณาเพิ่มจำนวนรถบรรทุกสินค้าระหว่างไทยและกัมพูชา รวมทั้งการส่งเสริมด้านการค้าระหว่างไทยและกัมพูชา

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

กรณีที่กระทรวงพาณิชย์ไม่ได้ดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ อย่างไรก็ตาม ในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการค้าชายแดนไทยและกัมพูชา ดังนั้น จึงขอให้กระทรวงพาณิชย์เสนอแนวคิดการส่งเสริมการค้าระหว่างไทยและกัมพูชาโดยอาศัยประโยชน์จากการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

๗. ด้านการตรวจคนเข้าเมือง

กรณีการดำเนินงานของด่านตรวจคนเข้าเมืองได้มีการนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการดำเนินงาน ทำให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จึงไม่มีปัญหาอุปสรรคแต่ประการใด

๘. ด้านแรงงานต่างด้าว

กรณีผู้ประกอบการคนไทยได้จ้างแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชามาทำงานในประเทศไทย มีปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาขาดระเบียบวินัยในการทำงาน เมื่อถึงช่วงเทศกาลแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาจะกลับบ้านและไม่มาทำงานเป็นเวลาหลายวัน ทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้ประกอบการ หากมีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะเป็นการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว กรณีดังกล่าวผู้ประกอบการได้ร้องขอมายังกระทรวงแรงงานเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่กระทรวงแรงงานยังไม่มีมาตรการอย่างชัดเจน เนื่องจากเรื่องดังกล่าวเป็นข้อตกลงระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง กระทรวงแรงงานมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น อย่างไรก็ตาม กระทรวงแรงงาน มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำนายจ้างและลูกจ้างในการอยู่ร่วมกันให้เป็นสังคมที่ดี

กรณีแรงงานต่างด้าวเข้ามาในประเทศไทยมีทั้งแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย และแรงงานที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย แรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมายจะมีบัตรสีชมพูหรือพาสปอร์ตสามารถอยู่ในประเทศไทยได้ ๓๐ วัน แรงงานต่างด้าวเหล่านี้จะมีฐานข้อมูลที่สามารถติดตามตรวจสอบได้ สำหรับแรงงานต่างด้าวที่มีบัตรผ่านแดน (Border Pass) ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน เมื่อเข้ามาแล้ว แรงงานต่างด้าวเหล่านี้จะเข้าไปทำงานยังพื้นที่ภายในจังหวัดต่างๆ อย่างไรก็ตาม กระทรวงแรงงานได้ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการติดตามตรวจสอบแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการได้ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเสนอแนวคิดการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย โดยหาแนวทางจัดทำฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าวเพื่อให้สามารถติดตามตรวจสอบได้

๙. ด้านสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุขเพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และมีการเพิ่มอัตรากำลัง กรณีแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานผิดกฎหมาย และมารับการรักษาพยาบาลในประเทศไทย จึงทำให้มีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเป็นจำนวนมากและไม่มีเจ้าภาพในเรื่องดังกล่าว ดังนั้น จึงควรมีการจัดทำบัตรประกันสุขภาพเพื่อเป็นการจัดระบบด้านสาธารณสุขให้กับแรงงานต่างด้าว

๑๐. ด้านความมั่นคง

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีด้านพรมแดนบ้านป่าไร่ ซึ่งเป็นที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีแผนงานการพัฒนาพื้นที่บริเวณดังกล่าวเพื่อรองรับการเติบโตของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว แต่พื้นที่ดังกล่าวยังมีปัญหาที่ระเบิดและปัญหาการปักปันเขตแดน ซึ่งเป็นปัญหาในระดับนโยบายของทั้งสองประเทศ

ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีพื้นที่ประมาณกว่า ๒๐๐,๐๐๐ ไร่ มีการจัดสรรพื้นที่ให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) บริหารจัดการ จำนวน ๖๖๐ ไร่ ภาคเอกชนสามารถลงทุนในพื้นที่ดังกล่าวได้ โดย กนอ. ได้มีการบริหารจัดการพื้นที่ จัดทำโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการลงทุนในพื้นที่ ภาคเอกชนสามารถเลือกลงทุนในพื้นที่ของการนิคมอุตสาหกรรม หรือนอกพื้นที่การนิคมอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ภาครัฐได้มีการก่อสร้างโรงงานเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมประชาชน เกษตรกร แรงงานในพื้นที่ให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ข้อมูลความพร้อมด้านพื้นที่และการอำนวยความสะดวกจากภาครัฐดังกล่าว ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ภาคเอกชนหรือผู้ประกอบการได้รับทราบเพื่อส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

กรณีที่ยังไม่มีการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วจึงควรมีการศึกษาปัญหาอุปสรรคของนักลงทุนเพื่อหาแนวทางสนับสนุนให้มีการลงทุนในพื้นที่ ดังนั้น จึงควรมีการวางแผนงานเพื่อประชาสัมพันธ์และการประชุมร่วมกับภาคเอกชน ผู้ประกอบการ นักลงทุน เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และเมื่อเกิดความชัดเจนด้านการลงทุนแล้ว จะทำให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านถนน ระบบไฟฟ้า และระบบประปาในพื้นที่

กรณีการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับทราบข้อมูลที่ชัดเจนในหลายเรื่อง เช่น กรณีที่ได้มีการประกาศให้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นพื้นที่สีเขียว ทำให้นักลงทุนไม่สามารถจัดตั้งโรงงานในพื้นที่ได้ ซึ่งเรื่องดังกล่าวได้มีการแก้ไขปัญหาแล้ว โดยการอนุญาตให้ภาคเอกชนสามารถมาลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วได้โดยไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่

กรณีการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีแผนงานเพื่อรองรับการพัฒนา และบางหน่วยงานได้มีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน ทำให้สามารถมองเห็นภาพการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว ดังนั้น จังหวัดสระแก้วจึงควรมีการรวบรวมแผนงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ด้วยกัน เพื่อบูรณาการแผนงานให้มีความสอดคล้องกัน โดยการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานอย่างชัดเจน รวมทั้ง ควรมีการกำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงานเพื่อให้แล้วเสร็จไปพร้อมกันและบูรณาการการทำงานไปด้วยกัน ทั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วอย่างแท้จริง ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน

ในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ควรมีการวางแผนการดำเนินงานเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ ช่วงระยะเวลา ๑ - ๒ ปี เป็นการพัฒนาด้านพรมแดนบ้านคลองลึก เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจร

ระยะที่ ๒ ช่วงระยะเวลา ๓ - ๕ ปี เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านถนน เพื่อเชื่อมโยงด้านพรมแดนบ้านคลองลึก ด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน และด้านพรมแดนบ้านป่าไร่

ระยะที่ ๓ ช่วงระยะเวลา ๕ - ๑๐ ปี เป็นการพัฒนาด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน และด้านพรมแดนบ้านป่าไร่ เพื่อให้มีความพร้อมรองรับการค้าและการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

จากนั้น คณะอนุกรรมการได้ศึกษาดูงานและเยี่ยมชมศูนย์บริการเบ็ดเสร็จครบวงจรของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา คณะอนุกรรมการได้ศึกษาสภาพพื้นที่ในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว สรุปได้ดังนี้

พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร ประธานคณะอนุกรรมการ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและติดตามการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วให้เกิดผลเป็นรูปธรรม เนื่องจากรัฐบาลได้มีนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่เป็นจังหวัดชายแดนเพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุน กระตุ้นเศรษฐกิจ สนับสนุนผู้ประกอบการ เกษตรกร และแรงงานของประเทศไทย โดยคณะอนุกรรมการได้ร่วมประชุมกับผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้รับทราบข้อมูลว่าเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีความก้าวหน้าในการพัฒนาด้านต่างๆ ที่มีความพร้อมให้ผู้ประกอบการมาลงทุนในพื้นที่ดังกล่าว ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ต้องการให้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเกิดผลเป็นรูปธรรมเป็นจังหวัดแรก และเป็นจังหวัดนำร่องให้กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอื่นๆ ซึ่งในการผลักดันให้เกิดผลเป็นรูปธรรม มีปัจจัยความสำเร็จหลายด้าน อาทิ นโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัด การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน โดยการจัดตั้งศูนย์ให้บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (One Stop Service : OSS) เป็นต้น ขณะนี้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

มีความชัดเจนเกี่ยวกับการจัดสรรพื้นที่เพื่อการลงทุน โดยการจัดสรรพื้นที่ส่วนหนึ่ง ให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยบริหารจัดการ และเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนมาลงทุน ในพื้นที่ดังกล่าว โดยรัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมภาคเอกชน ผู้ประกอบการรายย่อย ประชาชน เกษตรกร และแรงงานในพื้นที่ให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

จากนั้น เวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา คณะอนุกรรมการได้ศึกษาดูงานย่านการค้าในพื้นที่ อำเภออรัญประเทศ

วันอังคารที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ เวลา ๙.๐๐ นาฬิกา คณะอนุกรรมการได้ศึกษาดูงาน ศุภการและด่านตรวจคนเข้าเมืองบริเวณด่านชายแดนบ้านคลองลึก - ปอยเปต อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา คณะอนุกรรมการได้ศึกษาดูงานนิคมอุตสาหกรรมปอยเปต - โอนีเยง สรุปได้ว่า ประเทศกัมพูชาได้จัดตั้งเขตอุตสาหกรรมพิเศษ (Special Economic Zone) ที่อยู่ใกล้ชายแดนไทยด้านอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว คือเขตอุตสาหกรรมพิเศษปอยเปต - โอนีเยง (Poipet O'Neang Special Economic Zone) ตั้งอยู่ที่จังหวัดบันเตียเมียนเจย ห่างจากกรุงเทพ ๓๐๖ กิโลเมตร ห่างท่าเรือแหลมฉบัง ๒๕๐ กิโลเมตร ห่างจากชายแดนไทย ด้านด่านปอยเปต ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ห่างจากชายแดนไทยด้านด่านโอนีเยง ๓ กิโลเมตร แต่ขณะนี้ ด่านนี้ยังไม่เปิดเขตอุตสาหกรรมนี้มีพื้นที่ ๒,๔๑๔ ไร่ การพัฒนาแบ่งเป็น ๕ ระยะ ขณะนี้อยู่ในระยะแรก ในอนาคตจะมีทางรถไฟอาเซียนผ่านเขตอุตสาหกรรมนี้และขนานไปกับเส้นทางหลวงอาเซียน การพัฒนาในระยะแรกนี้จะให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปี ค่าเช่าอุตสาหกรรมจะเป็นแบบระยะยาว โดยมีอัตราค่าเช่า ๔๘,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ/ไร่ โดยมีระยะเวลาเช่า ๗๐ - ๙๙ ปี

จากนั้น เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา คณะอนุกรรมการได้ศึกษาดูงานคลังสินค้า ของ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) (SCG) ประเทศกัมพูชา

นางสาววิภาวี ชมะโชติ
 นิติกรปฏิบัติการ
 ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ
 การคมนาคม สำนักกรรมการ ๑
 ผู้จัดบันทึกการเดินทาง

ภาพประกอบรายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน ของคณะอนุกรรมการศึกษา
และติดตามเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิต
และกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ในคณะกรรมการการคมนาคม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ณ จังหวัดสระแก้ว ในระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙

ภาคผนวก ค
สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว : จุดเปลี่ยนการค้าชายแดน
โดยคณะกรรมการการคมนาคม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่วมกับ
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
ในวันพุธที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๗.๐๐ นาฬิกา
ณ ห้องกมลทิพย์บอลรูม โรงแรม เดอะ สุโกศล กรุงเทพฯ

ภาคผนวก ค

สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว : จุดเปลี่ยนการค้าชายแดน
 โดยคณะกรรมการการคมนาคม สถานีวิทยุแห่งชาติ ร่วมกับ การนิคมอุตสาหกรรมแห่ง
 ประเทศไทย
 ในวันพุธที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙
 เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๗.๐๐ นาฬิกา
 ณ ห้องกมลทิพย์บอลรูม โรงแรม เดอะ สุโกศล กรุงเทพฯ

ตามที่ คณะกรรมการการคมนาคม สถานีวิทยุแห่งชาติ ได้มีมติตั้ง คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีนขึ้น เป็นการเฉพาะมีระยะเวลาในการดำเนินงาน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ถึง ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา ปัจจัยสำคัญ และเสนอแนวทางในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ให้เป็นศูนย์กลาง การกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ในการนี้ คณะอนุกรรมการจึงมีแนวความคิดที่จะระดมความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากหน่วยงานและภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจึงได้กำหนดจัดโครงการสัมมนา เชิงปฏิบัติการขึ้น เรื่อง “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว : จุดเปลี่ยนการค้าชายแดน” เพื่อนำเสนอ และรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับ (ร่าง) รายงานผลการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ทั้งนี้ เพื่อนำมา ปรับปรุงแก้ไขรายงานผลการศึกษาที่จัดทำไว้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมจากหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขรายงาน ผลการศึกษาที่ได้จัดทำไว้เพื่อให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาในครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๔๖ คน ประกอบด้วยสถานีวิทยุแห่งชาติ ๔๑ คน หน่วยงานภาครัฐ ๙๔ คน ภาคเอกชน ๑๔ คน ประชาชนทั่วไป ๘๖ คน และสื่อมวลชน ๑๑ คน

เวลา ๐๘.๓๐ นาฬิกา พลโท จเรศักดิ์ อานุภาพ ประธานคณะกรรมการการคมนาคม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เดินทางถึงโรงแรม เดอะ สุโกศล โดยมีพลเอก วรพงษ์ ส่องเนตร รองประธานคณะกรรมการฯ ให้การต้อนรับและนำเดินชมการจัดนิทรรศการ เกี่ยวกับการดำเนินงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมศุลกากร กรมการขนส่งทางบก และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา พลเอก วรพงษ์ ส่องเนตร รองประธานคณะกรรมการการคมนาคม ในฐานะประธานคณะกรรมการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ได้กล่าวรายงาน การสัมมนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัญหา ปัจจัยสำคัญ และเสนอแนวทางในการจัดตั้ง เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ให้เป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้าสู่อินโดจีน ในช่วงที่ผ่านมา คณะอนุกรรมการได้มีการประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นและรวบรวมข้อมูล รวมทั้ง ได้เชิญหน่วยงาน ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงแล้วทั้งหมด ๘ ครั้ง ในระหว่าง วันที่ ๒๐ - ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ ได้เดินทางไปศึกษาดูงานในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว เพื่อรับทราบ และเก็บข้อมูลในพื้นที่จังหวัดสระแก้วและประเทศเพื่อนบ้านมาวิเคราะห์เพื่อสรุปถึงปัญหาที่สำคัญ และแนวทางการแก้ไขปัญหาสำคัญเพื่อให้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วสามารถก่อตั้งได้ เป็นรูปธรรม และตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ แก่ประชาชนในพื้นที่และเศรษฐกิจของประเทศเป็นส่วนรวมต่อไป คณะอนุกรรมการจึงมีแนวความคิด ที่จะระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากหน่วยงานและภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงได้กำหนดจัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการขึ้น ทั้งนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขรายงานผลการศึกษา ที่จัดทำไว้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ ได้เรียนเชิญผู้ที่เกี่ยวข้อง จากทุกภาคส่วนเข้าร่วมการสัมมนา จำนวน ๑๕๐ คน ประกอบด้วย สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) คณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมศุลกากร สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การลงทุน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้ว่าราชการ จังหวัดสระแก้ว สื่อมวลชน หน่วยงานภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป นอกจากนั้นแล้วยังได้เชิญ นักลงทุน ผู้ประกอบการมาร่วมรับทราบข้อมูล อันจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจต่อไป

เวลา ๐๙.๑๐ นาฬิกา พลโท จเรศักดิ์ อานุภาพ ประธานคณะกรรมการการคมนาคม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประธานในพิธีฯ ได้กล่าวเปิดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว : จุดเปลี่ยนการค้าชายแดน” เพื่อนำเสนอและรับฟังความคิดเห็น เกี่ยวกับ (ร่าง) รายงานผลการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน จากบทบาท อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ การคมนาคม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวคือ “คณะกรรมการการคมนาคม มีอำนาจหน้าที่

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติกระทำกิจการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดๆ ที่เกี่ยวกับการคมนาคมทั้งการจราจรทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ทางอวกาศ การขนส่งมวลชน การขนส่งสินค้า และการพาณิชย์” การทำงานของคณะกรรมการธิการ ในการที่จะสนับสนุนภารกิจและให้สอดคล้องกับการทำงานและนโยบายของรัฐบาลประการหนึ่ง นอกเหนือจากการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ คือ การมอบหมายงานหรือการตั้งคณะกรรมการ ธิการ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการกระทำกิจการ พิจารณา สอบสวน ศึกษาและติดตามปัญหาเรื่องต่างๆ ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการคมนาคม พร้อมทั้งให้คณะกรรมการรายงาน ผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการการคมนาคมทราบต่อไป

การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นกลยุทธ์สำคัญในการเข้าสู่การเป็นประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน ดังนั้น คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธานฯ จึงถูกตั้งขึ้นเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนวัตถุประสงค์หลัก ๔ ด้าน ของการพัฒนาเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษ คือ การเชื่อมโยงกับอาเซียน การต่อยอดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) การเพิ่มปริมาณการค้าและการพัฒนาเมืองชายแดน ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจ อย่างยั่งยืน โดยมูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้นมูลค่ามหาศาลนี้จะส่งผลต่อมูลค่าเชิงเศรษฐกิจ ระดับครัวเรือน จังหวัด ภูมิภาค และประเทศ ตามลำดับ รวมถึงการบรรลุเป้าหมายของประเทศ สมาชิกอาเซียนร่วมกัน คือ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันภายใต้การเคลื่อนย้ายสินค้า และปัจจัยการผลิตเสรี เพื่อนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม โครงข่ายการคมนาคมขนส่งของประเทศที่เชื่อมโยงจังหวัดต่างๆ และเชื่อมโยงกับประเทศ เพื่อนบ้าน เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษบรรลุตามเป้าหมาย ในทางกลับกันความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจของโครงข่ายคมนาคมก็ผูกโยงอยู่กับความเป็นรูปธรรม ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเช่นเดียวกัน ดังนั้น ในนามของคณะกรรมการฯ จึงเห็นควร ที่จะได้มีการจัดสัมมนาเพื่อนำเสนอ (ร่าง) รายงานผลการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน เป็นการระดมสมอง รวมทั้ง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับ (ร่าง) รายงานผลการศึกษาดังกล่าว เพื่อนำมาปรับปรุงรายงาน ผลการศึกษาฯ ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

เวลา ๐๙.๑๕ นาฬิกา นางสาวสมจิณณ์ พิสิทธิ์ รองผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย นำเสนอ (ร่าง) รายงานผลการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน สรุปได้ดังนี้

๑. นโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) ของประเทศไทย มีมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ เห็นชอบยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน เพื่อขับเคลื่อนพัฒนาประเทศ โดยรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กำหนดนโยบายพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ ชาติและร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ โดยมีคณะกรรมการนโยบายเขต SEZ (กนพ.) ตามคำสั่ง กนพ. ที่ ๑/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และคำสั่ง กนพ. ที่ ๒/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๘

๒. วัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการศึกษา เพื่อศึกษาปัญหา ปัจจัยสำคัญ และเสนอแนวทางในการ จัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ให้เป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน อย่างเป็นรูปธรรม

๓. วิธีการดำเนินการศึกษา มีระยะเวลาศึกษา ๙๐ วัน (๓๑ พฤษภาคม - ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๙) ซึ่งวิธีการศึกษาประกอบด้วย การศึกษาและวิเคราะห์จากเอกสาร การเก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์เชิงลึก ประชุมแลกเปลี่ยนความเห็น และสังเกตการณ์ในพื้นที่จริง) และการสัมมนารับฟังความเห็นจากหน่วยเกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อไป

๔. ขอบเขตการศึกษา ประกอบด้วย ๑๕ ด้าน คือ นโยบาย กฎหมาย ที่ดิน และโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมขนส่ง อุตสาหกรรมที่ลงทุน ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ สิทธิประโยชน์ ศุลกากร การตรวจคนเข้าเมือง แรงงาน และการต่างประเทศ ความมั่นคง สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม การยอมรับของประชาชน และปัจจัยความเสี่ยง เพื่อนำอุปสรรค ประเด็นปัญหา ความเสี่ยง แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะไปบูรณาการการบริหารจัดการในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้เป็นรูปธรรมต่อไป

๕. หัวข้อในการนำเสนอ ประกอบด้วย ๔ เรื่องที่สำคัญ ได้แก่

- (๑) นโยบาย SEZ ของประเทศไทย
- (๒) ข้อมูลพื้นฐาน ศักยภาพ ทิศทาง ของสระแก้ว SEZ
- (๓) ความคืบหน้าการดำเนินการ ปัญหาอุปสรรค
- (๔) สรุปประเด็นสำคัญ

๖. สรุปผลการศึกษาที่สำคัญและปัจจัยความสำเร็จของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว ๖ ด้าน โดยสรุปได้ ดังนี้

(๑) ขอบเขตพื้นที่ สิทธิประโยชน์ OSS

มีการให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากร และสิทธิประโยชน์ที่ไม่ใช่ภาษีอากร ดังนี้
สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร

- ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน อกรขาเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต สำหรับเครื่องจักรและวัตถุดิบ

- ได้รับยกเว้นอากรขาออก ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพสามิต สำหรับวัตถุดิบ และผลิตภัณฑ์

- ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติม ร้อยละ ๕๐ อีก ๕ ปี สำหรับกิจการเป้าหมายที่กำหนด

- หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ๒ เท่า ๑๐ ปี

- หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก ร้อยละ ๒๕

สิทธิประโยชน์ที่ไม่ใช่ภาษีอากร

- อนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อื่นของคนต่างด้าว

- อนุญาตให้นำคนต่างด้าวเข้ามาอยู่อาศัยในราชอาณาจักร ช่างฝีมือ ผู้บริหาร หรือผู้ชำนาญการ คู่สมรสและบุคคลในอุปการะ

- อนุญาตให้ช่างฝีมือ ผู้บริหาร ผู้ชำนาญการเข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรม และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

- อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมืออยู่ในราชอาณาจักรเฉพาะเวลาทำงาน หรือให้อยู่เป็นการชั่วคราวได้

- อนุญาตให้ส่งออกเงินตราต่างประเทศได้

ในส่วนของคุณ์บริการการลงทุนจังหวัดสระแก้ว (OSS) ปัจจุบัน จังหวัดสระแก้ว ได้จัดตั้งศูนย์บริการการลงทุนจังหวัดสระแก้ว ณ ชั้น ๒ ศาลากลางจังหวัดสระแก้ว เพื่อมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จบริเวณชายแดน ทั้งนี้ ยังพบข้อจำกัดทั้งทางด้านการบริหารจัดการบุคลากร การประสานงาน ตลอดจนการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างปีไอไอส่วนกลาง และจังหวัดสระแก้ว

(๒) แรงงาน สาธารณสุข ความมั่นคง

- ด้านแรงงาน มีผู้ประกอบการนำแรงงานต่างด้าวกัมพูชาเข้ามาแล้ว มักไม่ดำเนินการตามเงื่อนไข เช่น การขอใบอนุญาตทำงานและการประกันสุขภาพ เนื่องจากใช้เวลานาน ปัญหาแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จังหวัดสระแก้วขาดแรงงานด้านการเกษตร เนื่องจากประชาชนผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เข้าไปทำงานในเมืองใหญ่ด้านอุตสาหกรรม หรือด้านการบริการมากกว่า ขาดแคลนแรงงานทักษะฝีมือ การขยายตัวของตลาดแรงงานไม่สามารถรองรับการผลิตแรงงานได้อย่างสมดุล ปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ปัญหาการแย่งงานระหว่างแรงงานต่างด้าวกับแรงงานไทย

- ด้านสาธารณสุข เกิดความขัดแย้งของคนในชุมชนกับคนต่างถิ่นที่เข้ามาทำงานในพื้นที่ รวมถึงปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการลักขโมยที่อาจเพิ่มขึ้นในช่วงก่อสร้างโครงการ ปัญหาการจัดการกากของเสีย ข้อห่วงกังวลด้านการใช้ทรัพยากร เช่น การใช้น้ำของภาคอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ข้อห่วงกังวลด้านการจัดการของเสีย และน้ำเสียจากนิคมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาในพื้นที่มากยิ่งขึ้นเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแออัดของประชากร จากแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในพื้นที่ แรงงานที่ไม่ได้ซื้อหลักประกันสุขภาพ สถานบริการต้องรับภาระค่าใช้จ่ายทางการแพทย์รักษาพยาบาลกรณีเรียกเก็บเงินไม่ได้ เกิดภาระงาน (แพทย์ พยาบาล ไม่เพียงพอ) เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาในพื้นที่มากยิ่งขึ้นเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแออัดของประชากร จากแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในพื้นที่

- ด้านความมั่นคง มีปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ปัญหาการระเบิดตึกค้างในบางพื้นที่ ปัญหาเส้นเขตแดนบริเวณชายแดนไม่ชัดเจน ปัญหาบริเวณจุดผ่านแดนถาวร ด้านตรวจคนเข้าเมือง และการลักลอบค้าสิ่งผิดกฎหมาย

- ด้านการต่างประเทศ เช่น ปัญหาหลักเขตแดนที่ไม่ชัดเจนกับกัมพูชา ณ ด้านพรมแดนบ้านป่าไร่ - โอนียงจังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นด้านที่อยู่ใกล้กับสระแก้ว SEZ มากที่สุด การค้าบริเวณชายแดนส่วนใหญ่ไม่มีการทำสัญญาและไม่นิยมผ่านระบบธนาคาร รวมทั้งปัญหา ค่าเงินเรียลขาดเสถียรภาพทำให้การชำระค่าสินค้าเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐฯ และเงินบาทของไทย หรือบางครั้งต้องชำระเป็นทองคำแทน การแข่งขันทางการค้าสูง โดยเฉพาะสินค้าจากเวียดนามและจีน บางครั้งมีการลักลอบทำการค้าบริเวณชายแดนทำให้สินค้ามีราคาถูกกว่าสินค้านำเข้าปกติ ได้แก่ อัญมณี ไม้ สินค้าเกษตรและรถยนต์ เป็นต้น มูลค่าการซื้อขายชายแดนของกัมพูชาถูกจำกัด ครั้งละไม่เกิน ๕ แสนบาท อีกทั้งมีการผันผวนต่อรายได้จากการส่งออกสินค้าและบริการจากการแข่งค่า ของเงินบาท ความแตกต่างด้านการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่ชายแดนสองประเทศ รวมทั้ง กฎหมายและกฎระเบียบ ส่งผลต่อการเติบโตของการค้า การลงทุน บุคลากรภาครัฐ และประชาชน ขาดความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษและภายในประเทศกลุ่มอาเซียน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการค้า การลงทุน และการให้บริการระหว่างประเทศ

(๓) โครงสร้างพื้นฐาน และด้านศุลกากร

- โครงข่ายถนนมีโครงการดำเนินการก่อสร้างและขยายถนน จำนวน ๑๐ โครงการ ซึ่งเป็นโครงข่ายเพื่อการรองรับการขยายตัวของพื้นที่ และเส้นทางยังไม่รองรับพื้นที่ที่กำหนดให้เป็น เขตอุตสาหกรรม โดยเฉพาะถนนเส้น สก.๓๐๘๕ เป็นถนนสายหลักที่ผ่านหน้านิคมอุตสาหกรรม ซึ่งต้องขยายถนนเป็น ๔ ช่องจราจร และถนนบางช่วงยังไม่ได้รับงบประมาณในการดำเนินการ ประกอบกับเส้นทางที่ใช้ในการขนส่งสินค้าจากนิคมอุตสาหกรรมไปยังด่านหนองเอี่ยนยังไม่มีเส้นทาง เชื่อมโยงที่ชัดเจน

- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้มีแผนงานการก่อสร้างระบบสถานีไฟฟ้าและสายส่ง ทั้งหมด ๒ แผนงาน คือ สถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๒ และสายส่ง ๒๒ เควี และการประปาส่วนภูมิภาค ได้มีแผนงานก่อสร้างระบบสถานีจ่ายน้ำและวางท่อจ่ายน้ำทั้งหมด ๓ โครงการ คือ สถานีสระแก้ว สถานีอรัญประเทศ สถานีวัฒนานคร-อรัญประเทศ เพื่อรองรับความพร้อมของการเจริญเติบโต ของอุตสาหกรรมและกิจการอื่นในจังหวัดสระแก้ว

- จุดผ่านแดนถาวร จำนวน ๓ แห่ง คือ ด่านคลองลึก ด่านหนองเอี่ยน และด่านป่าไร่ บริเวณด่านคลองลึกมีการจราจรแออัดใช้เวลาในการผ่านแดนเป็นเวลานาน การตรวจปล่อยสินค้าฝั่งประเทศกัมพูชาใช้เวลานานกว่าฝั่งไทย ในส่วนด่านหนองเอี่ยนและด่านป่าไร่ อยู่ระหว่างดำเนินการจัดสรรงบประมาณและจัดหาพื้นที่ในการก่อสร้าง และยังคงมีปัญหาการปักปัน เขตแดนและเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำท่วมถึง

เรื่องสภาพการจราจรที่แออัดที่ด่านศุลกากรบ้านคลองลึก ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณด่านพรมแดนบ้านคลองลึก เนื่องจากเป็นทั้งด้านคนเดิน ด้านรถยนต์ รถบรรทุกเพื่อรอการตรวจปล่อยสินค้า กรมศุลกากรจึงได้มีแผนงานและกรอบระยะเวลาในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

ระยะที่ ๑ โครงการพัฒนาจุดผ่านแดนถาวรคลองลึก (ตลาดโรงเกลือ) เพื่อก่อสร้างลานจอดรถ, อาคาร X-Ray พื้นที่ CCA พื้นที่โครงการ ๖๙-๓-๙๙ ไร่ งบประมาณ ๑๑๔.๖๑๑ ล้านบาท คาดว่าจะแล้วเสร็จ พ.ศ. ๒๕๖๐ นอกจากนี้ ได้ทำการสร้างอาคารด่านพรมแดนใหม่ (CIQ) งบประมาณ ๕๐ ล้านบาท คาดว่าจะแล้วเสร็จ พ.ศ. ๒๕๖๐

ระยะที่ ๒ โครงการก่อสร้างด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน เพื่อก่อสร้างอาคารตรวจสินค้าเข้า - ออก (Cargo terminal) พื้นที่ CCA และสิ่งปลูกสร้างประกอบอื่นๆ ที่ตั้งตำบลท่าข้าม อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พื้นที่โครงการ ๑๓๒.๕๐ ไร่ งบประมาณ ๒๕๐ ล้านบาท ระยะเวลาที่คาดว่าจะแล้วเสร็จ พ.ศ. ๒๕๖๒

ระยะที่ ๓ จุดผ่านแดนบริเวณบ้านป่าไร่ เพื่อก่อสร้างอาคารตรวจสินค้า (Cargo terminal) พื้นที่ CCA พื้นที่ประมาณ ๕๒๕ ไร่ โครงการอยู่ระหว่างการออกแบบ (ศุลกากร) งบประมาณ ๘๐๐ ล้านบาท ระยะเวลาที่คาดว่าจะแล้วเสร็จ พ.ศ. ๒๕๖๓

ปัญหาเรื่องระเบียบ ขั้นตอน ที่เป็นอุปสรรคในการนำเข้า - ส่งออก คือ การเปิดใช้พื้นที่ควบคุมร่วมกัน (CCA) ระหว่างไทย-กัมพูชา การวินิจฉัยพิกัดศุลกากร (Customs Classification) ข้อจำกัดของระยะทางของรถบรรทุกที่สามารถเข้าไปในฝั่งกัมพูชา การนำเข้าสินค้าไปในกัมพูชา มีความยุ่งยากเนื่องจาก VSGS ที่กระทรวงพาณิชย์ กัมพูชาตั้งขึ้นมา ต้องตรวจสอบคุณภาพสินค้าหรือประเมินคุณภาพก่อนที่จะอนุญาตให้นำสินค้าเข้าไปขายในฝั่งกัมพูชาได้ สภาพการจราจรที่แออัด ณ ด่านศุลกากรบ้านคลองลึก การขาดแคลนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

(๔) ที่ดิน การบริหารจัดการ

มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙ กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้างดัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ที่ออกมารับคำสั่ง คสช. ที่ ๓/๒๕๕๙ ในพื้นที่เขต สระแก้ว SEZ โดยมีพื้นที่ ๒๐๗,๕๐๐ ไร่ และกำหนดพื้นที่ให้สามารถพัฒนาเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและคลังสินค้าได้ ๘,๖๖๐ ไร่ (พื้นที่สีม่วง) คิดเป็นร้อยละ ๔.๑๗ ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งเป็น สัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่สีเขียว ได้กำหนดแนวเขตควบคุมอาคารเป็นบริเวณ จำนวน ๑๐ บริเวณ แต่มีเพียง ๓ บริเวณ คือ บริเวณที่ ๔ บริเวณที่ ๕ และบริเวณที่ ๘ สามารถพัฒนาด้านอุตสาหกรรม และคลังสินค้าได้เท่านั้น (พื้นที่บริเวณอื่นๆ สามารถประกอบกิจการโรงงาน ไม่เกิน ๓๐๐ ตารางเมตร) เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นกับนักลงทุน และการขยายตัวของเศรษฐกิจในอนาคต ดังนั้น ควรกำหนดพื้นที่สำหรับอุตสาหกรรมและคลังสินค้าให้มากยิ่งขึ้น

(๕) การตลาด ประชาสัมพันธ์

มีการทำการตลาดและประชาสัมพันธ์เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ที่ผ่านมา ดังนี้

- Open House เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทย เมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ณ ห้องรอยัล พารากอน ฮอลล์ ๓ ศูนย์การค้าสยามพารากอน เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลเกี่ยวกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทย (กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์)

- โครงการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ โรงแรมอนันตรา สยาม ทานอรรัชกา สีบุญเรือง รมว.อก. เป็นประธาน และปาฐกถาพิเศษ

- เขตเศรษฐกิจพิเศษ โอกาสทองสู่เออีซี เวทีที่ ๒ ที่จังหวัดสระแก้ว โดยได้มีการพูดถึงความร่วมมือ และข้อเสนอจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถึงแนวทางขับเคลื่อนพื้นที่ สระแก้ว SEZ (Nation TV)

(๖) การขับเคลื่อนระดับพื้นที่

คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) มีคำสั่ง กนพ. ที่ ๒/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะกรรมการการขับเคลื่อนระดับพื้นที่ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสุวัจน์ ตันยวรรณ) เป็นประธานคณะกรรมการ มีหน้าที่ประสานติดตามความก้าวหน้า และประเมินผลการดำเนินงานของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระดับพื้นที่ รายงานปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน และจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องระดับพื้นที่ และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อรองรับ ๕ ด้านที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา เข้าสู่วาระการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เป็นการอภิปรายเพื่อรับฟังความคิดเห็น ระดมสมองและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับ (ร่าง) รายงานผลการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน โดยเชิญผู้ร่วมอภิปรายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กรมศุลกากร การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การประปาส่วนภูมิภาค กรมโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสระแก้ว สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยเชิญผู้ร่วมอภิปรายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) นายเติมทรัพย์ เตละกุล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขานุการคณะกรรมการนโยบายพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๒) นายอธิฏ จิตรานูเคราะห์ หัวหน้ากลุ่มโลจิสติกส์การขนส่ง สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กระทรวงคมนาคม

- ๓) นายอวยชัย กุลทิพย์มนตรี ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากร ภาคที่ ๑ กรมศุลกากร
 ๔) นายวิโรจน์ บัวคลี่ รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
 ๕) นายวิทยา สามสุวรรณ ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประปาส่วนภูมิภาค เขต ๑
 การประปาส่วนภูมิภาค
 ๖) นายพิชัย อุทัยเชษฐ รองอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง
 ๗) นายวีรวัส ประเสริฐ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว
 ๘) นายเจษฎา ศรีศึก ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการลงทุน สำนักงาน
 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
 - ดำเนินรายการและสรุปผลการสัมมนา โดย นายวีรพงศ์ ไชยเพิ่ม ผู้ว่าการการนิคม
 อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
 - ผู้เข้าร่วมสัมมนา

คณะกรรมการการคมนาคม ได้กำหนดผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๑๕๐ คน
 โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้งสิ้น จำนวน ๒๔๖ คน ดังนี้

๑. สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ประกอบด้วย

- กรรมการการคมนาคม จำนวน ๗ คน
- นักวิชาการประจำคณะกรรมการการคมนาคม จำนวน ๑ คน
- เลขานุการประจำคณะกรรมการการคมนาคม จำนวน ๓ คน
- ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมการการคมนาคม จำนวน ๓ คน
- คณะอนุกรรมการด้านการคมนาคมทางอากาศ จำนวน ๒ คน
- อนุกรรมการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
 จังหวัดสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน จำนวน ๖ คน
- ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจ
 พิเศษจังหวัดสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน
 จำนวน ๘ คน
- ผู้แทนคณะกรรมการ สถานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๒ คน
- ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จำนวน ๑๐ คน

๒. ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย

- จังหวัดสระแก้ว จำนวน ๓ คน
- ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวน ๒ คน
- กระทรวงพาณิชย์ จำนวน ๒ คน
- กระทรวงการต่างประเทศ จำนวน ๑ คน
- การรถไฟแห่งประเทศไทย จำนวน ๑ คน
- สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร จำนวน ๓ คน
- กรมทางหลวง จำนวน ๑ คน
- กรมทางหลวงชนบท จำนวน ๒ คน

- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำนวน ๒ คน
- การประปาส่วนภูมิภาค จำนวน ๒ คน
- กรมการขนส่งทางบก จำนวน ๕ คน
- กรมศุลกากร จำนวน ๒ คน
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน จำนวน ๗ คน
- บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒ คน
- การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จำนวน ๔๔ คน
- สภาอุตสาหกรรม จำนวน ๒ คน
- สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย จำนวน ๔ คน

๓. ภาคเอกชน ประกอบด้วย

- ปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน) สมาชิกกลุ่มอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ จำนวน ๒ คน
- บริษัท อารีโยอิริรักษ์ จำกัด จำนวน ๑ คน
- บริษัท PJ composite co.,ltd. จำนวน ๑ คน
- บจก. เอสซีจี ซีเมนต์ ผลิตภัณฑ์ก่อสร้าง จำนวน ๓ คน
- สมาคมมิตรภาพไทย - กัมพูชา จำนวน ๑ คน
- บมจ. นวนคร จำนวน ๒ คน

๔. ประชาชนทั่วไป จำนวน ๘๖ คน

๕. สื่อมวลชน จำนวน ๑๑ คน

สรุปผลการอภิปรายเพื่อรับฟังความคิดเห็น ระดมสมองและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับ (ร่าง) รายงานผลการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน โดยเชิญผู้ร่วมอภิปรายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นายเต็มทรัพย์ เตละกุล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ให้ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

ด้านนโยบาย

รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเริ่มจากการพัฒนาด้านการค้าชายแดนและโครงข่ายการคมนาคมบริเวณประตูการค้าหลักของประเทศ โดยในระยะแรกให้ความสำคัญกับ ๖ ด้าน ได้แก่ ปาดังเบซาร์ สะเตา มุกดาหาร แม่สอด บ้านคลองลึก (อรัญประเทศ) และบ้านคลองใหญ่ (ตราด)

ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี กับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ เห็นชอบให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- (๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
- (๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- (๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
- (๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
- (๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- (๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ซึ่งแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่มุ่งต่อยอดผลสัมฤทธิ์ของแผนที่สอดคล้องเชื่อมโยงและรองรับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ระยะยาวลงสู่การปฏิบัติในช่วงเวลา ๕ ปี

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในร่างแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๒ มี ๑๐ ยุทธศาสตร์ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : ความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ : การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในภาครัฐและธรรมาภิบาล

ในสังคมไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ : วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๙ : การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ : การต่างประเทศ ประเทศเพื่อนบ้าน และภูมิภาค

โดยในส่วนยุทธศาสตร์ที่ ๙ เป็นยุทธศาสตร์ที่จะมุ่งพัฒนาภาคเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ โดยเฉพาะพื้นที่เศรษฐกิจครอบคลุมทั้งพื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักและพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน โดยเน้นการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ๑๐ พื้นที่เพื่อเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดน

แนวทางการพัฒนา

การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเพื่อให้เกิดการกระจายความเจริญไปยังภูมิภาคต่างๆ ของประเทศเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยรัฐให้การสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิทธิประโยชน์ที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนการลงทุนและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องภายในพื้นที่พัฒนาที่มีขอบเขตชัดเจน รวมทั้งสนับสนุนโครงการและมาตรการเพื่อป้องกันและลดผลกระทบทางสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นที่ยอมรับของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยองค์ประกอบในการสนับสนุนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนประกอบด้วย

- (๑) การกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน
- (๒) การให้สิทธิประโยชน์ในการลงทุน
- (๓) การจัดตั้งศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ด้านการลงทุน
- (๔) การบริหารจัดการด้านแรงงานและการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน

สาธารณสุขและความมั่นคง

- (๕) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร
- (๖) การจัดตั้งศูนย์รวบรวมและรับซื้อสินค้าเกษตร

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- รัฐบาลให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้รับงบประมาณตามแผน

- มีการอนุมัติ package ส่งเสริมการลงทุนตามที่ กนพ. เสนอ โดยเฉพาะในเรื่องการให้สิทธิประโยชน์การลงทุน การใช้แรงงานต่างด้าว ศูนย์ one stop service ที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับกิจกรรมในเขตเศรษฐกิจฯ และเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจอื่นและภูมิภาค

- กิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษต้องสอดคล้องกับจุดแข็งและศักยภาพของพื้นที่ เพื่อให้เกิดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง

- กลไกการบริหารจัดการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษต้องมีความคล่องตัวในการทำงาน มีหน่วยงานกำกับดูแลและติดตามประเมินผลเพื่อแก้ไขอย่างรวดเร็ว

- ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา รวมถึงมีการปรับตัวอย่างเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจฯ

- มีการประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดนักลงทุนเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

- มีการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างใกล้ชิดเพื่อสนับสนุนและเชื่อมโยงกิจกรรมกับเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศไทย

- ไม่ขยายเพิ่มพื้นที่จัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเร็วเกินไป โดยควรมีการประเมินผลก่อน

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

นายอธิภู จิตรานุกเคราะห์ หัวหน้ากลุ่มโลจิสติกส์การขนส่ง สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร ได้ให้ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านศุลกากรอรัญประเทศ

๑. โครงการพัฒนาด่านพรมแดนบ้านคลองลึก

ด่านพรมแดนบ้านคลองลึก ซึ่งตั้งอยู่บนทางหลวงหมายเลข ๓๓ ตำบลอรัญประเทศ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ปัจจุบันมีสภาพแออัด มีพื้นที่ไม่เพียงพอต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวและการค้าชายแดนไทย - กัมพูชาที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว อีกทั้งมีปัญหการจราจรที่แออัด จากระบบรถทุกที่ขนย้ายสินค้าเข้า - ออกผ่านบริเวณหน้าด่านพรมแดน ข้อยกจำกัดในด้านพื้นที่ดังกล่าว ทำให้ไม่สามารถตอบสนองและรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และเป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายสินค้า

กรมศุลกากรจึงเห็นว่าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางด้านศุลกากร เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและการท่องเที่ยว และเพิ่มศักยภาพในการควบคุมทางศุลกากร จึงได้จัดทำโครงการปรับปรุงอาคารด่านพรมแดนบ้านคลองลึกใหม่ (CIQ) และแผนงานแก้ไขปัญหาราจรบริเวณหน้าด่านพรมแดนบ้านคลองลึก เพื่อให้ด่านพรมแดนบ้านคลองลึกให้เป็นด่านพรมแดนที่มีศักยภาพสามารถรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. โครงการก่อสร้างด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน

ตามข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เกี่ยวกับผลการเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกัมพูชา ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ โดยให้ดำเนินการพัฒนาจุดผ่านแดนถาวรบ้านหนองเอี่ยน - สติงบท เป็นลำดับแรกก่อน และให้ดำเนินการในส่วนของจุดผ่านแดนถาวรบ้านป่าไร่ - โอเนียง ในระยะที่ ๒ ทั้งนี้ให้กระทรวงคมนาคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาปรับแผนการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อใช้ดำเนินโครงการพัฒนาจุดผ่านแดนถาวรบ้านหนองเอี่ยน - สติงบท ตามความจำเป็นและความเหมาะสมต่อไป ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ ๓/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ จึงมีมติให้ดำเนินการพัฒนาบริเวณจุดผ่านแดนถาวรบ้านหนองเอี่ยน - สติงบท เป็นลำดับแรก

กรมศุลกากรจึงเห็นว่าเมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ด้วยศักยภาพด้านที่ตั้งของด่านศุลกากรรัฐประเทศ ซึ่งมีพรมแดนติดกับประเทศกัมพูชาที่มีปริมาณการค้าชายแดนที่สูงสุดของเขตการค้าไทย - กัมพูชา มีการขยายตัวทั้งปริมาณนักท่องเที่ยว สินค้าและยานพาหนะ กรมศุลกากรจึงได้เสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ในวงเงิน ๒๕๐ ล้านบาท เป็นค่าจัดหาพื้นที่เพื่อก่อสร้างด่านศุลกากรแห่งใหม่บริเวณบ้านหนองเอี่ยน เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของการค้าชายแดน และการขนส่งสินค้าข้ามแดนภายใต้แผนงานในโครงการ GMS และ AEC ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๓. โครงการก่อสร้างด่านพรมแดนบ้านป่าไร่

ข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เกี่ยวกับผลการเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกัมพูชา ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ โดยให้ดำเนินการพัฒนาจุดผ่านแดนถาวรบ้านหนองเอี่ยน - สติงบท เป็นลำดับแรกก่อน และให้ดำเนินการในส่วนของจุดผ่านแดนถาวรบ้านป่าไร่ - โอเนียง ในระยะที่ ๒

กรมศุลกากรจึงเห็นว่า เมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ด้วยศักยภาพด้านที่ตั้งของด่านศุลกากรรัฐประเทศ ซึ่งมีพรมแดนติดกับประเทศกัมพูชาที่มีปริมาณการค้าชายแดนที่สูงสุดของเขตการค้าไทย - กัมพูชา มีการขยายตัวทั้งปริมาณนักท่องเที่ยว สินค้าและยานพาหนะ กรมศุลกากรจึงได้เสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ในวงเงิน ๘๐๐ ล้านบาท เพื่อก่อสร้างด่านศุลกากรแห่งใหม่บริเวณบ้านป่าไร่ เพื่อให้สามารถรองรับ

การขยายตัวของการค้าชายแดน และการขนส่งสินค้าข้ามแดนภายใต้แผนงานในโครงการ GMS และ AEC ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ปัจจุบันประเทศไทยได้ก่อสร้างทางรถไฟไปสุดชายแดนประเทศกัมพูชาแล้ว แต่ยังคงขาดทางรถไฟในประเทศกัมพูชาที่จะมาเชื่อมต่อกับทางรถไฟของประเทศไทย ประมาณ ๖ กิโลเมตร จากชายแดน ขณะนี้ประเทศกัมพูชาอยู่ระหว่างการก่อสร้างทางรถไฟช่วง ๖ กิโลเมตร คาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณเดือนตุลาคม ๒๕๕๙ และสามารถเปิดเดินรถไฟระหว่างประเทศไทยและประเทศกัมพูชาได้ภายในปลายปี ๒๕๕๙ ขณะนี้อยู่ระหว่างการยกร่างข้อตกลงเกี่ยวกับการเดินรถไฟร่วมกันระหว่างสองประเทศ

กรมศุลกากร

นายอวยชัย กุลทิพย์มนตรี ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากร ภาคที่ ๑ กรมศุลกากร ได้ให้ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

การปรับปรุงระเบียบขั้นตอนที่เป็นอุปสรรคในการนำเข้า - ส่งออก

๑. พื้นที่ควบคุมร่วมกัน (Common Control Area : CCA)

พื้นที่ควบคุมร่วมกัน (Common Control Area : CCA) เป็นส่วนหนึ่งของความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion Cross - Border Transport Agreement : GMS.CBTA) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารระหว่างภาคีสมาชิก ๖ ประเทศ อันได้แก่ กัมพูชา จีน ลาว พม่า เวียดนาม และไทย เพื่อให้กฎหมาย ระเบียบ กระบวนการและข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับการขนส่งสินค้าและผู้โดยสาร มีความเรียบง่ายและเป็นไปในแนวเดียวกันเพื่อส่งเสริมการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (multimodal transportation)

โดยหลักการของพื้นที่ควบคุมร่วมกัน (CCA) จะเป็นการกำหนดพื้นที่เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของทั้งสองประเทศ ทำการตรวจสอบสินค้าและยานพาหนะร่วมกันเพียงครั้งเดียวจากเดิมที่จะต้องถูกสอบโดยเจ้าหน้าที่ของประเทศที่ส่งออกครั้งหนึ่ง และโดยเจ้าหน้าที่ของประเทศที่นำสินค้าเข้าไปอีกครั้งหนึ่ง แต่หลักการของพื้นที่ควบคุมร่วมกัน (CCA) นั้น จะกำหนดพื้นที่ให้เจ้าหน้าที่ของทั้งสองประเทศทำการตรวจสอบสินค้านั้นร่วมกันในฝั่งประเทศที่สินค้านั้นจะนำเข้าเพียงครั้งเดียว เช่น สินค้าจะส่งออกจากประเทศกัมพูชามายังประเทศไทย จะกำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกัน (CCA) ไว้ในฝั่งประเทศไทย ยกเว้น สินค้าบางประเภท เช่น สิ่งมีชีวิตที่จะต้องตรวจร่วมกันจากประเทศที่ส่งออก ทั้งนี้ เพื่อป้องกันปัญหาโรคระบาดที่อาจข้ามพรมแดนเข้ามาพร้อมกับสิ่งมีชีวิตเหล่านั้น

สำหรับการนำหลักการของพื้นที่ควบคุมร่วมกัน (CCA) มาใช้ในการตรวจสอบสินค้าที่ผ่านชายแดนไทย - กัมพูชา ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว นั้น เบื้องต้นกรมศุลกากรได้รับการประสานงานอย่างไม่เป็นทางการจากฝ่ายกัมพูชาว่า ฝ่ายกัมพูชาได้เตรียมพื้นที่ CCA ไว้ที่บ้านสตึงบพ อำเภอบันเตียเมียนเจย ประเทศกัมพูชา ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับบ้านหนองเอี่ยน ตำบลท่าข้าม อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ของประเทศไทย กรมศุลกากรจึงได้กำหนดพื้นที่ CCA ไว้ในส่วนหนึ่งของแบบก่อสร้างด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน ซึ่งหากด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน

ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ ก็จะสามารถใช้พื้นที่ที่ได้ออกแบบไว้ เป็นพื้นที่ควบคุมร่วมกัน (CCA) ได้ทันที

๒. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

กรมศุลกากรมีความพร้อมในด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยเมื่อโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การก่อสร้างด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยนหรือด่านพรมแดนบ้านป่าไร่ แล้วเสร็จ กรมศุลกากรสามารถนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาติดตั้งเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และผู้นำเข้า - ส่งออกบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชาได้ทันที

๓. ระบบพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสาร (E - Customs)

เป็นการอำนวยความสะดวกทางการค้า ด้วยการปฏิบัติพิธีการศุลกากรที่เรียบง่าย สะดวก รวดเร็ว และเกิดความโปร่งใส ผู้นำเข้า/ผู้ส่งออกไม่ต้องเดินทางมาติดต่อด้านเอกสารกับเจ้าหน้าที่ศุลกากร แต่สามารถจัดทำข้อมูลด้วยระบบของผู้นำเข้า/ส่งออกเองและส่งข้อมูลเข้าสู่ระบบของกรมศุลกากรได้ทั่วประเทศตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยไม่มีวันหยุด ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และการจัดทำและจัดเก็บเอกสารต่างๆ อีกทั้งมีการรับข้อมูลบัญชีสินค้าทางเรือ/อากาศยานทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการตรวจสอบปล่อยสินค้า จะช่วยลดระยะเวลาในการทำธุรกรรมและเวลาการจัดเก็บสินค้าในโรงพักสินค้า ซึ่งเป็นการลดต้นทุนในการเช่าโรงพักสินค้า นอกจากนี้ กรมศุลกากรได้มีการใช้ระบบบริหารความเสี่ยงในการเลือกตรวจสินค้า ทำให้สินค้าประมาณ ร้อยละ ๘๐ ไม่ต้องผ่านการตรวจสอบและไม่ต้องมาติดต่อกับเจ้าหน้าที่ศุลกากร โดยระบบของกรมศุลกากรจะแจ้งการปล่อยของผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ให้โรงพักสินค้าสามารถส่งมอบสินค้าได้ทันที สามารถกำหนดเวลาในการซื้อขายและรับมอบสินค้าได้แน่นอนไม่จำเป็นต้องเก็บสินค้าไว้ในคลังเพื่อรอการส่งออกเป็นเวลานาน และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริหารสินค้าคงคลังของผู้ประกอบการค้า

๔. National Single Window (NSW)

เป็นระบบการบริการเชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจ (G๒G, G๒B และ B๒B) สำหรับการนำเข้า - ส่งออก และโลจิสติกส์ รองรับบริการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศในภูมิภาคอื่นๆ ซึ่งเป็นระบบบริการแบบอัตโนมัติและกึ่งอัตโนมัติควบคู่ไปกับการปฏิรูปกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ และการลดรูปเอกสาร โดยอำนวยความสะดวกให้ผู้ให้บริการ (เช่น ผู้ประกอบการนำเข้า ส่งออก และโลจิสติกส์) สามารถทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กับหน่วยงานภาครัฐ และภาคธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์แบบปลอดภัยและไร้เอกสาร เช่น การจัดเตรียมข้อมูลเพียงครั้งเดียวในการขอใบอนุญาตและใบรับรองทางอิเล็กทรอนิกส์ และการปฏิบัติพิธีการศุลกากรใบขนสินค้าและชำระค่าภาษีอากรแบบอัตโนมัติ การใช้ข้อมูลร่วมกันกับทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลใบอนุญาตและใบรับรองระหว่างหน่วยงานภาครัฐภายในประเทศ และระหว่างประเทศ โดยผู้ให้บริการทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจ สามารถติดตามผลในทุกๆ ขั้นตอนของการดำเนินงานนำเข้า ส่งออกและการอนุมัติต่างๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้ (e - Tracking) ระบบนี้จะทำให้ลดภาระในการกรอกข้อมูลซ้ำซ้อนของผู้เกี่ยวข้องโดยสามารถกรอกข้อมูลเพียงชุดเดียวแล้วสามารถส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทางอิเล็กทรอนิกส์แบบอัตโนมัติ รวมถึงการใช้ข้อมูลร่วมกัน

ทั้งหน่วยงานภายในประเทศและหน่วยงานต่างประเทศ ลดระยะเวลาการให้บริการของภาครัฐที่เกี่ยวกับการนำเข้าส่งออกและลดต้นทุนค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการในกระบวนการนำเข้าและส่งออก

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

นายวิโรจน์ บัวคลี่ รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ได้ให้ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

โครงการพัฒนาระบบไฟฟ้าเพื่อรองรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

ปัจจุบันเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีสถานีไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) อยู่ที่อำเภอวัฒนานคร มีกำลังการผลิตกระแสไฟฟ้า ๒๓๐ เมกกะวัตต์ โดย กฟผ. ได้จ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับสถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๑ ปริมาณ ๑๐๐ เมกกะวัตต์ (ขนาดหม้อแปลง ๒ x ๕๐ เมกกะวัตต์) โดยมีความต้องการใช้กระแสไฟฟ้าในพื้นที่ ปริมาณ ๗๐ เมกกะวัตต์ ยังคงเหลือกำลังการผลิตกระแสไฟฟ้า ปริมาณ ๒๐ เมกกะวัตต์ ขณะนี้ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) อยู่ในระหว่างการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าชั่วคราว ขนาดหม้อแปลง ๑ x ๕๐ เมกกะวัตต์ สามารถจ่ายกระแสไฟฟ้าได้ภายในสิ้นปี ๒๕๕๙ และ กฟภ. มีโครงการพัฒนาระบบไฟฟ้า ทั้งสถานีไฟฟ้าและสายส่ง ระยะที่ ๙.๓ ซึ่งจะมีการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๒ ขนาดหม้อแปลง ๒ x ๕๐ เมกกะวัตต์ หรือ ๙๐ เมกกะวัตต์ โครงการดังกล่าวใช้งบประมาณ ๑๔๘ ล้านบาท โดย กฟภ. ได้ออกแบบสถานีไฟฟ้าและสายส่งและได้จัดหาที่ดินเสร็จเรียบร้อยแล้ว อยู่บริเวณตลาดอินโดจีน โครงการดังกล่าวอยู่ระหว่างเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติ โครงการดังกล่าว ประมาณเดือนตุลาคม ๒๕๕๙ กฟภ. สามารถดำเนินการโครงการดังกล่าวได้ทันที ซึ่งประกอบด้วย ๒ แผนงานใหญ่ คือ โครงการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าอรัญประเทศ ๒ และสายส่ง อรัญประเทศ ๒ คาดว่าโครงการดังกล่าวจะเสร็จเรียบร้อยประมาณกลางปี ๒๕๖๐ และจะดำเนินการ ก่อสร้างสายส่งเสร็จเรียบร้อยประมาณกลางปี ๒๕๖๑ กรณีที่มีโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้น ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว กฟภ. สามารถจัดตั้ง ระบบจ่ายกระแสไฟฟ้าได้ทันที

การประปาส่วนภูมิภาค

นายวิทยา สามสุวรรณ ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประปาส่วนภูมิภาค เขต ๑ การประปา ส่วนภูมิภาค ได้ให้ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

แผนงานพัฒนาระบบประปารองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

ข้อมูลเบื้องต้นของการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) สาขาในจังหวัดสระแก้ว

๑. การประปาส่วนภูมิภาคสาขาสระแก้ว มีกำลังผลิต ๑๖,๘๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน โดยใช้แหล่งน้ำดิบจากคลองพระสะทึง

๒. การประปาส่วนภูมิภาคสาขาวัฒนานคร มีกำลังผลิต ๑๐,๐๘๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน โดยใช้แหล่งน้ำดิบจากคลองพระปรัง อ่างเก็บน้ำบ้านคลองหาด

๓. การประปาส่วนภูมิภาคสาขาอรัญประเทศ มีกำลังผลิต ๗,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน โดยใช้แหล่งน้ำดิบจากห้วยพรหมโหด อ่างเก็บน้ำบ้านด่าน

แผนงานโครงการรองรับระบบประปาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

กปก. มีแผนพัฒนาระบบประปา ดังนี้

- พัฒนาการประปาพื้นที่อรัญประเทศ จากห้วยพรหมโหด/สระพักน้ำดิบ งบประมาณปี ๒๕๕๙ วงเงิน ๙๘ ล้านบาท

- พัฒนาการประปาพื้นที่วัฒนานคร - อรัญประเทศ จากอ่างเก็บน้ำพระปรัง งบประมาณปี ๒๕๖๐ วงเงิน ๘๑๗.๙๓๖ ล้านบาท

- พัฒนาการประปาพื้นที่สระแก้ว จากคลองพระสะทึง/คลองพระปรัง งบประมาณปี ๒๕๖๐ วงเงิน ๑๖๘,๓๑๙ ล้านบาท

ผลประโยชน์ของโครงการ

๑. ประชาชนได้รับบริการน้ำประปา ประมาณ ๔๓,๐๐๐ ครัวเรือน

๒. มีปริมาณน้ำประปารองรับความต้องการได้ ๑๖ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี

๓. รองรับพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วได้อย่างเพียงพอ

๔. ลดปัญหาภัยแล้งและการขาดแคลนน้ำประปาในช่วงฤดูแล้ง

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเดิมมีกำลังการผลิตน้ำประปา ๓๔,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน โดย กปก. ได้คาดการณ์การใช้น้ำประปาในอนาคตจะเพิ่มขึ้น เป็น ๖๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน กปก. จึงได้วางแผนเพื่อเพิ่มกำลังการผลิตน้ำประปาเป็น ๔๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน โดยการปรับปรุงระบบการผลิตน้ำประปาที่บ้านด่าน การวางท่อน้ำประปาไปยังบ้านป่าไร่ และการก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำประปาเพื่อรองรับนิคมอุตสาหกรรมในช่วงต้นปี ๒๕๖๐ นอกจากนี้ กปก. ได้มีแผนงานเพิ่มกำลังการผลิตน้ำประปาเป็น ๖๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน โดยเพิ่มกำลังการผลิตน้ำประปาจากคลองพระปรัง และเชื่อมต่อระบบท่อน้ำประปาเพื่อเชื่อมโยงระบบประปาไปยังการประปาส่วนภูมิภาคสาขาสระแก้วในช่วงปลายปี ๒๕๖๐

กรณีการวางแผนพัฒนาระบบประปาได้มีการประสานงานกับกรมชลประทาน และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเกี่ยวกับความต้องการใช้น้ำในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว สำหรับการพัฒนาระบบประปาในอนาคตมีความจำเป็นที่จะต้องมีความชัดเจนเกี่ยวกับประเภทอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งจะสามารถคาดการณ์ความต้องการใช้น้ำประปาในอนาคตเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบประปาเพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วต่อไป

กรมโยธาธิการและผังเมือง

นายพิชัย อุทัยเชษฐ รองอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง ได้ให้ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

กรณีการวางผังเมืองเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เนื่องจากขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำร่างผังเมืองรวมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร ดังนั้นจึงต้องมีการประกาศใช้กระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทในท้องที่ตำบลป่าไร่ ตำบลบ้านด่าน ตำบลท่าข้าม อำเภออรัญประเทศ และตำบลผักขะ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

ร่างกฎหมายที่ดินและอาคาร เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

สรุปการแบ่งบริเวณควบคุมอาคาร

บริเวณที่ ๑ พื้นที่สนับสนุนย่านพาณิชยกรรมแห่งใหม่ (CBD)

บริเวณที่ ๒ พื้นที่สนับสนุนการอยู่อาศัยประเภทที่ ๑

บริเวณที่ ๓ พื้นที่สนับสนุนการอยู่อาศัยประเภทที่ ๒

บริเวณที่ ๔ พื้นที่สนับสนุนการอุตสาหกรรม ตามมาตรา ๔๔

บริเวณที่ ๕ พื้นที่สนับสนุนด้านอุตสาหกรรม การขนส่งและคลังสินค้า

บริเวณที่ ๖ พื้นที่อนุรักษ์ เพื่อการเกษตรและรองรับน้ำ

บริเวณที่ ๗ พื้นที่ชนบทและเกษตรกรรม

บริเวณที่ ๘ พื้นที่แหล่งเกษตรกรรมเดิม

บริเวณที่ ๙ พื้นที่เขตป่าไม้ (เขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี)

บริเวณที่ ๑๐ พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน (สปก.)

บริเวณที่ ๑๑ พื้นที่โครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ถนน

จังหวัดสระแก้ว

นายวีรัส ประเศรษโฐ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว ได้ให้ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

นโยบายรัฐบาล

๑. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้ประกาศ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ว่าด้วยการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษขึ้นเพื่อส่งเสริมการค้า และการลงทุนของประเทศโดยใช้ประโยชน์จากความเชื่อมโยงด้านคมนาคมขนส่งของภูมิภาค อาเซียนตามข้อตกลงการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียนและข้อตกลงภายใต้กรอบเศรษฐกิจอื่น และใช้ประโยชน์จากการค้าบริเวณพรมแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

๒. คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ได้มีประกาศ กนพ. ที่ ๑/๒๕๕๘ เรื่อง กำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ จำนวน ๑๐ จังหวัด โดยแบ่งออกเป็น ๒ ระยะ ได้แก่

ระยะที่ ๑ : ดำเนินการในปี ๒๕๕๘ จำนวน ๖ จังหวัด ได้แก่ อำเภอมะขาม จังหวัดตาก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดหนองคาย

ระยะที่ ๒ : ดำเนินการในปี ๒๕๕๙ จำนวน ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส จังหวัดเชียงราย จังหวัดนครพนม และ จังหวัดกาญจนบุรี

๓. คณะกรรมการ กนพ. ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ ที่มีมติให้ กนอ. พัฒนาพื้นที่เพื่อจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ๓ แห่ง คือ จังหวัดตาก จังหวัดสระแก้ว จังหวัดสงขลา

ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จจังหวัดสระแก้ว

จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน OSS ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ ใน ๑๐ พื้นที่ (จังหวัดตาก จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดสระแก้ว จังหวัดตราด จังหวัดสงขลา

จังหวัดเชียงราย จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครพนม จังหวัดหนองคาย และจังหวัดนราธิวาส) โดยเชื่อมโยงกับศูนย์ประสานการบริการด้านการลงทุน OSOS ของ BOI ที่อาคารจามจุรีสแควร์

อุปสรรค/ประเด็นปัญหา/ความเสี่ยง

๑. การไม่ยินยอมของหน่วยงานรัฐ/ราชการต่างๆที่จะถ่ายโอนอำนาจ ภารกิจ บุคลากร และงบประมาณ เพื่อสนับสนุนแนวคิดการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ เนื่องจากแม้ว่าพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์บริหารร่วมระดับกระทรวง จังหวัด อำเภอไว้แล้ว แต่มิได้กำหนดให้หน่วยงานมีหน้าที่โอนถ่ายอำนาจและภารกิจให้แก่ผู้รับผิดชอบ ทำให้การถ่ายโอนอำนาจและภารกิจเกิดขึ้นได้ยาก

โอกาส/แนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ

รัฐบาลต้องกำหนดนโยบายและระบุกฎหมายให้หน่วยงานซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบและเกี่ยวข้องสามารถโอนถ่าย/รับอำนาจและภารกิจ

๒. ในกรณีที่มีได้ถ่ายโอนอำนาจให้ผู้รับผิดชอบหลัก แต่เป็นการดำเนินการแบบรวมศูนย์ การอนุญาตจะพบปัญหาว่ากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องในการอนุมัติ อนุญาต จดทะเบียน จัดแจ้ง เป็นของแต่ละหน่วยงานที่มีอำนาจในเรื่องนั้นๆ ซึ่งต้องให้บริการทั้งในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ และพื้นที่ปกติที่นอกเขตเศรษฐกิจพิเศษจะมีข้อจำกัดด้านบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญไม่เพียงพอที่จะจัดสรรบุคลากรมาปฏิบัติงานในศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ

โอกาส/แนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ

จัดสรรบุคลากร และมีการสอน อบรมบุคลากรในการอนุญาตเรื่องนั้นๆ เพื่อเพิ่มจำนวนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ และใช้ระบบ IT เข้ามาเป็นส่วนช่วยสนับสนุนในการอนุมัติอนุญาต จดทะเบียน จัดแจ้ง

๓. ยังไม่มีผู้รับผิดชอบหลักในการประสานหน่วยงานรัฐ/ราชการมาร่วมกันให้บริการ จุดเดียว เพื่อจัดหาสถานที่ อำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ งบประมาณ เทคโนโลยี และระบบการดำเนินงานภายในศูนย์เพื่อบูรณาการการอนุญาต

โอกาส/แนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ

มอบหมายผู้รับผิดชอบหลัก เพื่อประสานหน่วยงานรัฐ/ราชการที่เกี่ยวข้องให้บริการ จุดเดียว พร้อมจัดหาสถานที่ อำนวยความสะดวก งบประมาณ เทคโนโลยี และระบบการดำเนินงานให้กับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ/ราชการ เป็นต้น

๔. การประสานกับ OSS ส่วนกลางยังไม่ต่อเนื่อง และ เจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้ข้อมูลที่ชัดเจน และขาดทักษะ ภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ

โอกาส/แนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ

เชื่อมโยง OSS ของเขตเศรษฐกิจพิเศษกับศูนย์ OSOS ที่อาคารจามจุรี สแควร์ รวมถึงการอบรมบุคลากรเรื่องทักษะทางด้านภาษา

ปัจจัยความเสี่ยง

กรอบแนวทางการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วให้เป็น “ศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรและการขนส่งสินค้าต่อเนื่องหลายรูปแบบ” ซึ่งเงื่อนไขการพัฒนาอุตสาหกรรม

เป้าหมายควรเป็นอุตสาหกรรมประเภทที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะแก่ท้องถิ่นและไม่ก่อให้เกิดปัญหา ด้านสิ่งแวดล้อม หรือเรียกได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) โดยมีลักษณะอุตสาหกรรม การแปรรูปเกษตร และมีพัฒนาระบบการกระจายสินค้า ซึ่งมีบทบาทของนิคมอุตสาหกรรม ดังนี้

“การพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปสินค้าเกษตรและการผลิต บรรจุภัณฑ์รวมทั้งอุตสาหกรรมเชิงสุขภาพ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีระบบการจัดการขนส่ง สินค้า และกระจายสินค้าที่ครบวงจร รวมทั้งมีการให้บริการอำนวยความสะดวกที่หลากหลาย”

๑. การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กลุ่มอุตสาหกรรม โดยเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กลุ่มอุตสาหกรรม คักยภาพจากการผลิตสินค้าบรรจุภัณฑ์ที่เป็นพลาสติกรูปแบบต่างๆ รวมทั้งเน้นอุตสาหกรรมที่เป็นสินค้า เชิงสุขภาพที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม

๒. การเน้นอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เน้นกลุ่มอุตสาหกรรม หรือกิจการ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสอดคล้องกับแนวคิดอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) โดยเน้น กลุ่มอุตสาหกรรมเบา

๓. การเป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้าและบริการครบวงจร โดยการให้บริการ ผู้ประกอบการในการเป็นศูนย์กระจายสินค้า และการให้บริการต่อเนื่อง ทั้งด้านพิธีการต่างๆ การทดสอบ คุณภาพ การอนุญาตต่างๆ รวมทั้งการสนับสนุนเชิงพาณิชย์ให้กับกลุ่มประชาชนผู้ประกอบการในพื้นที่ การยอมรับได้ของประชาชน

อุปสรรค/ประเด็นปัญหา/ความเสี่ยง

๑. เกิดความกังวลและการต่อต้านจากชุมชนในพื้นที่เกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ที่ทำกิน รวมถึง ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของท้องถิ่น

๒. ชุมชนดั้งเดิมที่อยู่อาศัยในพื้นที่อาจเปลี่ยนแปลง วิถีชีวิต การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม โอกาส/แนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ

๑. ให้ข้อมูล สร้างการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ เช่น ชีวิตความเป็นอยู่ ระบบสาธารณสุขเป็นต้น

๒. จัดทำประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของทุก ฝ่าย โดยเฉพาะชุมชนในพื้นที่ พร้อมทั้ง หาวิธีการแก้ไขปัญหาหรือวิธีบรรเทา รวมถึงให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการตรวจสอบโครงการ

๓. มีการประชาสัมพันธ์ โดยชี้ให้คนในชุมชนเห็นถึงประโยชน์ต่อประเทศและชุมชนที่จะได้รับ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

นายเจษฎา ตรีศรี ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการลงทุน ได้ให้ข้อมูล สรุปได้ดังนี้ ปัญหาอุปสรรค

- ในส่วนของสิทธิประโยชน์บีโอไอ ไม่มีปัญหาอุปสรรค เนื่องจากให้สิทธิประโยชน์สูงสุด เต็มที่เท่าที่พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนจะให้ได้แล้ว และมีประกาศออกมาเรียบร้อยแล้วชัดเจนและใน กรณีเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน ก็พบว่าประเทศไทยมีการยกเว้นภาษีที่ชัดเจนและให้จำนวนปีที่ ได้รับยกเว้น ๘ ปี + ลดหย่อนร้อยละ ๕๐ อีก ๕ ปี รวมเป็น ๑๓ ปี ซึ่งเท่าๆ เท่ากับหรือมากกว่าประเทศ อื่นๆ และยังมีข้อดีในเรื่องการให้บริษัทต่างชาติที่ได้รับการส่งเสริมสามารถถือครองที่ดินได้ ในขณะที่ประเทศอื่นๆ ส่วนใหญ่ยังให้แค่เช่าระยะยาวอยู่

- ในกรณีของคุณี OSS สระแก้ว มีปัญหาอุปสรรคที่บีโอไอไม่มีงบประมาณและอัตรากำลังที่จะให้ข้าราชการของบีโอไอไปให้บริการที่ศูนย์ OSS ดังกล่าว

แนวทางแก้ไข

- กรณีศูนย์ OSS ทางบีโอไอได้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดยมีศูนย์ OSOS ที่ติ๊กจตุรัสจามจุรี รับเป็นศูนย์กลางในการรับข้อมูลจากทุกศูนย์ OSS และประสานต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ OSOS ได้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการให้บริการ มาตรการทางภาษี พิธีการศุลกากร ใบอนุญาตทำงาน ขั้นตอนการตรวจคนเข้าเมือง ฯลฯ ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้ง ๑๐ ศูนย์ OSS เรียบร้อยแล้ว และหากเจ้าหน้าที่ของจังหวัดสระแก้วที่ได้รับการอบรมไปยังต้องการอบรมเพิ่มเติมหรือต้องการข้อมูลอื่นใดเพิ่มเติมในส่วนของบีโอไอก็สามารถร้องขอมาได้โดยติดต่อมาทางอีเมลได้ที่ OSOS@boi.go.th

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- บีโอไอเห็นว่า ความสำเร็จของการมีการลงทุนเกิดขึ้นจริงในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สระแก้วนั้น ขึ้นอยู่กับการดำเนินนโยบายและการดำเนินการที่ชัดเจนที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันของทุกหน่วยงานในพื้นที่และส่วนกลางที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ หากมีแนวทางชัดเจนและเป็นไปในทางเดียวกัน ย่อมสร้างความมั่นใจให้นักลงทุนตัดสินใจเข้ามาลงทุนได้เร็วขึ้นอย่างแน่นอน

ประเด็นชักถาม

กรณีการวางผังเมืองในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วควรให้ความสำคัญในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าสงวนแห่งชาติ จึงควรมีการกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีการพัฒนาพื้นที่บริเวณด้านพรมแดนบ้านคลองลึกและด้านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน ซึ่งเป็นพื้นที่น้ำท่วมควรมีการควบคุมอย่างเข้มงวดในการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต กรณีการขนส่งสินค้าควรมีการควบคุมมลพิษเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในอนาคต กรณีการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่ควรมีกระบวนการให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐ และเพื่อการพัฒนาในระยะยาว ควรมีการพัฒนาเยาวชนในพื้นที่โดยการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานเพื่อส่งเสริมองค์ความรู้ด้านต่างๆ เช่น ด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ภาษา และอื่นๆ เป็นต้น

กรณีการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับประชาชนในพื้นที่และผู้ประกอบการรายย่อยเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับประชาชน และกรณีการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศกัมพูชา ควรมีการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการที่จะเป็นการลดต้นทุนด้านต่าง เช่น การตรวจสินค้าร่วมกันของสองประเทศ และการจัดตั้งคลังสินค้าเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการ และการบริการด้านอื่นๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนการค้าและการลงทุนของผู้ประกอบ

(จบการสัมภาษณ์ในภาคเช้า)

ภาพประกอบงานสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว : จุดเปลี่ยนการค้าชายแดน
โดยคณะกรรมการการค้าคมนาคม สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ร่วมกับ
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
ในวันพุธที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๗.๐๐ นาฬิกา
ณ ห้องกมลทิพย์บอลรูม โรงแรม เดอะ สุโกศล กรุงเทพฯ

พลโท จเรศักดิ์ อานุภาพ และคณะเยี่ยมชมนิทรรศการของการนิคมอุตสาหกรรม
แห่งประเทศไทย และโครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

พลเอก วรพงษ์ สังกาเนตร รองประธานคณะกรรมการการคมนาคม/ในฐานะประธาน คณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน กล่าวรายงานการสัมมนา

พลโท จเรศักดิ์ อานุภาพ ประธานคณะกรรมการการคมนาคม สถานิติบัญญัติแห่งชาติ
ประธานในพิธีฯ กล่าวเปิดการสัมมนา

นางสาวสมจิณณ์ พิสิฐ รองผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย นำเสนอ
(ร่าง) รายงานผลการศึกษาและติดตามการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน

นายวีรพงศ์ ไชยเพิ่ม ผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ดำเนินรายการ และสรุปผลการสัมมนา โดยมีผู้แทนหน่วยงานทั้งสิ้น ๘ หน่วยงานเข้าร่วมอภิปราย และตอบคำถาม

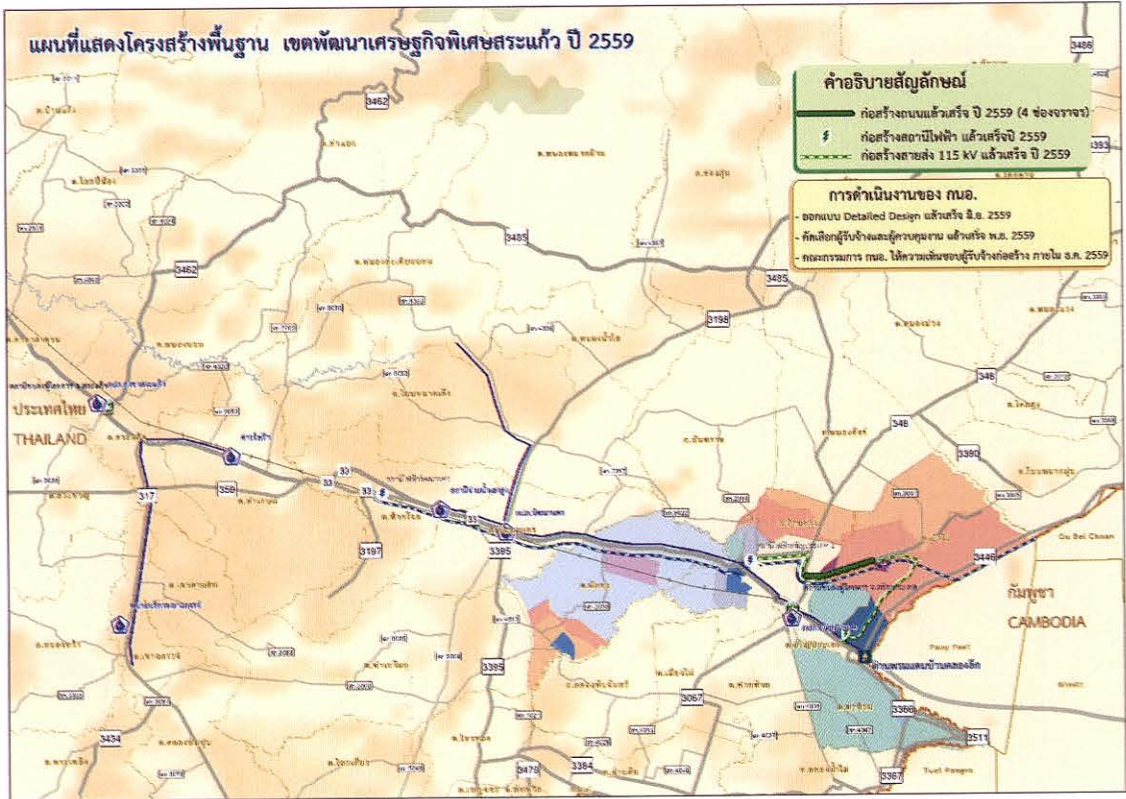
พลโท จเรศักดิ์ อานุภาพ ประธานในพิธีฯ ให้เกียรติถ่ายภาพหมู่กับผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ที่เข้าร่วมการสัมมนา

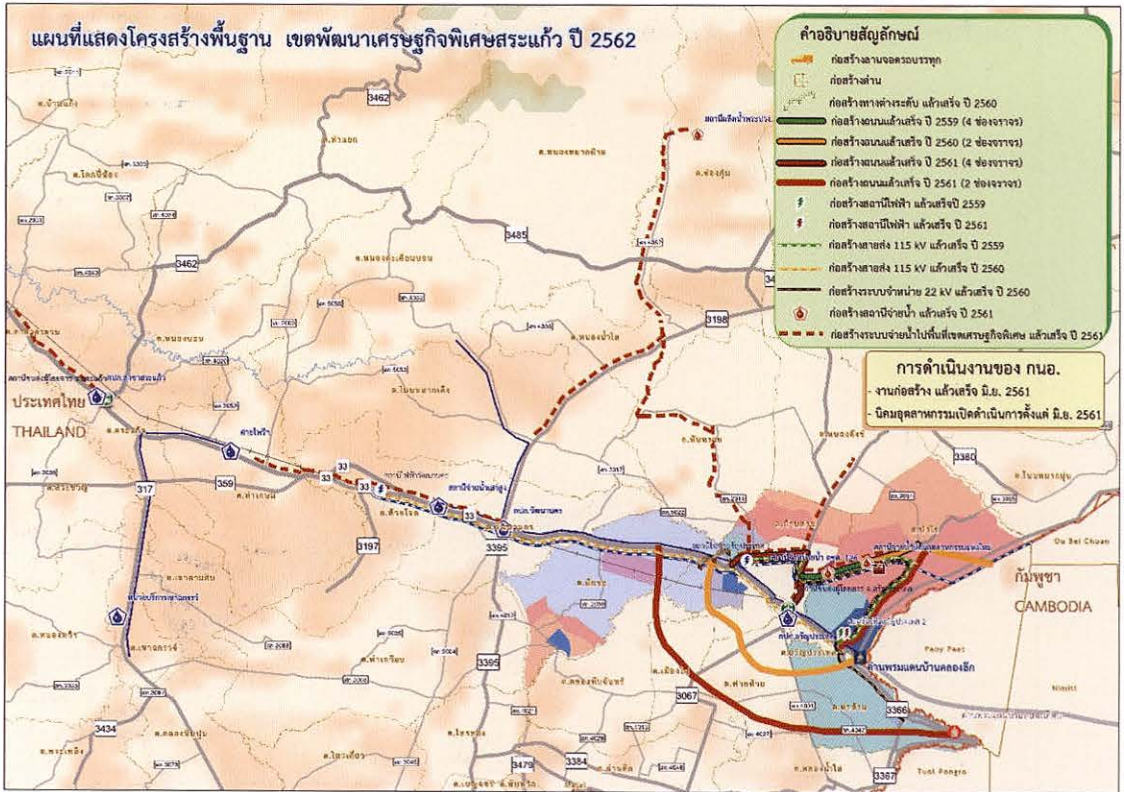
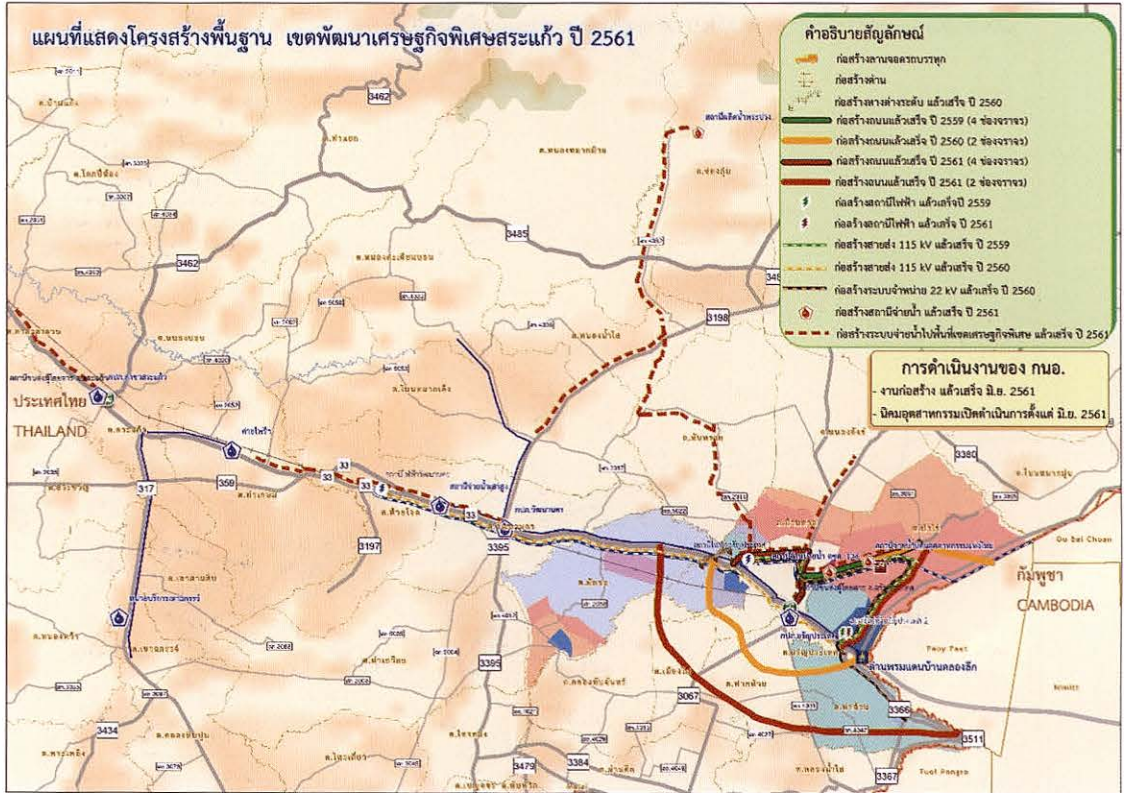

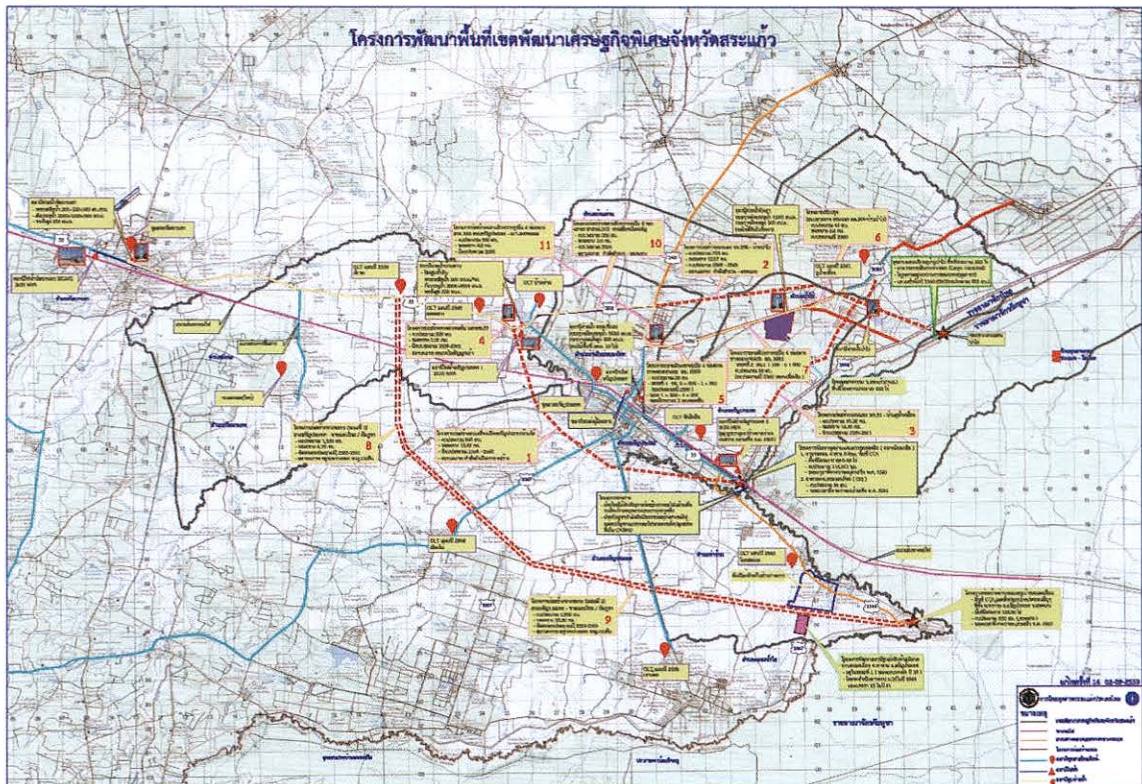
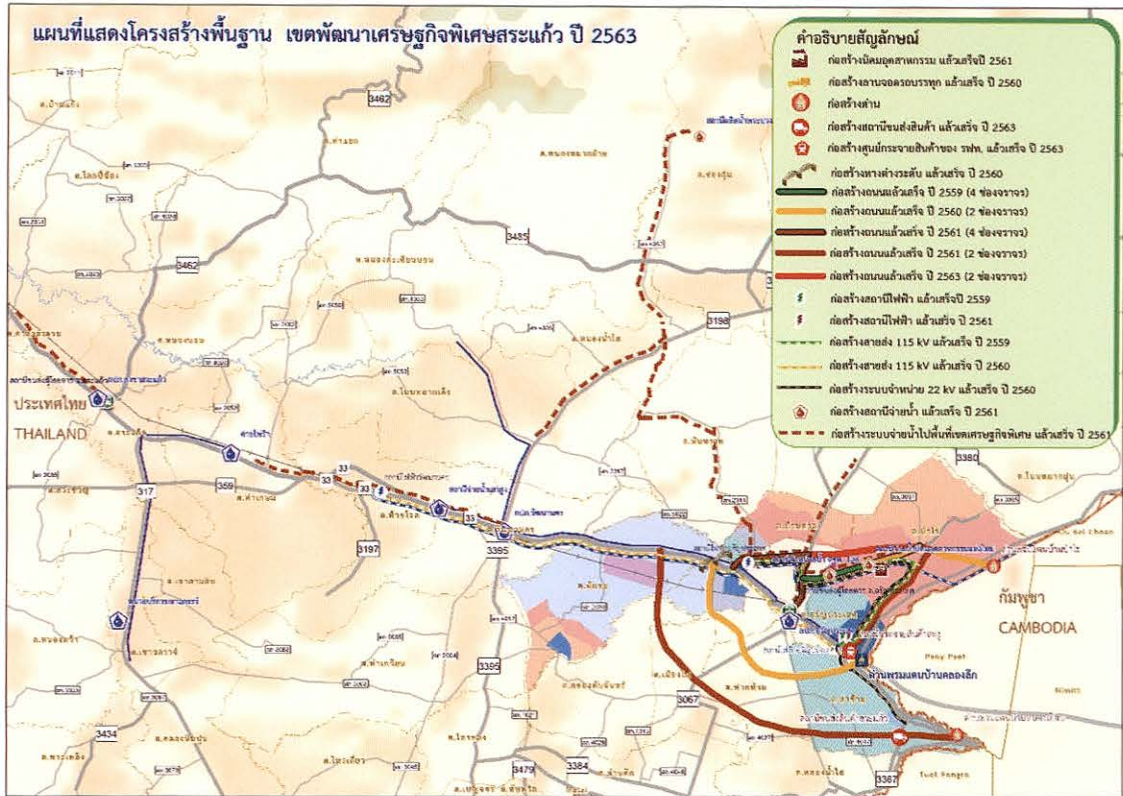
บรรยากาศการผู้เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
“เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว : จุดเปลี่ยนการค้าชายแดน”

ภาคผนวก ง
แผนที่แสดงโครงสร้างพื้นฐานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
ที่เสร็จภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓

หน้าว่าง

หน้าว่าง

ภาคผนวก จ
ข้อมูลจังหวัดสระแก้ว

หน้าว่าง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จังหวัดสระแก้วจึงนับว่ามีความสำคัญต่อการค้าชายแดน เป็นลำดับต้นๆ ของประเทศ โดยรัฐบาลได้กำหนดนโยบายให้สระแก้วเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อรองรับ ประชาคมอาเซียนดังวิสัยทัศน์ “ศูนย์กลางโลจิสติกส์ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอินโดจีน ถิ่นพืชพลังงาน อาหารปลอดภัย”

พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดสระแก้ว ประกอบไปด้วยพื้นที่ ๔ ตำบล ใน ๒ อำเภอ รวมพื้นที่ทั้งหมด ๒๐๗,๕๐๐ ไร่ (๓๓๒ ตารางกิโลเมตร) ได้แก่ ตำบลท่าข้าม ตำบลบ้านด่าน ตำบล ป่าไร่ ซึ่งอยู่ในเขตอำเภออรัญประเทศ และ ตำบลผักขะ ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอวัฒนานคร มีด่านชายแดนอรัญ ประเทศเป็นจุดผ่านแดนถาวรเชื่อมต่อกับจังหวัดบันเตียเมียนเจย ประเทศกัมพูชา

การขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
เพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าสู่อินโดจีน

ออกแบบและพิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๑, ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑, ๐ ๒๒๔๑ ๙๔๗๒, ๐ ๒๒๔๑ ๙๔๗๕

